

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

Letnik XVII

2/2019

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 17, številka 2
2019*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8721

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
MANUELA LISJAK: GRKI IN RIMLJANI NA TLEH DANAŠNJE SLOVENIJE	6
LEA KNEZ: KAKO SO ANTIČNI FILOZOFI ISKALI RESNICO O SVETU IN ČLOVEKU	59
ALEMA HADIĆ: FENIČANI	96
MIHA ČERNE: MOŠKI IN ŽENSKE STAREGA VEKA	140
MARUŠA NARTNIK: PISAVE IN KNJIŽEVNOST STAREGA VEKA	186
HAJRUDIN OSMANBAŠIĆ: KAKO JE BILO ŽIVLJENJE V STAREM VEKU POVEZANO S SVETOM BOGOV?	224
<i>Avtorji prispevkov</i>	293

Predgovor

V študijskem letu 2018/19 so študentje 2. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine pripravili učne priprave za srednje šole.

Tako so v pričujoči reviji objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo gimnazijah pri zgodovini.

Vse učne priprave se nanašajo na učbenik: Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
GRKI IN RIMLJANI NA TLEH DANAŠNJE SLOVENIJE**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 22. 11. 2018

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	1. letnik	
Datum:	22. 11. 2018	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Prazgodovinska in antična kulturna dediščina na tleh današnje Slovenije
	Poglavje iz učbenika:	Prazgodovinska in antična kulturna dediščina na tleh današnje Slovenije
Učna enota – naslov učne ure:	Grki in Rimljani na tleh današnje Slovenije	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela s slikovnimi viri, metoda dela s pisnimi viri	
Učne tehnike:	Tehnika »brainstorming« oz. možganska nevihta	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »/.../analizirajo značilnosti ohranjenih mitov in arheoloških najdb, ki povezujejo grško civilizacijo z današnjim slovenskim ozemljem« (Učni načrt, 2008, str. 15) - »umestijo ključne dogodke, pojave in procese iz obdobja prazgodovine in rimskega obdobja v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - učijo se brati zgodovinske zemljevide, analizirajo simbole v legendah zemljevidov in na zemljevidih; - umestijo zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas s pomočjo obstoječih zgodovinskih trakov ali pa jih izdelajo sami; - razvijajo spretnosti zbiranja in izbiranja ter kritične presoje vrednosti in uporabnosti informacij iz izbranih zgodovinskih virov in literature; - oblikujejo samostojne sklepe, mnenja in stališča; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih vrstah sodelovalnega učenja; - razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjene kulturne dediščine iz obdobja prazgodovine in rimskega obdobja na tleh današnje Slovenije v različnih arheoloških parkih, muzejskih zbirkah ipd.« (Učni načrt, 2008, str. 16) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - utemeljiti, ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije; - naštetih najdišča grške keramike na tleh

		<p><i>današnje Slovenije;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>opisati mit o Argonavtih;</i> - <i>utemeljiti, zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane;</i> - <i>utemeljiti strateško pomembnost današnjega slovenskega ozemlja za Rimljane;</i> - <i>opisati pomen sistema alpskih zapor.</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>umestiti zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas;</i> - <i>oblikovati samostojne sklepe, mnenja in stališča;</i> - <i>pokazati sposobnost različnih oblik komunikacije;</i> - <i>kazati socialne spretnosti pri različnih vrstah sodelovalnega učenja;</i> - <i>pozorno poslušati;</i> - <i>odgovoriti na zastavljena vprašanja;</i> - <i>prebrati zahtevano besedilo;</i> - <i>upoštevati navodila pri reševanju nalog;</i> - <i>prepoznati ustrezne informacije pri delu s pisnimi viri;</i> - <i>zapisati učno snov v zvezek.</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pokazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjene kulturne dediščine grškega in rimskega obdobja na tleh današnje Slovenije;</i> - <i>pokazati ustrezen odnos do preteklosti.</i>
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponavljanje 2. Uvajanje 3. Obravnava nove učne snovi 4. Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije? 2. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane? 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik: Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 191–194. - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - Preverjalni list - Razglednice
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina – branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na listu za preverjanje, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno	

	izražanje; Geografija – branje zemljevida in orientacija v prostoru današnje Slovenije. Uporaba geografskega znanja pri opisovanju slovenskega prostora pri izvajanju avtentične naloge.	
Novi pojmi s pojasnilom:	Toponim: lastno ime kraja ali kakega drugega dela zemeljskega površja, zemljepisno ime.	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 3. 11. 2018)
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Brodnik, V. et al. (2009). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Bratož, R. (2003). Grška zgodovina. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije. - Bratož, R. Slovenski prostor v rimski dobi (tipkopis). V: Enciklopedija Slovenije, 10. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Osebni zapiski Manuela Lisjak, 1. letnik gimnazije, predmet: zgodovina, šolsko leto 2010/2011. - Osebni zapiski Manuela Lisjak, 1. letnik študija zgodovine, predmet: grška zgodovina in rimska zgodovina, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, študijsko leto 2014/2015.
	Preverjalni list	<ul style="list-style-type: none"> - Nemi zemljevid Slovenije, http://www.hervardi.com/zemljevidi_slovenije.php (Dostop: 10. 11. 2018). - Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja, http://egradiva.gis.si/web/1.-letnik-zgodovina/anticna-dediscina;jsessionid=9D52ADFC065EE7A56EA0D8E7BF578AA7?p_p_id=ZSS_T02_P03_WAR_ZSS_T02_P03portlet_INSTANCE_C5d5&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=8 (Dostop: 10. 11. 2018).

Video posnetek	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Claustra Alpium Iuliarum</i>, https://www.youtube.com/watch?v=0lf7iRSR-dM (Dostop: 11. 11. 2018).
Razglednice	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Claustra Alpium Iuliarum 1</i>, http://www.nationalgeographic.si/index.php?i=277 (Dostop: 10. 11. 2018). - Rekonstrukcija trdnjave Ad Pirum (Hrušica), https://www.youtube.com/watch?v=V3ExSa6QyXY (Dostop: 10. 11. 2018). - Rekonstrukcija sistema alpskih zapor; Cedilnik, A. et al. (2018). <i>Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 194. - Rimska utrdba Kastr, https://www.ajdovscina.si/ajdovscina/zgodovina/zgodovinski_kraji/2012082508113168/Rimska%20utrdba%20Kastr%20/ (Dostop: 10. 11. 2018). - Jazon kralju Peliu prinese zlato runo; Cedilnik, A. et al. (2018). <i>Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 192. - Italsko-korintski vrč z ročko, najden v Stični; Brodnik, V. et al. (2009). <i>Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, str. 154. - Grška lončena posoda, najdena na Mostu na Soči; Cedilnik, A. et al. (2018). <i>Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 191.
PowerPoint	<p>Diapozitiv 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Železna doba na tleh današnje Slovenije; Cedilnik, A. et al. (2018). <i>Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 183. <p>Diapozitiv 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nemi zemljevid Slovenije, http://dugs.splet.arnes.si/files/2016/10/Slovenija.jpg (Dostop: 3. 11. 2018). <p>Diapozitiv 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Italsko- korintski vrč z ročko, najden v Stični;

Brodnik, V. et al. (2009). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 154.

Diapozitiv 7:

- Predmeti grškega izvora, Vir 1; Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 191.

Diapozitiv 8:

- Nemi zemljevid Slovenije, http://www.hervardi.com/zemljevidi/slovenija_relief.jpg (Dostop: 10. 11. 2018).

Diapozitiv 9:

- Koza, <https://i.pinimg.com/564x/41/0c/fc/410cfcda40be6f84330d1cc7a99fd48a.jpg> (Dostop: 10. 11. 2018).

Diapozitiv 10:

- Jazon kralju Peliu prinese zlato runo; Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 192.

Diapozitiv 11:

- Pot potovanja Argonavtov, <http://www.argonauts-book.com/maps.html> (Dostop: 10. 11. 2018).

Diapozitiv 12:

- Poročilo polihistorja Plinija o mitu o Argonavtih; Brodnik, V. et al. (2009). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 154.

Diapozitiv 14:

- Rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora; Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 193.

Diapozitiv 15:

- Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja (zemljevid 1),
http://www.gis.si/egw/ZSS_T02_P03/img/k_arta1.jpg (Dostop: 10. 11. 2018).
- Ostanke Akvileje; Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 194.

Diapozitiv 16:

- Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja (Zemljevid 2),
http://www.gis.si/egw/ZSS_T02_P03/img/k_arta2.jpg (Dostop: 10. 11. 2018) .

Diapozitiv 17:

- Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja (Zemljevid 2),
http://www.gis.si/egw/ZSS_T02_P03/img/k_arta4.jpg (Dostop: 10. 11. 2018).

Diapozitiv 18:

- Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja (Zemljevid 2),
http://www.gis.si/egw/ZSS_T02_P03/img/k_arta5.jpg (Dostop: 10. 11. 2018).

Diapozitiv 19:

- Napis »prazgodovina« (sestavljeno iz posameznih črk),
http://etc.usf.edu/presentations/extras/letters/theme_alphabets/32/index.html (Dostop: 10. 11. 2018).
- Roka,
<https://cdn5.vectorstock.com/i/1000x1000/50/39/hand-wave-or-hand-waving-hello-line-icon-vector-21705039.jpg> (Dostop: 19. 11. 2018).

Diapozitiv 20:

- Potek ceste skozi trdnjavo Ad Pirum,
<http://www.pudgura.com/images/stories/zgodovina/rimske%20ceste/shema3.jpg> (Dostop: 19. 11. 2018).
- Rimska utrdba Ad Pirum na Hrušici,
<https://www.ajdovscina.si/mma/Hru%C5%>

	<p>A1ica2/2012082311414893/mid/?m=1345715408 (Dostop: 19. 11. 2018).</p> <p>Diapozitiv 21:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekonstrukcija sistema alpskih zapor; Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 194. <p>Diapozitiv 24:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilno/nepravilno, https://image.freepik.com/free-vector/check-and-cross-signs-paint-design/1102-228.jpg (Dostop: 10. 11. 2018). <p>Diapozitiv 26:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nemi zemljevid Slovenije, http://www.hervardi.com/zemljevidi_slovenije.php (Dostop: 10. 11. 2018). <p>Diapozitiv 30:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »You're doing great«, https://cdn.shopify.com/s/files/1/1511/9170/products/HP003_Youre_Doing_Great_360x.jpg?v=1525800821 (Dostop: 10. 11. 2018).
--	---

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	Vstopim v razred, pozdravim in v računalnik evidentiram morebitne manjkajoče dijake.	Dijaki odzdravijo in pripravijo stvari za pouk zgodovine.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	
	<i>Za začetek mi najprej povejte, kaj je bila tema naše zadnje ure?</i>	Predvideni odgovor: - Železna doba na tleh današnje Slovenije.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
	<i>Lahko si pomagata s fotografijo na PowerPoint predstavitvi.</i>	Dijaki poslušajo in si ogledujejo fotografijo.	Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije	PowerPoint Diapozitiv 1
	<i>Tako je, in če na kratko ponovim</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna	PowerPoint

<p><i>je imelo prav iskanje železove rude intenziven vpliv na poselitev slovenskega ozemlja v železni dobi. Govorili smo tudi o tem, da so prebivalci živeli v višinskih in nižinskih naseljih, razvijalo se je železarstvo, steklarstvo in pa trgovina. Beseda je tekla tudi o železnodobni razslojenosti družbe ter duhovnih in umetnostnih predstavah skozi pokop in situlske umetnosti.</i></p>		<p>oblika, metoda razlage</p>	<p>Diapozitiv 1</p>
<p><i>Se kdo spomni kaj je situla?</i></p>	<p>Predvideni odgovor: - Situla je kovinska posoda z ročajem in navadno z ornamentami.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	
<p><i>Jo prepoznate tudi na tej sliki?</i></p>	<p>- Ja (eden od učencev jo pokaže).</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 1</p>
<p><i>Tako je. Danes pa sledi druga tema, ki nosi naslov Grki in Rimljani na tleh današnje Slovenije.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 2</p>
<p><i>Prosim, da si naslov zapišete v zvezek (počakam, da to vsi storijo).</i></p>	<p>V zvezek si zapišejo naslov učne ure.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 2, zvezek</p>
<p><i>Od vas pričakujem, da si boste v nadaljevanju zapisovali tudi ostalo snov, zapisano na PowerPoint predstavitvi, ki bo predstavljala zapis učne snovi, iz katerega se boste pripravljali na test in ustno spraševanje.</i></p> <p><i>Preden začnemo s cilji današnje ure me zanima, kaj vi o temi, katere naslov smo napisali, že veste. Katere pojme ali besedne zveze povezujete z današnjo temo? Imate 10 sekund za razmislek, potem pa bo vsak od</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	

<i>vas povedal, kaj o temi že ve.</i>			
<p><i>No pa kar začnimo, na kaj si pomislil ob zapisu današnjega naslova? Kar pogumno, tukaj nepravilni odgovori ne obstajajo.</i></p> <p><i>Hvala za vaše asociacije. Vidim, da vam je današnja tema kar poznana.</i></p>	<p>Učenci odgovarjajo</p> <p>Predvideni odgovori: keramika, trgovina, ostanki, najdišča, mit o Argonavtih, Emona, Akvileja, sistem alpskih zapor, Claustra Alpium Iuliarum, strateška pomembnost ipd.</p>	<p>Frontalna učna oblika, tehnika brainstorming</p>	
<p><i>Uro bomo razdelili na 2 vsebinska poudarka. Začeli bomo z vprašanjem, ali so Grki pravzaprav poznali ozemlje današnje Slovenije in nadaljevali z vprašanjem zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane. V zaključku ure bomo vaše pridobljeno znanje tudi preverili.</i></p> <p><i>Danes se boste naučili utemeljiti, ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije, naštetih najdišč grške keramike na tleh današnje Slovenije, opisati mit o Argonavtih, utemeljiti zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane, utemeljiti strateško pomembnost današnjega slovenskega ozemlja za Rimljane in opisati pomen sistema alpskih zapor.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 3</p> <p>Diapozitiv 4</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUKAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	<i>Naslov prvega poudarka je</i>	Dijaki poslušajo in	Frontalna učna	PowerPoint

Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije?	<i>torej »Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije?« Grki so v bližino našega prostora prišli preko trgovskih stikov in z ustanavljanjem kolonij na Jadranu. Staroselci, ki so živeli na območju današnje Slovenije pa so z Grki občasno tudi trgovali. To pomeni, da ozemlje današnje Slovenije ni bilo vključeno v krog grške civilizacije in so v ta prostor zahajali zgolj občasno. Zapuščino Grkov na tleh današnje Slovenije lahko obravnavamo v treh sklopih in sicer skozi materialne vire, grška zemljepisna imena in pa skozi mitološko izročilo.</i>	prepisujejo iz PowerPoint predstavitev.	oblika, metoda razlage	Diapozitiv 5
	<i>Ste uspeli vse prepisati? V primeru, da niso, počakam.</i>	- Ja/ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	PowerPoint Diapozitiv 5
	<i>Kar zadeva materialnih virov so ti večinoma iz 6. in 5. stoletja pr. Kr. oz. iz obdobja starejše železne dobe. Materialne izdelke predstavljajo predvsem izdelki, ki so bili v naše kraje uvoženi preko trgovanja s keramiko. Uvoz je bil precej skromen in omejen na pripadnike plemenske aristokracije.</i>	Dijaki poslušajo in prepisujejo snov iz PowerPoint predstavitev.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	PowerPoint Diapozitiv 6
	<i>Sedaj pa odprite učbenike na strani 191. Kdor nima učbenika, naj gleda na PowerPoint predstavitev. Vir prikazuje grško lončeno posodo, ki so jo našli na Mostu na Soči. Pa preberimo še besedilo poleg.</i>	Učenci poslušajo in odprejo učbenik.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Učbenik str. 191, PowerPoint Diapozitiv 7
	Določim dijaka/njo za branje.	Eden izmed njih glasno prebere besedilo, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije	Učbenik str. 191, PowerPoint Diapozitiv 7
	<i>Če obnovimo prebrano, v katerih slovenskih krajih so</i>	Predvideni odgovori:	Frontalna učna oblika, metoda	Učbenik, str. 191,

<p><i>našli materialne vire starih Grkov?</i></p> <p><i>Tako je, sedaj pa mi pojasnite, ali lahko na podlagi vrste izdelkov sklepamo, kateri družbeni sloji so te izdelke kupovali in zakaj. Pomagajte si z ravnokar prebranim virom.</i></p> <p>V primeru, da odgovora ni, poskušam podati kakšen namig, npr.: <i>Ali so tudi gospodinje okoli pasu nosile meč?</i></p>	<p>- Škocjan blizu Divače, Stična, Magdalenska gora, Most na Soči, Poštela na Pohorju, Sevnica in Starše pri Mariboru.</p> <p>- Lahko, saj so posamezni predmeti koristili posameznemu družbenemu sloju. Npr. vojaške opreme niso uporabljali v gospodinjstvu, ampak v vojaški službi. Tudi nakit so nosili samo tisti, ki so si to lahko privoščili.</p>	<p>dela s pisnimi viri</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 7</p>
<p><i>Zdaj pa si za orientacijo pogledjmo ta zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</i></p>	<p>Dijaki si ogledujejo zemljevid.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 8</p>
<p><i>To so kraji, v katerih so arheologi našli materialne ostanke starih Grkov; Most na Soči, Poštela na Pohorju, Starše pri Mariboru, Sevnice, Stična, Magdalenska gora in Škocjan. Kar prepisite jih v zvezek.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 8</p>
<p>Počakam, da prepisujejo kraje najdišč.</p>	<p>Dijaki prepisujejo.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 8</p>
<p><i>Vsi poznate te kraje? Je kdo od vas že bil v katerem od teh krajev?</i></p>	<p>- Ja/ne.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 8</p>
<p><i>Naslednji sklop so grška zemljepisna imena. Poznamo 2 toponima in sicer Aegida oz.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in prepisujejo snov iz PowerPoint</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 9</p>

<i>današnji Koper in pa Piranon, današnji Piran.</i>	predstavitve.		
<i>Ali kdo od vas ve, kaj pomeni izraz toponim, ki sem ga ravnokar uporabila?</i>	Predvideni odgovor: - Toponim je lastno ime kraja oz. zemljepisno ime.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Najverjetneje se sprašujete, zakaj je tukaj tudi skica koze. Kot zanimivost naj povem še, da ime Aegida izvira iz grške besede za kozo. V prostem prevodu bi torej pomenilo »kozje«.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 9
<i>Ostane nam še mitološko izročilo starih Grkov. Je že kdo od vas slišal za mit o Argonavtih?</i>	- Ja/ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	PowerPoint Diapozitiv 10
<i>V primeru, da nekdo zgodbo pozna, poslušamo njegovo/njeno obnovo. Drugače mit predstavim sama.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije	
<i>Različica mita, vezanega na naš prostor je nastala v prvi polovici 3. stoletja pr. Kr. Mit govori o grških junakih – Argonavtih. Ti so pod vodstvom Jazona iz Tesalije na ladji Argo odpluli iz Grčije, da bi našli zlato runo. Pot jih je vodila v Črno morje do Kolhide (najverjetneje današnja Gruzija). Tam so ukradli zlato runo, potem pa se v Grčijo vračali po Donavi navzgor, iz Donave v Savo in po njej do Ljubljane. Pri današnji Vrhniki – takrat Nauportus, naj bi ladjo razstavili in jo prenesli do Jadranskega morja, se tam ponovno vkrcali nanjo in se vrnili domov.</i>	Dijaki poslušajo in si zapisujejo snov iz PowerPoint predstavitve.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 10
<i>Na PowerPoint predstavitvi lahko vidite sliko, ki prikazuje Jazona, ko je zlato runo prinesel kralju Pelju.</i>	Dijaki poslušajo in si ogledujejo sliko.	Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije	PowerPoint Diapozitiv 10

<i>Tukaj imamo tudi sliko poti Argonavtov, ki zajema prostor današnje Slovenije.</i>			Diapozitiv 11
<i>Zelena pot predstavlja pot od doma do zlate rune, oranžna pot pa je pot nazaj proti domu.</i>	Dijaki poslušajo in si ogledujejo sliko.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 11
<i>Kot veste je mit neko izročilo, pripoved o nastanku sveta, (nenavadnih) naravnih pojavih, bogovih in drugih bajeslovnih bitjih. Moramo pa biti tudi pozorni na resničnost teh mitov. Bi prosila nekoga od vas, da prebere ta odlomek, ki podvomi v resničnost mita o Argonavtih. O mitu je poročal polihistor Plinij.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 12
<i>Se kdo javi za branje?</i> V primeru, da se noben ne javi, posameznika za branje določim sama.	Eden izmed dijakov bere s PowerPoint predstavitve, ostali dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije	PowerPoint Diapozitiv 12
<i>Hvala za branje. Kot vidite moramo biti pozorni pri interpretacijah različnih virov, ki nam jih ponuja zgodovina. Seveda pa se razlikujejo tudi posamezne interpretacije, kar delo zgodovinarja še bolj oteži, a ga kljub temu dela še bolj zanimivega.</i> <i>Toliko o Grkih na tleh današnje Slovenije. Pomembno je, da znate utemeljiti, ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije in kakšne stike so s tem prostorom pravzaprav imeli.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
15 minut Zakaj je bilo	<i>Nadaljujemo z Rimljani na tleh današnje Slovenije. Rimljani so na današnji slovenski prostor</i>	Dijaki poslušajo in prepisujejo snov iz	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 13

<p>današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane?</p>	<p><i>postopoma širili svojo oblast. S koncem punskih vojn v 2. stoletju pr. Kr. so Rimljani postali največja sredozemska velesila. V trgovini so nadomestili Grke, Kartażane, Etruščane in Feničane. Ravno zaradi gospodarskega sodelovanja je Rimljane vedno bolj privlačil tudi današnji slovenski prostor.</i></p>	<p>PowerPoint predstavitev.</p>		
	<p><i>Si bomo malo ogledali ta zemljevid na predstavitvi in odgovorili na nekaj vprašanj. Naj omenim, da imate ta zemljevid tudi v učbeniku na strani 193.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in gledajo zemljevid.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 14, učbenik str. 193</p>
	<p><i>Kaj mislite, da predstavlja ta zemljevid?</i></p> <p><i>Torej ta zemljevid predstavlja Rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora.</i></p> <p><i>Katere t. i. »države« lahko vidimo na zemljevidu?</i></p> <p><i>Katero današnje slovensko območje je v 2. stoletju pr. Kr. najprej prišlo pod rimsko oblast?</i></p> <p><i>Na katero državno tvorbo, ki je segala do Celjske kotline pa so Rimljani naleteli ob širjenju v alpski prostor?</i></p>	<p>Predvideni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja - Rimsko državo in Noriško kraljestvo. - Območje današnje zahodne Slovenije/primo rske - Na Noriško kraljestvo. 	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 14, učbenik str. 193</p>
	<p><i>Tako je, Noriško kraljestvo. Izhodišče za širjenje rimskega vpliva v notranjost predalpskega prostora in Podonavja je rimska</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in prepisujejo snov iz PowerPoint predstavitev.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 15</p>

<i>ustanovitev kolonije Akvileje in sicer leta 181 pr. Kr.</i>			
<i>Mogoče kdo od vas ve, kako Akvilejo imenujemo v slovenščini?</i>	Predvideni odgovor: - Oglej.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja pa se je začelo nekaj let po ustanovitvi Akvileje in sicer z istrsko vojno, ki je potekala med leti 178–177 pr. Kr. Z istrsko vojno so si Rimljani pokorili staroselce Histre.</i>	Dijaki poslušajo in prepisujejo snov iz PowerPoint predstavitev.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 16
<i>V času Julija Cezarja so uspeli osvojiti še Tavrisko, ki so se nahajali v osrednji Sloveniji in pa Karne v Posočju. Večina današnjega slovenskega ozemlja je bila osvojena med letoma 35 in 33 pr. Kr.</i>			Diapozitiv 17
<i>Celotno današnje slovensko ozemlje je pod rimsko nadoblast v celoti prišlo po dalmatinsko-panonskem uporu, ki je potekal med 6.–9. letom po Kr.</i>			Diapozitiv 18
<i>Z začetkom rimske dobe se je na današnjem slovenskem področju končalo obdobje prazgodovine.</i>			Diapozitiv 19
<i>Za Rimljane je bil današnji slovenski prostor tudi strateško pomemben. Z dobrimi gospodarskimi in političnimi odnosi Rimljanov z Noriškimi kraljestvi je izviralo tudi po vsej Italiji cenjeno noriško železo. Ravno zaradi tega je bila pomembna prometna povezanost. Na naših tleh je namreč potekal najnižji prelaz z območja Sredozemlja v Srednjo Evropo, ki je omogočil</i>			Diapozitiv 20

<p>lažje trgovanje z noriškimi železom in drugimi dobrinami. Kako strateško pomembno je bilo slovensko ozemlje na vojaškem področju se je kazalo tudi v vzpostavitvi obrambnega in zapornega sistema.</p>			
<p>Mogoče kdo od vas ve, o katerem obrambnem in zapornem sistemu govorim?</p>	<p>Predvideni odgovor: - O kraškem zapornem sistemu ali <i>Claustra Alpium lularum</i>.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	
<p>Tako je, govorimo o kraškem zapornem sistemu oz. o <i>Claustra Alpium lularum</i>. Sistem je bil zgrajen v 3. in 4. stoletju, ko so na današnje slovensko ozemlje vse pogosteje vdiral tuja ljudstva. Sklenjen sistem kamnitih zidov je potekal po goratem in močno razčlenjenem območju Julijskih Alp. Sistem je zajemal več linij zapornih zidov, stolpov in utrd. Zaporni zidovi so bili debeli od enega do dveh metrov. Na notranji strani so bili pogosto okrepljeni s stolpi. Zidovi in stolpi so bili zgrajeni iz lokalnega apnenca in apnene malte. Sledi ogled krajšega videoposnetka, po katerem si boste lažje predstavljali, kje je obzidje potekalo, katere slovenske kraje je zajemalo in kako je obzidje izgledalo.</p>	<p>Dijaki poslušajo in prepisujejo snov iz PowerPoint predstavitev.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 21</p>
<p>Spremljam videoposnetek.</p>	<p>Dijaki si ogledujejo videoposnetek</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda demonstracije gibljivih slik</p>	<p>PowerPoint Diapozitiv 22</p>
<p>Zanimivo kajne? Ima kdo od vas mogoče še kakšno vprašanje?</p>	<p>- Ja/ne.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	

<p><i>Sedaj pa sledi naloga za vas in sicer se boste razdelili v pare – kar tako, kot sedite. Vsak par bo dobil razglednico. Vaša naloga je, da se postavite v vlogo Grka ali Rimljana in iz ozemlja današnje Slovenije pišete razglednico svojim domačim ali prijateljem. V kratkem besedilu uporabite danes pridobljeno znanje, vseeno pa poskrbite, da bo besedilo zanimivo. Osredotočite se na svoje delo, torej kaj tam počnete, kako se ob tem počutite, nekaj pa lahko napišete tudi o prostoru današnjega slovenskega ozemlja in prejemniku razglednice prikažete bolj jasno sliko vašega vsakdana.</i></p> <p><i>Časa za pisanje imate 5 minut. Ob izteku časa bomo nekaj vaših izdelkov tudi prebrali, tako da določite enega v paru, ki bo zadolžen za branje. Bom pa ob koncu naloge pobrala vse izdelke, da jih bom do naslednjič lahko pregledala, zato se nanje tudi podpišite.</i></p>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint Diapozitiv 23
<p><i>So vsem jasna navodila? Ima kdo kakšno vprašanje?</i></p> <p>V primeru, da je kakšno vprašanje glede navodil in naloge tudi odgovorim.</p>	- Ja/ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<p><i>Tako, potem pa bom sedaj razdelila razglednice, vi pa začnite s pisanjem. Za dodatna vprašanja dvignite roko in bom prišla do vas. Prosim tudi, da se pogovarjate v normalni jakosti.</i></p> <p>Razdelim razglednice.</p>	Dijaki poslušajo in ko prejmejo razglednico, začnejo z delom.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Razglednice
Ko učenci pišejo, hodim po	Dijaki pišejo	Parna učna	Razglednice

razredu, preverjam njihovo delo, sem na voljo za morebitna naknadna vprašanja. Skrbim za časovno točnost in na glasnost pogovorov med pari.	svoje razglednice, če imajo kakšno vprašanje, dvignejo roko.	oblika	
Po 5ih minutah prekinem delo, počakam, če mora kateri par dokončati zadnji stavek. <i>Tako je, čas se je iztekel. Vam je uspelo zapisati vse, kar ste želeli?</i> <i>Zdaj pa bi prosila, da nekaj vaših zapisov tudi preberemo. Se kateri od parov mogoče javi?</i> Če se noben par ne javi, jih nekaj izberem sama.	- Ja/ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	Razglednice
<i>Bi kar prosila vaju.</i> Izberem par v razredu. <i>Super, hvala za prebrano besedilo. Bi prosila naslednji par, da eden od vaju prebere napisano.</i> V primeru, da je kakšna zgodovinska informacija v zapisu netočna, to tudi popravim oz. dam kratko in ustno povratno informacijo.	En dijak iz para prebere nastali zapis, ostali dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije	Razglednice
<i>Tako je, hvala za vaša branja.</i> Poberem izdelke vseh parov v razredu.	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Razglednice

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10	<i>Prišli smo k zadnjemu delu učne</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna	PowerPoint

minut

<p>ure. Nekaj predvsem ustnih ponovitev smo naredili med samo uro in vsebinskima poudarkoma »Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije?« in »Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane?«. Sedaj pa vam bom razdelila liste za preverjanje.</p> <p>Delim liste vsakemu dijaku posebej.</p>		oblika, metoda razlage	Diapozitiv 24, preverjalni list, zvezek
<p>Na listu so naloge, ki zajemajo snov današnje učne ure. Ob nalogah boste videli oštevilčene točke oz. koliko točk je posamezna naloga vredna. Vsak naj naloge rešuje zase, v pomoč vam je lahko zapis učne snovi v zvezku. V primeru, da imate dodatna vprašanja med reševanjem nalog, dvignite roko in bom prišla do vas. Za začetek rešite prve 4 naloge. Na voljo imate 3 minute časa. Nato bomo preverili rezultate in se pomaknili na naslednje naloge.</p>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, zvezek
<p>Hodim po razredu, ob dvigu rok dijakov do njih pristopim in jim pomagam, skrbim tudi, da se dijaki med seboj ne pogovarjajo in sem pozorna na dodeljeni čas reševanja nalog.</p>	Dijaki rešujejo prve štiri naloge preverjalnega lista.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, naloga 1., 2., 3. in 4., zvezek
<p>Čas je potekel. Sedaj si s sosedom, s katerim sta bila v paru pri prejšnji nalogi, preverjalna lista zamenjata. Šli bomo skozi rezultate. Začnemo v tej vrsti, vsak naj prebere po en stavek, vi pa sosedu označujete pravilne in napačne odgovore. Pri prvi nalogi vsaka pravilno dopolnjena beseda pomeni 0,5 točke.</p>	Dijaki zamenjajo preverjalni list s sosedom in medtem poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 1. naloga, PowerPoint Diapozitiv 25
<p>Poslušam odgovore, če je kje kakšna nejasnost jo skupaj z dijaki razjasnimo.</p>	Posamezni dijaki navajajo odgovore, ostali poslušajo in popravljajo	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	

	odgovore.		
<i>Hvala za branje, sedaj pa seštejte točke in zapišite seštevek poleg naloge.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 1. naloga, PowerPoint Diapozitiv 25
Počakam, da zapišejo seštevek točk 1. naloge.	Zapisujejo skupne točke 1. naloge.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, 1. naloga
<i>Sledi 2. naloga. Naj omenim, da pri tej nalogi upoštevamo več pravilnih odgovorov. Za vsako pravilno oznako najdišča sosed prejme 0,5 točke in za vsako pravilno poimenovanje kraja najdišča nadaljnje 0,5 točke. Upoštevajo se 3 navedbe najdišč. Pa pogledjmo, katera najdišča ste zapisali in pravilno označili.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 2. naloga, PowerPoint Diapozitiv 26
Poslušam odgovore, če je kje kakšna nejasnost jo skupaj z dijaki razjasnimo.	Posamezni dijaki navajajo odgovore, ostali poslušajo in popravljajo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	Preverjalni list, 2. naloga, PowerPoint Diapozitiv 26
<i>Zapišite pridobljene točke.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	
Počakam, da zapišejo seštevek točk 2. naloge.	Zapisujejo skupne točke 2. naloge.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, 2. naloga
<i>Sedaj preverimo 3. nalogo. Najprej naj naslednja dva prebereta primer, potem pa vam povem, kako nalogo točkovati.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 3. naloga
Poslušam 2 prebrana primera, če je potrebno podam popravek ali komentar.	Izbrana dijaka prebereta odgovor naloge, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Hvala za branje. Tukaj na predstavitvi imate predviden pravilni odgovor. Za vsako od navedenih točk učenec prejme 0,5 točke. V primeru, da katerega podatka ni, tudi točke potem ni. Pogledjte, če je vaš sosed zapisal vse</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, 3. naloga, PowerPoint Diapozitiv 27

<i>potrebne informacije in zapišite seštevek točk.</i>			
Počakam, da zapišejo seštevek točk 3. naloge.	Dijaki zapisujejo seštevek točk 3. naloge.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, 3. naloga
<i>Ostala nam je še 4. naloga. Za vsako pravilno postavljeno letnico k svojemu dogodku sosed prejme 1 točko. Pa kar preberimo rešitve. Začnemo tam, kjer smo ostali, vsak pa pove eno postavljeno letnico.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 4. naloga, PowerPoint Diapozitiv 28
Poslušam njihove odgovore, če je potrebno zadevo ustno popravim.	Posamezni dijaki berejo rešitve, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Hvala za branje. Nadaljujemo s 5., 6. in 7. nalogo na preverjalnem listu. Kar zamenjajte preverjalne liste in začnite z reševanjem. Vsak rešuje zase, imate približno 4 minute časa.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list
Medtem ko rešujejo hodim po razredu, odgovarjam na morebitna vprašanja in skrbim, da naloge rešuje vsak zase.	Rešujejo naloge.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, naloga 5., 6. in 7., zvezek
<i>Čas se je iztekel. Kar začnimo s preverjanjem 5. naloge. Ponovno zamenjajte liste s sosedom. Nadaljujemo z branjem rešitev tam kjer smo ostali. Prebrali bomo nekaj odstavkov, nato pa boste po navodilih ocenili nalogo svojemu sosеду.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 5. naloga, PowerPoint Diapozitiv 29
Poslušam, ko dijaki berejo odgovore in popravljam, v primeru nepravilnih podatkov.	Dijak bere odgovor, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Tako je, sedaj pa imate na predstavitvi predvidene odgovore. Za vsako od alinej sošolec prejme 0,5 točke. Pomembno je, da je naveden dogodek, ki je značilen za posamezen zemljevid, ostale 0,5 točke pa je za letnico, v primeru, da jo sošolec navede.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 5. naloga, PowerPoint Diapozitiv 29
Počakam, da popravijo in točkujejo nalogo.	Dijaki popravljajo in točkujejo nalogo drug drugemu.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, 5. naloga

<i>Tako, nadaljujemo s 6. nalogo. Bi kar prosila naslednje 3 dijake, da preberejo odstavek, nato sledi točkovanje.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 6. naloga
Med branjem poslušam odgovore, vmes pri odgovorih kaj dodam ali popravim.	Posamezni dijaki berejo, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Hvala za branje. Vaš sošolec tako prejme 1 točko v primeru, da omeni gospodarsko in politično povezanost z Noriškimi kraljestvi, drugo točko pa prejme ob navedbi prometne povezanosti, ki jo je omogočilo današnje slovensko ozemlje. Kar zapišite seštevek točk.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo ter točkujejo odgovor 6. naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 6. naloga, PowerPoint Diapozitiv 30
Počakam, da popravijo in točkujejo nalogo.	Dijaki popravljajo in točkujejo nalogo drug drugemu.	Individualna učna oblika	Preverjalni list, 6. naloga
<i>Nadaljujemo s preverjanjem 7. naloge. Kar začnimo s prvim pojmom – Nauportus. Kdo je zadnji bral, nadaljujemo od tam.</i> <i>Sedaj pa še Akvileja in Claustra Alpium Iuliarum.</i>	Naslednji dijak bere razlago pojma, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<i>Pri točkovanju bodite pozorni, da je vaš sošolec navedel podatke, ki so na predstavitvi. Ni nujno, da so identično zapisani, temveč, da zajemajo glavne stvari posameznega pojma. Ko zapišete točke dajte preverjalni list nazaj sosedu.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo odgovore 7. naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, 7. naloga PowerPoint Diapozitiv 31
Počakam, da popravijo in točkujejo nalogo.	Dijaki popravljajo in točkujejo nalogo ter si nato ponovno zamenjajo preverjalne liste	Individualna učna oblika	Preverjalni list, 7. naloga
<i>Super vam je šlo, hvala za vse prebrane odgovore.</i> <i>Po preverjanju prvih sedmih nalog lahko rečem, da ste se naučili</i> <i><u>(Učitelj ovrednoti posamezni</u></i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	

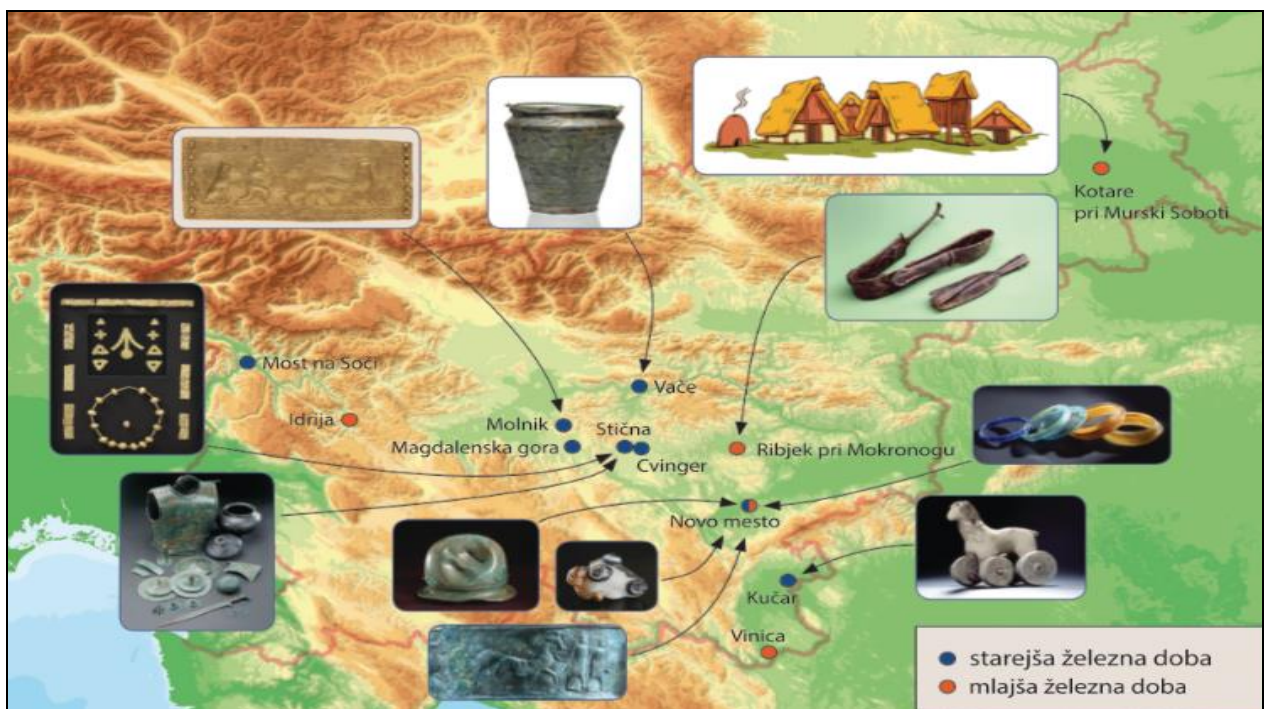
	<p><u>doseženi cilj na tristopenjski lestvici: zelo dobro, dobro in slabo.)</u> opisati zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Grke, na zemljevidu označiti najdišča predmetov grškega izvora in poimenovati kraje v katerih se ta najdišča nahajajo, znate opisati mit o Argonavtih in umestiti zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas. Naučili ste se opisati postopno rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora, utemeljiti zakaj je bil današnji slovenski prostor za Rimljane strateško pomemben, ter pojasniti pojme Nauportus, Akvileja in Claustra Alpium Iuliarum.</p>			
	<p>Ostala nam je še 8. naloga. Do konca učne ure imate čas, da začnete z reševanjem. Odgovor zapišite v svoje zvezke. Drugače pa je to vaša domača naloga do naslednjič, ko jo bomo preverili. V odgovoru naloge poskušajte zajeti vse, kar smo se danes naučili, v pomoč naj vam bodo sklopi v oklepaju. Kar začnete pisati.</p>	<p>Dijaki poslušajo in odprejo zvezek za pisanje odgovora.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>Preverjalni list, 8. naloga, zvezek</p>
	<p>Medtem ko pišejo hodim po razredu in preverjam kako jim gre, odgovorim tudi na morebitna vprašanja.</p>	<p>Dijaki rešujejo 8. nalogo na preverjalnem listu.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	<p>Preverjalni list, 8. naloga, zvezek</p>
	<p>Ob zvonjenju jih pozdravim in jim zaželim lep preostanek dneva.</p>	<p>Dijaki poslušajo in odzdravijo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	
	<p>V primeru, da nas prehiti šolski zvonec preverjalni list, dokončajo doma in rešenega prinesejo na naslednjo učno uro, ko ga tudi v celoti preverimo.</p>			

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2 :	Preverjalni list - prazen
PRILOGA 3 :	Preverjalni list - izpolnjen
PRILOGA 4 :	Razglednica (delo v paru)
PRILOGA 5 :	Primer napisane razglednice (delo v paru)

PRILOGA 1 : PowerPoint (z zapisom učne snovi)

Diapozitiv 1

VSEBINSKA POUDARKA

1. ALI SO GRKI POZNALI PROSTOR DANAŠNJE SLOVENIJE?
2. ZAKAJ JE BILO DANAŠNJE SLOVENSKO OZEMLJE POMEMBNO ZA RIMLJANE?

NAUČILI SE BOSTE...

- Utemeljiti, ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije
- Našteti najdišča grških predmetov na tleh današnje Slovenije
- Opisati mit o Argonavtih
- Utemeljiti zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane
- Utemeljiti strateško pomembnost današnjega slovenskega ozemlja za Rimljane
- Opisati pomen sistema alpskih zapor

1. ALI SO GRKI POZNALI PROSTOR DANAŠNJE SLOVENIJE?

- **Trgovski stiki in ustanavljanje kolonij**
- **Ozemlje današnje Slovenije**
- Materialni viri, grška zemljepisni imena, mitološko

izročilo

Diapozitiv 6

1.1. MATERIALNI VIRI

6. in 5. stol. pr. Kr.

Trgovina s keramiko

Uvoz je bil skromen in omejen

Vir: Brodnik, V. et al. (2009). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 154

Diapozitiv 7

Predmeti grškega izvora

Vir 1

»Predmete grškega izvora (vojaška oprema iz bronu in tudi železa, nakit, posodje) so našli v kulturnem središču iz 11. do 9. stol. [pr. Kr.] v Škocjanu blizu Divače. [...] V času temne dobe se kažejo vplivi pri nakitu iz 9. do 7. stoletja [pr. Kr.]. Lončarske izdelke grškega izvora iz obdobja od 7. do 4. stoletja [pr. Kr.] so našli v nahajališčih: Stična, Magdalenska gora, Most na Soči, Poštela na Pohorju, Sevnica, Starše pri Mariboru. To so bili predmeti večinoma iz grških kolonij v južni Italiji.«

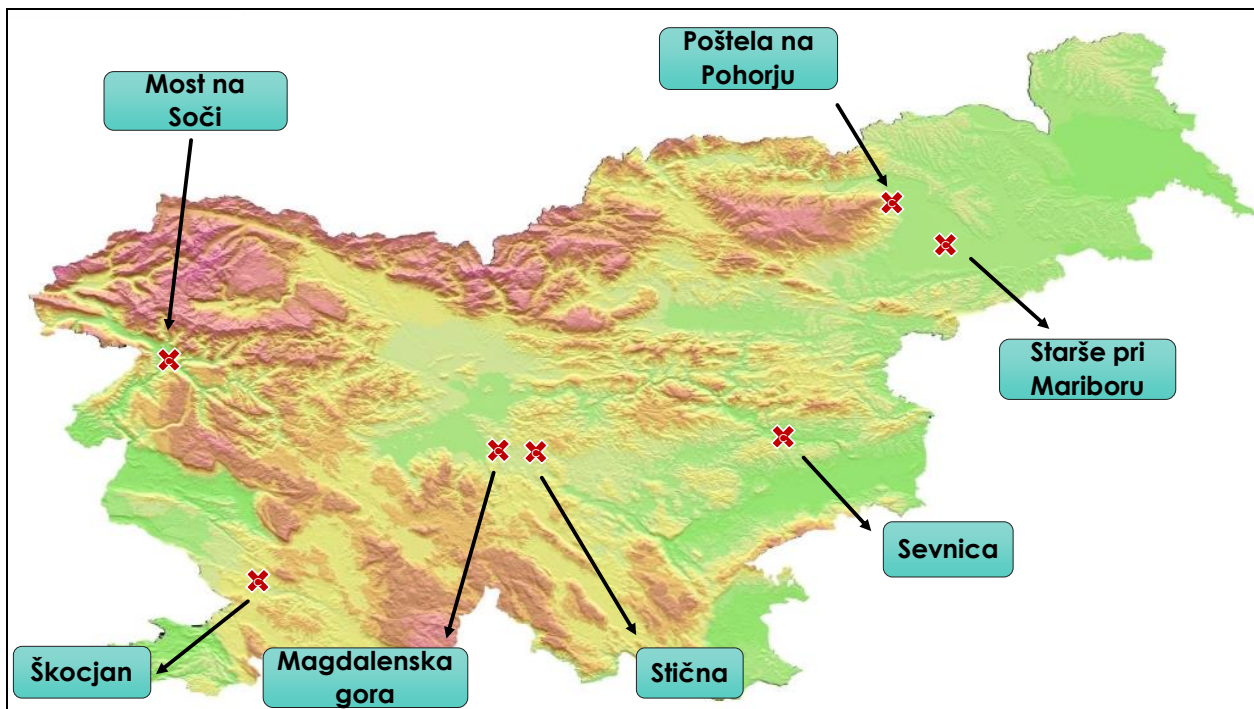
Grška lončena posoda (skifos), najdišče Most na Soči

Original hrani Tolminski muzej, foto Marko Grego

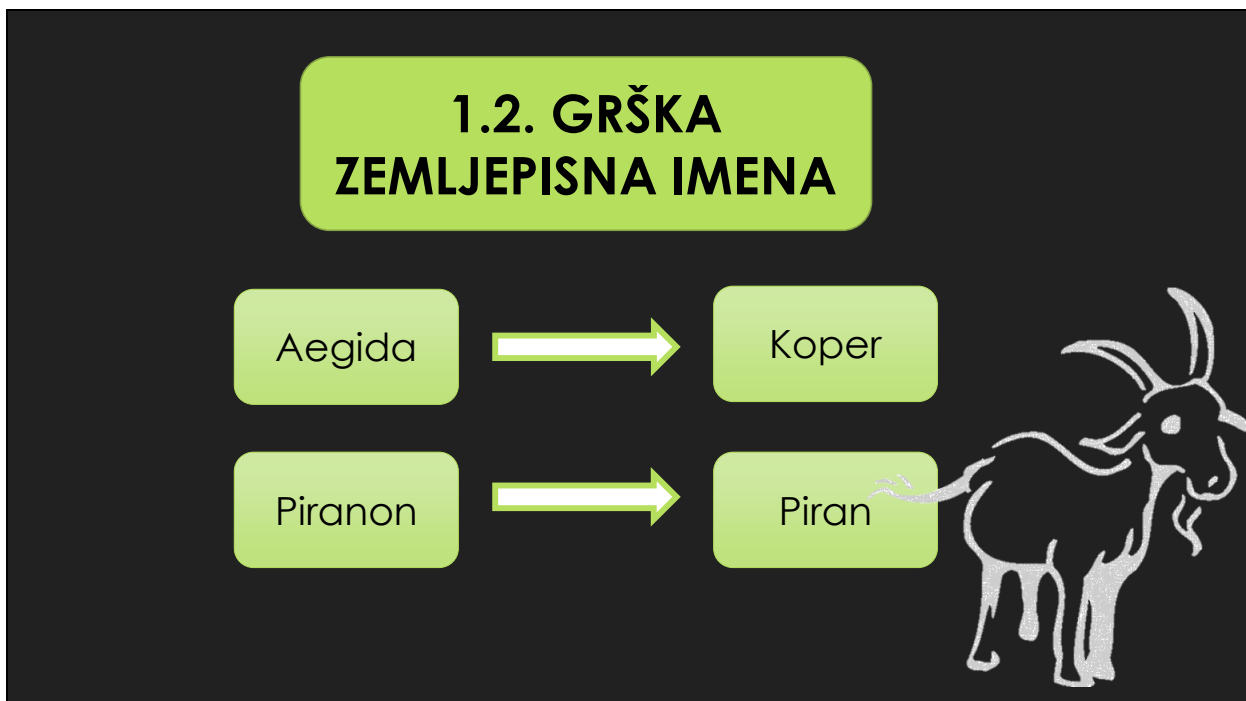
Borut Mahnič: Slovensko-grški stiki skozi zgodovino. V: *Annales: anali za istrske in mediteranske študije*. Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko; Znanstveno raziskovalno središče Republike Slovenije. Letnik 15, številka 2, str. 327–342.

Vir: Cedičnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 191.

Diapozitiv 8

Diapozitiv 9

Diapozitiv 10

Vir: Cedilnik, A. et al. (2018).
Zgodovina 1: prazgodovina in stari
vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku
gimnazij, Ljubljana: Mladinska knjiga,
str. 192.

1.3. MITOLOŠKO IZROČILO

Mit o Argonavtih

- Prva polovica 3. stoletja pr. Kr.
- Argonavti
- Jazon
- Ladja Argo
- Zlata runa
- Donava – Sava – Ljubljana
- Nauportus
- Jadransko morje

Diapozitiv 11

Diapozitiv 12

„Nobena reka se ne izliva iz Donave v Jadransko morje. Mislim, da je pisce prevaralo poročilo, da se je ladja Argo po reki spustila v Jadransko morje nedaleč od Tergesta, ne ve pa se več, po kateri reki. Prizadevnejši pisci pravijo, da so jo prinesli na ramah čez Alpe, tja pa je prišla po Donavi, nato po Savi in po Nauportu, ki izvira med Emono in Alpami in je po tem dobil svoje ime.

Vir: Brodnik, V. et al. (2009). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 154

Diapozitiv 13

2. ZAKAJ JE BILO DANAŠNJE SLOVENSKO OZEMLJE POMEMBNO ZA RIMLJANE?

2.1. POSTOPNA ŠIRITEV OBLASTI

Gospodarsko
sodelovanje

Diapozitiv 14

Diapozitiv 15

Diapozitiv 17

Diapozitiv 18

Konec obdobja prazgodovine

PRAZGODOVINA

2.2. STRATEŠKA POMEMBNOST

Gospodarski in politični odnosi

Prometna povezanost

Obrambni in zaporni sistem

2.3. Claustra Alpium Iuliarum

Vir: Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 194.

3. in 4. stoletje

Vdori tujih ljudstev

Potekal je po goratem in močno razčlenjenem območju Julijskih Alp

NALOGA

- Delo v paru
- Napišite razglednico
- 5 minut
- Član para besedilo glasno prebere

Uporabite danes pridobljeno znanje

Kaj počneš?

Kako se počutiš?

Kakšna je okolica v kateri se nahajaš?

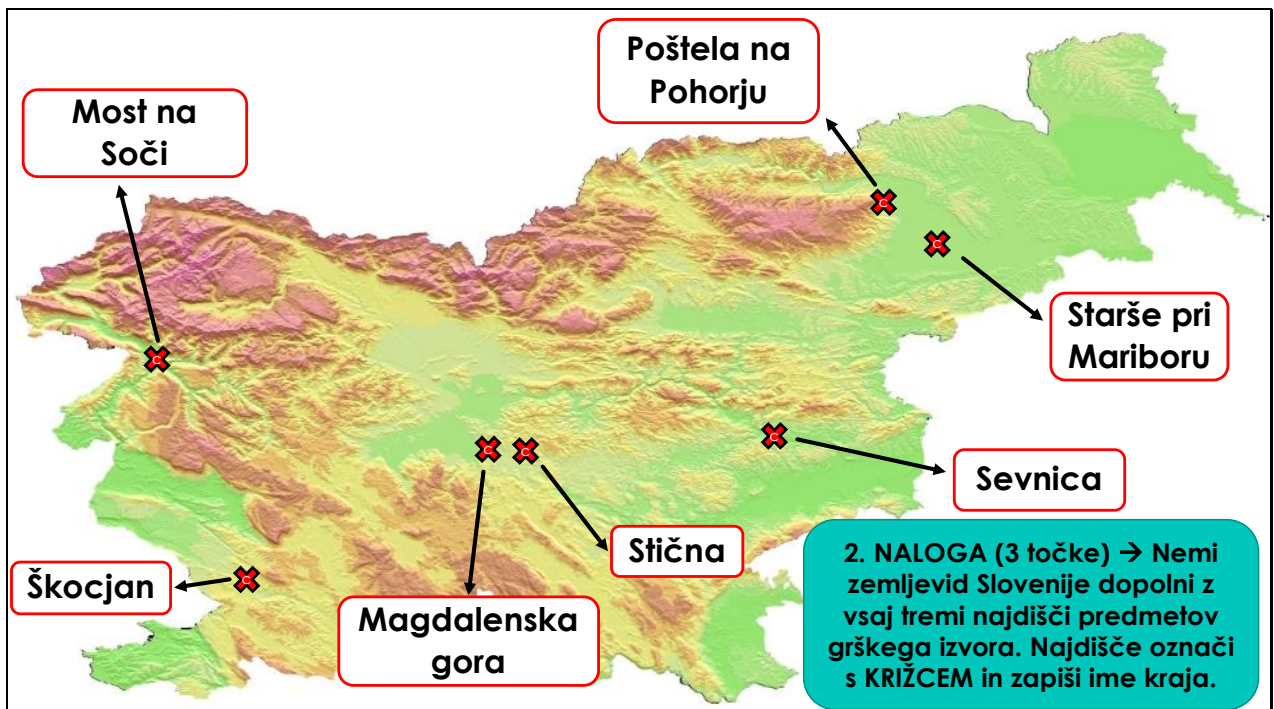
PREVERJANJE

- Preverjalni list
- 8 nalog
- Individualno reševanje

1. NALOGA (7 točk) → Dopolni manjkajoče besede v besedilu.

Grki so v bližino našega prostora prišlo preko **TRGOVSKIH** stikov in z ustanavljanjem **KOLONIJ**. Da so Grki naše ozemlje poznali nam kažejo **MITOLOŠKO** izročilo, **MATERIALNI** viri in grška **ZEMLJEPIŠNA** imena. S staroselci, ki so živeli na območju današnje Slovenije, so Grki občasno tudi **TRGOVALI**. Ostanki te dejavnosti so vidni v uvoženih izdelkih, ki so bili najdeni na ozemlju današnje Slovenije. Uvoz teh (kakšnih) **KERAMIČNIH** predmetov je bil skromen ter omejen na pripadnike (2 besedi) **PLEMENSKE ARISTOKRACIJE**. Današnji Koper se je v času starih Grkov imenoval **AEGIDA**, Piran pa **PIRANON**. Poznamo tudi mitološko izročilo, ki se navezuje na današnji slovenski prostor in se imenuje **MIT O ARGONAVTIH**. Mit govori o grških junakih, katere vodja je bil **JAZON**. Mesto, v katerem naj bi grški junaki razstavili ladjo in jo odnesli do Jadranskega morja se je imenovalo **NAUPORTUS**, danes pa kraj poznamo pod imenom **VRHNIKA**.

Diapozitiv 27

3. NALOGA (3 točke) → Na kratko opiši mit o Argonavtih

- Prva polovica 3. stoletja pr. Kr
- Jazon
- Izhodišče = Grčija
- Iskali so zlato runo
- Pot po Donavi, iz Donave v Savo in iz Save do Ljubljane, razstavitev ladje in prenos do Jadranskega morja > opis njihove poti
- Nauportus

Diapozitiv 28

4. NALOGA (3,5 točke) → V spodnji tabeli so v naključnem vrstnem redu navedene letnice. Tvoja naloga je, da te letnice ustrezno zapišeš v prazne prostore pred posameznimi dogodki.

181 pr. Kr.	Ustanovitev Akvileje
3–4. stol. po. Kr.	Zgrajen sistem alpskih zapor na tleh današnje Slovenije
6–5. stol. pr. Kr.	Večina najdb grške antične civilizacije na tleh današnje Slovenije izhaja iz obdobja starejše železne dobe
178–177 pr. Kr.	Istrska vojna
3. stol. pr. Kr.	Mit o Argonavtih
6–9 po Kr.	Dalmatinsko-panonski upor
35–33 pr. Kr.	Rimljani osvojijo večino današnjega slovenskega ozemlja

Diapozitiv 29

5. NALOGA (4 točke) → S pomočjo naslednjih zemljevidov opiši, kako je potekalo rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora

- Akvileja je predstavljala izhodišče za širjenje rimskega vpliva na prostor današnje Slovenije
- Akvileja je nastala 181 pr. Kr.
- Osvajanje današnjega slovenskega ozemlja se je začel z istrsko vojno
- Istrska vojna je potekala med leti 178–177 pr. Kr.
- Rimljani osvojijo ozemlje današnje osrednje Slovenije in Posočja
- Večina današnjega slovenskega ozemlja je bila osvojena med letoma 35 in 33 pr. Kr.
- Dokončna nadoblast Rimljanov z dalmatinsko-panonskim uporom
- Dalmatinsko panonski upor je potekal med letoma 6–9 po. Kr.

Diapozitiv 30

6. NALOGA (2 točki) → Zakaj je bil današnji slovenski prostor za Rimljane strateško pomemben?

- Gospodarska in politična povezanost z Noriškim kraljestvom
- Prometna povezanost preko današnjega slovenskega ozemlja

7. NALOGA (3 točke) → Pojasni pojme (poveži jih s snovjo današnje učne ure)

NAUPORTUS	Je grško ime za današnjo Vrhniko. Pri Nauportusu naj bi Argonavti razstavili svojo ladjo, jo prenesli do Jadranskega morja in od tam naprej nadaljevali pot proti Grčiji.
AKVILEJA	kolonija ustanovljena leta 181 pr. Kr., ki je predstavljala izhodišče za širjenje rimskega vpliva v notranjost predalpskega prostora in Podonavja. V slovenščini se Akvileja imenuje Oglej.
CLAUSTRA ALPIUM IULIARUM	kraški zaporni sistem, ki so ga na tleh današnjega slovenskega ozemlja postavili Rimljani. Zgrajen je bil v 3. in 4. stoletju, zaradi vdora tujih ljudstev. Sistem predstavlja sklenjene kamnite zidove. Potekal je po goratem in močno razčlenjenem območju Julijskih Alp. Zajemal je tudi kraje Ad Pirum, Lanišče...

8. NALOGA (6 točk) →Odgovori na današnji osrednji dve vprašanji. Za vsako vprašanje napiši krajši odstavek, v katerem zajameš celotno učno uro. Odstavka ti bosta služila kot pomoč pri učenju za ustno in pisno ocenjevanje. **DOMAČA NALOGA**

8.1. Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije (materialni viri, grška zemljepisna imena, mitološko izročilo) ? (3 točke)

8.1. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane (postopna širitev oblasti, strateška pomembnost, Claustra Alpium Iuliarum) ? (3 točke)

GRKI IN RIMLJANI NA TLEH DANAŠNJE SLOVENIJE

Preverjalni list

Skupno število točk: ___ / 31,5

1. Dopolni manjkajoče besede v besedilu. _____ / 7 točk

Grki so v bližino našega prostora prišlo preko _____ stikov in z ustanavljanjem _____. Da so Grki naše ozemlje poznali nam kažejo _____ izročilo, _____ viri in grška _____ imena. S staroselci, ki so živeli na območju današnje Slovenije, so Grki občasno tudi _____. Ostanki te dejavnosti so vidni v uvoženih izdelkih, ki so bili najdeni na ozemlju današnje Slovenije. Uvoz teh (kakšnih) _____ predmetov je bil skromen ter omejen na pripadnike (2 besedi) _____. Današnji Koper se je v času starih Grkov imenoval _____, Piran pa _____. Poznamo tudi mitološko izročilo, ki se navezuje na današnji slovenski prostor in se imenuje _____. Mit govori o grških junakih, katere vodja je bil _____. Mesto, v katerem naj bi grški junaki razstavili ladjo in jo odnesli do Jadranskega morja se je imenovalo _____, danes pa kraj poznamo pod imenom _____.

2. Nemi zemljevid Slovenije dopolni z vsaj tremi najdišči predmetov grškega izvora. Najdišče označi s KRIŽCEM in zapiši ime kraja. _____ / 3 točke

3. Na kratko opiši mit o Argonavtih.

___ / 3 točke

4. V spodnji tabeli so v naključnem vrstnem redu navedene letnice. Tvoja naloga je, da te letnice ustrezno zapišeš v prazne prostore pred posameznimi dogodki. ___ / 3,5 točke

178-177 pr.Kr. ; 6-9 po Kr. ; prva polovica 3. stol. pr. Kr. ; 181 pr. Kr. ;
35-33 pr. Kr. ; 3-4. stol. po Kr.; 6-5. stol. pr. Kr.

	Ustanovitev Akvileje
	Zgrajen sistem alpskih zapor na tleh današnje Slovenije
	Večina najdb grške antične civilizacije na tleh današnje Slovenije izhaja iz obdobja starejše železne dobe
	Istrska vojna
	Mit o Argonavtih
	Dalmatinsko-panonski upor
	Rimljani osvojijo večino današnjega slovenskega ozemlja

6. Zakaj je bil današnji slovenski prostor za Rimljane strateško pomemben?

___ / 2 točki

7. Pojasni pojme (poveži jih s snovjo današnje učne ure):

___ / 3 točke

NAUPORTUS:
AKVILEJA:
CLAUSTRA ALPIUM IULIARUM:

8. Odgovori (v zvezek) na današnji osrednji dve vprašanji. Za vsako vprašanje napiši krajši odstavek, v katerem zajameš celotno učno uro. Odstavka ti bosta služila kot pomoč pri učenju za ustno in pisno ocenjevanje.

___ / 6 točk

8.1. Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije (materialni viri, grška zemljepisna imena, mitološko izročilo) ?

___ / 3 točke

8.2. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane (postopna širitev oblasti, strateška pomembnost, Claustra Alpium Iuliarum) ?

___ / 3 točke

GRKI IN RIMLJANI NA TLEH DANAŠNJE SLOVENIJE

Preverjalni list

Skupno število točk: ___ / 31,5

1. Dopolni manjkajoče besede v besedilu.

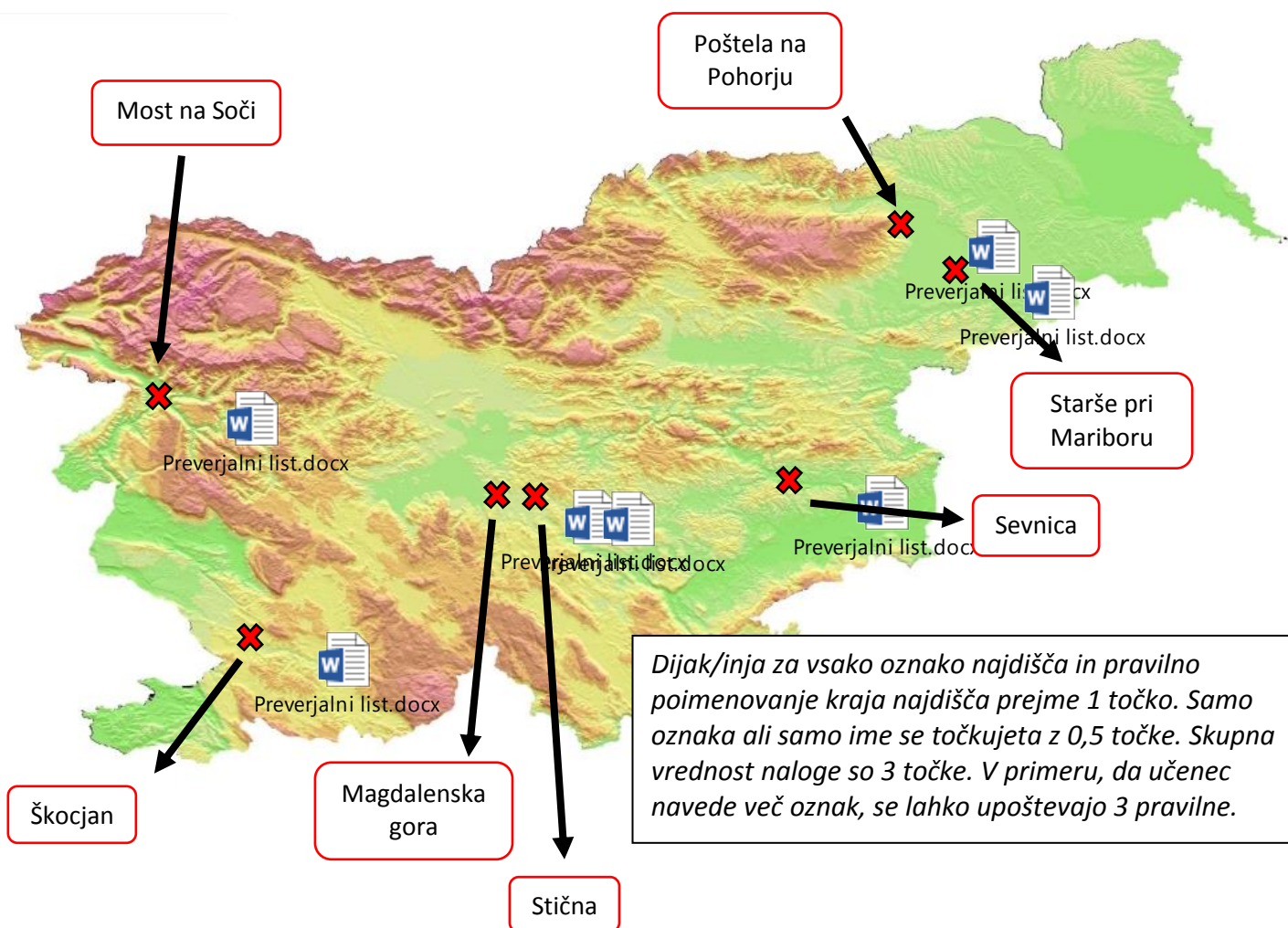
___ / 7 točk

Grki so v bližino našega prostora prišli preko **TRGOVSKIH** stikov in z ustanavljanjem **KOLONIJ**. Da so Grki naše ozemlje poznali, nam kažejo **MITOLOŠKO** izročilo, **MATERIALNI** viri in grška **ZEMLJEPIŠNA** imena. S staroselci, ki so živeli na območju današnje Slovenije, so Grki občasno tudi **TRGOVALI**. Ostanki te dejavnosti so vidni v uvoženih izdelkih, ki so bili najdeni na ozemlju današnje Slovenije. Uvoz teh (kakšnih) **KERAMIČNIH** predmetov je bil skromen ter omejen na pripadnike (2 besedi) **PLEMENSKE ARISTOKRACIJE**. Današnji Koper se je v času starih Grkov imenoval **AEGIDA**, Piran pa **PIRANON**. Poznamo tudi mitološko izročilo, ki se navezuje na današnji slovenski prostor in se imenuje **MIT O ARGONAVTIH**. Mit govori o grških junakih, katerih vodja je bil **JAZON**. Mesto, v katerem naj bi grški junaki razstavili ladjo in jo odnesli do Jadranskega morja se je imenovalo **NAUPORTUS**, danes pa kraj poznamo pod imenom **VRHNIKA**.

Za vsako pravilno dopolnjeno besedo dijak/inja prejme 0,5 točke. Skupna vrednost naloge je 7 točk.

2. Nemi zemljevid Slovenije dopolni z vsaj tremi najdišči predmetov grškega izvora. Najdišče označi s KRIŽCEM in zapiši ime kraja.

___ / 3 točke

3. Na kratko opiši mit o Argonavtih.

___ / 3 točke

Različica mita, vezanega na naš prostor je nastala v prvi polovici 3. stoletja pr. Kr. Mit govori o grških junakih, t. i. Argonavtih. Ti so pod vodstvom Jazona iz Tesalije na ladji po imenu Argo odpluli iz Grčije, da bi našli zlato runo. Pot jih je vodila v Črno morje do Kolhide. Tam so ukradli zlato runo, potem pa se v Grčijo vračali po Donavi navzgor iz Donave v Savo in po njej do Ljubljane. Pri današnji Vrhniki – takrat Nauportus, naj bi ladjo razstavili in jo prenesli do Jadrana, se tam nanjo ponovno vkrcali in se vrnili domov.

Dijaki/nje dobijo posamezne točke ko navedejo naslednje podatke: prva polovica 3. stoletja pr. Kr. ali 3. stoletje pr. Kr. (0,5 točke), Jazon ali Jazon iz Tesalije ali Argonavti pod vodstvom Jazona (0,5 točke), odpluli so iz Grčije ali njihov dom je bila Grčija ali potovanje so začeli v Grčiji (0,5 točke), iskali so zlato runo (0,5 točke), pot po Donavi navzgor, iz Donave v Savo in po njej do Ljubljane, razstavitev ladje in prenos do Jadranskega morja oz. opis njihove poti ali preprosto, da so se vračali po rekah ali so prečkali tudi današnje slovensko ozemlje (0,5), Nauportus kot omemba takratnega mesta ali Emona (0,5 točke). Skupna vrednost naloge so 3 točke.

4. V spodnji tabeli so v naključnem vrstnem redu navedene letnice. Tvoja naloga je, da te letnice ustrezno zapišeš v prazne prostore pred posameznimi dogodki.

___ / 3,5 točke

178–177 pr.Kr.; 6–9 po Kr.; prva polovica 3. stol. pr. Kr.; 181 pr. Kr.; 35–33 pr. Kr.; 3–4. stol. po Kr.; 6–5. stol. pr. Kr.

181 pr. Kr.	Ustanovitev Akvileje
3–4. stol. po Kr.	Zgrajen sistem alpskih zapor na tleh današnje Slovenije
6–5. stol. pr. Kr.	Večina najdb grške antične civilizacije na tleh današnje Slovenije izhaja iz obdobja starejše železne dobe
178–177 pr. Kr.	Istrska vojna
3. stol. pr. Kr.	Mit o Argonavtih
6–9 po Kr.	Dalmatinsko-panonski upor
35–33 pr. Kr.	Rimljani osvojijo večino današnjega slovenskega ozemlja

Vsak pravilen vnos letnice k ustreznemu dogodku šteje 0,5 točke. Skupna vrednost naloge so 3,5 točke.

5. S pomočjo naslednjih zemljevidov opiši, kako je potekalo rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora. _____ / 4 točke

Izhodišče za širjenje rimskega vpliva v notranjost predalpskega prostora in Podonavja je predstavljala rimska ustanovitev kolonije Akvileje, leta 181 pr. Kr. Rimsko osvajanje današnjega slovenskega ozemlja se je začelo nekaj let po ustanovitvi Akvileje in sicer z istrsko vojno, ki je potekala med leti 178-177 pr. Kr. Z istrsko vojno so si Rimljani pokorili staroselce Histre. V času Julija Cezarja so uspeli osvojiti še ljudstvo Tavriskov, ki se je nahajalo v osrednji Sloveniji in pa Karne v Posočju. Večina današnjega slovenskega ozemlja je bila osvojena med letoma 35 in 33 pr. Kr. Celotno današnje slovensko ozemlje je pod rimsko nadoblast v celoti prišlo po dalmatinsko-panonskem uporu, ki je potekal med 6-9 letom po. Kr. Z začetkom rimske dobe se je na današnjem slovenskem področju končalo obdobje prazgodovine.

Dijaki/nje dobijo po 1 točko za opis vsakega zemljevida. Pri posameznih zemljevidih je potrebno za eno točko zajeti naslednje: ZEMLJEVID 1 – Akvileja kot izhodišče za širjenje rimskega vpliva na prostor današnje Slovenije (0,5 točke) in letnica nastanka Akvileje 181 pr. Kr. (0,5 točke); ZEMLJEVID 2 – osvajanje današnjega slovenskega ozemlja se je začelo z istrsko vojno (0,5 točke) in letnica istrske vojne 178–177 pr. Kr. (0,5 točke), ZEMLJEVID 3 – osvojijo ozemlje Tavriskov v osrednji Sloveniji in pa Karne v Posočju (0,5). Večina današnjega slovenskega ozemlja je bila osvojena med letoma 35 in 33 pr. Kr. (0,5 točke); ZEMLJEVID 4 – dalmatinsko-panonski upor kot dokončna nadoblast Rimljanov na ozemlju današnje Slovenije (0,5 točke) in potek upora med letoma 6–9 po. Kr. (0,5 točke). Skupna vrednost naloge so 4 točke.

6. Zakaj je bil današnji slovenski prostor za Rimljane strateško pomemben? ___ / 2 točki

Današnji slovenski prostor je bil za Rimljane strateško pomemben zato, ker so z dobrimi gospodarskimi in političnimi odnosi z Noriškim kraljestvom trgovali s cenjenim noriškim železom. Ravno zaradi teh odnosov in tudi trgovino je bila izredno pomembna prometna povezanost, ki je vodila preko današnjega slovenskega ozemlja.

Dijak/inja prejme 1 točko za navedbo odnosa z Noriškim kraljestvom ali omeni dobre gospodarske in politične odnose ali trgovanje s cenjenim noriškim železom in 1 točko za omembo prometne povezanosti, ki jo je omogočilo današnje slovensko ozemlje ali dejstvo, da je prostor današnjega slovenskega ozemlja predstavljalo najnižji prelaz z območja Sredozemlja v Srednjo Evropo.. Skupna vrednost naloge sta 2 točki.

7. Pojasni pojme (poveži jih s snovjo današnje učne ure): ___ / 3 točke

NAUPORTUS: je grško ime za današnjo Vrhniko. Pri Nauportusu naj bi Argonavti razstavili svojo ladjo, jo prenesli do Jadranskega morja in od tam naprej nadaljevali pot proti Grčiji.
AKVILEJA: kolonija, ustanovljena leta 181 pr. Kr., ki je predstavljala izhodišče za širjenje rimskega vpliva v notranjost predalpskega prostora in Podonavja. V slovenščini se Akvileja imenuje Oglej.
CLAUSTRA ALPIUM IULIARUM: kraški zaporni sistem, ki so ga na tleh današnjega slovenskega ozemlja postavili Rimljani. Zgrajen je bil v 3. in 4. stoletju, zaradi vdora tujih ljudstev. Sistem predstavlja sklenjene kamnite zidove. Potekal je po goratem in močno razčlenjenem območju Julijskih Alp. Zajemal je tudi kraje Ad Pirum, Lanišče...

Za vsak pravilno pojasnjen pojem dijak/inja prejme 1 točko. V primeru, da se odgovor dijaka/nje le delno ujema s predvidenim odgovorom lahko dijak/inja prejme 0,5 točke. Skupna vrednost naloge so 3 točke.

8. Odgovori (v zvezek) na današnji osrednji dve vprašanji. Za vsako vprašanje napiši krajši odstavek, v katerem zajameš celotno učno uro. Odstavka ti bosta služila kot pomoč pri učenju za ustno in pisno ocenjevanje. ___ / 6 točk

8.1. Ali so Grki poznali prostor današnje Slovenije (materialni viri, grška zemljepisna imena, mitološko izročilo) ? _____ / 3 točke

8.2. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane (postopna širitev oblasti, strateška pomembnost, Claustra Alpium Iuliarum) ? _____ / 3 točke

8.1. Grki so preko trgovskih stikov in z ustanavljanjem kolonij na Jadranu prišli v bližino našega prostora. To, da so Grki naše ozemlje poznali nam kažejo mitološko izročilo, geografski opisi, grška zemljepisna imena in materialni viri. S staroselci, ki so živeli na območju današnje Slovenije pa so Grki občasno tudi trgovali. Materialni viri: ostanki uvoženih izdelkov najdenih na ozemlju današnje Slovenije. Uvoz je bil skromen in omejen predvsem na pripadnike plemenske aristokracije. Večina najdb izhaja iz 6. in 5. stoletja pr. Kr. oz. iz obdobja starejše železne dobe. Predmete grškega izvora so našli na različnih najdiščih po Sloveniji: Most na Soči, Stična, Magdalenska gora, Poštela na Pohorju, Škocjan blizu Divače, Sevnica in Starše pri Mariboru. Predmeti grškega izvora, ki so bili najdeni na navedenih najdiščih so vojaška oprema (iz bronu in tudi železa), nakit in različni lončarski izdelki (predvsem posode).

Grška zemljepisna imena: na grško navzočnost na današnjem slovenskem prostoru kažejo tudi grški toponimi, npr. Aegida za današnji Koper in Piranon za današnji Piran. Mitološko izročilo: najpomembnejše mitološko izročilo, ki se navezuje na današnji slovenski prostor je mit o Argonavtih. Različica mita je nastala v prvi polovici 3. stoletja pr. Kr. Mit govori o Argonavtih (grški junaki), ki so pod vodstvom Jazona na ladji Argo čez Črno morje odpluli do kraljestva v Kolhidi. Tam so ukradli zlato runo, potem pa se v Grčijo vračali po Donavi navzgor, nato pa prek ozemlja današnje Slovenije in Jadranskega morja.

Dijak/inja prejme po 1 točko za vsak opisan sklop poglavja, torej za materialne vire, grška zemljepisna imena ter mitološko izročilo. Pri materialnih virih je potrebno omeniti, da je bil uvoz grških izdelkov na prostor današnje Slovenije skromen in omejen predvsem na pripadnike plemenske aristokracije (0,25 točke), večina najdb izhaja iz 6. in 5. stoletja pr. Kr. ali iz obdobja starejše železne dobe (0,25 točke), potrebno je navesti vsaj dve najdišči grških izdelkov na ozemlju današnje Slovenije (0,25 točke) in navesti kakšni izdelki so to bili, torej vojaška oprema, nakit in lončarski izdelki (0,25 točke). Skupaj lahko za prvi sklop dijak/inja prejme 1 točko. V drugem sklopu grških zemljepisnih imen je potrebno navesti, da grško navzočnost na današnjem slovenskem prostoru kažejo grški toponimi ali zemljepisna imena (0,5 točke) ter, da poznamo grško ime Aegida, ki je današnji Koper (0,25 točke) in Piranon, ki je današnji Piran (0,25 točke). Pri tretjem sklopu mitološkega izročila mora dijak/inja navesti naslednje podatke: najpomembnejše mitološko izročilo, ki zajema prostor današnje Slovenije se imenuje mit o Argonavtih (0,25 točke), da je različica mita nastala v prvi polovici 3. stoletja ali v 3. stoletju (0,25 točke), govori o Argonavtih ali vodji Jazonu, ki so odpotovali iz Grčije v iskanju zlate rune (0,25 točke) in so se domov vračali tudi skozi prostor današnje Slovenije (0,25 točke). Skupna vrednost naloge so 3 točke.

8.2. Rimljani so na današnji slovenski prostor postopoma širili svojo oblast. V navezovanju trgovskih stikov so nadomestili Feničane, Kartazane, Etruščane in Grke. Ravno zaradi gospodarskega in političnega sodelovanja je za Rimljane postajal vedno pomembnejši tudi današnji slovenski prostor. Z ustanovitvijo kolonije Akvileja leta 181 pr. Kr. so Rimljani dobili ugoden dostop do ozemlja današnje Slovenije. Z istrsko vojno med leti 178–177 pr. Kr. so si pridobili nadaljnja ozemlja. Večina današnjega slovenskega ozemlja je bila osvojena med leti 35 in 33 pr. kr. Z dalmatinsko-panonskim uporom med 6. in 9. letom po Kr. pa so osvojili celotno ozemlje današnje Slovenije. Poleg gospodarskega in političnega sodelovanja je današnji slovenski prostor Rimljane pritegnil tudi zaradi strateških razlogov. Ti razlogi so se odražali predvsem v prometni povezanosti, saj je na naših tleh najnižji prelaz z območja Sredozemlja v Srednjo Evropo, ki je Rimljanom omogočil lažje trgovanje z noriškimi železom in drugimi dobrinami. Kako strateško pomemben je bil prostor današnje Slovenije kaže tudi vzpostavitev obrambnega in zapornega sistema. Sistem alpskih zapor, imenovan *Claustra Alpium Iuliarum* je bil zgrajen v 3. in 4. stoletju, zaradi vdora tujih ljudstev. Sistem je zajemal več linij zapornih zidov, stolpov in utrd.

*Dijak/inja prejme po 1 točko za vsak opisan sklop poglavja, za postopno širitev oblasti, strateško pomembnost in *Claustra Alpium Iuliarum*. Pri postopni širitvi Rimljanov na ozemlje današnje Slovenije mora dijak/inja navesti štiri podatke in sicer nastanek kolonije Akvileja kot izhodišče za osvajanje današnjega slovenskega prostora (0,25 točke), istrska vojna (0,25 točke), dejstvo, da je bila večina slovenskega ozemlja osvojena med leti 35–33 pr. Kr. (0,25 točke) in dalmatinsko-panonski upor, s katerim so Rimljani osvojili celotno ozemlje današnje Slovenije (0,25 točke). Pri drugem sklopu strateška pomembnost mora dijak/inja navesti, da je imel prostor današnje Slovenije pomembno prometno vlogo za Rimljane (0,25 točke), da je na naših tleh potekal najnižji prelaz z območja Sredozemlja v Srednjo Evropo (0,25 točke), da sta prav prometna povezanost in najnižji prelaz omogočila lažje trgovanje z noriškimi železom in drugimi dobrinami (0,25 točke) in pa, da pomembnost prostora današnje Slovenije kaže tudi vzpostavitev obrambnega in zapornega sistema (0,25). Pri tretjem sklopu mora dijak/inja navesti, da je *Claustra Alpium Iuliarum* ali kraški zaporni sistem ime vzpostavljenega obrambnega in zapornega sistema (0,25 točke), da je bil sistem zgrajen v 3. in 4. stoletju (0,25 točke), da je bil sistem vzpostavljen zaradi vdora tujih ljudstev v prostor današnje Slovenije (0,25 točke) in, da je bil sestavljen iz več linij zapornih zidov, stolpov in utrd (0,25 točke). Skupna vrednost tega dela naloge so 3 točke.*

PRILOGA 4 : Razglednica (delo v paru)

Razglednica 1 : Rimski vojak

Razglednica 2 : Grški trgovec

PRILOGA 5 : Primer napisane razglednice (delo v paru)

Razglednica 1 : Rimski vojak

Pozdravljena družina!

Pišem iz oddaljenega kraja Ad Pirum, kjer smo postavili postojanko obrambnega zidu imenovanega Claustra Alpium Iuliarum. Dnevi v čudoviti gozdnati in hriboviti pokrajini hitro minevajo, vendar dan mojega odhoda domov še zdaleč ni blizu. Čez dan imamo veliko dela, saj se utrjevanje obrambnega zidu nikoli ne konča. Ob večerih sem zelo utrujen in velikokrat zaspim z mislijo na vas!

Vaš Augustus.

Razglednica 2 : Grški trgovec

Pozdravljena družina!

Pišem vam iz posebne gričevnate in gozda polne dežele toda vseeno precej barbarske, kjer se trenutno nahajam. Trgovanje s keramiko je kljub revnemu prebivalstvu precej uspešno. Resnično vas pogrešam in komaj čakam, da vas ponovno vidim. Upam, da po obisku Aegide in Piranona pot nadaljujem proti Grčiji.

Vaš Odisej.

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
KAKO SO ANTIČNI FILOZOFI ISKALI RESNICO O SVETU IN ČLOVEKU?**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 6. 12. 2018

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	1. letnik	
Datum:	6. 12. 2018	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od prvih umetnikov do prvih znanstvenikov (izbirna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Od prvih umetnikov do prvih znanstvenikov
Učna enota – naslov učne ure:	Kako so antični filozofi iskali resnico o svetu in človeku?	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda slikovne demonstracije.	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »primerjajo umetnostne in znanstvene dosežke v posameznih obdobjih prazgodovine in starega veka; - sklepajo o vzrokih za pojav umetnosti in znanosti; (...) - umetniške stvaritve in znanstvene dosežke umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; - oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; - razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka.« <p>(Učni načrt, str. 19)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti, zakaj se je filozofija razvila</i> - <i>opisati razvoj antične filozofije</i> - <i>razložiti ključne prelomnice v razvoju filozofije</i> - <i>našteti najpomembnejše filozofe in njihove ideje</i> - <i>razlikovati med različnimi filozofskimi smermi v obdobju helenizma</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>umestiti začetke filozofije v ustrezen zgodovinski čas in prostor</i> - <i>umestiti posamezne filozofe in filozofske smeri v ustrezen zgodovinski čas in prostor</i> - <i>reševati naloge objektivnega tipa</i> - <i>uporabiti različne oblike komunikacije</i> - <i>uporabiti socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja</i> - <i>oblikovati lastne sklepe, mnenja, stališča in</i>

		<i>interpretacije</i> - delati s pisnimi viri in iz njih razbrati zahtevane informacije - primerjati predstave antičnih filozofov z današnjimi predstavami o svetu
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - pokazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka - pokazati pozitiven odnos do antične filozofije
Učne etape:	- Uvajanje - Obravnava nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje - Preverjanje	
Vsebinski poudarki:	1. Prvi antični filozofi 2. Ključne prelomnice v razvoju filozofije 3. Helenistične filozofske šole	
Učna sredstva:	Učila:	- učbenik (Cedilnik A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letu gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 271 – 281.) - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - delovni list z avtentično nalogo (za parno delo) - preverjalni list (za individualno delo)
	Učni pripomočki:	- LCD projektor - računalnik - platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	- filozofija: osnove antične filozofske misli, filozofski pojmi (razloženi spodaj) - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, pisanje krajših sestavkov, glasno branje pisnih besedil	
Novi pojmi s pojasnilom:	- jonski naravoslovci: skupno ime za prve filozofe, ki so živeli v pokrajini Joniji in so se prvi ukvarjali z razumskim preučevanjem narave - počelo: izvor - materija: snov - sofisti: skupina filozofov, ki je v filozofijo prva postavila človeka kot merilo vseh stvari - predsokratiki: ime s katerim poimenujemo vse filozofe, ki so delovali pred Sokratom - metafizičen svet: neviden svet, nadsvet, ki ga je v filozofijo uvedel Platon - helenistične filozofske šole: filozofske smeri, ki so se razvile v obdobju helenizma - kinizem: filozofija, ki zavrača bogastvo in družbena pravila, saj to vidi kot odraz družbene pokvarjenosti - stoicizem: filozofija, ki zagovarja vrednote kot razumnost, pravičnost in zmernost ter poudarja strogost do samega sebe - epikureizem: filozofija, ki zagovarja, da potrebujemo za srečno življenje telesno in duhovno ugodje, to pa vidi v prijateljstvu in znanju	

	<p>- skepticizem: filozofija, ki trdi, da moramo o vseh stvareh dvomiti, saj nam je resnica sveta nepoznana</p> <p>- novoplatonizem: filozofija, ki se ponovno vrne k razmišljanju o nastanku sveta in trdi, da je izvor sveta v Enem (višjemu bitju), ki ga človek ne more spoznati</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (20. 11. 2018).</p>
	Učna priprava	<p>- Cedilnik A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letu gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 271 – 281.</p> <p>- Miščević, N. et al. (2008). Filozofija za gimnazije. Ljubljana : Mladinska knjiga, str. 105-109, 127, 133-134; 141, 145-146, 183.</p> <p>- »Plato,« Stanford Encyclopaedia of Philosophy 2004 (revizija 2017).</p> <p>https://plato.stanford.edu/entries/plato/ (22. 11. 2018).</p>
	PowerPoint	<p>Stran 2:</p> <p>- »Socrates,« Encyclopaedia Britannica. https://www.britannica.com/biography/Socrates/media/551948/72925 (25. 11. 2018)</p> <p>- »Plato,« Encyclopaedia Britannica. https://www.britannica.com/biography/Plato/media/464109/156335 (25. 11. 2018)</p> <p>- »Aristotle,« Encyclopaedia Britannica. https://www.britannica.com/biography/Aristotle/media/34560/76426 (25. 11. 2018)</p> <p>Stran 6: Worldview Of Thales Of Miletus. https://fineartamerica.com/featured/worldview-of-thales-of-miletus-carlos-clarivan.html (23. 11. 2018)</p> <p>Stran 7:</p> <p>- »Protagoras,« Internet Encyclopaedia of Philosophy. https://www.iep.utm.edu/protagor/ (26. 11. 2017)</p> <p>- »Socrates,« Encyclopaedia Britannica.</p> <p>Stran 9:</p> <p>- »Plato,« Encyclopaedia Britannica.</p> <p>- »Aristotle,« Encyclopaedia Britannica.</p> <p>Stran 10: Cedilnik A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letu gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 279.</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p>Pozdravim dijake in jih po potrebi umirim. Pripravim PPT ter pričnem z učno uro.</p> <p><i>V današnji učni uri bomo nadaljevali z raziskovanjem antičnega sveta. Na prosojnici je zapisan en rek, ki ga prosim preberite.</i></p> <p>Gre za Sokratov rek: »Vem, da nič ne vem.«, ki ga v nadaljevanju kratko analiziram skupaj z dijaki.</p>	Pozdravijo nazaj ter se umirijo in poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 1 (Priloga 1)
	Spremljam branje.	Berejo.	Individualna učna oblika.	PPT št. 1
	<p><i>Zanima me, ste ga mogoče že kdaj slišali?</i></p> <p><i>Bi mi znal kdo povedati, kateri mož velja za njegovega avtorja?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da. - Ne. - Da. Sokrat. - Ne. 	Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.	
	<i>Ta mož je bil Sokrat. Za njega ste pa verjetno že vsi slišali. S čim se je Sokrat ukvarjal?</i>	- S filozofijo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<i>Sokrat je bil velik filozof antičnega sveta, njegovi nauki pa so aktualni še danes, vključno z našim rekom.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	<i>Bi kdo poskusil na kratko razložiti, kaj je Sokrat mislil z njim?</i>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mislil je, da obstaja zelo veliko znanja in da se ne moremo vsega naučiti. 	Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.	
	<i>Sokrat je bil velik modrec, ki se je zavedal, da obstaja še veliko znanja, ki ga lahko pridobimo in da smo najbolj nevedni ravno takrat, ko trdimo, da že vemo vse kar je potrebno o svetu, da vemo dovolj.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	

	<p><i>Bi se še danes lahko strinjali z njegovo trditvijo? Zakaj?</i></p> <p>Če se kdo javi pokličem njega, če ne, izberem naključno.</p> <p><i>Lahko Sokratov rek prenesemo tudi na zgodovino? Vemo že vse oz. je vse naše znanje pravilno?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da. /Ne. - Znanja je vsak dan več, veliko je novih odkritij in nikoli ne moremo vedeti vsega. Učimo se celo življenje. - Čeprav vemo veliko, nam še več ostaja neznanega. - Ljudje vemo veliko več o svetu kot v Sokratovem času in imamo dovolj znanja za uspešno življenje. ... - Da./Ne. - Ne znamo razložiti vsega, sploh ko gremo dlje v preteklost. - Morda si vsega ne razlagamo čisto pravilno. - Kar se učimo v šoli, mora biti pravilno. - Imamo dokaze, vire, da je nekaj tako bilo. ... 	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.</p>	
	<p><i>Zgodovino v šoli sicer jemljemo kot gotovo znanje, vendar je treba opozoriti, da naše znanje o zgodovini ni stoddostno, da nam kakšna stvar ostane tudi neznana in da moramo stvari vedno tudi kritično pretresti in se o njih spraševati, posebej kadar obravnavamo zgodovinske vire. Vedno moramo imeti v mislih zakaj se je nekaj odvijalo na določen način, kakšne so bile posledice in ali lahko tudi danes kje potegnemo določene vzporednice. Vprašati se moramo kdo</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	

	<p><i>so bili glavni akterji, kakšni so bili njihovi morebitni interesi itn., ... Delo zgodovinarja vsebuje veliko interpretiranja, zato ni vedno nujno, da so vse naše interpretacije oz. predstave o zgodovini tudi pravilne. O neki stvari vedno obstaja več perspektiv oz. predstav. Želim vas opozoriti, da je dobro, da poskušate pri vseh stvareh in ne samo pri zgodovini ohranjati to v mislih in tako razvijati lastno kritično razmišljanje.</i></p>			
	<p><i>Ima še kdo kakšno pripombo ali vprašanje preden nadaljujemo?</i></p> <p>Če se kdo javi, kratko pokomentiram njegovo mišljene oz. odgovorim na vprašanja. Nadaljujem z učno uro.</p>	<p>Odgovorijo: - Da. /Ne.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Kot ste verjetno že ugotovili po današnjem malce bolj zahtevnem filozofskem uvodu, se bomo v tej učni uri ukvarjali s filozofijo, natančneje z antičnimi filozofi in njihovem spoznavanju sveta in človeka.</i></p> <p><i>Pogledali si bomo kdo so bili prvi filozofi antičnega sveta ter kako so razmišljali. Pogledali si bomo tudi ključne prelomnice v razvoju filozofije, kjer bomo poudarili tri najpomembnejše filozofe, to pa so Sokrat, Platon in Aristotel. Na koncu bomo predelali še t. i. helenistične filozofske šole.</i></p> <p><i>Pričakujem, da boste na koncu ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasniti, zakaj se je filozofija razvila, - opisati razvoj antične filozofije, - razložiti ključne prelomnice v razvoju filozofije, - naštetih najpomembnejše filozofe in njihove ideje, - razlikovati med različnimi filozofskimi smermi v obdobju helenizma. <p><i>Današnjo snov imate zapisano tudi v učbeniku na straneh od 274 do 281. Prosila bi vas, da si snov s prosojnic vseeno zapisujete v zvezke, da boste</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT št. 2</p> <p>PPT št. 3</p> <p>PPT št. 4</p> <p>Učbenik str. 274-281,</p>

	<p><i>imeli na koncu malo bol strnjen pregled.</i></p> <p><i>Če se bodo kje pojavile kakšne nejasnosti, vprašanja ali ideje, pa vas prosim, da jih kar pogumno delite z razredom.</i></p>			zvezek.
--	---	--	--	---------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUKAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
1. PRVI FILOZOFI ANTIČNEGA SVETA (5 minut)	<p>Nadaljujem s prvim vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če uspejo slediti tempu učne ure in si prepisati snov.</p> <p><i>Filozofija (kar pomeni ljubezen do modrosti) se je najprej razvila v stari Grčiji, kjer so ljudje lahko bolj svobodno raziskovali svet, saj niso bili tako omejeni z despotsko oblastjo, močno navezano na religijo, kot druge visoke kulture.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 5
	<p><i>Ima kdo kakšno idejo, s čim so si ljudje pred razvojem filozofije pomagali pri razumevanju sveta?</i></p>	Odgovorijo: - Z miti. - Z religijo.	Frontalna oblika, metoda razgovora.	
	<p><i>To so bili miti, po navadi v obliki pesnitev ali epov, temeljili pa so na utemeljevanju sveta skozi ravnanje bogov. Za stare Grke sta bila tako dolgo najpomembnejša vira učenosti in védenja dva epa slavnega pesnika Homerja.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage.	
	<p><i>Morda veste, za katera epa gre?</i></p>	Odgovorijo: - Iliada in Odiseja.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

	<p><i>Potem pa se je do mitologije in religije skozi opazovanje narave in človeka postopoma vzpostavil bolj kritičen odnos, saj so prvi filozofi spoznali, da človeka v vsakdanjem življenju vodijo naravni in ne božji zakoni oz., da se mitološka predstava sveta ne ujema s stvarnostjo sveta v katerem so živeli.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
	<p><i>Kaj bi lahko navedli kot primer? Kaj so vsebovali miti, pa tega ni bilo mogoče opaziti v vsakdanjem življenju?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Mitoloških bitij, pošasti, nadčloveških junakov, prisotnosti bogov, ...</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Prvi filozofi, ki so začeli tako razmišljati, so živeli v 6. stl. pr. n. št. v Joniji. Ker so se ukvarjali predvsem z opazovanjem narave oz. sveta, jih imenujemo tudi jonski naravoslovci. Bili so prvi, ki so pri utemeljevanju sveta uporabili razum. Med njih spadajo Tales, Anaksimander in Anaksimenes. Ti so bili prvi, ki so počelo oz. izvor sveta videli v nečem kar ni bilo več izključno božje, ampak so verjeli, da svet izvira iz materije oz. snovi.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
	<p><i>Preden nadaljujemo, kdo mislite, da so bili prvi filozofi? Je šlo za preproste može ali ne?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Bili so izobraženci, učenjaki.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Šlo je za učene može, ki se so se poleg filozofije ukvarjali tudi z matematiko in astronomijo. Rekli smo torej, da so prvi filozofi nastanek sveta povezovali z materijo oz. elementi. Tales je bil prepričan, da je izvor vseh stvari voda, Anaksimenes, da je to zrak. Anaksimander pa je izvor sveta videl v posebni snovi, ki jo je poimenoval neskončno in jo opredelil kot element iz katerega sestoji vse.</i></p> <p><i>Na prosojnici vidite vir, ki priča o Talesovem razmišljanju. Lahko ga preberete tudi v učbeniku na strani 275. Se kdo javi, da ga prebere?</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT št. 6, učbenik str. 275.</p>

	<p>Če se nihče ne javi, izberem naključnega dijaka.</p>	<p>Dijak bere, ostali poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.</p>	
	<p><i>Kako torej Tales pojmuje svet? Za boljšo predstavo si lahko pomagata tudi s sliko na prosojnici.</i></p> <p><i>Kako razloži nastanek potresov?</i></p> <p><i>Kako pa izvir rek?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kot ladjo, ki pluje po morju. - Potresi nastanejo ob valovanju morja. - Reke nastanejo zaradi vlage, ki se dvigne na površje. 	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT št. 6</p>
	<p><i>S takšnim razmišljanjem se ni strinjal Pitagora, ki je izvor vesolja videl v številkah in matematičnih razmerjih. Demokrit pa je trdil, da so stvari zgrajene iz drobnih nedeljivih delcev, imenovanih atomi, ki se spajajo in tvorijo vse stvari in bitja. To je tudi ime, ki se je v znanosti obdržalo vse do danes.</i></p> <p><i>Filozofi pa se niso spraševali samo o nastanku sveta, ampak tudi o njegovem spreminjanju. Heraklit iz Efeza je trdil, da je svet večni krožni proces, da vse večno teče. Nasprotno pa sta Parmenid in Zenon menila, da vse okoli nas miruje in da je gibanje le iluzija.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT št. 5</p>
	<p><i>Imate do zdaj kakšno vprašanje?</i></p> <p>Če kdo postavi vprašanje mu odgovorim, če ne nadaljujem z učno uro.</p> <p><i>Kaj ste si do sedaj zapomnili? Kaj mi lahko poveste o zgodnjih antičnih filozofih?</i></p> <p>Komentiram njihove odgovore in po</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da. Ne. <p>Ponovijo snov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prvi filozofi so se ukvarjali z naravo. - Spraševali so 	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	

	potrebi dodam še kakšno podvprašanje, s katerim ponovimo snov 1. vsebinskega poudarka.	se o nastanku sveta. - Ugotovili so, da je svet sestavljen iz zraka, vode, ...		
--	--	---	--	--

2. VSEBINSKI POUK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
2. KLJUČNE PRELOMNIC V RAZVOJU FILOZOFIJE (5 minut)	Nadaljujem z drugim vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če uspejo slediti tempu učne ure in si prepisati snov. <i>Prvo ključno prelomnico v nadaljnjem razvoju filozofije so predstavljali t. i. sofisti, kar pomeni izobraženci. Ti so vsa pozornost od preučevanja narave preusmerili na preučevanje človeka. Njihov začetnik Protagora je trdil, da je človek merilo vseh stvari.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 7
	<i>Kaj bi pa to lahko pomenilo?</i>	Odgovorijo: -Da je človek središče sveta. - Da se vse ravna po človeku.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<i>Sofisti so trdili, da se mora vse prilagajati človeku, da je človek najvišja obstoječa avtoriteta. Začetnik takšne misli je bil Protagora, ki je verjel, da nobena stvar sama po sebi nima nikoli lastnosti, ampak je točno takšna kot jo zaznava posameznik. S Protagoro pa se ni strinjal Sokrat, ki smo ga danes že omenili. Sokrat predstavlja naslednjo ključno prelomnico v razvoju filozofije in s tem tudi prvega predstavnika t. i. klasičnega obdobja filozofije. S spremembo v dotedanem mišljenju je filozofijo tako zaznamoval, da danes vse filozofe pred njim označujemo za</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	

<p><i>predsokratike. Sokrat se za razliko od vseh prejšnjih filozofov ni več zanimal za človeško telesnost in materialni svet, ki sta bila v stari Grčiji zelo čaščena. Prvi je želel spoznati človeško notranjost in samega sebe. Trdil je, da je treba skrbeti za posameznikovo dušo, takšno razmišljanje pa je bilo ostalim tuje. Bil je prvi, ki so ga zanimala predvsem etična vprašanja. Prav tako je vztrajal, da mora človek raziskovati celo življenje saj samo skozi nenehno raziskovanje pridobivamo znanje, tega pa je Sokrat označil za najvišjo vrlino.</i></p> <p><i>Na prosojnici je zapisano Sokratovo razmišljanje, ki ga imate tudi v učbeniku na strani 277. Želi kdo prebrati?</i></p>			PPT št. 8, učbenik str. 277.
<p>Če se nihče ne javi, izberem naključnega dijaka.</p>	<p>Dijak bere, ostali poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.</p>	
<p><i>Kaj torej Sokratu ni bilo pomembno pri ljudeh?</i></p> <p><i>Za kaj bi moral posameznik po njegovem mnenju najbolj skrbeti?</i></p> <p><i>Ste razbrali zakaj?</i></p> <p><i>Kaj pa je Sokrat smatral kot najvišjo vrlino, kot smo malo prej omenili?</i></p> <p><i>Če torej Sokrat trdi, da se samo iz vrline rodi bogastvo, kdaj smo torej zares bogati, tako kot posamezniki kot skupnost?</i></p> <p><i>Bi na tem mestu kaj dodali? So kakšne nejasnosti?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bogastvo. - Skrb za telo. - Za dušo. - Da postanemo vrl človek / dober človek. - Znanje. - Kadar stremimo k znanju. - Kadar je znanje vrlina družbe. - Da. Ne. 	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.</p>	

	<p>Nadaljujem z obravnavo snovi.</p> <p><i>Sokratova razmišljanja o moralnosti je nadaljeval njegov učenec, Platon, ki predstavlja naslednjo ključno prelomnico v razvoju filozofije, saj velja za utemeljitelja zahodne filozofije kot znanosti. Platon je svet razdelil na dva dela: na svet, ki ga spoznavamo preko čutil (kar vidimo, tipamo, ...) oz. fizični svet in na svet idej, ki ga spoznavamo s pomočjo razuma oz. metafizični svet ali nadsvet. Pri tem so ideje večne in neminljive, fizični svet pa minljiv. Kot najvišjo idejo je Platon postavil Dobro – z veliko začetnico, kamor spada vse kar je dobro, lepo in pravično – npr. sonce.</i></p> <p><i>Poleg Sokrata in Platona pa enega največjih antičnih filozofov predstavlja tudi Aristotel. Vsi trije pa spadajo v filozofijo klasičnega obdobja. Aristotel je kritiziral Platonov svet idej, saj se mu je zdel preveč zahteven in preveč abstrakten. Sam se je raje ukvarjal s vprašanji kot: kaj je bitje in kakšen je njegov bit oz. bistvo, kaj je stalno in kaj se spreminja, kaj je vzrok in kaj namen dogajanja.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 9
	<p><i>Če torej na kratko ponovimo: kako imenujemo vse filozofe pred Sokratom?</i></p> <p><i>Katera filozofska smer se je prva obrnila od preučevanja narave k preučevanju človeka?</i></p> <p><i>Zakaj predstavlja Sokratovo mišljenje enega ključnih prelomov v razvoju filozofije?</i></p> <p><i>Katera dva filozofa poleg Sokrata predstavljata vrhunec antične filozofije?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predsokratiki. - Sofisti. - Ker se je prvi usmeril v raziskovanje človeške notranjosti. - Platon in Aristotel. 	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

	<p>Ima kdo mogoče še kakšno vprašanje? Je kaj nejasno?</p> <p>Razrešim morebitne nejasnosti in odgovorim na vprašanja, nato nadaljujem z učno uro.</p>	- Da. / Ne.		
--	--	-------------	--	--

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>3. HELENISTIČNE FILOZOFSKE ŠOLE (5 minut)</p> <p>+ AVTENTIČNA NALOGA (10 minut)</p>	<p>Nadaljujem s 3. v. p. Vsake toliko časa preverim, če uspejo slediti tempu učne ure in si prepisati snov.</p> <p><i>V zadnjem poudarku današnje učne ure si bomo pogledali še razvoj helenističnih filozofskih šol. Takšno ime nosijo zato, ker so se razvile v obdobju helenizma.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 10
	<p><i>Zna kdo obnoviti, kaj je to obdobje helenizma?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Obdobje po smrti Aleksandra Velikega, ki je trajalo skoraj 300 let.</p>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<p><i>V tem obdobju so filozofi v središče postavili razmišljanje o človeškem etičnem delovanju ter iskanju smisla življenja. Razvilo se je kar nekaj smeri in sicer kinizem, stoicizem, epikurejstvo, skepticizem in novoplatonizem.</i></p> <p><i>Kiniki so zavračali bogastvo ter družbena pravila in obveznosti, saj to so videli kot odraz pokvarjene družbe. Najpomembnejši predstavnik kinizma je bil filozof Diogen. Verjel, da nas vse materialne dobrine ovirajo pri razmišljanju, zato se jim je odpovedal, se preselil na ulice, kjer je živel v sodu in beračil.</i></p>	Poslušajo in zapisujejo učno snov.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 11

	<p><i>Naš naslednji filozof je Mark Avrelij, ki smo ga že omenili, ko smo obravnavali Rimljane. Kdo je bil Mark Avrelij?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Rimski cesar.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Gre za cesarja iz 2. stoletja n. št., ki je v filozofiji predstavljal smer imenovano stoicizem. Stoicizem je poudarjal vrednote kot so razumnost, pravičnost in zmernost ter strogost do samega sebe in drugih. Tu pa se je Mark Avrelij malo oddaljil, saj je sam zagovarjal dobrodelnost, enakost in bratstvo med ljudmi.</i></p> <p><i>V učbeniku na strani 280 in na prosojnici imate dnevniški zapis Marka Avrelija. Bi kdo prebral?</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT št. 12, učbenik str. 280</p>
	<p>Če se kdo javi, ga izberem za branje, če ne, izberem naključnega dijaka.</p>	<p>Dijak bere, ostali poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.</p>	
	<p><i>Kaj je Mark Avrelij želel sporočiti?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Da ne smemo gledati samo na sebe. - Da moramo poskušati razumeti druge. - Da moramo vedno pogledati širšo sliko.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.</p>	
	<p><i>Kaj menite, je to njegovo vodilo še danes aktualno?</i></p> <p><i>Znate podati kakšen primer, kjer se ga lahko poslužimo?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Da. / Ne.</p> <p>- Na primer: v konfliktih, pri spoznavanju drugih kultur, ver, ko želimo razumeti stališče nekoga drugega, ...</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.</p>	

	<p><i>Nekako poskušajte to sporočilo tudi sami ohranjati v mislih in poskušajte na stvari gledati iz več zornih kotov, ne samo iz lastnega. Takšen pristop je koristen tako v vsakdanjem življenju kot pri učenju zgodovine.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	<p><i>Bi kdo še kaj pripomnil? Imate kakšno vprašanje?</i></p> <p>Spremljam morebitne komentarje in odgovorim na vprašanja.</p>	Odgovorijo: - Da. / Ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<p><i>Na koncu si bomo pogledali še preostale filozofske smeri in sicer epikureizem, skepticizem in novoplatonizem.</i></p> <p><i>Epikur in njegovi privrženci so verjeli, da je filozofija tista, ki mora poiskati pot do sreče in duhovnega užitka. Trdili so, da sta za srečno življenje potrebna telesno in duhovno ugodje. Duhovno ugodje pa predstavljata prijateljstvo in znanje.</i></p> <p><i>Skeptiki (skepsa pomeni dvom) in njihov najbolj znan predstavnik Piron so kritizirali prejšnje filozofe, da niso nikoli podvomili o svojih spoznanjih. Menil je, da moramo dvomiti o vsem, da nam je resnica sveta nepoznana oz. da lahko vsak izoblikuje samo svoje subjektivno mnenje, pri čemer pa sveta nikoli ne more spoznati z gotovostjo.</i></p> <p><i>Zadnja smer, ki jo bomo omenili se imenuje novoplatonizem, njen začetnik pa je filozof Plotin.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 13
	<p><i>Na kaj vas spominja ime? H kateremu filozofu se je vrnil?</i></p>	Odgovorijo: - K Platonu.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

	<p><i>V svojih filozofijah je poskušal obuditi Platona in tudi Aristotela. Spet se je vrnil k razmišljanju o nastanku sveta in ugotovil, da vse stvari in bitja izvirajo iz Enega, – z veliko začetnico – ki ga človek sam ne more spoznati. Torej se spet obrnil nazaj k nekemu višjemu bitju, nekakšnemu bogu. Ravno zaradi tega je iz te filozofske smeri črpala tudi vera, ki je prevladala v Evropi po razpadu rimskega cesarstva.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
	<p><i>Za katero vero gre?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Za krščanstvo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Z razpadom rimskega cesarstva je torej prevladalo krščansko razumevanje sveta. Svet so spet utemeljevali s pomočjo religije. Antična filozofija pa je prešla v pozabo, vse do 15. in 16. stoletja, ko so jo začeli ponovno oživljati evropski učenjaki in umetniki.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
	<p><i>Kako imenujemo obdobje ponovnega oživljanja antične kulture?</i></p> <p><i>Ponovimo: kaj si boste zapomnili o helenistični filozofiji, kaj ste se naučili?</i></p> <p>Spremljam in po potrebi komentiram odgovore ter dodam kakšno podvprašanje, s katerim ponovimo snov 3. vsebinskega poudarka.</p>	<p>Odgovorijo: - Renesansa.</p> <p>- Bilo je več filozofskih smeri: kinizem, stoicizem, epikurejstvo, skepticizem, novoplatonizem.</p> <p>- Pomemben je bil filozof Mark Avrelij.</p> <p>- Krščanstvo je privedlo do zatona antične filozofije.</p> <p>- Helenistični filozofi so iskali smisel življenja., ...</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	

	<p><i>Imate kakšno vprašanje o današnji snovi? So kje kakšne nejasnosti?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja, nato nadaljujem z izpeljavo avtentične naloge.</p>	- Da. / Ne.		
	<p>Vzamem liste z avtentično nalogo in jih razdelim dijakom. Med deljenjem jim podajam navodila, ki so napisana tudi na prosojnici.</p> <p><i>Sedaj bomo izvedli eno nalogo, kjer bomo morali še malo napeti možgane in se za kratek čas preleviti v mislece. Vaša naloga bo pomagati zmedenemu Sokratu, ki se je s pomočjo časovnega stroja znašel v letu 2018, ravno v našem razredu. Prosila bi vas, da se razdelite v pare in sicer kar tako kot sedite zdaj. Najprej preberite navodila in s sosedom potihoma ustno odgovorite na dana vprašanja. Vaša razmišljanja nato zapišite v obliki krajšega pisnega sestavka, ki naj bo dolg nekje od 4 do 10 povedi. Vsak par naj določi tudi poročevalca, ki bo sestavek prebral sošolcem. Na voljo boste imeli 5 minut.</i></p>	Poslušajo in se pripravijo na izvedbo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Delovni list z avt. nalogo (Priloga 2), PPT št. 14
	<p><i>Ima kdo še kakšno vprašanje? Razumemo navodila?</i></p> <p>Pojasnim morebitne nejasnosti.</p>	Odgovorijo: - Da. / Ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<p><i>Če vam karkoli povzroča probleme, prosim kar dvignite roko in bomo težavo rešili skupaj.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	<p>Hodim po razredu in spremljam delo dijakov. Sproti opozarjam, koliko časa še imajo na voljo. Po potrebi umirim dijake, če postanejo preglasni.</p>	V paru debatirajo in pišejo krajše sestavke.	Parna učna oblika.	

	<p>Po 5 minutah preverim, če so uspeli dokončati naloge.</p> <p><i>Pet minut je minilo. Ste uspeli dokončati nalogo?</i></p> <p>Če večina dijakov še ni dokončala naloge, jim podaljšam čas reševanja za kakšno minuto, če so končali, pričnemo z branjem krajših sestavkov.</p> <p><i>Se kdo javi, da bi prebral svoj sestavek?</i></p>	Odgovorijo: - Da. / Ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<p>Pokličem pare, ki dvignejo roko. Če se nihče ne javi, izberem nekaj naključnih parov.</p>	Poročevalci berejo svoje sestavke, ostali dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	
	<p><i>Bi na tej točki še kdo želel deliti kakšno svojo misel? Ima kdo mogoče kakšno vprašanje?</i></p> <p>Poslušam in komentiram morebitna razmišljanja oz. odgovorim na vprašanja.</p>	Odgovorijo: - Da. / Ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	<p><i>Pa smo prišli do konca današnje učne ure. Za vas sem pripravila krajše preverjanje znanja, ki ga boste rešili v naslednjih minutah.</i></p> <p>Delim preverjalne liste in podajam navodila.</p> <p><i>Prosim vas, da naloge rešujete individualno, brez klepetanja. Če nam danes ne bo uspelo izpolniti in preveriti vseh nalog skupaj, rešite preostanek za domačo nalogo, ki jo bomo potem pregledali na začetku naslednje ure.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list (Priloga 4)
	<p>Spremljam reševanje preverjalnih listov. Opozarjam dijake, ki klepetajo.</p> <p>Po 5 minutah preverim, koliko nalog</p>	Rešujejo preverjalne liste.	Individualna učna oblika.	

	so uspeli rešiti. Začnemo s preverjanem rešenih nalog.			
	<i>Bomo kar začeli s preverjanjem nalog, ki ste jih uspeli rešiti. Če niste uspeli vsega zapisati, bomo preostanek nalog poskusili rešiti ustno. Pa gremo kar po vrsti, od leve proti desni. Prosim, da vsak izmed vas prebere eno vprašanje oz. rešitev.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	Spremljam in komentiram odgovore dijakov, pojasnim kriterij in število točk. Pravilni odgovori so zapisani tudi na prosojnici.	Berejo rešitve nalog.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Preverjalni list – rešitve (Priloga 5), PPT št. 15-21
	Ko pregledamo preverjalni list, preverimo, če smo dosegli cilje učne ure. Za vsak cilj tudi ustno preverim, če se učencem zdi, da so ga dosegli. Cilji so zapisani na prosojnici. <i>Pa pogledjmo, če smo danes osvojili vse cilje, ki smo si jih na začetku ure zastavili. Po preverjanju ugotavljam, da znate/še ne obvladate:</i> - <i>pojasniti, zakaj se je filozofija razvila,</i> - <i>opisati razvoj antične filozofije,</i> - <i>razložiti ključne prelomnice v razvoju filozofije,</i> - <i>našteti najpomembnejše filozofe in njihove ideje,</i> - <i>razlikovati med različnimi filozofskimi smermi v obdobju helenizma.</i> Opozorim na morebitno domačo nalogo. Dijakom se zahvalim za pozornost in se poslovim.	Poslušajo. Spremljajo preverjanje osvojenih ciljev učne ure.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT št. 22

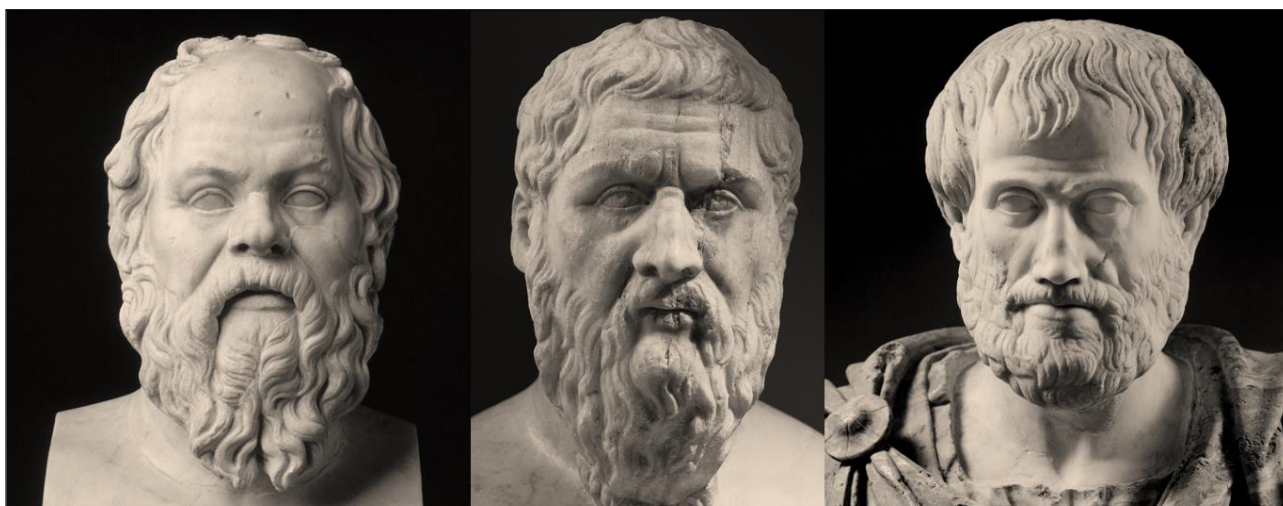
III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Powerpoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2 :	Delovni list z avtentično nalogo
PRILOGA 3:	Primer rešene avtentične naloge
PRILOGA 4:	Preverjalni list
PRILOGA 5:	Preverjalni list - rešen

PRILOGA 1:

“VEM, DA NIČ NE VEM.”

Stran 1

**KAKO SO ANTIČNI FILOZOFI ISKALI
RESNICO O SVETU IN ČLOVEKU?**

Od prvih umetnikov do
prvih znanstvenikov

Stran 2

VSEBINSKI POUDARKI

1. PRVI ANTIČNI FILOZOFI

- Jonski naravoslovci
- Kako je svet nastal?
 - Kako se svet spreminja?

2. KLJUČNE PRELOMNICE V RAZVOJU FILOZOFIJE

- Sofisti in Protagora
 - Sokrat, Platon,
Aristotel

3. HELENISTIČNE FILOZOFISKE ŠOLE

- kinizem
- stoicizem
- epikureizem
- skepticizem
- novoplatonizem

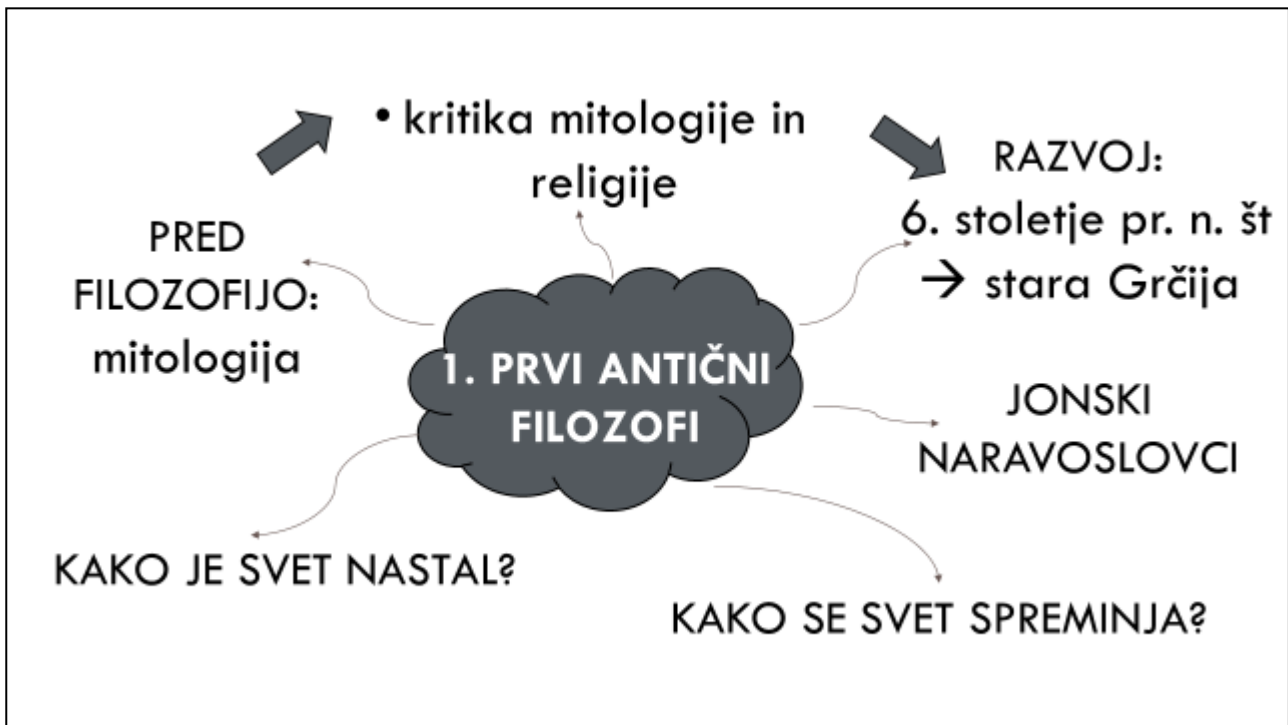
Stran 3

CILJI UČNE URE

- ❖ pojasniti, zakaj se je filozofija razvila
- ❖ opisati razvoj antične filozofije
- ❖ razložiti ključne prelomnice v razvoju filozofije
- ❖ naštetih najpomembnejše filozofe in njihove ideje
- ❖ razlikovati med različnimi filozofskimi smermi v obdobju helenizma

Stran 4

Stran 5

Iz česa je nastal svet?

»[M]ož trdi, da zemljo nosi voda in da plava kakor ladja; zbog valovanja vode da se ziblje, kadar pravijo, da je potres. Potemtakem ni čudno, da je dovolj vlage za izviranje rek, ko pa ves svet stoji na mokrem.«

Odlomek o Talesu

Anton Sovre: *Predsokratiki*. Ljubljana: Slovenska matica, 1988. Str. 32.
Vir: Učbenik str. 275

- Kako Tales pojmuje svet?
- Kako razloži nastanek potresov?
- Kako razloži izvir rek?

Stran 6

2. KLJUČNE PRELOMNICE V RAZVOJU FILOZOFIJE

- Protagora
- človek je merilo vseh stvari

1.SOFISTI

Protagora

PRED-
SOKRATIKI

- človeška notranjost
- najvišja vrlina je znanje

2.SOKRAT

Stran 7

Vira 8 in 9

»V resnici s tem, da hodim okrog, ne počnem drugega, kot da prepričujem vas in mladeniče in starce, da ne smete skrbeti za telo ne za bogastvo ne za katero koli drugo stvar prej in bolj kot za dušo, tako da bo postala kar najboljša in nadvse vrla; in da se vrlina ne rodi iz bogastva, ampak da iz vrline nastane bogastvo in vse druge stvari, ki so dobrine za ljudi, tako posamezno za meščane kot tudi za državo.«

Odlomek iz Sokratovega zagovora

Vir: Učbenik str. 277

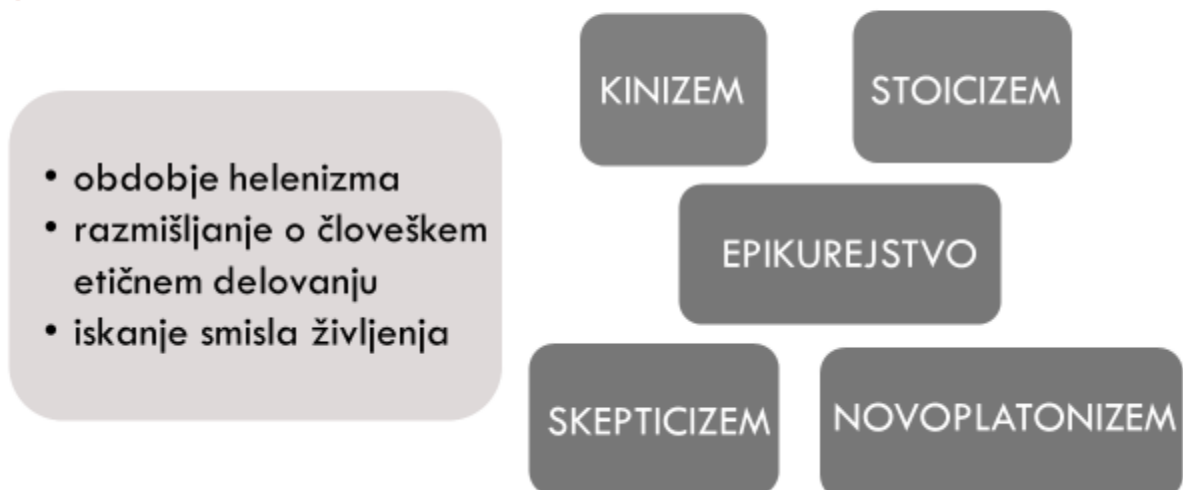
Stran 8

2. KLJUČNE PRELOMNICE V RAZVOJU FILOZOFIJE

Stran 9

3. HELENISTIČNE FILOZOFŠKE ŠOLE

Stran 10

3. HELENISTIČNE FILOZOFŠKE ŠOLE

KINIZEM

[kynikós =
pasji]

- zavračanje bogastva
in družbenih pravil
- Diogen

STOICIZEM

[stoičen =
ravnodušen]

- Mark Avrelij
- razumnost, pravičnost
in zmernost

Jean-Léon Gérôme, Diogen sedi
v svojem sodu, 1860.
Vir: Učbenik str. 279.

Stran 11

3. HELENISTIČNE FILOZOFŠKE ŠOLE

Mark Avrelij je zagovarjal strogost do sebe, dobroto do drugih.

»Poglabljaj se v svojo dušo, v dušo sveta in v dušo bližnjega! V svojo, da ji zbudiš smisel za to, kar je pravično; v dušo sveta, da ne pozabiš, čigav del si; v dušo bližnjega, da sprevidiš, ali dela vedoma ali ponevedoma, in da pomisliš, da sta si v rodu.«

Dnevnik cesarja Marka Avrelija. Ljubljana: Slovenska matica, 1988. Str. 120.

Vir: Učbenik str. 280.

Stran 12

3. HELENISTIČNE FILOZOFŠKE ŠOLE

EPIKUREIZEM

filozofija išče
pot do sreče

SKEPTICIZEM [= dvom]

v vse stvari
moramo
dvomiti

NOVO- PLATONIZEM

izvor vsega je v
Enem

Stran 13

Stran 14

AVTENTIČNA NALOGA – SOKRAT NA OBISKU

- ❖ Razdelite se v pare.
- ❖ Preberite navodila.
- ❖ V paru potihoma najprej ustno odgovorite na dana vprašanja.
- ❖ Oblikujte krajše pisne sestavke (4-10 povedi), kjer poskušajte strniti svoje razmišljanje.
- ❖ V paru določite poročevalca, ki bo sestavek prebral.
- ❖ **Na voljo imate 5 minut!**

Stran 15

REŠITVE

1. Odgovori na vprašanja.

a) S čim so si ljudje pred razvojem filozofije pomagali pri razumevanju sveta? / 1t

S pomočjo mitov / s pomočjo religije / s pomočjo bogov.

→ Za 1t mora dijak našteti vsaj eno izmed možnosti.

b) Kaj je prve filozofe odvrnilo od takšnega razumevanja sveta? / 1t

Ugotovili so, da se mitološka podoba sveta ne sklada s stvarnostjo življenja.

→ Za odgovor, ki izpostavi neskladje med mitološko/religiozno predstavo sveta in stvarnostjo ali za odgovor, kjer se omeni spoznanje o naravnih in božji zakonih, dobi dijak 1t.

2. Dopolni naslednje trditve z manjkajočimi podatki. Na vsako črto zapiši samo en podatek.

Antična zahodna filozofija se je začela razvijati v 6. stoletju pr. n. št. v stari Grčiji. Prvi filozofi so z opazovanjem sveta okoli sebe spoznali, da človeka v vsakdanjem življenju vodijo naravni in ne božji zakoni. Zato so začeli svet utemeljevati z novimi idejami, pri tem pa so prvi uporabljali razum. Najprej so reševali vprašanja o nastanku sveta. Tales in Anaksimenes sta izvor vsega kar obstaja videla v vodi in zraku, Pitagora v številkah, Demokrit pa v majhnih delcih oz. atomih. Zgodnji filozofi so se spraševali tudi o spreminjanju sveta. Heraklit je trdil, da je svet v konstantnem gibanju, Zenon pa, da svet konstantno miruje. / 5t

→ Vsak pravilen odgovor je vreden 0,5t.

3. Označi tri stvari, ki jih je v filozofijo s svojim razmišljanjem prvi vpeljal Sokrat. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- a) Spoznavanje samega sebe.
- b) Človek je merilo vsega.
- c) Dobrodelnost, enakost in bratstvo med ljudmi.
- d) Zavračanje materialnega bogastva.
- e) Ukvarjanje z etičnimi vprašanji.
- f) Svet idej in fizični svet.

/ 3t

Vsak pravilno obkrožen odgovor prinese 1t.

Stran 17

4. Kratko razloži vsaj dve ključni prelomnici v razvoju filozofije.

1. Filozofija se je začela razvijati takrat, ko so prvi filozofi spoznali, da se mitološka podoba sveta ne ujema s stvarnostjo in so začeli opazovati naravo in svet s pomočjo razuma. **2.** Ključno prelomnico predstavljajo tudi **sofisti** (ali Protagora), ki so prvi, ki se od preučevanja narave usmerijo k preučevanju človeka. **3.** Pomemben je tudi **Sokrat**, ki se prvi začne ukvarjati s spoznavanjem človeške notranjosti/etičnih vprašanj/samega sebe. **4.** Naslednjo ključno prelomnico predstavlja **Platon**, ki velja za utemeljitelja zahodne filozofije. / 2t

→ Za podobno razmišljanje oz. omembo **vsaj dveh** od štirih zgornjih elementov dobi dijak 2t, za omembo enega od elementov pa 1t.

Stran 18

5. Poveži filozofe (desni stolpec) s filozofsko smerjo oz. skupino (levi stolpec), ki so ji pripadali. Številko pred filozofom prepisi na črto ob skupini.

Predsokratiki: 1, 4, 7

Klasična antična filozofija: 2, 8

Helenistične filozofske šole: 3, 5, 6

1. Protagora

2. Sokrat

3. Epikur

4. Pitagora

5. Diogen

6. Mark Avrelij

7. Tales

8. Aristotel

→ Vsaka pravilna razvrstitev prinese 0,5t.

/ 4t

Stran 19

6. Popravi naslednje trditve. Prečrtaj napačen odgovor, pravilnega pa zapiši na črto ob strani. Ni nujno, da so vse trditve napačne.

a) **Anaksim** je poskušal odgovoriti na vprašanja kot kaj je bitje in kaj je njegovo bistvo, zavračal je Platonov svet idej.

Aristotel

b) Vrhunec antične filozofije predstavljajo filozofi Sokrat, **Pitagora** in Aristotel.

Platon

c) Platon je utemeljitelj zahodne filozofije kot znanosti.

PRAVILNO

/ 3t

→ Vsaka pravilno prečrtana napaka prinese 0,5t in vsak pravilen popravek 0,5t. Pravilno nespremenjena poved prinese 1t.

Stran 20

7. Helenistične filozofske šole oz. smeri poveži s pravilno definicijo. Številko pred definicijo zapiši na črto pred pojmom v levem stolpcu.

<u>3</u> Kinizem	1. Zagovarjanje vrednot kot razumnost, pravičnost in zmernost ter poudarjanje strogosti do samega sebe.
<u>1</u> Stoicizem	2. Prepričanje, da moramo o vseh stvareh moramo dvomiti, saj nam je resnica sveta nepoznana.
<u>5</u> Epikureizem	3. Zavračanje bogastva in družbenih pravil, saj so to videli kot odraz družbene pokvarjenosti.
<u>2</u> Skepticizem	4. Se ponovno vrne k razmišljanju o nastanku sveta. Trdi, da je izvor sveta v Enem, ki ga človek ne more spoznati. Vplival na krščanstvo.
<u>4</u> Novoplatonizem	5. Zagovarja, da potrebujemo za srečno življenje telesno in duhovno ugodje, to pa sta prijateljstvo in znanje.

→ Vsak pravilno povezan pojem prinese 1t.

/ 5t

Stran 21

OSVOJENI CILJI UČNE URE

- ❖ pojasniti, zakaj se je filozofija razvila ✓ X
- ❖ opisati razvoj antične filozofije ✓ X
- ❖ razložiti ključne prelomnice v razvoju filozofije ✓ X
- ❖ naštetih najpomembnejše filozofe in njihove ideje ✓ X
- ❖ razlikovati med različnimi filozofskimi smermi v obdobju helenizma ✓ X

Stran 22

PRILOGA 2:

AVTENTIČNA NALOGA – SOKRAT NA OBISKU

Veliki antični filozof Sokrat se s pomočjo časovnega stroja znajde v letu 2018. Vživite se v vlogo filozofa, uporabite dosedanje znanje o svetu in ljudeh okoli sebe (kot jih dojemate sami) ter poskusite zmedenemu Sokratu pomagati tako, da odgovorite na naslednja vprašanja:

- Kako Sokratu pojasniti svet in zahodno družbo danes? Imejte v mislih, da ga zanima tudi, kako si ljudje razlagamo nastanek sveta in katere so prevladujoče družbene vrednote.
- So v današnji družbi prisotne vrednote, ki so bile aktualne že v Sokratovem času?
- Kaj mislite, da ga bo najbolj presenetilo/šokiralo? Bo nad čem navdušen?

Svoja razmišljanja poskusite strniti v krajši pisni sestavek (4-10 povedi).

PONOVIMO:

- ❖ Nekateri Sokratove vrednote so bile znanje, raziskovanje, spoznavanje samega sebe, dobrot, pravičnost, skrb za dušo/vest.
- ❖ Zavračal je materialno bogastvo in obsedenost z lastnimi telesi.
- ❖ Do njegovega časa se je v filozofiji razvilo več idej o nastanku sveta, na primer:
 - izvor sveta je voda
 - izvor sveta je zrak
 - svet sestoji iz atomov
 - svet sestoji iz števil in matematičnih razmerij

PRILOGA 3:

Primer rešene avtentične naloge AVTENTIČNA NALOGA – SOKRAT NA OBISKU

Veliki antični filozof Sokrat se s pomočjo časovnega stroja znajde v letu 2018. Vživite se v vlogo filozofa, uporabite dosedanje znanje o svetu in ljudeh okoli sebe (kot jih dojemate sami) ter poskusite zmedenemu Sokratu pomagati tako, da odgovorite na naslednja vprašanja:

- Kako Sokratu pojasniti svet in zahodno družbo danes? Imejte v mislih, da ga zanima tudi, kako si ljudje razlagamo nastanek sveta in katere so prevladujoče družbene vrednote.
- So v današnji družbi prisotne vrednote, ki so bile aktualne že v Sokratovem času?
- Kaj mislite, da ga bo najbolj presenetilo/šokiralo? Bo nad čem navdušen?

Svoja razmišljanja poskusite strniti v krajši pisni sestavek (4-10 povedi).

Ah Sokrat, znašel si se v zanimivem času, kjer se svet vrti hitreje kot kadarkoli prej. Ljudje so vedno bolj zaposleni, hodijo v službe in šole, v prostem času pa počnejo kar jih najbolj veseli. Svet si danes mnogi ljudje še vedno razlagajo s pomočjo religije. V Evropi prevladuje krščanstvo, ki izvor celotnega sveta vidi v enem bogu, znanost pa svet razlaga s pomočjo t. i. velikega poka, s katerim se je rodilo celotno veselje. V družbi prevladujejo vrednote kot so materialno bogastvo, ugled, moč, spoštovanje, pa tudi družina, izobrazba in sreča. Podobno kot v tvojem času, se ljudje 21. stoletja zelo radi ukvarjajo z lastnim zdravjem in telesi. Mislim pa, da boš zelo navdušen, ko boš videl koliko informacij in znanja je danes na voljo vsakemu, ki se je željan učiti. Navdušila pa te bo tudi tehnologija. Prišel si v pravi čas!

PRILOGA 4:

Preverjalni list

KAKO SO ANTIČNI FILOZOFI ISKALI RESNICO O SVETU IN ČLOVEKU?

1. Odgovori na vprašanja.

a) S čim so si ljudje pred razvojem filozofije pomagali pri razumevanju sveta?

/ 1t

b) Kaj je prve filozofe odvrnilo od takšnega razumevanja sveta?

/ 1t

2. Dopolni naslednje trditve z manjkajočimi podatki. Na vsako črto zapiši samo en podatek.

Antična zahodna filozofija se je začela razvijati v _____ stoletju pr. n. št. v stari _____. Prvi filozofi so z opazovanjem sveta okoli sebe spoznali, da človeka v vsakdanjem življenju vodijo naravni in ne _____ zakoni. Zato so začeli svet utemeljevati z novimi idejami, pri tem pa so prvi uporabljali _____. Najprej so reševali vprašanja o nastanku sveta. Tales in Anaksimenes sta izvor vsega kar obstaja videla v _____ in _____, Pitagora v _____, Demokrit pa v majhnih delcih oz. _____. Zgodnji filozofi so se spraševali tudi o spreminjanju sveta. Heraklit je trdil, da je svet v konstantnem _____, Zenon pa, da svet konstantno _____.

/ 5t

3. Označi tri stvari, ki jih je v filozofijo s svojim razmišljanjem prvi vpeljal Sokrat. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

a) Spoznavanje človekove notranjosti.	d) Zavračanje materialnega bogastva.
b) Človek je merilo vsega.	e) Ukvarjanje z etičnimi vprašanji.
c) Dobrodelnost, enakost in bratstvo med ljudmi.	f) Svet idej in fizični svet.

/ 3t

4. Kratko razloži vsaj dve ključni prelomnici v razvoju filozofije.

/ 2t

5. Poveži filozofe (desni stolpec) s filozofsko smerjo oz. skupino (levi stolpec), ki so ji pripadali. Številko pred filozofom prepisi na črto ob skupini.

Predsokratiki: _____
 Klasična antična filozofija: _____
 Helenistične filozofske šole: _____

1. Protagora
2. Sokrat
3. Epikur
4. Pitagora
5. Diogen
6. Mark Avrelij
7. Tales
8. Aristotel

/ 4t

6. Popravi naslednje trditve. Prečrtaj napačen odgovor, pravilnega pa zapiši na črto ob strani. Ni nujno, da so vse trditve napačne.

- a) Anaksimenes je poskušal odgovoriti na vprašanja kot kaj je bitje in kaj je njegovo bistvo, zavračal je Platonov svet idej. _____
- b) Vrhunec antične filozofije predstavljajo filozofi Sokrat, Pitagora in Aristotel. _____
- c) Platon je utemeljitelj zahodne filozofije kot znanosti. _____

/ 3t

7. Helenistične filozofske šole oz. smeri poveži s pravilno definicijo. Številko pred definicijo zapiši na črto pred pojmom v levem stolpcu.

___ Kinizem	1. Zagovarjanje vrednot kot razumnost, pravičnost in zmernost ter poudarjanje strogosti do samega sebe.
___ Stoicizem	2. Prepričanje, da moramo o vseh stvareh moramo dvomiti, saj nam je resnica sveta nepoznana.
___ Epikureizem	3. Zavračanje bogastva in družbenih pravil, saj so to videli kot odraz družbene pokvarjenosti.
___ Skepticizem	4. Se ponovno vrne k razmišljanju o nastanku sveta. Trdi, da je izvor sveta v Enem, ki ga človek ne more spoznati. Vplival na krščanstvo.
___ Novoplatonizem	5. Zagovarja, da potrebujemo za srečno življenje telesno in duhovno ugodje, to pa sta prijateljstvo in znanje.

/ 5t

PRILOGA 5:

Preverjalni list - rešen KAKO SO ANTIČNI FILOZOFI ISKALI RESNICO O SVETU IN ČLOVEKU?

1. Odgovori na vprašanja.

a) S čim so si ljudje pred razvojem filozofije pomagali pri razumevanju sveta?

S pomočjo mitov / s pomočjo religije / s pomočjo bogov. / 1t

- Za 1t mora dijak naštetati vsaj eno izmed možnosti.

b) Kaj je prve filozofe odvrnilo od takšnega razumevanja sveta?

Ugotovili so, da se mitološka podoba sveta ne sklada s stvarnostjo življenja. / 1t

- Za odgovor, ki izpostavi neskladje med mitološko/religiozno predstavo sveta in stvarnostjo ali za odgovor, kjer se omeni spoznanje o naravnih in božji zakonih, dobi dijak 1t.

2. Dopolni naslednje trditve z manjkajočimi podatki. Na vsako črto zapiši samo en podatek.

Antična zahodna filozofija se je začela razvijati v 6. stoletju pr. n. št. v stari Grčiji. Prvi filozofi so z opazovanjem sveta okoli sebe spoznali, da človeka v vsakdanjem življenju vodijo naravni in ne božji zakoni. Zato so začeli svet utemeljevati z novimi idejami, pri tem pa so prvi uporabljali razum. Najprej so reševali vprašanja o nastanku sveta. Tales in Anaksimenes sta izvor vsega kar obstaja videla v vodi in zraku, Pitagora v številkah, Demokrit pa v majhnih delcih oz. atomih. Zgodnji filozofi so se spraševali tudi o spreminjanju sveta. Heraklit je trdil, da je svet v konstantnem gibanju, Zenon pa, da svet konstantno miruje. / 5t

- Vsak pravilen odgovor je vreden 0,5t.

3. Označi tri stvari, ki jih je v filozofijo s svojim razmišljanjem prvi vpeljal Sokrat. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

a) Spoznavanje samega sebe.

b) Človek je merilo vsega.

c) Dobrodelnost, enakost in bratstvo med ljudmi.

d) Zavračanje materialnega bogastva.

e) Ukvarjanje z etičnimi vprašanji.

f) Svet idej in fizični svet.

/ 3t

- Vsak pravilno obkrožen odgovor prinese 1t.

4. Kratko razloži vsaj dve ključni prelomnici v razvoju filozofije.

1. Filozofija se je začela razvijati takrat, ko so prvi filozofi spoznali, da se mitološka podoba sveta ne ujema s stvarnostjo in so začeli opazovati naravo in svet s pomočjo razuma. 2. Ključno prelomnico predstavljajo tudi sofisti (ali Protagora), ki so prvi, ki se od preučevanja narave usmerijo k preučevanju človeka. 3. Pomemben je tudi Sokrat, ki se prvi začne ukvarjati s spoznavanjem človeške notranjosti/etičnih vprašanj/samega sebe. 4. Naslednjo ključno prelomnico predstavlja Platon, ki velja za utemeljitelja zahodne filozofije.

/ 2t

- Za podobno razmišljanje oz. omembo vsaj dveh od štirih zgornjih elementov dobi dijak 2t, za omembo enega od elementov pa 1t.

5. Poveži filozofe (desni stolpec) s filozofsko smerjo oz. skupino (levi stolpec), ki so ji pripadali. Številko pred filozofom prepisi na črto ob skupini.

Predsokratiki: 1, 4, 7

Klasična antična filozofija: 2, 8

Helenistične filozofske šole: 3, 5, 6

1. Protagora
2. Sokrat
3. Epikur
4. Pitagora
5. Diogen
6. Mark Avrelij
7. Tales
8. Aristotel

/ 4t

- Vsaka pravilna razvrstitev prinese 0,5t.

6. Popravi naslednje trditve. Prečrtaj napačen odgovor, pravilnega pa zapiši na črto ob strani. Ni nujno, da so vse trditve napačne.

a) ~~Anaksimenes~~ je poskušal odgovoriti na vprašanja kot kaj je bitje in kaj je njegovo bistvo, zavračal je Platonov svet idej. Aristotel.

b) Vrhunec antične filozofije predstavljajo filozofi Sokrat, ~~Pitagora~~ in Aristotel. Platon

c) Platon je utemeljitelj zahodne filozofije kot znanosti. PRAVILNO

/ 3t

- Vsaka pravilno prečrtana napaka prinese 0,5t in vsak pravilen popravek 0,5t. Pravilno nespremenjena poved prinese 1t.

7. Helenistične filozofske šole oz. smeri poveži s pravilno definicijo. Številko pred definicijo zapiši na črto pred pojmom v levem stolpcu.

<u>3</u> Kinizem	1. Zagovarjanje vrednot kot razumnost, pravičnost in zmernost ter poudarjanje strogosti do samega sebe.
<u>1</u> Stoicizem	2. Prepričanje, da moramo o vseh stvareh moramo dvomiti, saj nam je resnica sveta nepoznana.
<u>5</u> Epikureizem	3. Zavračanje bogastva in družbenih pravil, saj so to videli kot odraz družbene pokvarjenosti.
<u>2</u> Skepticizem	4. Se ponovno vrne k razmišljanju o nastanku sveta. Trdi, da je izvor sveta v Enem, ki ga človek ne more spoznati. Vplival na krščanstvo.
<u>4</u> Novoplatonizem	5. Zagovarja, da potrebujemo za srečno življenje telesno in duhovno ugodje, to pa sta prijateljstvo in znanje.

/ 5t

- Vsak pravilno povezan pojem prinese 1t.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
FENIČANI**

IME IN PRIIMEK: **Alema Hadić**

DATUM: november 2018

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	1. Letnik	
Datum:	22. 11. 2018	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Stičišča kultur
	Poglavje iz učbenika:	Stičišča kultur
Učna enota – naslov učne ure:	Feničani	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela s slikovnimi viri, metoda dela s spletnimi pisnimi viri, metoda slikovne demonstracije, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda izkustvenega učenja.	
Učne tehnike:	Križanka.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primerjajo možnosti in značilnosti gospodarskega, družbenega, političnega in kulturnega razvoja izbranega kulturnega območja oziroma ljudstva; - raziščejo možnosti vzpostavljanja kulturnih stikov med posameznimi ljudstvi in območji ter predstavijo dokaze, da so takšni stiki obstajali; - izbrano civilizacijo umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; - razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja svetovne kulturne dediščine.« <p>(Učni načrt Gimnazija Zgodovina, 2008, 17)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec/ka zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati politično ureditev mestnih držav - sklepati kako mestne države vplivajo na politično enotnost - opredeliti čas in prostor naselitev Izraelcev in Filistejcev - naštet in opisati glavne dejavnosti Feničanov - navesti trgovske poti Feničanov - ovrednotiti pomen trgovine Feničanov - sklepati kako način kmetijstva vpliva na poselitev Feničanov - naštet področja, kjer so Feničani ustanavljali kolonije - sklepati zakaj so Feničani ustanavljali kolonije - opisati pisavo, ki so jo izumili Feničani in

		ovrednotiti njen pomen
	Funkcionalni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none"> - pokazati na zemljevidu območje, kjer so bili naseljeni Feničani - sodelovati v paru - vživeti se v vlogo zgodovinarja/ke
	Vzgojni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none"> - pokazati spoštljiv odnos do zgodovine
Učne etape:	Uvajanje, obravnavanje nove učne snovi, urjenje, ponavljanje, preverjanje.	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kdo so bili Feničani? 2. Feničani – poljedelci, živinorejci in obrtniki. 3. Trgovina – glavna dejavnost. 	
Učna sredstva:	Učila:	Ponavljalni list, delovni list, PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi), preverjalni list.
	Učni pripomočki:	LCD projektor, računalnik, projekcijsko platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Geografija: na zemljevidu morajo označiti ozemlje Feničanov, ugotoviti morajo katere države so danes na tem ozemlju.</p> <p>Angleščina: učenci berejo besedilo v angleškem jeziku, učenci gledajo video-posnetek v angleškem jeziku.</p> <p>Slovenščina: učna ura poteka v slovenskem jeziku, učenci pišejo besedilo o razstavi v slovenskem jeziku.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Lebede: feničansko pokrivalo v storžasti obliki.</p> <p>Steklopihaštvo: dejavnost, ki se ukvarja z oblikovanjem steklenih predmetov s pihanjem.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<i>Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija. Zgodovina. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_28_0_ur_gimn.pdf (4. 11. 2018).</i>
	Učna priprava	<p>Berzelak, Stane. <i>Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij</i>. Ljubljana: Modrijan, 2002.</p> <p>Berzelak, Stane. <i>Zgodovina 1 za tehniške in druge strokovne šole. Učbenik za 1. letnik tehniških in drugih strokovnih šol</i>. Ljubljana: Modrijan, 2006.</p> <p>Cedilnik, Alenka, Gordana Popovič Lozar, Sonja Škrlić Počkaj, Maja Vičič Krabonja, Mirjam Oblak, Irena Paradžik Kovačič, Mojca Kukanja Gabrijelčič. <i>Zgodovina 1. Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018.</p> <p>Lara Peinado, Federico. <i>Kako so živeli Feničani</i>. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 1994.</p> <p>Ancient History: Trade in the Phoenician World. https://www.ancient.eu/article/881/trade-in-the-</p>

	<p>phoenician-world/ (4. 11. 2018)</p> <p>Ancient History: Phoenicia. https://www.ancient.eu/phoenicia/ (4. 11. 2018)</p> <p>Phoenicia. https://www.britannica.com/place/Phoenicia (4. 11. 2018)</p>
PowerPoint	<p>Slika 1 (PowerPoint predstavitev): Zemljevid Kanaan in Fenicija https://thereisnocavalry.wordpress.com/tag/phoenicians/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 2 (PowerPoint predstavitev): Kip https://www.ancient.eu/Phoenician_Art/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 3 (PowerPoint predstavitev): Biblos http://www.hotelroomsearch.net/italy/biblos (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 4 (PowerPoint predstavitev): Ugarit https://www.gonomad.com/100217-ugarit-syria-place-alphabets-began (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 5 (PowerPoint predstavitev): Mestne države https://sl.glosbe.com/bs/sl/Fenicija (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 7 (PowerPoint predstavitev): Izraelci in Palestina https://www.pinterest.com/pin/427067977140504159/?lp=true (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 9 (PowerPoint predstavitev): Prevažanje hlodov https://www.ancient.eu/phoenicia/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 10 (PowerPoint predstavitev): Naprsnik https://www.tumblr.com/search/phoenician%20gold (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 11 (PowerPoint predstavitev): Pladenj https://www.pinterest.com/pin/466826317601982064/?lp=true (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 12 (PowerPoint predstavitev): Uhani https://www.metmuseum.org/art/collection/search/245857 (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 13 (PowerPoint predstavitev): Obesek https://www.cbc.ca/news/politics/phoenician-artifact-to-lebanon-glass-pendant-1.3213339 (4. 11. 2018)</p>

	<p>2018)</p> <p>Slika 14 (PowerPoint predstavitev): Obesek 1 https://www.metmuseum.org/art/collection/search/247544 (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 15 (PowerPoint predstavitev): Vaza https://www.ancient.eu/Phoenician_Art/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 16 (PowerPoint predstavitev): Perlica https://www.metmuseum.org/art/collection/search/249953 (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 17 (PowerPoint predstavitev): Vaza trg http://hasshe.com/tags/phoenician?page=0 (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 18 (PowerPoint predstavitev): Amulet https://www.classicchicagomagazine.com/considering-globalization-in-the-ancient-mediterranean/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 19 (PowerPoint predstavitev): Perle https://www.flickr.com/photos/kotomijewelry/3236483401 (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 20 (PowerPoint predstavitev): Kolonije https://www.pinterest.com/pin/466544842640038092/?lp=true (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 21 (PowerPoint predstavitev): Ladja https://exploration.marinersmuseum.org/watercraft/phoenician-ships/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 22 (PowerPoint predstavitev): Pisava https://www.ancient.eu/article/17/the-phoenician-alphabet--language/ (4. 11. 2018)</p> <p>Slika 23 (PowerPoint predstavitev): Pisava1 https://www.ancient.eu/article/17/the-phoenician-alphabet--language/ (4. 11. 2018)</p>
Video-posnetek	<p>Tyrian Purple. https://www.youtube.com/watch?v=dUw8rJY3mCk (8. 11. 2018)</p>
Preverjalni list	<p>Map. https://d-maps.com/carte.php?num_car=5860&lang=en (4. 11. 2018) Aphabet. https://www.ancient.eu/article/17/the-phoenician-alphabet--language/ (14. 11. 2018)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p>V prejšnjih urah smo govorili o Mezopotamiji in Egiptu, danes pa bomo govorili o prav tako pomembni civilizaciji. Naslov učne ure boste ugotovili s pomočjo križanke. Hkrati pa boste z reševanjem križanke ponovili snov, ki smo jo že predelali. Za reševanje križanke imate časa 2 minuti, nato bomo rešitve skupaj pregledali. Križanko rešujte individualno.</p> <p><i>Razdelim ponavljalni list s križanko.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 1.
	<p><i>Hodim po razredu in spremljam delo učencev.</i></p>	Rešujejo križanko.	Individualna učna oblika. Križanka.	Ponavljalni list (Križanka). PowerPoint predstavitev, drsnica
	<p>2 minuti sta potekli. Začeli bomo s pregledom. V kolikor poznate rešitev, dvignite roko in odgovorite.</p> <p>Kateri je bil naziv za vladarja v Egiptu?</p> <p>Kako imenujemo območje med rekama Evfrat in Tigris?</p> <p>Prve civilizacije so nove obdelovalne površine pridobile z umetnim...</p> <p>Katera reka je zaznamovala življenja prebivalcev v Egiptu?</p> <p>Prve civilizacije so se razvile na ...</p> <p>Najpomembnejši vladar starobabilonskega kraljestva je bil...</p> <p>Zgodovino starega Egipta razdelimo na posamezna obdobja z vmesnimi obdobji ali po...</p> <p>V času starega kraljestva so v Egiptu gradili...</p>	<p>Poslušajo in odgovarjajo.</p> <p>Faraon.</p> <p>Mezopotamija.</p> <p>Namakanjem.</p> <p>Nil.</p> <p>Stičišču.</p> <p>Hamurabi.</p> <p>Dinastijah.</p> <p>Piramide.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>Ponavljalni list (Križanka). PowerPoint predstavitev, drsnica 2a, 2b.</p>

<p>Geslo oziroma naslov današnje ure pa je...</p>	<p>Feničani.</p>		
<p>Naslov današnje ure je torej Feničani. Učna ura bo potekala tako, da bomo sprva povedali nekaj besed o tem kdo so bili Feničani: kje so živeli, kdaj, kako... Nato bomo govorili o dejavnostih s katerimi so se ukvarjali Feničani. V drugem vsebinskem poudarku bomo torej govorili o poljedelstvu, živinoreji in obrti Feničanov. V tem delu nas čaka tudi zanimiva naloga. V tretjem delu pa bomo govorili o trgovini. V zadnjem delu bo sledilo preverjanje znanja.</p> <p>Pričakujem, da boste ob koncu današnje ure znali:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati na zemljevidu, ozemlje, kjer so bili naseljeni Feničani - opisati politično ureditev mestnih držav - sklepati kako mestne države vplivajo na politično enotnost - opredeliti čas in prostor naselitev Izraelcev in Filistejcev - naštet in opisati glavne dejavnosti Feničanov - navesti trgove poti Feničanov - ovrednotiti pomen trgovine Feničanov - sklepati kako način kmetijstva vpliva na poselitev Feničanov - naštet področja, kjer so Feničani ustanavljali kolonije - sklepati zakaj so Feničani ustanavljali kolonije - opisati pisavo, ki so jo izumili Feničani in ovrednotiti njen pomen <p>Tako kot vedno, si sproti med mojo razlago zapisujte snov s prosojnic. Če boste potrebovali več časa za zapis, me opozorite in bomo</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev, drsnica 3, 4.</p>

počakali, da prepisete.			
-------------------------	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Kdo so bili Feničani? 5 minut	Prostor vzhodne obale Sredozemskega morja je pomembno stičišče, katerih dveh celin?	Azije in Evrope.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 5.
	Prostor med Sredozemsko obalo na zahodu in reko Jordan ter Mrtvim morjem na zahodu so nekoč poznali pod imenom Kanaan. Grki so območje imenovali Fenicija, saj so tu v osrednjem in severnem priobalnem pasu živeli Feničani.	Poslušajo in zapisujejo učno snov (drsnica 5).	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 5.
	Mogoče veste katere države ležijo danes na tem ozemlju?	Odgovarjajo NE/DA (Libanon, del Sirije in Izraela).	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 5.
	Kaj sprva vidite, ko pogledate sliko? V kakšni obliki pa je?	Odgovarjajo: pokrivalo, kapa. V obliki prisekanega stožca.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint predstavitev, drsnica 6.
	Gre za pokrivalo, ki se je imenovalo lebede.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 6.
	Feničani so živeli v mestnih državah, ki so obsegale mesto in podeželje. Vsaka mestna država je torej nadzorovala mestno jedro in območje, ki je jedro obdajalo.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 7.
	Takšne najznamenitejše naselbine so bile Biblos, Sidon in Tir. Mestu je vladal kralj. Obstajal pa je tudi svet starešin, ki je bil sestavljen iz predstavnikov trgovskih rodbin.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 7.
	Kako imenujemo takšno obliko vladanja.	Monarhija.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 7.
	Feničani so mesta gradili na skalnih rtih morskih obal ali na manjših otokih blizu obale.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 7.
	Zakaj mislite, da so jih ravno tam gradili?	Odgovarjajo: zaradi obrambe.	Frontalna učna oblika. Metoda	PowerPoint predstavitev, drsnica 7.

		razgovora.	
Tako je, da jih je bilo lahko zaščititi z obzidjem in braniti. Značilni elementi mestne naselbine so bili pristanišče, akropola, kjer je prebivalo plemstvo in obzidje. Okrog so bili trgi, četrti, trgovine obrtnikov in kultne zgradbe. Izven naselja pa so bila grobišča.	Poslušajo in zapisujejo učno snov.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 7.
Sedaj pa si preberite kaj je zgodovinar Miles napisal o Feničanih. Besedilo je v angleščini, če ima kdo težave z razumevanjem besede naj me kar med branjem vpraša za pojasnilo.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 8.
	Berejo.	Individualna učna oblika.	PowerPoint predstavitev, drsnica 8.
Katere značilnosti avtor omeni kot skupne vsem Feničanom? Kaj pa avtor izpostavi, da večinoma niso bili?	Odgovarjajo: Skupna etnična identiteta (Kanaanci), kultura, jezik, religija. Politično enotni.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PowerPoint predstavitev, drsnica 8.
Zakaj pa po vašem mnenju niso bili politično enotni?	Odgovarjajo: ker so bili razdeljeni v mestne države, ker je vsaka država imela svojega kralja.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 8.
Tako je. Ta posebnost je ovirala nastanek feničanske skupnosti, prav tako pa je bilo težko doseči zvezo držav. Ravno zaradi te neenotne politike so feničanska središča pogosto prišla pod oblast tujih sil.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 9.
<i>Pokažem zemljevid.</i> Sedaj pa poskusite s pomočjo zemljevida ugotoviti, katera ljudstva so imela interese na ozemlju Fenicije? No kdo bo odgovoril? Tisti, ki ve, naj dvigne roko. Ana povej.	Opazujejo zemljevid. Odgovarjajo: Hetiti, Asirci, Babilonci in Egipčani.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint predstavitev, drsnica 9a, 9b.
V južnem in osrednjem delu Kanaana so se v 12. stoletju pr. Kr. naselili semitski Hebrejci/Izraelci in ustanovili Izrael. Južni priobalni pas	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 10.

pa so poselili Filistejci, območje pa se je imenovalo Palestina. Tako so Feničani izgubili velik del ozemlja.			
---	--	--	--

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Feničani – poljedelci, živinorejci in obrtniki 13 minut	Na podeželju so se Feničani ukvarjali s kmetijstvom. Zaradi omejenih obdelovalnih površin so morali kar najboljše izkoristiti vsak kos zemlje. Pridelovali so žitarice, oljke, trte, zelišča... Živinoreja je bila pomembnejša kot poljedelstvo. Feničani so redili ovce, koze, osle, vole...	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 11.
	Kako mislite, da je način kmetijstva vplival na poselitev Feničanov? Kateri so se selili in kateri so bili stalno naseljeni?	Odgovarjajo: poljedelci so bili stalno naseljeni, živinorejci so se selili.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 11a.
	Tako je. Poljedelci so živeli v rečnih dolinah, živinorejci pa so se selili skupaj s čredami.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 11b.
	<i>Pokažem sliko.</i> Katero opravilo je prikazano na sliki?	Opazujejo sliko. Ogovarjajo: Prevažajo, tovorijo hlode.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint predstavitev, drsnica 12a.
	Tako je. slika prikazuje feničanske ladje, ki prevažajo dragocene hlode. Izkoriščanje cedrovih, borovih gozdov, je bila prav tako pomembna dejavnost Feničanov. Posebno cenjen je bil cedrov les. Ko so Egipčani, Asirci, Babilonci potrebovali les za gradnjo različnih stavb, so se obrnili na Feničane. Feničani pa so ukvarjali tudi z izdelovanjem različnih izdelkov iz kovin.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 12b.
	Na prvi sliki lahko vidite naprsno ploščico iz čistega zlata. Na drugi sliki lahko vidite čudovito feničansko srebrno skledo, obloženo s plastjo zlata. Na tretji sliki pa so prikazani zlati uhani.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 12b.
	Ukvarjali pa so se tudi s steklarstvom. V 1. stoletju pr. Kr. so	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda	PowerPoint predstavitev, drsnica 13.

izumili tehniko steklopihaštva, s katero so lahko izdelovali prave umetniške izdelke. Izdelovali so prozorno, raznobarvno pa tudi dragoceno modrikasto steklo.		razlage.	
Na prvi sliki lahko vidite feničanski obesek, narejen iz stekla. Na drugi sliki vidite dve vazi. Na tretji sliki pa imamo perlico za nakit. Tukaj pa je še en obesek. Te izdelke pa so seveda tudi prodajali ne le po Sredozemlju, ampak tudi izven. Tako je bilo ogromno teh izdelkov najdenih po različnih regijah, s katerimi so Feničani trgovali.	Poslušajo in gledajo.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 13.
Grki so bili tisti, ki so ozemlje obale vzhodnega Sredozemlja poimenovali Fenicija (Dežela škrlata). Pa pogledjmo si zakaj. Pozorno si oglejte posnetek, nato pa boste odgovorili na nekaj vprašanj. Video-posnetek je v angleščini, upam, da ne boste imeli težav. Če pa se bo pojavila kakšna nejasnost, kar vprašajte po koncu posnetka.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 14.
	Gledajo videoposnetek.	Frontalna učna oblika. Metoda demonstracije gib. slik.	PowerPoint predstavitev, drsnica 14.
<p>Katero ljudstvo je v videoposnetku prikazano kot tisto, ki je prvo začelo z izdelovanjem vijolične/škrlatne barve?</p> <p>Iz česa pa so izdelovali to barvo, sodeč po videoposnetku?</p> <p>Sodeč po videoposnetku, koliko polžev je potrebnih, da se pobarva ena halja?</p> <p>Katere ljudi avtor omenja kot tiste, ki so si lahko privoščili pobarvane obleke?</p> <p>Tako je. Šlo za neke vrste statusni simbol. V srednjem veku, v bizantinskem cesarstvu so škrlatno</p>	<p>Poslušajo in odgovarjajo.</p> <p>Feničani.</p> <p>Izdelovali so jo iz morskih polžev iz rodu Murex.</p> <p>10.000.</p> <p>Najpremožnejši.</p>	Frontalna učna oblika. Metoda dela z gibljivimi slikami.	PowerPoint predstavitev, drsnica 14.

obarvana oblačila nosili le visoki uradniki in vladarji. Katero mesto pa je avtor omenil kot središče barvanja izdelkov?	Tir.		
Proizvodnja teh obarvanih tkanin je bila zelo pomembna dejavnost Feničanov. Ostanke delavnic pa so odkrili tudi v drugih mestih.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
<i>Razdelim delovne liste.</i> Sedaj, ko smo se naučili kar nekaj stvari o Feničani, vas čaka zanimiva naloga. Prelevili se boste v vlogo zgodovinarjev in zgodovinarok! Zaposlen/a si v muzeju in ravnokar si sodeloval/a pri postavitvi razstave o Feničanih. Na razstavi je predstavljeno zgodovinsko ozadje Feničanov, fotografije, kipi, izdelki, ki so jih izdelali itd. Tvoja naloga je, da se domisliš naslova razstave in napišeš kratko besedilo v katerem boš opisal/a razstavo. Tvoj cilj je seveda, da se čim več ljudi udeleži razstave, zato poskušaj biti čim bolj prepričljiv/a. Delo poteka v paru. Časa pa imaš 3 minute. Besedilo napišite na delovni list, ki ste ga dobili.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 15. Delovni list (inovativna naloga).
<i>Hodim po razredu in spremljam delo.</i>	Pišejo.	Parna učna oblika. Metoda izkustvenega učenja.	PowerPoint predstavitev, drsnica 15. Delovni list (inovativna naloga).
Čas je potekel. Pa pogledjmo kaj ste napisali. Kateri par se javi? Ana izvoli.	Poslušajo in berejo.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 15. Delovni list (inovativna naloga).

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Trgovina – glavna dejavnost 10 minut	Feničansko gospodarstvo je temeljilo predvsem na trgovanju, dejavnosti, v kateri so bili Feničani najbolj izurjeni in ki jim je prinesla ogromno bogastva in materialnih virov. Ko so po letu 1200 pr. Kr. zaradi priseljevanja ljudstev z morja in Izraelcev izgubili velik del ozemlja in ko so propadli novo egipčansko	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 16.

kraljestvo, država Hetitov in mikenska Grčija, so Feničani trgovanje dodatno okrepili.			
Glede na to, kar smo povedali v prejšnjem vsebinskem poudarku, kaj lahko sklepate o feničanski trgovini? Kaj so izvažali?	Odgovarjajo: škrlatno obarvano blago, kovinske izdelke, izdelke iz stekla, cedrov les.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 16.
Izvažali so tudi: keramiko, izdelke iz slonovine in posušene ribe.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 16.
Kaj pa so uvažali? Kaj so potrebovali, da so izdelali vse te izdelke, ki smo jih omenili?	Odgovarjajo: različne kovine.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 16.
Tako je. Uvažali so zlato, slonovino, kositer, baker, pa tudi sužnje in žitarice. Hkrati pa so posredovali blago med različnimi deželami.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 16.
Na zemljevidu so vrisane glavne trgovske poti Feničanov. Do kod so vse prišli?	Odgovarjajo: prejadrali so vse Sredozemlje, prišli so do Gibraltarske ožine. Prišli so tudi do Iberskega polotoka, Velike Britanije in Irske. Pluli so tudi vzdolž afriške obale. Potovali pa so tudi po kopnem preko osrednjega dela Sahare.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint predstavitev, drsnica 17a.
<i>Dopolnim, če katerega kraja niso omenili.</i> Feničani so torej bili eni najboljših pomorščakov v starem veku.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 17b.
Kaj so pa potrebovali, da so lahko potovali v tako oddaljene dežele?	Odgovarjajo: ladje.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 17b.
Zaradi gozdnega bogastva in obvladovanja tehnik izdelovanja so imeli Feničani močno floto trgovskih in bojnih ladij.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 18.
Na sliki vidite feničansko trgovsko ladjo, ki je vklesana v sarkofag.	Gledajo in poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 18.
Ladje so omogočale dokaj varno plovo, saj so imele ukrivljeni kljun	Poslušajo.	Frontalna učna oblika.	PowerPoint predstavitev, drsnica 18.

in štirikotna jadra. Kot razpoznavni znak in obenem znak, ki naj bi ladjo obvaroval pred nesrečami, so na kljun namestili podobo božanstva ali živali, največkrat konja. Na obeh straneh ladje sta bila dva ogromna očesa, ki sta »gledala« in strašila sovražnike. Naj omenim še, da niso poznali kompasa, temveč so se orientirali po zvezdah.		Metoda razlage.	
Da bi si olajšali trgovanje, so Feničani v zahodnem Sredozemlju ustanavljali kolonije. Vse so bile postavljene na strateško izbranih lokacijah.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 19a.
Kaj pa so želeli imeti Feničani v bližini? S čim so se ukvarjali in kaj so potrebovali za to?	Odgovarjajo: naravne vire, predvsem kovine.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 19a.
V svojih trgovskih naselbinah so se držali sami zase in niso poskušali vplivati na okoliško ozemlje in spremeniti navad prebivalcev.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 19a.
<i>Pokažem zemljevid.</i> Če si pomagate z zemljevidom, kje vse so Feničani ustanavljali kolonije?	Opazujejo. Odgovarjajo: obale severne Afrike, Iberski polotok, Sardinija, Sicilija.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint predstavitev, drsnica 19b.
Ena izmed najpomembnejših kolonij je bila Kartagina (na ozemlju današnjega Tunisa), ki so jo v severni Afriki ustanovili prebivalci Tira. Po izročilu naj bi jo leta 814 pr. Kr. osnovala princesa Elisa, ki je zbežala iz Tira, da bi se izognila tiranstvu lastnega brata.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 19b.
Sedaj pa še nekaj besed o izredno pomembnem izumu Feničanov. Zaradi potreb po trgovanju so Feničani okrog leta 1000 pr. Kr. izpopolnili starejšo klinopisno pisavo.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.
Katera civilizacija pa je uporabljala starejšo klinopisno pisavo?	Odgovarjajo: Mezopotamija.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.
Feničani so tako razvili feničanski črkopis, ki je bil sestavljen iz 22 znakov.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.
Če pogledate sliko feničanske abecede, lahko ugotovite, katera skupina črk manjka?	Odgovarjajo: samoglasniki.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.

Naj še omenim, da so pisali od desne proti levi, torej ne tako kot mi danes. En znak je torej predstavljal en glas.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.
Zakaj pa je bil izum te pisave tako pomemben?	Odgovarjajo: zapis govornega jezika postane hitrejši in enostavnejši.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.
Tako je. Prav tako pa so feničansko abecedo lahko prevzemali tudi drugi jeziki (za razliko od hieroglifov). Feničanska pisava je tako postala temelj kasnejših rokopisov. Sprva so jo prevzeli Grki, ki so dodali samoglasnike in ustvarili grški alfabet. Ta pa je bil osnova za latinico, ki jo uporabljamo danes. No s tem zaključili z obravnavanjem snovi, zdaj pa nas čaka še preverjanje znanja.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 20.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
7 minut	<i>Razdelim preverjalne liste.</i> Danes smo torej govorili o Feničanih. Sprva smo povedali nekaj besed o tem kdo so bili Feničani. V drugem vsebinskem poudarku smo govorili o kmetijstvu in obrti Feničanov. V zadnjem vsebinskem poudarku pa smo govorili o trgovini. Sedaj pa bo sledilo preverjanje. Časa za reševanje imate 3 minute, nato bo sledil pregled. Rešujte individualno.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 21.
	<i>Spremljam delo in hodim po učilnici.</i>	Rešujejo.	Individualna učna oblika.	PowerPoint predstavitev, drsnica 21. Preverjalni list.
	Tri minute so potekle. Bomo kar začeli s pregledom. Poleg nalog imate navedene točke, tako da si preverjanje sproti točkujete. Če vam kaj ne bo jasno, me kar vprašajte.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 21.
	Kje na zemljevidu ste označili	Poslušajo in odgovarjajo. Vzhodna obala	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 22, 23, 24, 25, 26. Preverjalni list.

<p>poselitev Feničanov? Če ste pravilno označili ste dobili eno točko.</p>	<p>Sredozemskega morja, današnji Libanon.</p>		
<p>Kje ste pa vrisali trgovske poti? Če ste poti pravilno označili ste dobili tudi eno točko.</p>	<p>Po Sredozemlju, do Iberskega polotoka, tudi do britanskega otočja. Pa tudi po obalah Afrike in osrednjem delu Afrike.</p>		
<p>Kje pa so imeli Feničani kolonije? Če ste tudi to pravilno izpolnili ste dobili eno točko. Naloga je vredna 3 točke, tako da si lahko v pravokotnik vpišete točke.</p>	<p>Obala severne Afrike, jug Iberskega polotoka, Sardinija, Sicilija.</p>		
<p>Feničani so živeli v mestnih državah, ki so obsegale mesto...</p>	<p>Podeželje.</p>		
<p>Mestu je vladal ...</p>	<p>Kralj.</p>		
<p>njegovo delo pa je nadzoroval ...</p>	<p>Svet starešin.</p>		
<p>Mestne države so ovirale nastanek ... in zveze držav. Ravno zaradi tega so feničanska središča pogosto prihajala pod oblast tujih sil.</p>	<p>Feničanske skupnosti.</p>		
<p>Za vsako pravilno dopolnjeno besedo ste dobili pol točke.</p>			
<p>Kateri dve ljudstvi sta v 12. stoletju pr. Kr. zavzeli južni del Fenicije?</p>	<p>Izraelci in Filistejci.</p>		
<p>Tako je, pravilen odgovor je c. Za pravilen odgovor dobite eno točko.</p>			
<p>Kateri dve napaki ste našli v besedilu?</p>	<p>V mestih. Živinorejci so živeli v rečnih dolinah.</p>		
<p>Tako je. In kaj je pravilna rešitev?</p>	<p>Na podeželju. Poljedelci so živeli v rečnih dolinah ali</p>		

<p>Za pravilno odkrito napako in ustrezen popravek dobite eno točko. Če ste samo ugotovili napačno besedo in niste ustrezno popravili, ne dobite točke.</p>	<p>Živinorejci so se selili.</p>		
<p>Katere tri izdelke so Feničani izvažali? Za pravilno naštete tri izdelke dobite eno točko, sicer nič točk.</p>	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - škrlatno obarvano blago - kovinski izdelki - izdelki iz stekla - cedrov les ALI - keramika 		
<p>S katerima dvema dejavnostma so se Feničani še ukvarjali? Za pravilno naštete dve dejavnosti dobite eno točko.</p>	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - steklarstvo - izkoriščanje gozdov - izdelovanje kovinskih izdelkov - obrt - barvanje blaga ALI - izdelovanje šklata 		
<p>Še zadnja naloga. Kako se imenuje pisava, ki so jo izumili Feničani? Za ustrezen odgovor dobite eno točko.</p>	<p>Feničanski črkopis/feničanska abeceda.</p>		
<p>Katere pa so njene značilnosti? Za ustrezno navedeni dve značilnosti dobite eno točko, sicer nič točk.</p>	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisali so od leve proti desni. - Črkopis je imel 22 znakov. - Črkopis ni vseboval samoglasnikov. - V črkopisu 		

<p>Zakaj pa je izum te pisave tako pomemben? Za eno pravilno navedbo dobite eno točko. Če pa imate dve pravilni pa dve točki.</p> <p>Doma lahko preštejete točke.</p>	<p>je en znak označeval en glas. ALI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisava izhaja iz klinopisne pisave. <p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je veliko bolj enostavna/hitreje se naučiš. - Omogoča hitrejše pisanje. - Je prilagodljiva za druge jezike. <p>ALI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predstavlja temelj kasnejših pisav. 		
<p>No pa vrnimo se spet k ciljem, ki smo jih zastavili na začetku ure. Danes smo se naučili (Učitelj ovrednoti posamezni doseženi cilj na tristopenjski lestvici: zelo dobro, dobro in slabo.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati na zemljevidu, ozemlje, kjer so bili naseljeni Feničani - opisati politično ureditev mestnih držav - sklepati kako mestne države vplivajo na politično enotnost - opredeliti čas in prostor naselitev Izraelcev in Filistejcev - naštet in opisati glavne dejavnosti Feničanov - navesti trgovske poti Feničanov - ovrednotiti pomen trgovine Feničanov 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev, drsnica 27.</p>
<p>Tega cilja nismo preverili.</p> <p>Zakaj je bila trgovina Feničanov tako pomembna?</p>	<p>Odgovarjajo.</p> <p>Zaradi vzpostavljanja in ohranjanja stikov</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev, drsnica 27.</p>

		med ljudstvi, nastanka pisave, širitev pisave.		
	Naučili smo se tudi: <ul style="list-style-type: none"> - sklepati kako način kmetijstva vpliva na poselitev Feničanov - naštetih področja, kjer so Feničani ustanavljali kolonije - sklepati zakaj so ustanavljali kolonije 	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint predstavitev, drsnica 27.
	Tega tudi nismo preverili. Zakaj so ustanavljali kolonije?	Odgovarjajo: zaradi trgovine.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint predstavitev, drsnica 27.
	- opisati pisavo, ki so jo izumili Feničani in ovrednotiti njen pomen Pa smo prišli do konca. Hvala in lepo se imejte.			

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev.
PRILOGA 2 :	Ponavljalni list (križanka).
PRILOGA 3 :	Rešen ponavljalni list (križanka).
PRILOGA 4:	Delovni list (inovativna naloga).
PRILOGA 5:	Rešen delovni list (inovativna naloga).
PRILOGA 6:	Preverjalni list.
PRILOGA 7:	Rešen preverjalni list.

PRILOGA 1: POWERPOINT PREDSTAVITEV.

Drsnica1

ZAŽENI ŠTOPARICO

ČASOVNA OMEJITEV:

2 minuti

Reši križanko in izvedel/a boš naslov današnje ure. Križanko rešuj individualno.

Drsnica 2a

F A R A O N

[Redacted]											
[Redacted]											
[Redacted]											
[Redacted]											
[Redacted]											
[Redacted]											
[Redacted]											

Drsnica 2b

		F	A	R	A	O	N				
M	E	Z	O	P	O	T	A	M	I	J	A
		N	A	M	A	K	A	N	J	E	M
		N	I	L							
S	T	I	Č	I	Š	Č	U				
		H	A	M	U	R	A	B	I		
		D	I	N	A	S	T	I	J	A	H
		P	I	R	A	M	I	D	E		

Drsnica 3

FENIČANI

1. KDO SO BILI FENIČANI?
2. FENIČANI – POLJEDELCI, ŽIVINOREJCI IN OBRTNIKI + NALOGA
3. TRGOVINA – GLAVNA DEJAVNOST
4. PREVERJANJE

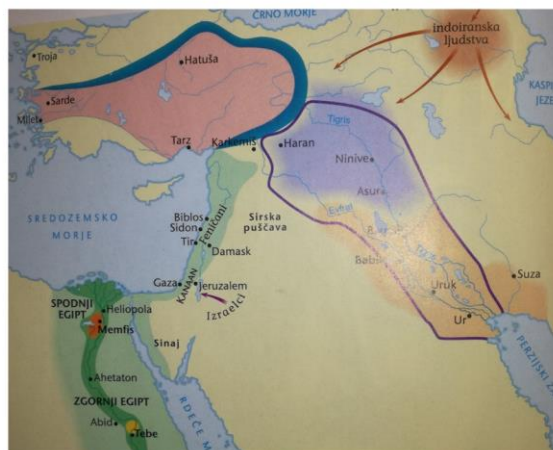
CILJI:

- pokazati na zemljevidu območje, kjer so bili naseljeni Feničani
- opisati politično ureditev mestnih držav
- sklepati kako mestne države vplivajo na politično enotnost
- opredeliti čas in prostor naselitev Izraelcev in Filistejcev
- naštetih in opisati glavne dejavnosti Feničanov
- navesti trgovske poti Feničanov
- ovrednotiti pomen trgovine Feničanov
- sklepati kako način kmetijstva vpliva na poselitev Feničanov
- naštetih področja, kjer so Feničani ustanavljali kolonije
- sklepati zakaj so ustanavljali kolonije
- opisati pisavo, ki so jo izumili Feničani in ovrednotiti njen pomen

1. KDO SO BILI FENIČANI?

- Vzhodna obala Sredozemskega morja: Kanaan
- V osrednjem in severnem delu: FENICIJA
- Danes: Libanon

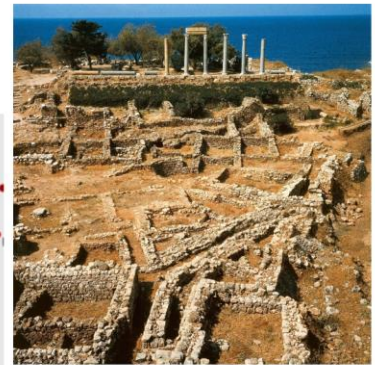
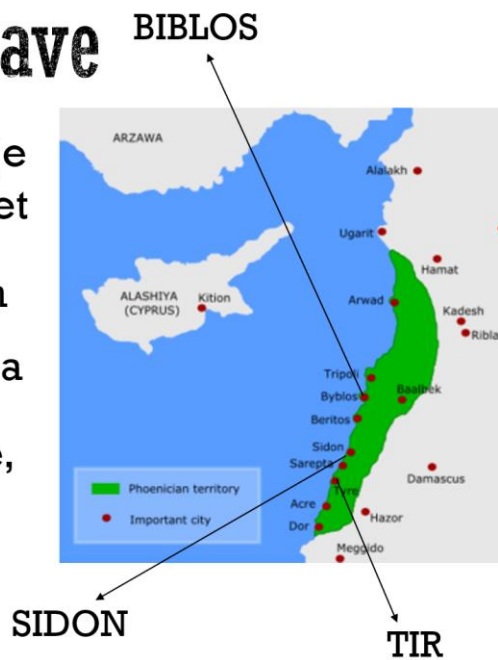
Drsnica 6

Drsnica 7

Mestne države

- Mesto + podeželje
- Oblast: kralj + svet starešin
- Skalni rti morskih obal/otoki blizu obale → obramba
- Pristanišče, akropola, obzidje, trgi, trgovine, kultne zgradbe, grobišča

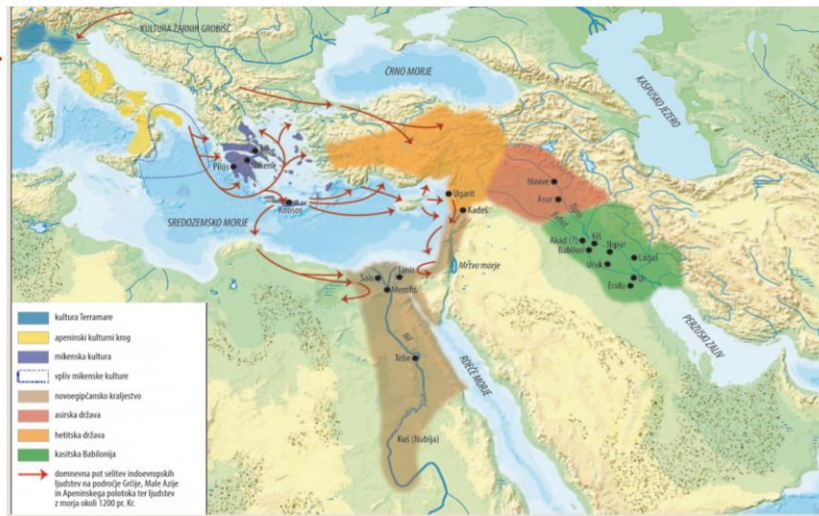
- According to the historian Richard Miles, the people of the land recognized,

„a shared ethnic identity as Can'nai, inhabitants of the land of Canaan yet, despite a common linguistic, cultural, and religious inheritance, the region was very rarely politically united, with each city operating as a sovereign state ruled over by a king (26)“.

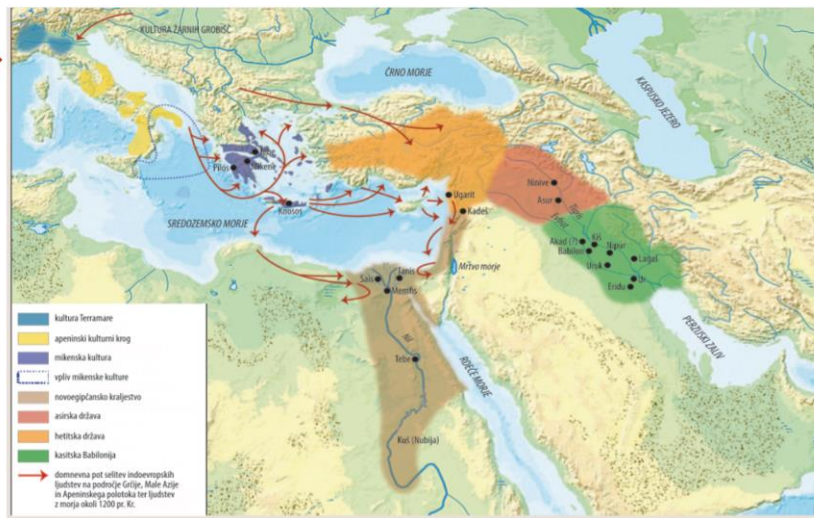
Mestne države

- Mestne države → ovirajo nastanek Feničanske skupnosti + težko doseči zvezo držav

Mestne države

- Mestne države → ovirajo nastanek Feničanske skupnosti + težko doseči zvezo držav
- Interesi: Hetiti, Asirci, Babilonci in Egipčani

- 12. st. pr. Kr.: v južnem in osrednjem delu se naselijo Izraelci
- Južni priobalni pas naselijo Filistejci (Palestina)

Drsnica 11

2. FENIČANI – POLJEDELCI, ŽIVINOREJCI IN OBRTNIKI

- Podeželje
 - Žitarice, oljke, trte, zelišča
 - Ovce, koze, osle
- Poljedelci: rečne doline
- Živinorejci: selitev s čredami

Drsnica 12a

Drsnica 12b

- Izkoriščanje gozdov
- Izdelki iz kovin

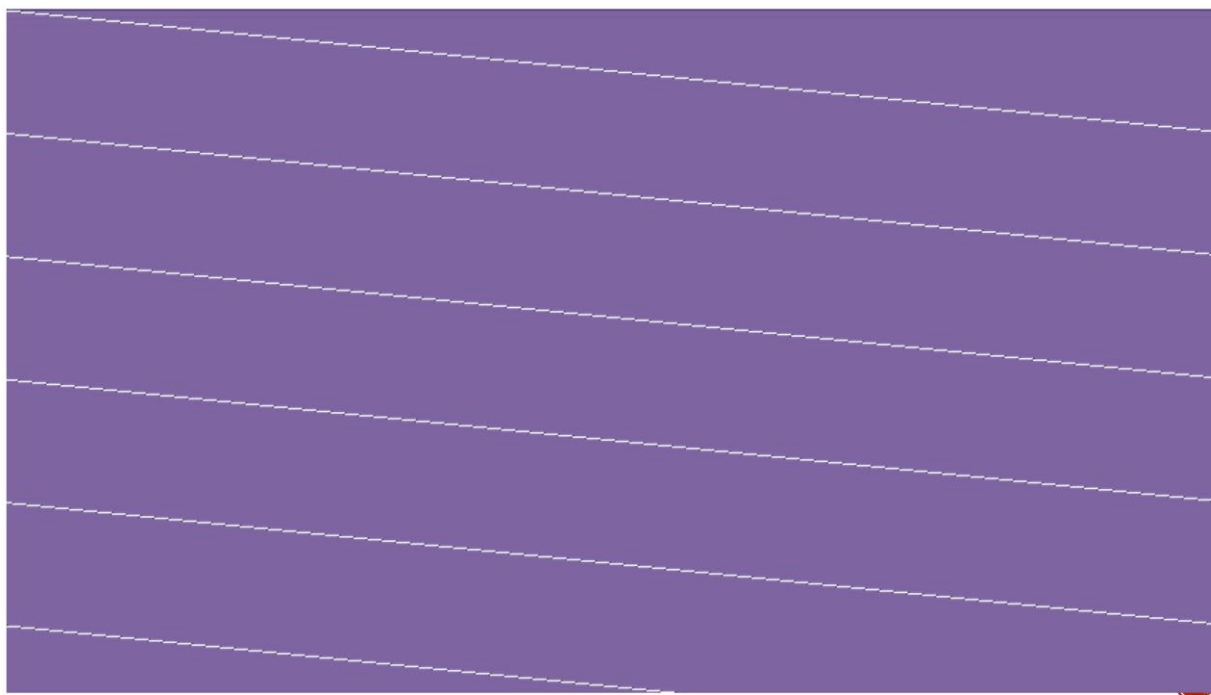

Drsnica 13

STEKLARSTVO

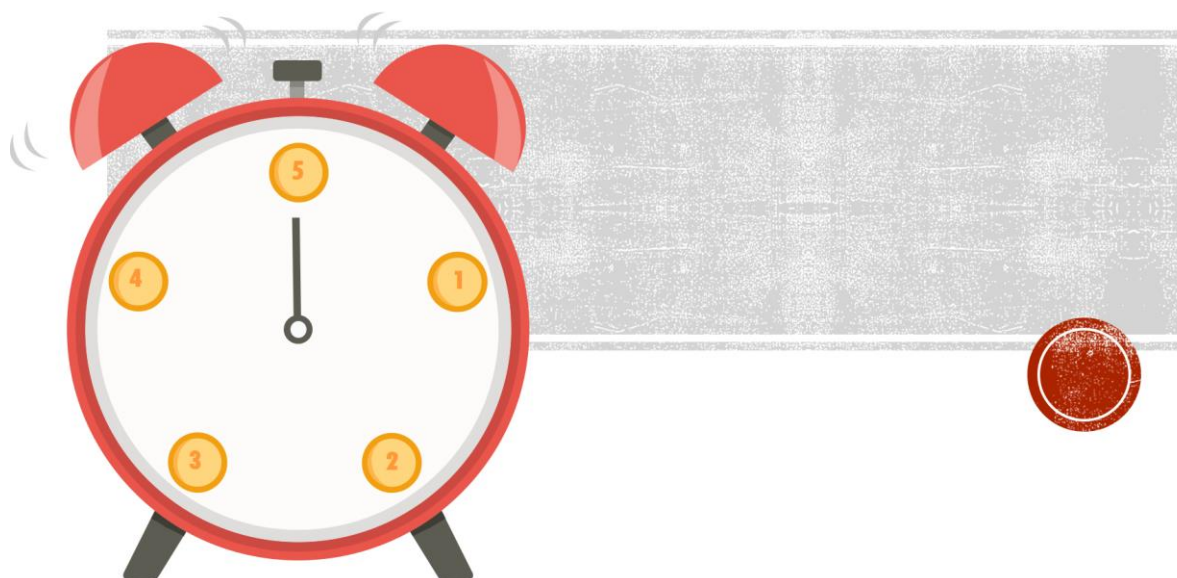

Drsnica 14

Drsnica 15

ZAŽENI ŠTOPARICO

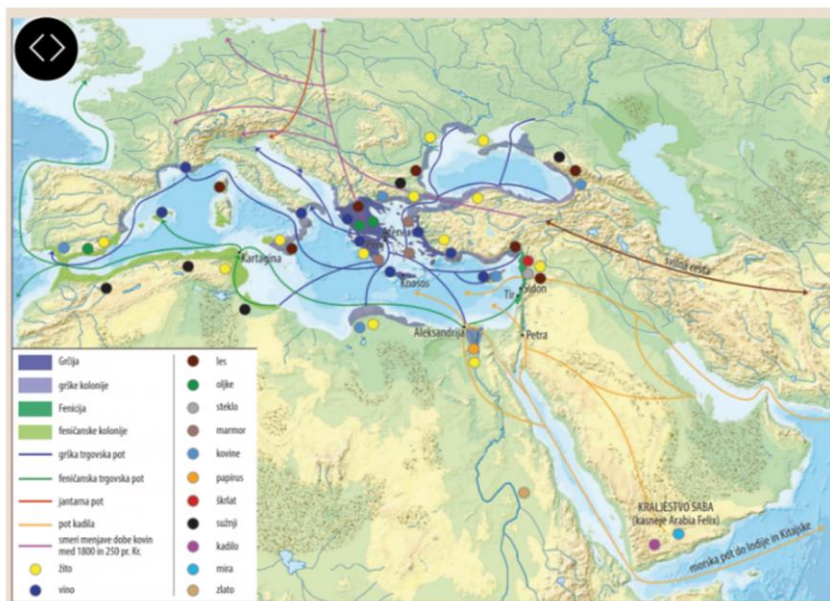

3. TRGOVINA – GLAVNA DEJAVNOSTTM

- Bogastvo + materialni viri
- Po letu 1200 pr. Kr: trgovina se okrepi
- Izvoz: škrlatno obarvano blago, kovinski izdelki, izdelki iz stekla, cedrov les; keramika itd.
- Uvoz: zlato, slonovina, kositer, baker, sužnji, žitarice
- Posredovanje blaga

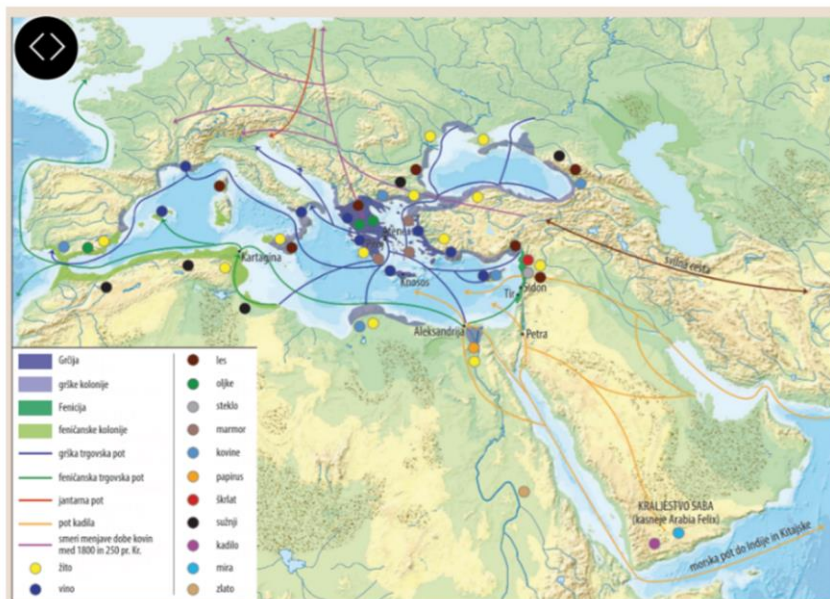
- *Do kod so prišli?*

Drsnica 17b

■ Do kod so prišli?

- Sredozemlje
- Iberski polotok
- Velika Britanija in Irska
- Afriška obala
- Osrednji del Afrike

Drsnica 18

FENIČANI - POMORŠČAKI

- Močna flota trgovskih in bojnih ladij
- Orientacija po zvezdah

KOLONIJE

© 2005 Wadsworth - Thomson

KOLONIJE

- Ob naravnih virih (kovine)
- Niso vplivali na okoliško ozemlje
- Kartagina (severna Afrika)

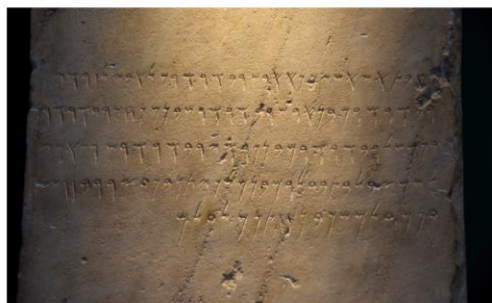
© 2005 Wadsworth - Thomson

PISAVA

- Izpopolnijo starejšo klinopisno pisavo - feničanski črkopis (22 znakov)
- Pomemben izum!
 - Temelj kasnejših rokopisov, tudi latinice

⌘	'	⊗	T	⌘	P
⌘	B	⌘	Y	⌘	C
⌘	G	⌘	K	⌘	Q
⌘	D	⌘	L	⌘	R
⌘	H	⌘	M	⌘	Š, Š
⌘	W	⌘	N	⌘	Th
⌘	Z	⌘	S		
⌘	Ch	⌘	'		

Drsnica 21 PONAVLJANJE , BOLJE PREVERJANJE

ZAŽENI ŠTOPARICO

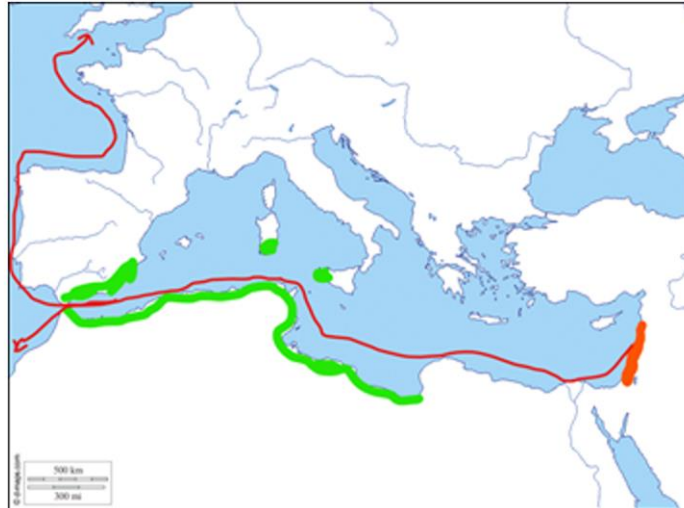
PONAVLJANJE

Časa imate 3 minute. Rešujte individualno.

Drsnica 22

1. Pred teboj je zemljevid Sredozemlja. Tvoja naloga je, da na zemljevidu označiš ozemlje, kjer so bili **naseljeni** Feničani. (1T), vrišeš **trgovski poti** Feničanov (1T) in označiš ozemlja, kjer so Feničani ustanavljali **kolonije** (1T).

Drsnica23

2. Besedilo opisuje mestne države v Feniciji. Na prazne črte napiši manjkajoče besede.

Feničani so živeli v mestnih državah, ki so obsegale mesto in **podeželje** (0.5T). Mestu je vladal **kralj** (0.5T), njegovo delo pa je nadzoroval **svet starešin** (0.5T), ki je bil sestavljen iz predstavnikov najpremožnejših trgovskih rodbin.

Mestne države so ovirale nastanek **feničanske skupnosti** (0.5T) in zveze držav. Ravno zaradi tega so feničanska središča pogosto prihajala pod oblast tujih sil.

Drsnica 24

3. Kateri dve ljudstvi sta v 12. stoletju pr. Kr. zavzeli južni del Fenicije? (1T)

- a) Hetiti in Egipčani.
- b) Babilonci in Egipčani.
- c) Filistejci in Izraelci.
- d) Babilonci in Asirci.

4. Besedilo vsebuje dve napaki. Prečrtaj napačno besedo in na spodnjo črto napiši pravilno besedo.

V **mestih** so se Feničani ukvarjali z živinorejo in poljedelstvom. Pridelovali so žitarice, oljke, trte, zelišča itd. ter med drugim redili ovce, koze in osle. **Živinorejei** so živeli v rečnih dolinah.

Na podeželju (1T)

Poljedelci (1T)

Drsnica 25

5. Feničani so si upali pluti v daljne dežele in prodajati svoje izdelke tam, kjer je bila cena najvišja. Svoje izdelke so tako širili po celem Sredozemlju.

Naštej vsaj **tri** izdelke, ki so jih Feničani izvažali. (1T)

Škrlatno obarvano blago ali kovinske izdelke ali izdelke iz stekla ali cedrov les ali keramiko.

6. Feničani so se ukvarjali s poljedelstvom, živinorejo in trgovino. Naštej vsaj še **dve** pomembni dejavnosti Feničanov. (1T)

Steklarstvo ali izkoriščanje gozdov ali izdelovanje kovinskih izdelkov ali obrt ali barvanje blaga ali izdelovanje škrlata.

Drsnica 26

7. Feničani so pomembni tudi zaradi izuma, ki je viden na spodnji sliki.

Kako se imenuje pisava, ki so jo izumili Feničani? (1T)

Feničanski črkopis ali feničanska abeceda.

Na kratko opiši pisavo (vsaj **dve** značilnosti). (1T)

Pisali so od leve proti desni ali črkopis je imel 22 znakov ali ni vseboval samoglasnikov ali v črkopisu je en znak označeval en glas ali pisava izhaja iz klinopisne pisave.

Zakaj je izum te pisave tako pomemben. Naštej vsaj **dva** razloga. (2T)

Je veliko bolj enostavna ali omogoča hitrejše pisanje ali je prilagodljiva za druge jezike ali predstavlja temelj kasnejših pisav.

Drsnica 27

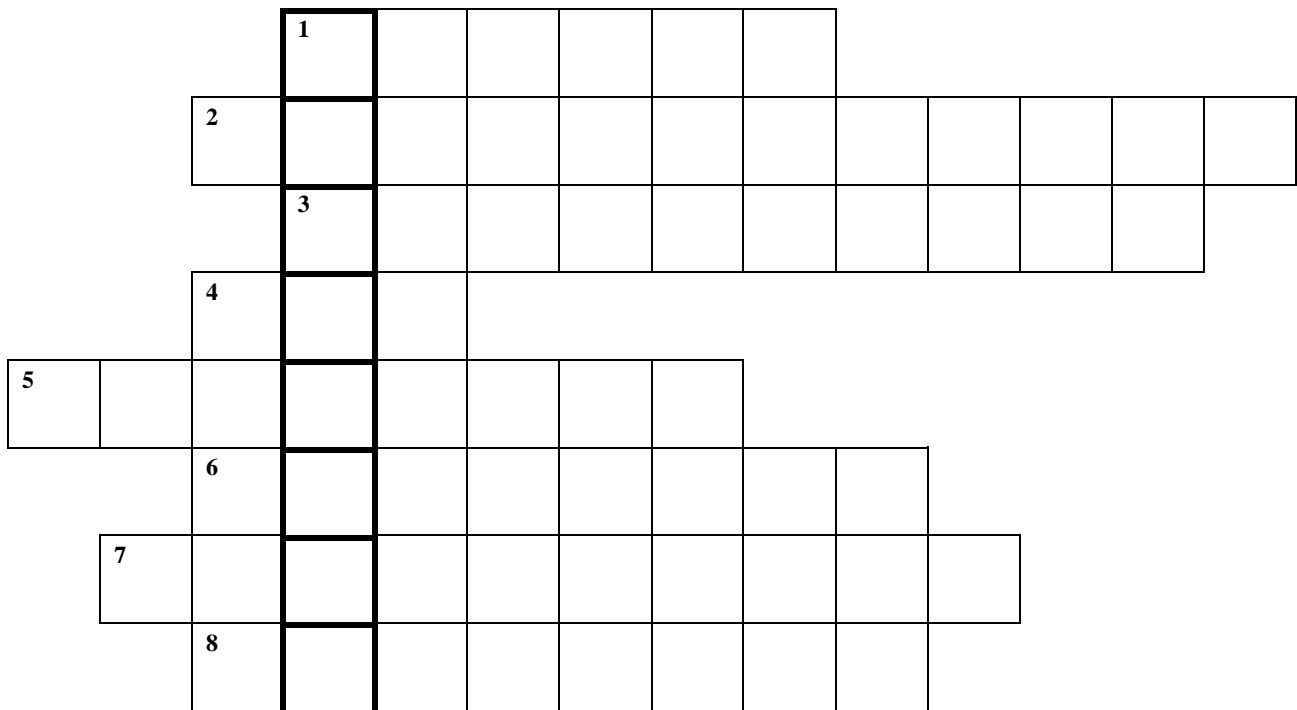
NAUČILI SMO SE:

- pokazati na zemljevidu območje, kjer so bili naseljeni Feničani
- opisati politično ureditev mestnih držav
- sklepati kako mestne države vplivajo na politično enotnost
- opredeliti čas in prostor naselitev Izraelcev in Filistejcev
- naštet in opisati glavne dejavnosti Feničanov
- navesti trgovske poti Feničanov
- ovrednotiti pomen trgovine
- sklepati kako način kmetijstva vpliva na poselitev Feničanov
- naštet področja, kjer so Feničani ustanavljali kolonije
- sklepati zakaj so ustanavljali kolonije
- opisati pisavo, ki so jo izumili Feničani in ovrednotiti njen pomen

PRILOGA 2: PONAVLJALNI LIST (KRIŽANKA) ZA UVAJANJE

Reši križanko in dobi/a boš naslov današnje ure. Križanko rešuj individualno. Časa imaš 2 minuti.

Vodoravno:

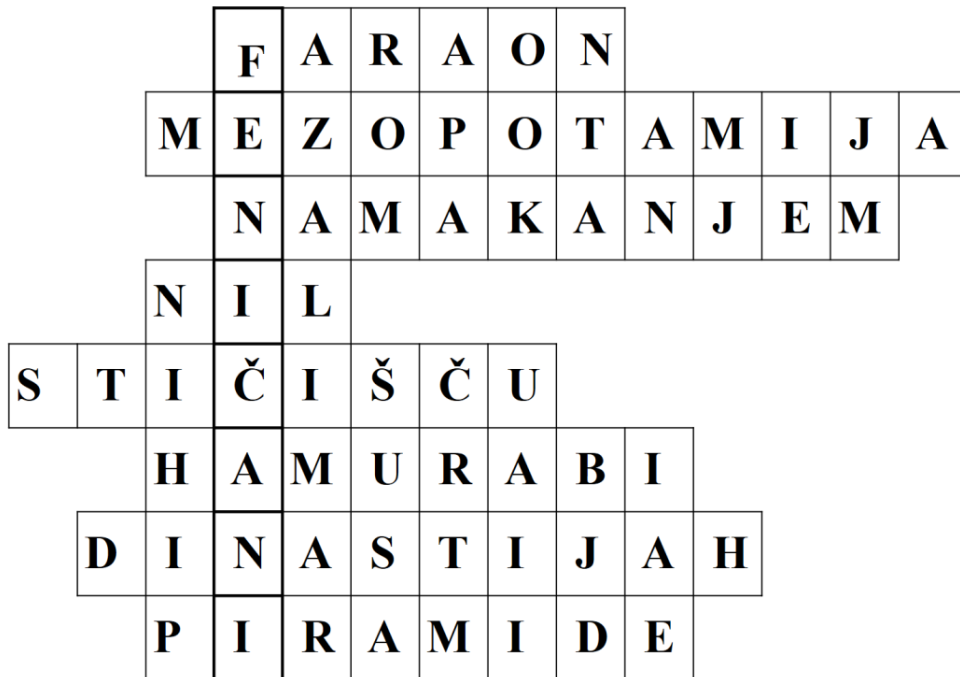
- _____ je bil naziv za vladarja v starem Egiptu.
- Območje med rekama Evfrat in Tigris imenujemo _____.
- Prve civilizacije so nove obdelovalne površine so pridobile z umetnim _____ ali irigacijo.
- Reka _____ je zaznamovala življenja prebivalcev v Egiptu.
- Prve civilizacije so se razvile na _____ treh celin.
- Najpomembnejši vladar starobabilonskega kraljestva je bil _____.
- Zgodovino starega Egipta razdelimo na posamezna obdobja z vmesnimi obdobji ali po _____.
- V času starega kraljestva so v Egiptu gradili _____, ki so bile namenjene pokopu faraonov.

Navpično:

Geslo _____

PRILOGA 3: REŠEN PONAVLJALNI LIST (KRIŽANKA) ZA UVAJANJE

Reši križanko in dobil/a boš naslov današnje ure. Križanko rešuj individualno. Časa imaš 2 minuti.

Vodoravno:

1. _____ je bil naziv za vladarja v starem Egiptu.
2. Območje med rekama Evfrat in Tigris imenujemo _____.
3. Prve civilizacije so nove obdelovalne površine so pridobile z umetnim _____ ali irigacijo.
4. Reka _____ je zaznamovala življenja prebivalcev v Egiptu.
5. Prve civilizacije so se razvile na _____ treh celin.
6. Najpomembnejši vladar starobabilonskega kraljestva je bil _____.
7. Zgodovino starega Egipta razdelimo na posamezna obdobja z vmesnimi obdobji ali po _____.
8. V času starega kraljestva so v Egiptu gradili _____, ki so bile namenjene pokopu faraonov.

Navpično:

Geslo _____

PRILOGA 5: REŠEN DELOVNI LIST (INOVATIVNA NALOGA) ZA 2. VSEBINSKI POUKAREK

Si zgodovinar/ka, ki se ukvarja z obdobjem starega veka. Zaposlen/a si v muzeju in ravnokar si sodeloval/a pri postavitvi razstave o Feničanih. Na razstavi je predstavljeno zgodovinsko ozadje **Feničanov**, fotografije, kipi, izdelki, ki so jih izdelali itd. Tvoja naloga je, da se domisliš **naslova razstave** in **napišeš kratko besedilo** v katerem boš opisal/a razstavo. Tvoj cilj je seveda, da se čim več ljudi udeleži razstave, zato poskušaj biti čim bolj prepričljiv/a. Delo poteka v **parih**. Časa pa imaš 3 minute.

Feničani – ljudstva šklata

Razstava se ukvarja s predstavitvijo življenja antičnih Feničanov, ki so bili naseljeni na ozemlju vzhodne obale Sredozemskega morja. O Feničanih marsikdo ne ve veliko, vendar gre za pomembno civilizacijo, ki je imela velik vpliv na širši prostor. Gre za civilizacijo, ki je znana po izdelovanju različnih predmetov iz kovin. Na razstavi si boste lahko ogledali verižice, uhane in pladnje, ki so jih izdelali Feničani. Prepričali se boste lahko tudi o njihovi izjemni spretnosti izdelovanja steklenih izdelkov, saj si boste lahko na razstavi ogledali številne vaze, obeske in perle. Se sprašujete zakaj jih imenujemo ljudstvo šklata? Feničani so se ukvarjali tudi s proizvodnjo šklata. Na razstavi pa vam bomo podrobneje predstavili ta poseben način izdelave.

Lepo vabljeni!

FENIČANI

1. Pred teboj je zemljevid Sredozemlja. Tvoja naloga je, da na zemljevidu označiš ozemlje, kjer so bili **naseljeni Feničani**. (1T), vrišeš **trgovski poti** Feničanov (1T) in označiš ozemlja, kjer so Feničani ustanavljali **kolonije** (1T).

/3T

Vir: https://d-maps.com/carte.php?num_car=5860&lang=en (4. 11. 2018)

2. Besedilo opisuje mestne države v Feniciji. Na prazne črte napiši manjkajoče besede.

/2T

Feničani so živeli v mestnih državah, ki so obsegale mesto in _____ (0.5T). Mestu je vladal _____ (0.5T), njegovo delo pa je nadzoroval _____ (0.5T), ki je bil sestavljen iz predstavnikov najpremožnejših trgovskih rodbin. Mestne države so ovirale nastanek _____ (0.5T) in zveze držav. Ravno zaradi tega so feničanska središča pogosto prihajala pod oblast tujih sil.

3. Kateri dve ljudstvi sta v 12. stoletju pr. Kr. zavzeli južni del Fenicije? (1T)

/1T

- a) Hetiti in Egipčani.
- b) Babilonci in Egipčani.
- c) Filistejci in Izraelci.
- d) Babilonci in Asirci.

4. Besedilo vsebuje dve napaki. Prečrtaj napačno besedo in na spodnjo črto napiši pravilno besedo.

/2T

V mestih so se Feničani ukvarjali z živinorejo in poljedelstvom. Pridelovali so žitarice, oljke, trte, zelišča itd. ter med drugim redili ovce, koze in osle. Živinorejci so živeli v rečnih dolinah.

_____ (1T)

_____ (1T)

5. Feničani so si upali pluti v daljne dežele in prodajati svoje izdelke tam, kjer je bila cena teh izdelkov najvišja. Svoje izdelke so tako širili po celem Sredozemlju.

/1T

Naštej vsaj **tri** izdelke, ki so jih Feničani izvažali. (1T)

6. Feničani so se ukvarjali s poljedelstvom, živinorejo in trgovino. Naštej vsaj še **dve** pomembni dejavnosti Feničanov. (1T)

/1T

7. Feničani so pomembni tudi zaradi izuma, ki je viden na spodnji sliki.

/4T

	'		T		P
	B		Y		C
	G		K		Q
	D		L		R
	H		M		Š, Š
	W		N		Th
	Z		S		
	Ch		'		

Vir: <https://www.ancient.eu/article/17/the-phoenician-alphabet--language/> (14. 11. 2018)

Kako se imenuje pisava, ki so jo izumili Feničani? (1T)

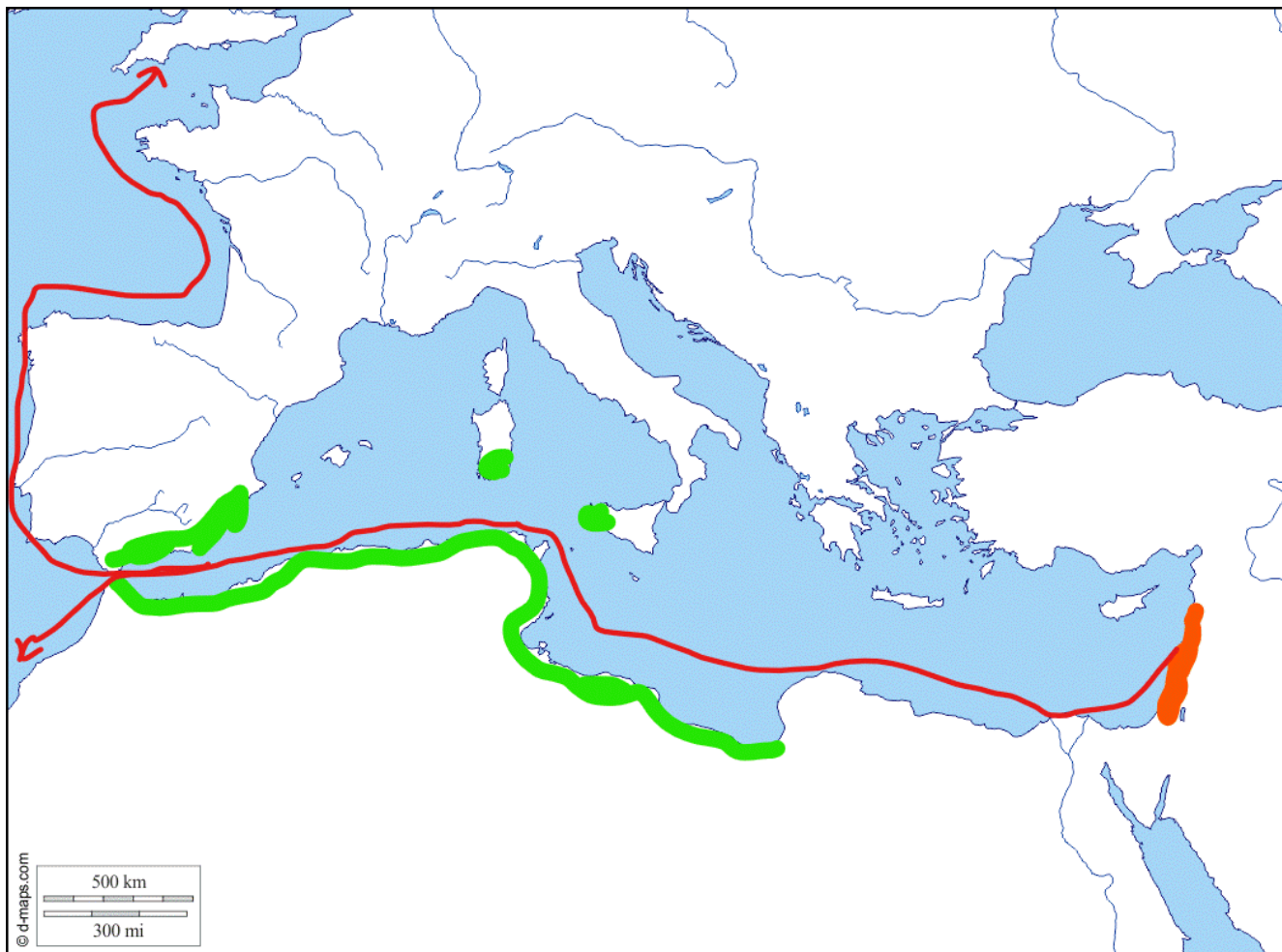
Na kratko opiši pisavo (vsaj **dve** značilnosti). (1T)

Zakaj je izum te pisave tako pomemben. Naštej vsaj **dva** razloga. (2T)

FENIČANI

1. Pred teboj je zemljevid Sredozemlja. Tvoja naloga je, da na zemljevidu označiš ozemlje, kjer so bili **naseljeni Feničani**. (1T), vrišeš **trgovski poti** Feničanov (1T) in označiš ozemlja, kjer so Feničani ustanavljali **kolonije** (1T).

/3T

Vir: https://d-maps.com/carte.php?num_car=5860&lang=en (4. 11. 2018)

Za pravilno označeno ozemlje, kjer so bili naseljeni Feničani 1T, sicer 0T; za pravilno vrisano trgovsko pot 1T, sicer 0T; za pravilno označeno ozemlje, kjer so Feničani ustvarjali kolonije 1T, sicer 0T.

2. Besedilo opisuje mestne države v Feniciji. Na prazne črte napiši manjkajoče besede.

/2T

Feničani so živeli v mestnih državah, ki so obsegale mesto in **podeželje**. (0.5T). Mestu je vladal **kralj** (0.5T), njegovo delo pa je nadzoroval **svet starešin** (0.5T), ki je bil sestavljen iz predstavnikov najpremožnejših trgovskih rodbin. Mestne države so ovirale nastanek **feničanske skupnosti** (0.5T) in zveze držav. Ravno zaradi tega so feničanska središča pogosto prihajala pod oblast tujih sil.

Za posamezno pravilno dopolnjeno manjkajočo besedo 0.5T, sicer 0T.

3. Kateri dve ljudstvi sta v 12. stoletju pr. Kr. zavzeli južni del Fenicije? (1T)

/1T

- a) Hetiti in Egipčani.
- b) Babilonci in Egipčani.
- c) Filistejci in Izraelci.
- d) Babilonci in Asirci.

Za pravilno obkroženo črko c 1T, drugače 0T.

4. Besedilo vsebuje dve napaki. Prečrtaj napačno besedo in na spodnjo črto napiši pravilno besedo.

/2T

V ~~mestih~~ so se Feničani ukvarjali z živinorejo in poljedelstvom. Pridelovali so žitarice, oljke, trte, zelišča itd. ter med drugim redili ovce, koze in osle. ~~Živinorejei~~ so živeli v rečnih dolinah.

Na podeželju (1T) *Za ustrezno prečrtano besedo in pravilno popravljeno besedo 1T, sicer 0T.*

Poljedelci (1T) *Za ustrezno prečrtano besedo in pravilno popravljeno besedo 1T, sicer 0T.*

5. Feničani so si upali pluti v daljne dežele in prodajati svoje izdelke tam, kjer je bila cena teh izdelkov najvišja. Svoje izdelke so tako širili po celem Sredozemlju.

/1T

Naštej vsaj **tri** izdelke, ki so jih Feničani izvažali. (1T)

1T za pravilno navedene tri izdelke, ki so lahko:

- škrlatno obarvano blago
- kovinski izdelki
- izdelki iz stekla
- cedrov les
- ALI
- keramika

6. Feničani so se ukvarjali s poljedelstvom, živinorejo in trgovino. Naštej vsaj še **dve** pomembni dejavnosti Feničanov. (1T)

/1T

1T za pravilno navedene tri dejavnosti, ki so lahko:

- steklarstvo
- izkoriščanje gozdov
- izdelovanje kovinskih izdelkov
- obrt
- barvanje blaga
- ALI
- izdelovanje škrlata

7. Feničani so pomembni zaradi izuma, ki je viden na spodnji sliki.

/4T

Ⲁ	'	Ⲑ	T	Ⲕ	P
Ⲃ	B	ⲑ	Y	ⲕ	C
Ⲅ	G	ⲓ	K	ⲗ	Q
Ⲇ	D	ⲕ	L	ⲙ	R
Ⲉ	H	ⲓ	M	ⲛ	Š, Š
Ⲋ	W	ⲓ	N	ⲥ	Th
Ⲍ	Z	ⲓ	S		
Ⲏ	Ch	ⲓ	'		

Vir: <https://www.ancient.eu/article/17/the-phoenician-alphabet--language/> (14. 11. 2018)

Kako se imenuje pisava, ki so jo izumili Feničani? (1T)

Feničanski črkopis ali feničanska abeceda.

Za pravilno navedeno pisavo 1T, sicer 0T.

Na kratko opiši pisavo (vsaj **dve** značilnosti). (1T)

1T za pravilno navedene dve značilnosti, ki so lahko:

- **Pisali so od leve proti desni.**
- **Črkopis je imel 22 znakov.**
- **Črkopis ni vseboval samoglasnikov.**
- **V črkopisu je en znak označeval en glas.**
- **ALI**
- **Pisava izhaja iz klinopisne pisave.**

Zakaj je izum te pisave tako pomemben. Naštej vsaj **dva** razloga. (2T)

2T za pravilno navedene tri izdelke; 1T za pravilno naveden en izdelek.

Možne rešitve:

- **Je veliko bolj enostavna/hitreje se naučiš.**
- **Omogoča hitrejše pisanje.**
- **Je prilagodljiva za druge jezike.**
- **ALI**
- **Predstavlja temelj kasnejših pisav.**

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
Moški in ženske starega veka**

IME IN PRIIMEK: Miha Černe

DATUM:
29. 11. 2018

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	1. letnik	
Datum:	29. 11. 2018	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Izbirna tema: Zgodovina vsakdanjega življenja Vsebina: Ženske, moški, otroštvo
	Poglavje iz učbenika:	Vsakdanje življenje v starem veku
Učna enota – naslov učne ure:	Moški in ženske v starem veku	
Učne oblike:	-Frontalna učna oblika -Individualna učna oblika -Skupinska učna oblika	
Učne metode:	-Metoda razgovora -Metoda razlage -Metoda demonstracije gibljivih slik -Metoda dela z gibljivimi slikami -Metoda slikovne demonstracije -Metoda dela s pisnimi viri -Metoda izkustvenega učenja	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	»... preiščejo in primerjajo položaj in vlogo žensk in moških pri različnih civilizacijah starega veka; /.../ primerjajo podobnosti in razlike v vzgoji in izobraževanju deklic in dečkov pri izbranih civilizacijah starega veka;« (Učni načrt. Program splošna gimnazija. Zgodovina, str. 47)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Opisati položaj žensk v razmerju do moških v Mezopotamiji v času prvih civilizacij. • Navesti svoboščine, ki so na voljo ženskam v starem Egiptu. • Razložiti delitev dela med moškim in žensko v Egiptu. • Našteti ženske vladarice starega Egipta. • Primerjati položaj žensk v Atenah in Šparti v času antične Grčije. • Razložiti delitev dela med moškim in žensko v Atenah. • Razložiti položaj žensk v starem Rimu od republike do cesarstva.
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorno poslušati učiteljevo razlago. • Sodelovati pri delu v skupini. • Javno nastopati.

		<ul style="list-style-type: none"> • Izdelovati pisne izdelke. • Predstaviti lasten izdelek. • Pozorno gledati videoposnetek. • Ustrezno odgovarjati na različna vprašanja. • Iz videoposnetka izluščiti bistvene informacije. • Reševati naloge na preverjalnem listu.
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoštovati pripadnike/ce nasprotnega spola. • Ustrezno vrednotiti lasten odnos do nasprotnega spola. • Vrednotiti pomen nasprotnega spola v sedanjih in preteklih družbah. • Kazati prizadevanje za vzpostavitev dobrih odnosov med spoloma.
Učne etape:	Uvajanje, Obravnavanje nove učne snovi, Ponavljanje, Preverjanje.	
Vsebinski poudarki:	<ul style="list-style-type: none"> • Položaj moških in žensk v Mezopotamiji • Položaj moških in žensk v Egiptu • Položaj moških in žensk v Grčiji in Rimu 	
Učna sredstva:	Učila:	PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi), videoposnetek, preverjalni list, list z navodili za skupinsko delo.
	Učni pripomočki:	Računalnik, LCD projektor, prazni listi papirja.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina (Pouk poteka v slovenščini.)</p> <p>Angleščina (Videoposnetek je v angleščini.)</p> <p>Geografija (Učenci spoznavajo različne kraje in geografske značilnosti vznika prvih civilizacij.)</p> <p>Sociologija (Učenci se učijo o položaju moških in žensk znotraj različnih človeških družb.)</p> <p>Biologija (Učenci se učijo o biološki naravi odnosov med spoloma.)</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Zakonik (zbirka zakonov)</p> <p>Teknopoiiia (gr. »Izdelovanje otrok«, izraz za spolno razmnoževanje)</p> <p>Monogamnost (zakon moža z eno ženo)</p> <p>Dota (Premoženje, ki ga žena prinese v zakon, ponavadi ji ga dajo njeni starši)</p> <p>Heloti (Večinski prebivalci Šparte, brezpravni sužnji)</p> <p>Patriarhat (Ureditev, v kateri so očetje družinski poglavarji)</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p>Učni načrt. Program splošna gimnazija. Zgodovina. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2008. Dostopno na:</p> <p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (17. 11. 2018)</p>

Učna priprava	<p>-Alenka Cedilnik et al. Zgodovina 1: Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018.</p> <p>- Federico Lara Peinado. Kako so živeli Babilonci. Ljubljana: EWO, 1994.</p> <p>-Antična poezija, ur. Marko Marinčič. Ljubljana: DZS, 2002.</p> <p>-Boris Pavliha. Zgodovina na maturi 2013. Kamnik: Ico, 2012</p> <p>-Rajko Bratož. Grška zgodovina: kratak pregled s temeljnimi viri in izbrano literaturo. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2003.</p> <p>-Paul Cartledge. The Spartans. An Epic History. Basingstoke/Oxford: Pan Books, 2012.</p> <p>- Sappho. Sapfo, ur. Lojze Krakar, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1970.</p> <p>Janez Globočnik. Zgodovina na mature 2010. Ljubljana: Intelego, 2009.</p>
PowerPoint	<p>Drsnica 1 /</p> <p>Drsnica 2 https://www.historyonthenet.com/wp-content/uploads/2014/09/Babylonian_marriage_market.jpg</p> <p>https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/12/Affresco_romano_-_eracle_ed_onfale_-_area_vesuviana.JPG/220px-Affresco_romano_-_eracle_ed_onfale_-_area_vesuviana.JPG</p> <p>https://www.bible-history.com/ibh/images/fullsized/man-and-wife.gif (Dostop: 17. 11. 2018)</p> <p>Drsnica 3 /</p> <p>Drsnica 4 https://geology.com/world/world-physical-map.jpg (Dostop: 17. 11. 2018)</p> <p>https://www.history.com/.image/ar_16:9%2Cc_fill%2Ccs_srgb%2Cfl_progressive%2Cg_faces:center%2Cq_auto:good%2Cw_768/MTU3ODc5MDgzNzUxNjQ2OTQz/diorite-stela-with-the-code-of-hammurabi-2.jpg (Dostop: 24. 11. 2018)</p> <p>Drsnica 5 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e3/Ishtar_Gate_at_Berlin_Museum.jpg/800px-Ishtar_Gate_at_Berlin_Museum.jpg (Dostop: 17.11.2018)</p> <p>Drsnica 6</p>

<https://www.ancient.eu/img/r/p/750x750/96.jpg?v=1538037709>

(Dostop: 17.11.2018)

Drsnica 7

<https://geology.com/world/world-physical-map.jpg>

<https://www.realmofhistory.com/wp-content/uploads/2018/04/oldest-recipe-toothpaste-ancient-egypt-770x437.jpg>

(Dostop: 17. 11. 2018)

Drsnica 8

<https://daily.jstor.org/tomb-queen-nefertiti/>

(Dostop: 24. 11. 2018)

Drsnica 9

http://besthistorysites.net/wp-content/uploads/2015/04/pixabay/f/ancient_greece_1430149956.jpg

(Dostop: 17.11.2018)

Drsnica 10

http://etc.ancient.eu/wp-content/uploads/2016/08/MV5BMTI2OTA1MTEzMV5BMTU5BanBnXkFtZTcwMzg1NTIyMw@@.V1_SX1777_CR001777927_AL.jpg

(Dostop: 17. 11. 2018)

Drsnica 11

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/8f/Young_Spartans_National_Gallery_NG3860.jpg/800px-Young_Spartans_National_Gallery_NG3860.jpg

(Dostop: 24. 11. 2018)

Drsnica 12

http://ancientgreeceimages.com/wp-content/uploads/2016/05/aspasia_acropolis-header-3a.jpg

(Dostop: 17. 11. 2018)

Drsnica 13

<https://www.beazley.ox.ac.uk/images/pottery/painters/keypieces/tiverios/30-p185-medium.jpg>

(Dostop: 24. 11. 2018)

Drsnica 14

<https://www.thegreatcoursesdaily.com/wp-content/uploads/2017/10/ThinkstockPhotos-501396596-678x381.jpg>

(Dostop: 17. 11 2018)

	<p>Drsnica 15 https://www.ducksters.com/history/ancient_rome/women_of_rome.jpg (Dostop: 17. 11 2018)</p> <p>Drsnica 16 / Drsnica 17 / Drsnica 18 / Drsnica 19 / Drsnica 20 / Drsnica 21 / Drsnica 22 Izdelava na: https://www.ancient.eu/map/ (Dostop: 18. 11. 2018)</p> <p>Drsnica 23 Izdelava na: https://www.ancient.eu/map/ (Dostop: 18. 11. 2018)</p> <p>Drsnica 24 Izdelava na: https://www.ancient.eu/map/ (Dostop: 18. 11. 2018)</p>
Preverjalni list	<p><i>Stran 1</i> https://www.ducksters.com/history/ancient_rome/women_of_rome.jpg</p> <p>https://thumbs-prod.si-cdn.com/gco38vKxUVxmbgUmqeMPTkeGDdI=/800x600/filters:no_upscale()/https://public-media.smithsonianmag.com/filer/Hatshepsut-statue631.jpg (Dostop: 17. 11. 2018)</p> <p><i>Stran 2</i> /</p>
Videoposnetek	<p>Izsek iz filma <i>Quo Vadis</i> (1951) https://www.partis.si/torrent/podrobno/105071 (Dostop: 24. 11. 2018)</p>
Listi z navodili za delo v skupinah	<p><i>Prva skupina</i> https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/69/Weibliche_Statue_mit_Chitone.jpg</p>

	<p><i>Druga skupina</i> https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/55/Milkau_Oberer_Teil_der_Steile_mit_dem_Text_von_Hammurapis_Gesetzescode_369-2.jpg (Dostop: 18. 11. 2018)</p> <p><i>Tretja skupina</i> https://www.greek-gods.org/olympian-gods/hera.php (Dostop: 25. 11. 2018)</p> <p><i>Četrta skupina</i> https://www.maxpixel.net/static/photo/1x/Royal-Egyptian-Design-Ancient-Egypt-Artifact-Man-1822045.jpg (Dostop: 25. 11. 2018)</p>
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	Za uvod v učno uro si bomo ogledali triminutni odlomek iz filma.	<i>Učenci poslušajo navodila in se pripravijo za ogled videoposnetka.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint predstavitev Drsnica 1
	<i>Učitelj predvaja videoposnetek.</i>	<i>Učenci gledajo videoposnetek.</i>	Frontalna učna oblika, metoda demonstracije gibljivih slik	Videoposnetek
	Kdaj menite, da je nastal ta film? Kako se naprimer to vidi, po čem? Katero obdobje upodablja?	<i>Učenci odgovarjajo.</i> V petdesetih letih prejšnjega stoletja. Kvaliteta filma, način igre, ozadje in kulise... Stari Rim.	Frontalna učna oblika, metoda dela z gibljivimi slikami	Drsnica 1

<p>Res je. Kaj pa osebe na filmu, kakšna je dinamika, kakšen je odnos med njima?</p> <p>Gre torej za romantičen prikaz odnosa med moškim in žensko v rimskem času, mislite, da je prikaz tega odnosa v filmu točen?</p>	<p>Moški in ženska, med njima konflikt, tudi romantična vez, ona čuti prezir do njega kot vojskovodje, on se do nje obnaša kot do svoje lastnine, je pokroviteljski itd.</p> <p>Ne.</p>		
<p>Danes bomo govorili o tej dinamiki, o moškem in ženski, njunem medsebojnem odnosu in o njunih vlogah, ne samo v Rimu ampak tudi v drugih družbah starega veka.</p> <p>Ob koncu učne ure boste znali</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati položaj žensk v razmerju do moških v Mezopotamiji v času prvih civilizacij. - navesti svoboščine, ki so na voljo ženskam v starem Egiptu. - razložiti delitev dela med moškim in žensko v Egiptu. - naštetih ženske vladarice starega Egipta. - primerjati položaj žensk v Atenah in Šparti v času antične Grčije. - razložiti delitev dela med moškim in žensko v Atenah. - razložiti položaj žensk v starem Rimu od republike do cesarstva. 	<p><i>Učenci poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 2</p> <p>Drsnica 3</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK: Položaj moških in žensk v Mezopotamiji	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	Začeli bomo v Mezopotamiji, natančneje v Babilonu. Sproti si izpisujete ključne točke, ki bodo prikazane na Powerpoint predstavitvi. Prve civilizacije na tem območju smo že obravnavali, še enkrat pa si bomo ogledali zemljevid in obdobja.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint predstavitev Drsnica 4
	Pred vami na drsnici je zemljevid območja Mezopotamije v tem času. Na katerih dveh rekah je tu zrasla civilizacija?	<i>Učenci odgovarjajo.</i> Na Evfratu in Tigrisu.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora metoda slikovne demonstracije	Drsnica 22
	Tako je. O samem položaju moških in žensk na tem območju imamo nasprotujoče si vire, še največ vpogleda nam dajejo pravna besedila, kot so npr. zakoniki.	<i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Drsnica 4
	Kaj je zakonik? Res je. In kateri zakonik iz tega območja je najbolj znan?	<i>Učenci odgovarjajo.</i> Zbirka zakonov. Hamurabijev.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Drsnica 4
	Res je, to je zakonik, ki ga vidite na sliki. Hamurabi, ki je bil babilonski kralj, je dal izdati zakonik, v katerem lahko izvemo veliko o razmerju med spoloma. Ženske so bile podrejene moškim, osnovna celica babilonske družbe je bila patriarhalna družina, v kateri so imeli glavno besedo očetje. Dekleta so se poročala že zelo	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	Drsnica 4

<p>zgodaj v puberteti. S poroko so sicer pridobile pravice do trgovanja, kupovanja, posojanja, smeje pa so obdržati tudi doto.</p>			
<p>Kaj je to dota?</p>	<p><i>Učenci odgovarjajo.</i></p> <p>Imetje, ki ga v zakon prinese poročena ženska.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	<p>Drsnica 4</p>
<p>Res je. In tudi po poroki so ženske ostale podrejene možu. Pomembno je, da so imele otroka, sicer se je mož smel od njih ločiti.</p> <p>Kljub monogamnosti, torej uveljavljeni praksi, da je bil mož lahko poročen samo z eno žensko, pa je v primeru ženine neplodnosti smel imeti otroke z drugo žensko. Prav tako je mož smel svojo ženo zastaviti ali prodati, če je moral poravnati dolgove.</p> <p>Na sliki je rekonstrukcija lštarinih vrat, vhoda v Babilon.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 5</p>
<p>Tudi v času Asirskega kraljestva so bile ženske podrejene moškim, vendar pa so imele predvsem tiste iz višjih slojev vseeno nekaj veljave in moči. Žene vladarjev so vodile gospodinjstva velikih palač, mati asirskega kralja pa je bila celo kraljeva namestnica.</p> <p>Ženske nižjih slojev niso imele te sreče, če so delale, so bile za delo plačane pol manj kakor moške, v glavnem pa so opravljale občasna dela, bile so porodničarke, izdelovale so mazila, bile glasbenice itd.</p> <p>Na reliefu se asirski kralj Asurbanipal spopada z levom.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 6</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK: Položaj moških in žensk v Egiptu	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
4 minute	Zdaj se bomo preselili v Egipt, k civilizaciji ob reki Nil. Tudi tu vas prosim, da si pomembne podatke prepisete z drsnic. Zemljevid pred vami prikazuje državo v času med 16. in 11. stoletjem pr. Kr.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PowerPoint predstavitev Drsnica 23
	So bile tu ženske tudi tako podrejene moškemu kot v Mezopotamiji?	<i>Učenci odgovarjajo.</i> Ne.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	Drsnica 7
	Pravilno. Zgoraj na drsnici so poslikave iz grobnice faraona Tutankamona, iz 14. stoletja pr. Kr.	<i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i>	Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	Drsnica 7
	Resnične enakosti sicer ni bilo, vendar pa je bila ženska pravno izenačena z moškim. Osnovna celica egipčanske družbe je bila družina matere, očeta in otrok, v kateri je imela ženska vlogo gospodinje, moški pa je družino preživljal. Vendar pa je bila ženska veliko bolj prosta, lahko se je svobodno gibala, v moževi odsotnosti urejala njegove posle, tudi dedovala premoženje in ga prodajala.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Drsnica 7

	<p>V primeru ločitve je skupaj z otroki dobila polovico moškega imetja. Med višjimi sloji so bile tudi uradnice, nadzornice, zdravnice in svečenice. Težko pa se je ženska dokopala do tistih najvišjih položajev v državi, to je uspelo le redkim. Prva ženska vladarica Egipta je bila Nefrusobek, a nam bolj znana je druga, Hačepsut, ki je vladala v času Novega kraljestva, v 15. stoletju pr. Kr. in pod vladavino katere je Egipt užival obdobje blaginje. Še dve vplivni vladarici sta bili Kleopatra, iz časa že po poznem obdobju in pa žena faraona Ehnatona, Nefertiti, katere figura je na sliki.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 8</p>
	<p>Veste, kdo je bil Ehnatonov sin?</p> <p>Pa je bil hkrati tudi Nefertitin sin?</p>	<p><i>Učenci odgovarjajo.</i></p> <p>Tutankamon.</p> <p>Verjetno ne.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	<p>Drsnica 8</p>

3. VSEBINSKI POUDAREK: Položaj moških in žensk v Grčiji in Rimu	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>6 minut</p>	<p>Znova se selimo, tokrat na sever v Grčijo, katere antično obdobje v glavnem delimo na štiri podobdobja. Sproti si izpišite ključne podatke z drsnic.</p> <p>Na zemljevidu so označene večje mestne države in kolonije stare Grčije.</p>	<p><i>Učenci poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>PowerPoint predstavitev</p> <p>Drsnica 24</p>
	<p>Na sliki je Partenon, osrednji tempelj v Atenah.</p> <p>Kakšen mislite, da je bil tu odnos do žensk, v primerjavi z Egiptom, slabši ali boljši?</p>	<p><i>Učenci odgovarjajo.</i></p> <p>Slabši.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 9</p>
	<p>Pravzaprav je bil grški odnos do žensk odvisen od obdobja. V Homerjevem času so imele</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>Drsnica 9</p>

nekoliko več svobode kakor pozneje. Kako se je odnos spreminjal nam na nek način pokažejo tudi ženski liki iz grških mitologij.			
<p>Kdo je bila Helena?</p> <p>Taka ženska je torej imela precejšnjo veljavo. Kaj pa Pandora, je ona kot lik tudi tako priljubljena kot Helena?</p> <p>Tu gre pa torej za podobo ženske, ki je bolj negativna, ženske, ki dela škodo. Kaj pa Penelopa?</p>	<p><i>Učenci odgovarjajo.</i></p> <p>Žena špartanskega kralja Menelaja, zaradi katere se je začelo veliko grško obleganje Troje.</p> <p>Ne, ker je odprla skrinjo, iz katere so zletele vse največje tegobe, ki še danes mučijo ljudi.</p> <p>Odisejeva žena, ki ga je zvesto čakala vse 20 let trojanske vojne in poti nazaj na Itako, kot ju opisuje Homer.</p>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	Drsnica 9
<p>V grških mitih imamo torej zgodbe, kjer so ženske krive za največje tegobe, in zgodbe ki hvalijo zvestobo zakonskih žena in žensko lepoto. Seveda so te zgodbe in pesmi pisali predvsem moški, edina izjema je pesnica Sapfo, ki je na Lezbosu vodila šolo za mlada aristokratska dekleta. Toda ne le od obdobja do obdobja, odnos do žensk se je razlikoval tudi od mesta do mesta.</p>	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Drsnica 9
Kateri dve mestni državici,	<i>Učenci</i>	Frontalna učna	Drsnica 9

sta veljali za najmočnejši, a hkrati največji nasprotnici druga druge?	<i>odgovarjajo.</i> Atene in Šparta.	oblika, metoda razgovora	
Tako je. Zato bomo poizvedeli, kakšen je bil odnos moški-ženska v teh dveh državah, začenši s Šparto, v kateri naj bi ženske živele bolje kakor v Atenah. Špartanska družba je slonela na trdni in izurjeni vojski, filmsko upodobitev te vojske vidite na sliki na drsnici. Ta vojaška družba je, kot smo se že učili, potrebovala vedno nove in nove generacije mladih vojščakov. Pri ustvarjanju te generacije pa ne gre brez ženske, ki edina lahko rodi. Špartanci so za zvezo moškega in ženske uporabljali izraz »teknopoiia«, kar bi lahko prevedli kot »izdelovanje otrok«. Da se rodi čim več otrok, predvsem dečkov je bilo pomembno tudi, ker sami Špartanci niso bili v večini, večinsko prebivalstvo so sestavljali heloti.	<i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	Drsnica 10
Kdo so heloti?	<i>Učenci odgovarjajo.</i> Sužnji.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Drsnica 10
Tako je. In heloti so bili zadolženi za gospodinjska opravila, zato ženskam ni bilo treba veliko delati. Sicer so se za razliko od dečkov povečini šolale doma, vendar pa so tudi one telovadile in urile svoja telesa, samo ne za vojno, temveč za rojevanje.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 10

	<p>Na sliki je umetniška interpretacija špartanske družbe, ki jo je v 19. stoletju upodobil Edgar Degas. Špartanske deklice na levi izzivajo dečke, na desni, kar je v večini kultur, ki smo jih obravnavali doslej, nepojmljivo. Kot je rekla špartanska kraljica Gorgo, razlog zakaj moški v Šparti ženskam priznavajo več pravic kot drugje je, da so špartanske ženske edine, ki rodijo prave moške. Ženske tudi niso bile kaznovane za prešuštvo, slednje ni bilo smatrano za zločin, temveč je bilo ravno zaradi špartanske obsedenosti s plodnostjo pravzaprav včasih tudi zaželjeno. Moški, ki so se pozno poročili in niso imeli veliko otrok, so ženske zasmehovale. Če pa je imel moški veliko otrok, ga je državni vrh nagradil.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 11</p>
	<p>Drugače pa je bilo v Atenah, ki jih lahko iz malo drugačne perspektive vidite na upodobitvi na drsnici. V Atenah je bil nad žensko izvršen strog nadzor. Vsako dekle je imelo svojega skrbnika, ki jo je bil dolžan vzgajati in vzdrževati do poroke. Ponavadi je bil to hkrati njen oče, ki je odločal tudi o tem s kom se bo poročila in kdaj. Ko je bila poročena, se je atenska ženska mogla soočiti z novo delitvijo dela.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 12</p>
	<p>Moški so v glavnem opravljali dela zunaj hiše, kot je npr. skrb za živino, obdelovanje zemlje, trgovanje ipd., ženske pa so delovale predvsem</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 13</p>

<p>znotraj hiše. Z izjemo najnižjih slojev ženske tudi niso hodile iz hiše tudi po nakupih so namesto nje odhajali sužnji, saj svobodna atenska ženska ni smela prihajati v stik s tujimi moškimi, pripadala je namreč možu, bila je njegova lastnina. Dokler ni bila poročena, je bila lastnina očeta, če pa ta ni imel sina, se tudi ni mogla poročiti, saj je bila dolžna nadaljevati očetovo linijo. Oče je v takem primeru hčer poročil z bližnjim sorodnikom, npr. z njenim bratrancem ali s stricem.</p> <p>Upodobitev žensk na drsnici je s starogrške vase.</p>			
<p>Tudi v starem Rimu, katerega ostanke vidite na sliki, je bila ženska večino časa podrejena moškemu v vseh zadevah. Njene glavne dolžnosti so bile, da je dobra žena, mati in hči. Tudi v Rimu so se deklice poročale zgodaj, ponavadi med 12. in 13. letom starosti, prav tako so imele moškega skrbnika, kot v Atenah.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 14</p>
<p>Z zatonom republike so ženske postajale bolj samostojne, lahko so si same urejale finance. V cesarskem obdobju ženski s tremi otroki ni bilo potrebno imeti skrbnika. Ni pa veliko žensk tega tudi v resnici dočakalo, saj je bila smrtnost med porodom, tako kot v ostalih družbah starega veka izjemno visoka. Na sliki je nekaj upodobitev rimskih žensk v za njih značilnih opravah.</p>	<p><i>Učenci poslušajo in si zapisujejo snov.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 15</p>

4. VSEBINSKI POUDAREK: Avtentična naloga - delo v skupinah	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	Za danes smo z obravnavanjem učne snovi zaključili. Sledi skupinsko delo. Razdelil vas bom v štiri skupine, v dveh skupinah bodo fantje, v dveh pa dekleta.	<i>Učenci poslušajo navodila in se pripravijo na skupinsko delo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint predstavitev Drsnica 16
	Sedaj vas bom razdelil v skupine, vi pa potihem pripravite stole in mize. Ko boste skupaj v skupinah, vam bom razdelil gradivo. Če imate nato kakšno vprašanje, dvignite roko in počakajte, da pridem do vas.	<i>Učenci poslušajo navodila in se pripravijo za skupinsko delo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Listi z navodili za skupinsko delo, prazni listi
	<i>Učitelj hodi po razredu in nadzoruje delo učencev v skupinah.</i>	<i>Učenci delajo v skupinah.</i>	Skupinska učna oblika, metoda dela s pisnimi viri, metoda izkustvenega učenja	Listi z navodili za skupinsko delo, prazni listi
	Čas je potekel. Poglejmo si nalogo prve skupine. Napisati ste morali ljubezensko pesem. Prosim poročevalca skupine, da pride pred tablo in pesem prebere razredu.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint predstavitev Drsnica 17
	<i>Učitelj posluša, komentira in vrednoti.</i>	<i>Učenec bere pesem.</i>	Frontalna učna oblika, metoda izkustvenega učenja	/
	Poglejmo si še izdelek druge skupine. Napisati ste morali peticijo Hamurabiju, prosim poročevalko, da jo prebere razredu.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Drsnica 18
	<i>Učitelj posluša, komentira in vrednoti.</i>	<i>Učenka bere peticijo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda izkustvenega učenja	/

Na vrsti je tretja skupina. Ve ste morale napisati pesem boginji Heri, o težavah atenske mladenke. Poročevalka naj jo prebere razredu.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Drsnica 19
<i>Učitelj poslušša, komentira in vrednoti.</i>	<i>Učenka bere pesem.</i>	Frontalna učna oblika, metoda izkustvenega učenja	/
Še zadnja, četrta skupina. Poročevalec naj pride pred razred in prebere sestavljeno besedilo. Gre za pismo egipčanskega kmeta ženi.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Drsnica 20
<i>Učitelj poslušša, komentira in vrednoti.</i>	<i>Učenec bere pismo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda izkustvenega učenja	

ZAKLJUČNI DEL: PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	V zaključnem delu ure bomo pisali kratko preverjanje. Pred sabo imate liste z nalogami. Rešujte sami in v tišini. Ko končate, počakajte, da zaključijo še drugi. Potem bomo skupaj preverili pravilnost vaših odgovorov. Za reševanje imate 5 minut časa.	<i>Učenci poslušajo navodila in se pripravijo na reševanje nalog.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint predstavitev Drsnica 21, Preverjalni list
	<i>Učitelj hodi po razredu in nadzoruje učence pri reševanju.</i>	<i>Učenci rešujejo naloge</i>	Individualna učna oblika	Preverjalni list
	Čas je potekel, pogledjmo si rešitve preverjanja. Pri vsaki nalogi si napišite število doseženih točk in jih na koncu seštejte.	<i>Učenci poslušajo navodila.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PowerPoint predstavitev Drsnica 21
	V prvi nalogi ste morali dopolniti besedilo. Za dva pravilna odgovora prejmete 1 točko, za štiri ali pet 2 točki in za vseh šest pravilnih	<i>Učenci odgovarjajo.</i> Žensk, zakoniki, Hamurabi,	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	Drsnica 22

<p>odgovorov prejmete 3 točke. Katere besede manjkajo?</p>	<p>podrejenem, oče, patriarhalna.</p>		
<p>Druga naloga: podčrtaj napačne trditve. Koliko trditev ste podčrtali in katere?</p>	<p>Štiri.</p>		<p>Drsnica 23</p>
<p>Pravilno. Za dve ali tri odkrite napake dobite 1 točko, za štiri pa 2 točki.</p>			
<p>V tretji nalogi ste morali odgovoriti na dve vprašanji, vsako je vredno po 1 točko. Zakaj je bila za Asirsko kraljestvo pomembna kraljeva mati?</p>	<p>Ker je bila kraljeva namestnica.</p>		<p>Drsnica 24</p>
<p>Zakaj so v Atenah nakupovali predvsem moški in sužnji?</p>	<p>Ker ženske niso smele priti v stik s tujimi moškimi.</p>		
<p>Ena točka za vsak pravilen odgovor. Pri četrti nalogi ste morali obkrožiti črke pred pravnimi odgovori, kateri so to?</p>	<p>B, A in C.</p>		<p>Drsnica 25</p>
<p>Pravilno. Pri peti nalogi je bilo potrebno prebrati besedilo in odgovoriti na vprašanja. Kateri izmed spolov je bil po zakoniku v podrejenem položaju?</p>	<p>Ženska.</p>		<p>Drsnica 26</p>
<p>Se je odnos do nezvestobe žene pred in po poroki glede na zakonik spremenil? Navedi primer.</p>	<p>Da, po poroki je ženski za dokazano nezvestobo grozila smrt. Pred poroko je bil enake sodbe deležen njen ljubimec.</p>		

<p>Kdo je bil Hamurabi in v katerem kraljestvu je veljal njegov zakonik?</p> <p>Pravilno. Prva odgovora sta vredna vsak 1 točko, zadnji pa je vreden 2 točki.</p>	<p>Hamurabi je bil kralj. Njegov zakonik je veljal v Babilonskem kraljestvu.</p>		
<p>Sedaj lahko seštejete točke, ki ste jih pridobili na preverjanju. Ugotavljam, da ob koncu učne ure znate (Učitelj ovrednoti posamezni doseženi cilj na tristopenjski lestvici: zelo dobro, dobro in slabo.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati položaj žensk v razmerju do moških v Mezopotamiji v času prvih civilizacij. - navesti svoboščine, ki so na voljo ženskam v starem Egiptu. - razložiti delitev dela med moškimi in žensko v Egiptu. - naštetih ženske vladarice starega Egipta. - primerjati položaj žensk v Atenah in Šparti v času antične Grčije. - razložiti delitev dela med moškimi in žensko v Atenah. - razložiti položaj žensk v starem Rimu od republike do cesarstva. 	<p><i>Učenci poslušajo</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>/</p>
<p>Ure je konec. Lahko pospravite svoje stvari in odidete.</p>	<p><i>Učenci pospravijo in odidejo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>/</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Preverjalni list
PRILOGA 2 :	Preverjalni list z rešitvami
PRILOGA 3 :	List z navodili za delo v skupinah – 1. skupina

PRILOGA 4 :	List z navodili za delo v skupinah – 2. skupina
PRILOGA 5 :	List z navodili za delo v skupinah – 3. skupina
PRILOGA 6 :	List z navodili za delo v skupinah – 4. skupina
PRILOGA 7 :	Predlog rešitve skupinske naloge za 1. skupino
PRILOGA 8 :	Predlog rešitve skupinske naloge za 2. skupino
PRILOGA 9 :	Predlog rešitve skupinske naloge za 3. skupino
PRILOGA 10 :	Predlog rešitve skupinske naloge za 4. skupino
PRILOGA 11 :	Powerpoint predstavitev
PRILOGA 12 :	Videoposnetek (posebej)

Priloga 1: Preverjalni list

Ime in priimek: _____

Število doseženih točk: / 14

Učni list – preverjanje znanja

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi podatki. (3t)

O položaju moških in _____ v Babilonu nam največ povedo _____, kakršnega je dal sestaviti kralj _____. V Mezopotamiji je bila ženska napram moškemu v _____ položaju. Družini je vladal _____. Taki družini rečemo _____.

2. V spodnjem besedilu poišči napačne trditve in jih podčrtaj. (2t)

V Stari Grčiji so bile ženske povečini v enakopravnem položaju z moškimi. V Atenah je nad vsako svobodno žensko bedel njen skrbnik, ki je bil ponavadi tudi njen oče. Atenke so se poročale med 21. In 25. letom starosti. V Šparti je bilo vsako prešuštvo kaznovano z usmrtitvijo prešuštne ženske. Za izobrazbo deklic so skrbeli njihovi možje.

3. Odgovori na vprašanja. (2t)

Zakaj je bila za Asirsko kraljestvo pomembna kraljeva mati? (1t)

Zakaj so v Atenah nakupovali predvsem moški in sužnji? (1t)

4. Obkroži pravilne odgovore. (3t)

Katera faraonka je vladala Egiptu v 15. Stoletju pr. Kr.? (1t)

- A) Nefrusobek
- B) Hačepsut
- C) Nefertiti
- D) Kleopatra

Koliko let so šteje Rimljanke, ko so jih ponavadi poročili? (1t)

- A) 12-13 let
- B) 9-10 let
- C) 15-18 let
- D) 18-23 let

S čim se je ukvarjala pesnica Sapfo? (1t)

- A) Bila je vodnica po Lezbosu.
- B) Imela je trgovino z blagom iz Male Azije.
- C) Vodila je šolo za dekleta višjih slojev.
- D) Bila je svečenica boginje Artemide.

5. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja. (4t)

»Po Hamurabijevem zakoniku je mož svojo ženo lahko prodal kot sužnjo, njuni otroci so bili moževa last, vdova pa ni smela prosto razpolagati s premoženjem.

"Če državljan poljubi (zaročeno) ženo drugega državljana, katerega še ni spoznala in še vedno živi pri svojem očetu, in skupaj gresta v posteljo, tega državljana ubijejo, žensko pa oprostijo."

"Če državljan obtoži svojo ženo prevare, vendar pa je pri tem ne zaloti, žena priseže pred Bogom in se vrne domov."

"Če se o ženi širijo govorice o nezvestobi, a o tem ni dokaza, se žena v čast svojega moža vrže v vodo."

"Če žena poniža svojega moža, ženo vržejo v vodo (jo ubijejo). "«

(Cedilnik, Alenka et al. *Zgodovina 1: Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v prvem letniku gimnazij*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018, 227.)

Vprašanja:

I. Kateri izmed spolov je bil po zakoniku v podrejenem položaju? (1t)

II. Se je odnos do nezvestobe žene pred in po poroki glede na zakonik spremenil? Navedi primer. (1t)

III. Kdo je bil Hamurabi in v katerem kraljestvu je veljal njegov zakonik? (2t)

Priloga 2: Preverjalni list z rešitvami

Ime in priimek: _____

Število doseženih točk: / 14

Učni list – preverjanje znanja (rešitve)

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi podatki. (3t)

O položaju moških in **žensk** v Babilonu nam največ povedo **zakoniki**, kakršnega je dal sestaviti kralj **Hamurabi**. V Mezopotamiji je bila ženska napram moškemu v **podrejenem** položaju. Družini je vladal **oče**. Taki družini rečemo **patriarhalna družina**.

Točkovanje:

0 ali 1 pravilen odgovor = 0 točk
2 ali 3 pravilni odgovori = 1 točka
4 ali 5 pravih odgovorov = 2 točki
6 pravih odgovorov = 3 točke

2. V spodnjem besedilu poišči napačne trditve in jih podčrtaj. (2t)

V Stari Grčiji so bile ženske povečini v enakopravnem položaju z moškimi. V Atenah je nad vsako svobodno žensko bedel njen skrbnik, ki je bil ponavadi tudi njen oče. Atenke so se poročale med 21. In 25. letom starosti. V Šparti je bilo vsako prešuštvo kaznovano z usmrtitvijo prešuštne ženske. Za izobrazbo deklic so skrbeli njihovi možje.

Točkovanje:

0 ali 1 napaka v besedilu = 0 točk

2 ali 3 napake v besedilu = 1 točka

4 napake v besedilu = 2 točki

3. Odgovori na vprašanja. (2t)

Zakaj je bila za Asirsko kraljestvo pomembna kraljeva mati? (1t)

Odgovor: Bila je kraljeva namestnica.

Zakaj so v Atenah nakupovali predvsem moški in sužnji? (1t)

Odgovor: Ker ženske niso smele priti v stik s tujimi moškimi.

Točkovanje:

1 pravilen odgovor = 1 točka

4. Obkroži pravilne odgovore. (3t)

Katera faraonka je vladala Egiptu v 15. Stoletju pr. Kr.? (1t)

- A) Nefrusobek
- B) Hačepsut
- C) Nefertiti
- D) Kleopatra

Koliko let so šteje Rimljanke, ko so jih ponavadi poročili? (1t)

- A) 12-13 let
- B) 9-10 let
- C) 15-18 let
- D) 18-23 let

S čim se je ukvarjala pesnica Sapfo? (1t)

- A) Bila je vodnica po Lezbosu.
- B) Imela je trgovino z blagom iz Male Azije.
- C) Vodila je šolo za dekleta višjih slojev.
- D) Bila je svečenica boginje Artemide.

Točkovanje:

1 pravilen odgovor = 1 točka

5. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja. (4t)

»Po Hamurabijevem zakoniku je mož svojo ženo lahko prodal kot sužnjo, njuni otroci so bili moževa last, vdova pa ni smela prosto razpolagati s premoženjem.

"Če državljani poljubi (zaročeno) ženo drugega državljanca, katerega še ni spoznala in še vedno živi pri svojem očetu, in skupaj gresta v posteljo, tega državljanca ubijejo, žensko pa oprostijo."

"Če državljani obtoži svojo ženo prevare, vendar pa je pri tem ne zaloti, žena priseže pred Bogom in se vrne domov."

"Če se o ženi širijo govorice o nezvestobi, a o tem ni dokaza, se žena v čast svojega moža vrže v vodo."

"Če žena poniža svojega moža, ženo vržejo v vodo (jo ubijejo)."«

(Cedilnik, Alenka et al. *Zgodovina 1: Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v prvem letniku gimnazij*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018, 227.)

Vprašanja:

I. Kateri izmed spolov je bil po zakoniku v podrejenem položaju?

Odgovor: Ženske. (1t)

II. Se je odnos do nezvestobe žene pred in po poroki glede na zakonik spremenil? Navedi primer.

Možni odgovori:

- Da, po poroki je ženski za dokazano nezvestobo grozila smrt. (1t)

ali

- Da, pred poroko je smrt grozila njenemu ljubimcu. (1t)

ali

- Da, ko je bila enkrat poročena, ji je grozila smrt že samo, če je moža ponižala. (1t)

ali

- Da, če je bila obtožena varanja, se je lahko rešila le s prisego bogovom. (1t)

III. Kdo je bil Hamurabi in v katerem kraljestvu je veljal njegov zakonik?

Odgovora: Babilonski kralj. (1t) V Babilonskem kraljestvu. (1t)

Točkovanje:

Pravilen odgovor I = 1 točka

Pravilen odgovor II = 1 točka

Pravilen odgovor III = 2 točk

Priloga 3: List z navodili za delo v skupinah – 1. skupina

1.skupina

Časovni okvir: 6 minut

Ljubezenska pesem

Navodila za delo: Člani izberejo vodjo skupine in poročevalca. Vodja skupine poskrbi, da delo poteka znotraj časovnega okvira in da pri delu sodelujejo vsi člani. Po opravljenem skupinskem delu poročevalec delo skupine predstavi tako, da pred celotnim razredom prebere sestavljeno besedilo.

Znašli ste se v Antičnem Rimu. Piše se leto 65 pr. Kr. Na kratkem sprehodu po Palatinu zagledate čudovito mladenko, ki se s svojim skrbnikom sprehaja nedaleč od vas. Ime ji je Agripina in njena brhka postava ter nežne kretnje vas popolnoma iztirijo. Odločite se, da se želite poročiti z njo, toda dobro se zavedate, da morate prepričati tako njo kot tudi njenega skrbnika, da ste primeren mož za tako lepo dekle. Odločite se torej, da ji boste napisali ljubezensko pesem, v kateri boste zaobjeli vse njene vrline do te mere, da vam jo bo ginjeni skrbnik kar sam pripeljal pred hišo.

Pesem mora imeti naslov. Vsebuje naj najmanj 8 verzov. V njej naj bodo poudarjene vse tiste lastnosti in vrline, ki bi jih moralo imeti mlado rimsko dekle pred poroko. Pri samem delu si lahko pomagata z dvema viroma:

Vir 1

Carpe Diem

*Dekle ne poizveduj, -ker vedeti je greh,
Kako je sklenil bog z usodo naju dveh!
Iz babilonskih knjig ne šteje si svojih dni!
Voljno pretrpi vse, kar koli se zgodi,
Pa naj še mnogo zim nakloni nama bog,
Pa najsi z letošnjo je sklenjen zadnji krog.
Ne bodi muhasta, in vina si nalij!
Boljša je kratka slast kot up na dolge dni.
Glej, čas beži! Besed ne zgublajva zaman!
Ne veruj v jutrišnji, užij današnji dan!*

(Horacij: Carpe Diem. Prevedel Kajetan Gantar.

V: *Antična poezija*, ur. Marko Marinčič, Ljubljana: DZS, 2002, 233.)

Vir 2

»Ni še dopolnila štirinajst let, pa je že bila pametna in resna kakor zrela ženska, pri tem pa deklinsko mila in deviško čista ter sramežljiva. Kako je objemala tilnik očetu! In kako je objemala nas, očetove prijatelje, ljubeče in ponižno! Kako je spoštovala svoje varuške, vzgojitelje in učitelje! Kako redko in umirjeno se je igrala! S kakšnim samozatajevanjem, s kakšno potrpežljivostjo in vztrajnostjo je prenašala svojo zadnjo bolezen! Ubogala je zdravnike, tolažila sestro, očeta in še samo sebe; ko so jo telesne moči zapustile, je iskala oporo v svojem čilem duhu.«

Plinij mlajši (61-112) opisuje vrline trinajstletne deklice.(Cedilnik, Alenka et al., *Zgodovina 1: Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v prvem letniku gimnazij*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018, 231.

Priloga 4: List z navodili za delo v skupinah – 2. Skupina

2. skupina

Časovni okvir: 6 minut

Peticija Hamurabiju

Navodila za delo: Člani izberejo vodjo skupine in poročevalko. Vodja skupine poskrbi, da delo poteka znotraj časovnega okvira in da pri delu sodelujejo vse članice. Po opravljenem skupinskem delu poročevalka delo skupine predstavi tako, da pred celotnim razredom prebere sestavljeno besedilo.

Znašle ste se sredi Babilona. Piše se leto 1752 pr. Kr. in babilonski kralj Hamurabi je pravkar izdal svojo zbirko zakonov, ki se jih mora držati tako vsak moški kot tudi vsaka ženska v Babilonu. Ker novi zakonik vztraja pri nadvladi moškega nad žensko, slednjo postavlja v izrazito podrejen položaj in jo omejuje tako znotraj zakonske skupnosti kot tudi v vsakdanjem življenju, ste se odločile, da kralju pošljete peticijo, v kateri izrazite svoje nestrinjanje z njegovim zakonikom in ga obenem prosite, naj ženskam omogoči enakovreden položaj v družbi.

Peticija naj bo sestavljena iz vsaj 6 stavkov. V njej zakonik ustrezno ovrednotite, poudarite vsebino, s katero se ne strinjate in svoje nestrinjanje ustrezno utemeljite. Prav tako kralju predložite vsaj en predlog glede izboljšave zakonika. Na koncu se ne pozabite podpisati. V pomoč naj vam bo spodnji vir:

Vir 1

» "Če državljani poljubi (zaročeno) ženo drugega državljanca, katerega še ni spoznala in še vedno živi pri svojem očetu, in skupaj gresta v posteljo, tega državljanca ubijejo, žensko pa oprostijo."

"Če državljani obtoži svojo ženo prevare, vendar pa je pri tem nezaloti, žena priseže pred Bogom in se vrne domov."

"Če se o ženi širijo govorice o nezvestobi, a o tem ni dokaza, se žena v čast svojega moža vrže v vodo."

"Če žena poniža svojega moža, ženo vržejo v vodo (jo ubijejo)."

"Če državljani udari v obraz hčer drugega državljanca in ta zaradi tega splavi, mora plačati 10 šeklov srebra."

"Če ta žena umre, ubijejo njegovo hčer." «

Hamurabijev zakonik, 18. Stoletje pr. Kr. (Cedilnik, Alenka et al. *Zgodovina 1: Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v prvem letniku gimnazij*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018, 227.)

Priloga 5: List z navodili za delo v skupinah – 3. skupina

3. skupina

Časovni okvir: 6 minut

Pesem boginji Heri

Navodila za delo: Članice izberejo vodjo skupine in poročevalko. Vodja skupine poskrbi, da delo poteka znotraj časovnega okvira in da pri delu sodelujejo vse članice. Po opravljenem skupinskem delu poročevalka delo skupine predstavi tako, da pred celotnim razredom prebere sestavljeno besedilo.

Znašle ste se v antični Grčiji, natančneje v Atenah leta 487 pr. Kr. Pred kratkim ste prišle v puberteto, zato vas oče želi poročiti s premožnim meščanom, ki pa vam ni ljub. Toda oče pri poroki vztraja, zato v naslednjih nekaj tednih večino časa preživljate ob objokovanju lastne usode. Hišna sužnja vam omeni, da bogata ženska z otoka Lezbos vodi šolo mladih deklet. Sprejme le dekleta, ki pokažejo nadarjenost za pesniško izražanje. Sužnja vam predlaga, da napišete pesem, v kateri kličete boginjo žensk, poroke in plodnosti Hero, naj vam pomaga iz vaše stiske. Če se bo ženski po imenu Sapfo zdela vaša pesem ustrezna, boste lahko svojo odrešitev našle v begu na Lezbos.

Pesem mora imeti naslov. Vsebuje naj najmanj osem verzov. V njej naj bodo poudarjene nekatere težave s katerimi se mora soočati mlado dekle v Atenah, apelira pa naj na boginjo Hero. Pri pisanju si lahko pomagate z naslednjim virom:

Vir 1

*Afrodita nesmrtna, na pisanem tronu,
Snovalka ukan, hči Zevs, rotim te,
Ne muči nikar me, ne daj, da srce mi
gine v bridkosti!*

/.../

*Še zdaj pridi k meni! Odreši me, prosim,
Težkih skrbi! In po čemer srce
Hrepeni, mi izpolni! Zaveznica v boju,
Stoj mi ob strani!*

(Sapfo: Afrodita nesmrtna, na pisanem tronu.
Prevedel: Kajetan Gantar. V: Sappho. *Sapfo*, ur.
Lojze Krakar, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1970,
14-15.)

Priloga 6: List z navodili za delo v skupinah – 4. skupina

4. skupina

Časovni okvir: 6 minut

Pismo iz Egipta

Navodila za delo: Člani izberejo vodjo skupine in poročevalca. Vodja skupine poskrbi, da delo poteka znotraj časovnega okvira in da pri delu sodelujejo vsi člani. Po opravljenem skupinskem delu poročevalec delo skupine predstavi tako, da pred celotnim razredom prebere sestavljeno besedilo.

Znašli ste se v Egiptu. Piše se leto 3501 pr. Kr. Ste kmet iz okolice Memfisa, na poti v Tebe. Ker je pot daljša, kot ste sprva menili, ste v skrbeh za svojo posest. Odločite se, da boste o poteku dogodkov obvestili svojo ženo in ji naročili, naj začasno prevzame vaše posle. Pismo bo sel odnesel v Memfis, medtem ko boste sami nadaljevali pot v Zgornji Egipt.

Pismo naj bo sestavljeno iz najmanj osmih stavkov. V njem poskušajte utemeljiti, zakaj se vam zdi prepustiti posle ženi dobra ideja, glede na širši družbeni kontekst. Prav tako opišite delo, s katerim naj bi se ukvarjala, pri čemer se lahko naslonite na dva vira:

Vir 1

»Kmetje so predstavljali najštevilčnejši sloj prebivalstva. Bili so poglavitna delovna sila. Obdelovali so zemljo, bodisi vladarjevo bodisi tisto, s katero so upravljali uradniki ali svetišča. V času poplav, ko poljskih del ni bilo mogoče opravljati, so jih zaposlili pri javnih delih - gradnji piramid in cest ter namakalnih sistemih. Morali so plačevati davke. Kmečki sloj se je delil na male svobodne lastnike zemlje in odvisne kmete.«

(Globočnik, Janez. *Zgodovina na maturi 2010*, Ljubljana: Intelego, 2009, 30.)

Vir 2

»Za delo najuporabnejša in zato najpomembnejša žival je bilo govedo. Redili so še velike črede ovac, koz in gosi. /.../ Polja so obdelovali z motiko ali preprostim plugom, ki sta ga vlekli dve govedi. Največ so sejali žita, in sicer najpogosteje pšenico, ječmen in proso. /.../ Pridelek so shranili v glinaste vrče ali v ilovnate kašče. Iz ječmena so že varili pivo. /.../ Egipčani so gojili naslednje vrste zelenjave: čebulo, por. Poznali so več vrst sadja: jabolka, granatna jabolka, smokve, breskve, marelice, melone, datlje. Od kulturnih rastlin so pridelovali lan in oljko. Iz prve so izdelovali platno, iz druge olivno olje. Gotovo je bila najpomembnejša kulturna rastlina papirusov trs. Gojili so ga v močvirjih Nila.«

(Globočnik, Janez. *Zgodovina na maturi 2010*, Ljubljana: Intelego, 2009, 16.)

Priloga 7: Predlog rešitve skupinske naloge za 1. skupino

Agripina

*Prelepa Agripina, tvoj obraz se blešči
Ob opravljanju vseh hišnih del
In nadzorovanju hišnih sužnjev.
Bodi moja ponižna, ubogljiva žena,
Ki me v stiskah tolaži,
In ki mi bo rodila sinove,
Marsa vredne bojevnike,
Četudi lepotica izdihneš ob porodu.*

Priloga 8: Predlog rešitve skupinske naloge za 2. skupino

Vaše visočanstvo Hamurabi,

Me, babilonske ženske smo izvedele, da je nedavno končno izšel tvoj veleslavni zakonik. Sprva smo bile vesele, da se je s tem končalo brezvladje v mestu, toda ob branju zakonika nas je pretresel odnos, ki ga ima vaše visočanstvo do žensk med podaniki, ki jim vlada. Med drugim smo tako lahko prebrale, da nas moški lahko pretepejo in se izmuznejo zgolj z denarno kaznijo, da pa nam lahko že ob najmanjšem znaku zakonske nezvestobe grozi smrt. To se nam ne zdi sprejemljivo, saj življenje ženske ni vredno manj od moškega, četudi na to kaže tvoj zakonik. Me smo namreč tiste, ki rojevamo babilonske moške in zanje skrbimo dokler ne odrastejo. Zahtevamo zatorej, da se iz zakonika odstranijo vsi zakoni, povezani z usmrtitvijo žensk. Prav tako te prosimo, da naše pravice in dolžnosti izenačiš s tistimi, ki jih imajo naši mošje.

V ta namen zatorej podpisujemo to peticijo in te lepo pozdravljamo.

Priloga 9: Predlog rešitve skupinske naloge za 3. skupino

Klic obupane Atenke

*Hera, boginja ženskosti
Pošlji mi odrešitev od nadzora skrbnika
Ki me drži zaprto v tej hiši
In mi dodeljuje hišna opravila
Čemu se poročiti moram, ko pa moškega ne ljubim?
Odpelji me kot Zevs Evropo na otok Sappin
Kjer sme ženska prosto naokrog hoditi
In je oče ne more z neznanci poročiti.*

Priloga 10: Predlog rešitve skupinske naloge za 4. skupino

Ljuba Amenmeit!

Pišem ti na poti v Zgornji Egipt, kjer sem zadržan. Da najina kmetija ne bo v tem času obstala te prosim, da odložiš gospodinjska dela ter prevzameš vsa kmečka opravila v svoje roke. Ker sva ti in jaz, mož in žena enakovredna in različna le v delu, ki ga opravljava, sem ti pripravljen zaupati svoje breme. Glej, da boš zasadila ječmen in iz njega tudi leto zvarila pivo. Naber jabolka in breskve, poskrbi, da jih prodaš po pošteni ceni. Iz lana spleti platno, iz katerega boš otrokom sešila oblačila. Nikar ne pozabi plačati davkov. Vidiva se zopet v naslednjem letu.

Pozdravlja te, tvoj Apu.

Priloga 11: Powerpoint predstavitev

Drsnica 1

Videoposnetek

Drsnica 2

Položaj
moških in
žensk v
Mezopotamiji

Položaj
moških in
žensk v
Egiptu

Položaj
moških in
žensk v Grčiji
in Rimu

Moški in ženske v starem veku

Drsnica 3

Cilji učne ure:

Ob koncu učne ure dijaki znajo:

- Opisati položaj žensk v razmerju do moških v Mezopotamiji v času prvih civilizacij.
- Navedi svoboščine, ki so na voljo ženskam v starem Egiptu.
- Razložiti delitev dela med moškim in žensko v Egiptu.
- Našteti ženske vladarice starega Egipta.
- Primerjati položaj žensk v Atenah in Šparti v času antične Grčije.
- Razložiti delitev dela med moškim in žensko v Atenah.
- Razložiti položaj žensk v starem Rimu od republike do cesarstva.

Drsnica 4

Babilonsko kraljestvo

- Največ o položaju obeh spolov izvemo iz zakonikov (Hamurabijev zakonik).
- Osnovna celica babilonske družbe je patriarhalna družina.
- Ženska je pravno in socialno podrejena moškemu.

Drsnica 5

Babilonsko kraljestvo

- Poročena ženska sme trgovati, posojati in se zadolžiti, obdrži doto.
- Če se mož zadolži, sme ženo zastaviti ali prodati.
- Če v njunem zakonu ni otrok, se lahko loči.
- Lahko ima priležnico.
- Če je za razpad zakona kriva žena, je usmrčena; če je kriv mož, plača materialno kazen.

Drsnica 6

Asirsko kraljestvo

- Ženske so plačane polovico manj od moških.
- Nimajo specifičnih poklicev; različna dela.
- Bile so glasbenice, plesalke, porodničarke, izdelovalke mazil...
- Ženske višjih slojev obvladujejo gospodinjstva velikih palač.
- Kraljeva mati kot njegova namestnica na izjemno visokem položaju.

Drsnica 7

Egipt

- Osnovna celica družbe je majhna družina (starši in otroci).
- Moški in ženska pravno enakovredna.
- Dolžnosti razdeljene; moški družino preživlja, ženska gospodinji.
- Ženske smejo dedovati, kupovati, prodajati, se prosto gibati, ob odsotnosti moža urejati njegove posle.

Drsnica 8

Egipt

- Dekleta poročena ob vstopu v puberteto (12-14. leta starosti).
- V primeru ločitve pridobijo polovico moževega premoženja.
- Najvišje položaje so obvladovali moški.

- Ženske vladarice Egipta: Nefrusobek, Hačepsut, Nefertiti (Ehnatonova žena), Kleopatra.

Drsnica 9

Antična Grčija

- Odnos do žensk se je tekom časa spreminjal.
- V homerski dobi je ženska višjega sloja skoraj enakopravna.
- Veliko izvemo iz starogrške literature (motiv Helene, Pandore, Penelope...), ki jo pišejo moški (izjema: Sapfo).
- Od arhaične dobe ženske niso vključene v javno življenje.
- Izjema: področje religije.

Drsnica 10

Šparta

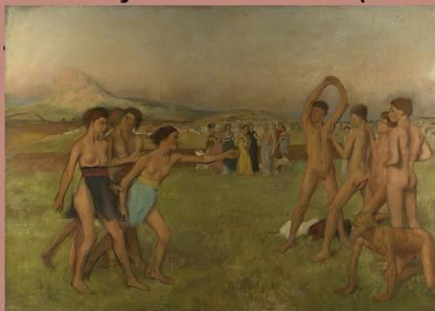
- Teknopoiia – “izdelovanje otrok”.
- Zaničevanje pozno poročenih moških, očetje 3+ sinov nagrajeni.
- Dečki gredo v šolo, deklice se učijo od mater in helotov.
- Hišna opravila opravljajo heloti.

Drsnica 11

Šparta

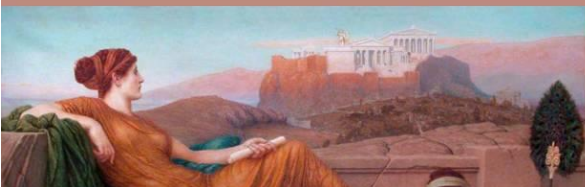
- Kraljica Gorgo: “Špartanske ženske smo edine, ki rodimo moške.” (Plutarh)
- Ženske so smele lastiti zemljo.
- Prešuštvo ni kaznivo.
- Tudi deklice morajo telovaditi (zdrava mati – zdrav otrok).

Drsnica 12

Atene

- V Atenah položaj žensk slabši kakor v Šparti.
- Družina je osnovna oblika skupnega življenja.
- O poroki odloči nevestin oče ali njen skrbnik.
- Rojstvo dečka bolj zaželeno od deklice.
- Hči pripada družini svojega moža; če njen oče nima sina, se mora hči poročiti z najbližjim moškim sorodnikom (bratranec, stric...).

Drsnica 13

Atene

- Delitev dela: moški dela izven hiše, ženska znotraj.
- Ženska ne sme v stik s tujimi moškimi.
- Nakupe opravljajo moški ali sužnji.
- Vsaka Atenka ima svojega skrbnika; do poroke oče, nato mož.
- Skrbnik je žensko dolžan vzdrževati, v mladosti vzgojiti in zastopati.

Drsnica 14

Antični Rim

- Delitev vlog podobna kot v Grčiji.
- V času republike so ženske v prvi vrsti hčere, žene in matere.
- Poročijo se v 12-13. letu starosti.
- Tudi v rimski družbi imajo skrbnika.

Drsnica 15

Antični Rim

- V poznem obdobju republike bolj samostojne.
- V cesarstvu materam treh otrok ni treba imeti skrbnika.
- Visoka smrtnost med porodom.

Drsnica 16

Delo v skupinah

Drsnica 17

1. skupina

Znašli ste se v Antičnem Rimu. Piše se leto 65 pr. Kr. Na kratkem sprehodu po Palatinu zagledate čudovito mladenko, ki se s svojim skrbnikom sprehaja nedaleč od vas. Ime ji je Agripina in njena brhka postava ter nežne kretnje vas popolnoma iztirijo. Odločite se, da se želite poročiti z njo, toda dobro se zavedate, da morate prepričati tako njo kot tudi njenega skrbnika, da ste primeren mož za tako lepo dekle. Odločite se torej, da ji boste napisali ljubezensko pesem, v kateri boste zaobjeli vse njene vrline do te mere, da vam jo bo ginjeni skrbnik kar sam pripeljal pred hišo.

Pesem mora imeti naslov. Vsebuje naj najmanj 8 verzov. V njej naj bodo poudarjene vse tiste lastnosti in vrline, ki bi jih moralo imeti mlado rimsko dekle pred poroko.

Drsnica 18

2. skupina

Znašle ste se sredi Babilona. Piše se leto 1752 pr. Kr. in babilonski kralj Hamurabi je pravkar izdal svojo zbirko zakonov, ki se jih mora držati tako vsak moški kot tudi vsaka ženska v Babilonu. Ker novi zakonik vztraja pri nadvladi moškega nad žensko, slednjo postavlja v izrazito podrejen položaj in jo omejuje tako znotraj zakonske skupnosti kot tudi v vsakdanjem življenju, ste se odločile, da kralju pošljete peticijo, v kateri izrazite svoje nestrinjanje z njegovim zakonikom in ga obenem prosite, naj ženskam omogoči enakovreden položaj v družbi.

Peticija naj bo sestavljena iz vsaj 6 stavkov. V njej zakonik ustrezno ovrednotite, poudarite vsebino, s katero se ne strinjate in svoje nestrinjanje ustrezno utemeljite. Prav tako kralju predložite vsaj en predlog glede izboljšave zakonika. Na koncu se ne pozabite podpisati.

Drsnica 19

3. skupina

Znašle ste se v antični Grčiji, natančneje v Atenah leta 487 pr. Kr. Pred kratkim ste prišle v puberteto, zato vas oče želi poročiti s premožnim meščanom, ki pa vam ni ljub. Toda oče pri poroki vztraja, zato v naslednjih nekaj tednih večino časa preživljate ob objokovanju lastne usode. Hišna sužnja vam omeni, da bogata ženska z otoka Lezbos vodi šolo mladih deklet. Sprejme le dekleta, ki pokažejo nadarjenost za pesniško izražanje. Sužnja vam predlaga, da napišete pesem, v kateri kličete boginjo žensk, poroke in plodnosti Hero, naj vam pomaga iz vaše stiske. Če se bo ženski po imenu Sapfo zdela vaša pesem ustrezna, boste lahko svojo odrešitev našle v begu na Lezbos.

Pesem mora imeti naslov. Vsebuje naj najmanj osem verzov. V njej naj bodo poudarjene nekatere težave s katerimi se mora soočati mlado dekle v Atenah, apelira pa naj na boginjo Hero.

Drsnica 20

4. skupina

Znašli ste se v Egiptu. Piše se leto 3501 pr. Kr. Ste kmet iz okolice Memfisa, na poti v Tebe. Ker je pot daljša, kot ste sprva menili, ste v skrbeh za svojo posest. Odločite se, da boste o poteku dogodkov obvestili svojo ženo in ji naročili, naj začasno prevzame vaše posle. Pismo bo sel odnesel v Memfis, medtem ko boste sami nadaljevali pot v Zgornji Egipt.

Pismo naj bo sestavljeno iz najmanj osmih stavkov. V njem poskušajte utemeljiti, zakaj se vam zdi prepustiti posle ženi dobra ideja, glede na širši družbeni kontekst. Prav tako opišite delo, s katerim naj bi se ukvarjala.

Drsnica 21

Preverjanje

Drsnica 22

Rešitve

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi podatki. (3 točke)

O položaju moških in **žensk** v Babilonu nam največ povedo **zakoniki**, kakršnega je dal sestaviti kralj **Hamurabi**. V Mezopotamiji je bila ženska napram moškemu v **podrejenem** položaju. Družini je vladal **oče**. Taki družini rečemo **patriarhalna družina**.

Točkovanje:

- 0 ali 1 pravi odgovor = 0 točk
- 2 ali 3 pravilni odgovori = 1 točka
- 4 ali 5 pravi odgovori = 2 točki
- 6 pravi odgovori = 3 točke

Drsnica 23

Rešitve

2. V spodnjem besedilu poišči napačne trditve in jih podčrtaj. (2 točki)

V Stari Grčiji so bile ženske povečini v enakopravnem položaju z moškimi. V Atenah je nad vsako svobodno žensko bedel njen skrbnik, ki je bil ponavadi tudi njen oče. Atenke so se poročale med 21. In 25. letom starosti. V Šparti je bilo vsako prešuštvo kaznovano z usmrtitvijo prešuštne ženske. Za izobrazbo deklic so skrbeli njihovi možje.

Točkovanje:

0 ali 1 napaka v besedilu = 0 točk

2 ali 3 napake v besedilu = 1 točka

4 napake v besedilu = 2 točki

Drsnica 24

Rešitve

3. Odgovori na vprašanji. (2 točki)

Zakaj je bila za Asirsko kraljestvo pomembna kraljeva mati? **Ker je bila kraljeva namestnica.**

Zakaj so v Atenah nakupovali predvsem moški in sužnji? **Ker ženske niso smele priti v stik s tujimi moškimi.**

Točkovanje:

1 pravilen odgovor = 1 točka

Drsnica 25

Rešitve

4. Obkroži pravilne odgovore. (3 točke)

- Katera faraonka je vladala Egiptu v 15. Stoletju pr. Kr.? **B**
- Koliko let so šteje Rimljanke, ko so jih ponavadi poročili? **A**
- S čim se je ukvarjala pesnica Sapfo? **C**

Točkovanje:

1 pravilen odgovor = 1 točka

Drsnica 26

Rešitve

5. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja. (4 točke)

I. Kateri izmed spolov je bil po zakoniku v podrejenem položaju?

Ženske.

II. Se je odnos do nezvestobe žene pred in po poroki glede na zakonik spremenil? Navedi primer. **Da, po poroki je ženski za dokazano nezvestobo grozila smrt. Pred poroko je bil enake sodbe deležen njen ljubimec.**

III. Kdo je bil Hamurabi in v katerem kraljestvu je veljal njegov zakonik? **Babilonski kralj. V Babilonskem kraljestvu.**

Točkovanje:

Odgovor I = 1 točka

Odgovor II = 1 točka

Odgovor III = 2 točki

Drsnica 27

Mezopotamija v času prvih civilizacij

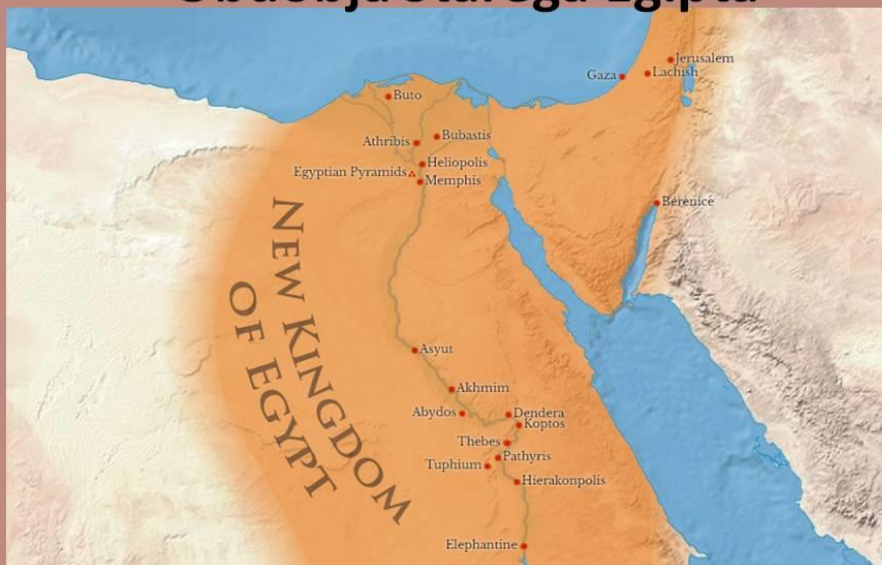

- Sumerska civilizacija (ok. 4000 pr. Kr.)
- Akadska država (2350 pr. Kr.)
- Starobabilonsko kraljestvo (ok. 1900-1600 pr. Kr.)
- Asirsko kraljestvo (1400-612 pr. Kr.)
- Novobabilonska država (625-539 pr. Kr.)
- Perzija (539-331 pr. Kr.)

Drsnica 28

Obdobja Starega Egipta

- Zgodnjedinastično obdobje (2920-2575 pr. Kr.)
- Staro kraljestvo (2575-2135 pr. Kr.)
- Vmesna doba (2135-1995 pr. Kr.)
- Srednje kraljestvo (1994-1650 pr. Kr.)
- II. Vmesna doba (1650-1550 pr. Kr.)
- Novo kraljestvo (1550-1075 pr. Kr.)
- III. Vmesno obdobje (1075-665 pr. Kr.)
- Pozno obdobje (664-332 pr. Kr.)

Drsnica 29

Obdobja Antične Grčije

- Predhomerska Grčija (2000 – 800 pr. Kr.)
- Arhaična doba (750 – 500 pr. Kr.)
- Klasična doba (500 – 323 pr. Kr.)
- Doba helenizma (323 – 30 pr. Kr.)

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

UČNA PRIPRAVA

Pisave in književnost starega veka

IME IN PRIIMEK:
MARUŠA NARTNIK

DATUM:
6. december 2018

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	1. letnik	
Datum:	6. december 2018	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od prvih umetnikov, do prvih znanstvenikov
	Poglavje iz učbenika:	Od prvih umetnikov, do prvih znanstvenikov
Učna enota – naslov učne ure:	Pisave in književnost starega veka	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika Individualna učna oblika Skupinska učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage Metoda razgovora Metoda dela s slikovnimi viri Metoda dela s pisnimi viri Metoda slikovne demonstracije Metoda izkustvenega učenja	
Učne tehnike:		
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> »primerjajo umetnostne in znanstvene dosežke v posameznih obdobjih prazgodovine in starega veka; sklepajo o vzrokih za pojav umetnosti in znanosti; /.../ razložijo pojmovanje človekovih pravic v starem veku in danes; umetniške stvaritve in znanstvene dosežke umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka.« <p>(Učni načrt, 2008, str. 19)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak/-nja zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>našteti pisave starega veka in jih časovno</i>

		<p><i>umestiti;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pojasniti začetke književnosti in navesti primere;</i> • <i>navesti in časovno umestiti glavna dela grške književnosti;</i> • <i>navesti in časovno umestiti glavna dela rimske književnosti;</i> • <i>navesti in časovno umestiti glavna dela judovske književnosti.</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak/-nja zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>sodelovati znotraj skupine;</i> • <i>javno nastopati pred publiko;</i> • <i>predstaviti svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije;</i> • <i>kritično presojati dane vire in iz njih izbrati pomembne informacije.</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak/-nja zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka.</i>
Učne etape:	<p>Uvajanje Obravnavanje nove učne snovi Urjenje Preverjanje</p>	
Vsebinski poudarki:	<p>1. Prve pisave in začetki književnosti 2. Grška književnost 3. Rimska književnost 4. Judovska književnost</p>	
Učna sredstva:	Učila:	<p>Učbenik</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Cedilnik, Alenka ...[et al.], 2018, 264-273) • (Lah, Klemen) ... [et al.], 2018, 66-174) <p>Powerpoint predstavitev Navodila za skupinsko delo Gradiva za skupine: 1, 2, 3 in 4 Preverjalni list List z zapisom učne snovi Primer rešenega plakata</p>
	Učni pripomočki:	<p>LCD projektor Računalnik Projekcijsko platno Plakati</p>

		Flomastri Škarje Lepilo
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (književnost, podrobnejše poznavanje knjižnih zvrsti in literarnih del) Geografija (branje zemljevida: kje so se razvile stare civilizacije) Likovna umetnost (delo s slikovnimi viri)	
Novi pojmi s pojasnilom:	Paleografija (veda o starih pisavah) Klinopis (najstarejša oblika pisave, ki so jo razvili Sumerci) Hieroglifi (egipčanska pisava. Z njo so upodabljali cele besede ali del besede)	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<i>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija .(2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (15. 11. 2018)
	Učna priprava	Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga. Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga.
	Powerpoint	Drsnica 1 in 18 Knjige (slika na prvi in zadnji drsnici) https://www.google.com/search?q=KNJIGA&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiiX9uKiPPeAhXB0qQKHQGEAr4Q_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgdii=AIK7jtU2QfUuzM:&imgrefurl=https://www.google.com/imgres?imgurl=https://www.iucbeniki.si/slo1/2437/Homer.jpg&imgrefurl=https://www.iucbeniki.si/slo1/2437/index1.html&h=522&w=350&tbnid=q8bjRFakfEljbM:&q=homer&tbnh=186&tbnw=124&usq=AI4 - kTzLWdALHKE7II_ExqvnRyCGuhvLg&vet=12ah (26. 11. 2018) Drsnica 2 Ep o Gilgamešu https://sledi5.com/wp-content/uploads/2016/01/Ep-o-Gilgame%C5%A1u.jpg (25. 11. 2018) Drsnica 2 Homer https://www.google.com/imgres?imgurl=https://www.iucbeniki.si/slo1/2437/Homer.jpg&imgrefurl=https://www.iucbeniki.si/slo1/2437/index1.html&h=522&w=350&tbnid=q8bjRFakfEljbM:&q=homer&tbnh=186&tbnw=124&usq=AI4 - kTzLWdALHKE7II_ExqvnRyCGuhvLg&vet=12ah

[UKEwilnJamkfPeAhUEMewKHaYLA2MQ_B0wCnoECAUQBg..i&docid=JqH5WXOppfkIqM&itg=1&client=firefox-b-ab&sa=X&ved=2ahUKEwilnJamkfPeAhUEMewKHaYLA2MQ_B0wCnoECAUQBg](https://www.google.com/search?q=UKEwilnJamkfPeAhUEMewKHaYLA2MQ_B0wCnoECAUQBg..i&docid=JqH5WXOppfkIqM&itg=1&client=firefox-b-ab&sa=X&ved=2ahUKEwilnJamkfPeAhUEMewKHaYLA2MQ_B0wCnoECAUQBg) (26. 11. 2018)

Drsnica 7

Gilgameš išče nesmrtnost

https://www.google.com/search?q=gilgamesh&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj8Dfi_PeAhUFBSwKHSTFDfkQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgrc=pdw8umq9AePzOM: (26. 11. 2018)

Drsnica 8

Antigona upodobljena na grški vazi: ujeta med dvema stražarjema, ki jo peljeta pred Kreona

https://www.google.com/search?client=firefox-b-ab&biw=1408&bih=688&tbm=isch&sa=1&ei=UHL8W_2ZBc3qrgS3zYjYDA&q=antigone&oq=antigone&gs_l=img.3...0.0..348055...0.0..0.0.0.....1.....gws-wiz-img.qrmYXtIU5to#imgrc=Da5zz_c_XJnUxM: (26. 11. 2018)

Drsnica 9

Beg iz goreče Troje

https://www.google.com/search?q=eneide&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiw8bDtjvPeAhXECuwKHSO9B0QQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgrc=-uQhaV-dRbvAqM: (26. 11. 2018)

Drsnica 10

Dalmatinova Biblija

https://www.google.com/search?q=biblija&client=firefox-b&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiPr8DPj_PeAhVOM-wKHQg9CCoQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgrc=olPpHkvhPyk-hM: (26. 11. 2018)

Drsnica 13

https://www.google.com/search?biw=1408&bih=688&tbm=isch&sa=1&ei=8xn7W-TTFdD4kwWK4o-QBw&q=world+map&oq=world+map&gs_l=img.3..012j0i67j0l7.274666.276702..277216...0.0..0.121.945.1j8.....1....1..gws-wiz-img.ve3FQyexrjA#imgrc=q2kP_V-RDUv3TM: (25. 11. 2018)

Drsnica 14

	<p>Ep o Gilgamešu https://siedi5.com/wp-content/uploads/2016/01/Ep-o-Gilgame%C5%A1u.jpg (25. 11. 2018)</p> <p>Drsnica 14 Kamen iz Rossete https://www.google.com/search?q=stone+of+rosetta&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiGkNrmvDeAhWRsqQKHYGbCVYQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgrc=Jlbiqv3YAFQ6oM: (25. 11. 2018)</p> <p>Drsnica 14 Feničanska pisava https://www.google.com/search?client=firefox-b-ab&biw=1408&bih=688&tbm=isch&sa=1&ei=oiX7W6aKMLuvsAH_b-wAQ&q=phenician+alphabeth&oq=phenician+alphabeth&gs_l=img.3...52637.66711..67002...0.0..1.115.1926.15j5.....2....1..gws-wiz-img.....0..0j35i39j0i67j0i30j0i19j0i10i19j0i24j0i10i24.57aaiwyx-Oc#imgrc=hvEwEa_ZxhreIM: (25. 11. 2018)</p>
<p>Delovni listi (gradivo za izdelovanje plakata)</p>	<p><i>Skupina 1</i> Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 264-267.</p> <p>Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 66-73.</p> <p>Ep o Gilgamešu, odlomki https://akropola.org/ep-o-gilgamesu/ (24. 11. 2018), odlomki.</p> <p><i>Skupina 2</i> Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 267-269.</p> <p>Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 118-119, 122-125.</p>

	<p>Homer od antike do današnjih dni, odlomki</p> <p>https://www.rtv slo.si/kultura/razstave/homer-od-antike-do-danasnjih-dni/203581 (24. 11. 2018), odlomki.</p> <p><i>Skupina 3</i> Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 270-271.</p> <p>Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, 152-153, 167-173.</p> <p><i>Skupina 4</i> Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 271-273.</p> <p>Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 94-95, 110-112.</p> <p>Biblija, knjiga za vse večne čase, odlomki</p> <p>https://svetkapitala.delo.si/trendi/biblija-knjiga-za-vse-vecne-case-1898 (24. 11. 2018), odlomki.</p>
Preverjalni list	<p>Slika 1 Zemljevid sveta https://www.google.com/search?biw=1408&bih=688&tbm=isch&sa=1&ei=8xn7W-TTFdD4kwWK4o-QBw&q=world+map&oq=world+map&gs_l=img.3..0l2j0i67j0l7.274666.276702..277216...0.0..0.121.945.1j8.....1....1..gws-wiz-img.ve3FQyexrjA#imgrc=q2kP_V-RDUv3TM: (25. 11. 2018).</p> <p>Slika 2 Ep o Gilgamešu https://sjedi5.com/wp-content/uploads/2016/01/Ep-o-Gilgame%C5%A1u.jpg (25. 11. 2018).</p> <p>Slika 3 Kamen iz Rossete</p>

	<p>https://www.google.com/search?q=stone+of+rosetta&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKewiGkNrmyvDeAhWRsqQKHYGbCVYQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgrc=Jlbiqv3YAFQ6oM: (25. 11. 2018).</p> <p>Slika 4 Feničanska pisava</p> <p>https://www.google.com/search?client=firefox-b-ab&biw=1408&bih=688&tbn=isch&sa=1&ei=oiX7W6aKMIuvsAH_b-wAQ&q=phenician+alphabeth&og=phenician+alphabeth&qs_l=img.3...52637.66711..67002...0.0..1.115.1926.15j5.....2....1..qws-wiz-img.....0..0j35i39j0i67j0i30j0i19j0i10i19j0i24j0i10i24.57aaiwyx-Oc#imgrc=hvEwEa_ZxhreIM: (25. 11. 2018).</p>
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
UVAJANJE 5 minut	<i>Na platnu vidite slike, prosim, da za minuto malo razmislite in mi poveste ideje, o čem se bomo danes učili.</i>	Dijaki poslušajo in opazujejo.	Frontalna oblika Metoda razlage	Drsnica 2
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaj ste opazili na slikah? 2. Vas na kaj spominjajo? 3. Mogoče znate povezati obe slike v naslov današnje učne ure? 	<p>Dijaki odgovarjajo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stare pisave, kamen z napisom, zapis epa o Gilgamešu. 2. Stare kulture, stare pisave, prve pisave, prve zapise, književnost starih civilizacij. 3. Najstarejše pisave, književna dela, prvi zapisi ... 	Metoda dela s slikovni mi viri	Drsnica 2
	<i>Danes se bomo učili o pisavah in</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna	Drsnica

	<p><i>literarnih junakih v času starega veka. Pa kar zapišite naslov v zvezek: Pisave in književnost starega veka.</i></p> <p><i>Naučili se boste:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>našteti pisave starega veka in jih časovno umestiti,</i> • <i>razložiti začetke književnosti in navesti primere,</i> • <i>našteti glavna dela grške književnosti in jih časovno umestiti,</i> • <i>našteti glavna dela rimske književnosti in jih časovno umestiti,</i> • <i>našteti glavna dela judovske književnosti in jih časovno umestiti,</i> • <i>sodelovati znotraj skupine,</i> • <i>javno nastopati pred publiko,</i> • <i>predstaviti svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije,</i> • <i>kritično presojati dane vire in iz njih izbrati pomembne informacije,</i> • <i>kazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka.</i> 		<p>a oblika Metoda razlage</p>	<p>3, 4</p>
--	---	--	--	-------------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Danes bomo učno uro izvedli na drugačen način. Delali bomo po skupinah, kar tako, kot ste se posedli za mizami (mize so postavljene v 4 otoke).</i></p> <p><i>V vsaki skupini boste izdelali plakat, preko katerih se boste spoznali z novo temo iz učbenika:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Prve pisave in začetki književnosti;</i> <i>2. Grška književnost;</i> 	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontaln a oblika Metoda razlage</p>	<p>Drsnica 5</p>

PRIPRAVA IN DELO V SKUPINAH	<p>3. Rimska književnost; 4. Judovska književnost.</p> <p><i>Podrobnejša navodila boste dobili še na listih. Za izdelavo plakata imate na voljo 15 minut. Ko bo čas pretekel bo predstavnik iz vsake skupine prišel pred tablo in predstavil snov ostalim dijakom. Ostali pa boste poslušali ter si dopisovali dodatne informacije na list z zapisom učne snovi. (Učitelj na PPT poda primer rešenega plakata.)</i></p>			Metoda slikovne demonstracije	Drsnica 6
	Učitelj nadzira razdelitev vlog..	Dijaki si razdelijo vloge v skupini.	Skupinska učna oblika Metoda razgovora	Drsnica 6 List z navodili Gradivo za izdelavo plakata	
	15 minut Učitelj nadzira delo, pomaga dijakom in jim svetuje. Jih opominja na čas.	Dijaki začnejo pregledovati vire.	Skupinska učna oblika Metoda razgovora	Drsnica 6 List z navodili Gradivo za izdelavo plakata	
	Učitelj nadzira delo, pomaga dijakom in jim svetuje. Jih opominja na čas.	Dijaki izdelujejo plakate.	Skupinska učna oblika Metoda razgovora	Drsnica 6 List z navodili Gradivo za izdelavo plakata	

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Sedaj boste predstavili svoje plakate. Šli bomo kar po vrsti. Vsak predstavnik ima na voljo dobri dve minuti, da plakat predstavi sošolcem. Skozi predstavitve boste spoznali</i></p>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage	Drsnica 6 List z zapisom učne snovi

<p>vsebinske poudarke današnje učne ure:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prve pisave in začetki književnosti; 2. Grška književnost; 3. Rimska književnost; 4. Judovska književnost. <p>Dobro poslušajte in si zapisujte dodatne informacije na list z zapisano učno snovjo. (Učitelj razdeli liste z zapisom učne snovi.)</p>			
<p>Poslušā.</p> <p>Ob koncu predstavitve dijake povabi, k vprašanju.</p> <p>Dijakom poda povratno informacijo o tem kako dobro so izdelali plakat in kako dobro so ga predstavili ter kako je potekalo delo v skupini.</p>	<p>Dijak predstavi 1. vsebinski poudarek: razvoj pisave in začetki književnosti. Ostali dijaki poslušajo in si zapisujejo na list s podano učno snovjo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage (učenec) in slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 7 List z zapisom učne snovi</p>
<p>Poslušā.</p> <p>Ob koncu predstavitve dijake povabi, k vprašanju.</p> <p>Dijakom poda povratno informacijo o tem kako dobro so izdelali plakat in kako dobro so ga predstavili ter kako je potekalo delo v skupini.</p>	<p>Dijak predstavi 2. vsebinski poudarek: grška književnost. Ostali dijaki poslušajo in si zapisujejo na list s podano učno snovjo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage in slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 8 List z zapisom učne snovi</p>
<p>Poslušā.</p> <p>Ob koncu predstavitve dijake povabi, k vprašanju.</p> <p>Dijakom poda povratno informacijo o tem kako dobro so izdelali plakat in kako dobro so ga predstavili ter kako je potekalo delo v skupini.</p>	<p>Dijak predstavi 3. vsebinski poudarek: rimska književnost. Ostali dijaki poslušajo in si zapisujejo na list s podano učno snovjo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage in slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 9 List z zapisom učne snovi</p>
<p>Poslušā.</p> <p>Ob koncu predstavitve dijake povabi, k vprašanju.</p> <p>Dijakom poda povratno informacijo o tem kako dobro so izdelali plakat in kako dobro so ga predstavili ter kako je potekalo delo v skupini.</p>	<p>Dijak predstavi 4. vsebinski poudarek: judovska književnost. Ostali dijaki poslušajo in si zapisujejo na list s podano učno</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 10 List z zapisom učne snovi</p>

**PREDSTAVITVE
PLAKATOV
10 minut**

		snovjo.		
	<i>Plakate bomo kar obesili v učilnici.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage	

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
PREVERJANJE 10 minut	<i>Sedaj pa bomo izvedli še preverjanje. (Učitelj razdeli preverjalne liste) Rešujte individualno in poskusite rešiti čim več nalog. Na voljo imate 3 minute, potem bomo preverjanje skupaj pregledali.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	Drsnica 11 Preverjalni list
	Nadzoruje delo dijakov in jim pomaga. Se sprehaja po razredu.	Dijaki rešujejo preverjanje.	Individualna učna oblika	Preverjalni list
	<i>Sedaj pa bomo skupaj in na glas preverili rešitve. Rešitve in pojasnitev točkovanja boste videli tudi na drsnicah na PPT. (Učitelj tudi glasno pojasni točkovanje.) Bomo šli kar po vrsti.</i>	Dijaki poslušajo in po vrsti odgovarjajo na vprašanja na preverjalnem listu.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora	Drsnica 12-16 Preverjalni list
	<i>No pa smo preverili vse, kar smo se naučili. Ugotavljam, da od današnje učne ure naprej znamo (zelo dobro/dobro/slabo): naštetih značilnosti in razložiti razvoj prvih pisav, navesti začetke književnosti starega veka, navesti ključna dela grške, rimske in judovske književnosti, delovati znotraj skupine in si enakovredno razdeliti vloge, ceniti pomembnost starih kultur za razvoj človeka in njihov pomen za zgodovino, delati s pisnimi, slikovnimi in materialnimi viri ter biti kritični do njih.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage	Drsnica 17 Preverjalni list

III. SEZNAM PRILOG

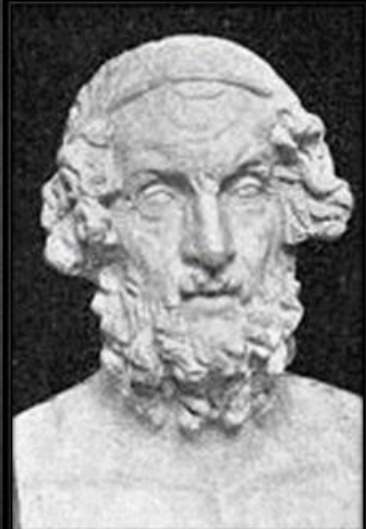

PRILOGA 1 :	PPT v doc. formatu
PRILOGA 2 :	Navodila za izvedbo skupinskega dela
PRILOGA 3 :	Gradiva za skupinsko delo
PRILOGA 4:	Preverjalni list (neizpolnjen)
PRILOGA 5:	Preverjalni list (izpolnjen)
PRILOGA 6:	List z zapisom učne snovi
PRILOGA 7:	Predvidena rešitev plakata

PRILOGA 1: PPT v doc. formatu

Drsnica 1

Drsnica 2

Vir: Ep o Gilgamešu <https://sjedis.com/wp-content/uploads/2016/01/Ep-o-Gilgame%27a-C5%27A1u.jpg>

Vir: Homer
https://www.google.com/imgres?imgurl=https://www.luchbenId.si/slo1/2437/Homer.jpg&imgrefurl=https://www.luchbenId.si/slo1/2437/index1.html&h=522&w=350&ibid=q8bj2FakE1jBM.&q=homer&ibid=188&ibw=124&img=44.-KTELWdALHKE7II_EzqynEYCGuvsLq&vet=1&ahUKDwInjam8PeAhUEMewKHAYL&MO_E0wCnoECAUORg_1&docid=jqHSWYOppf2qM&ug=1&client=firefox-b-ab&sa=X&ved=2ahUKDwInjam8PeAhUEMewKHAYL&MO_E0wCnoECAUORg

PISAVE IN KNJIŽEVNOST STAREGA VEKA

OB KONCU UČNE URE BOSTE ZNALI:

- *našteti pisave starega veka in jih časovno umestiti;*
- *pojasniti začetke književnosti in navesti primere;*
- *navesti in časovno umestiti glavna dela grške književnosti;*
- *navesti in časovno umestiti glavna dela rimske književnosti;*
- *navesti in časovno umestiti glavna dela judovske književnosti;*
- *sodelovati znotraj skupine;*
- *javno nastopati pred publiko;*
- *predstaviti svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije;*
- *kritično presoјati dane vire in iz njih izbrati pomembne informacije;*
- *kazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka.*

NAVODILA

1. Pozorno preberite navodila na listu!
2. Razdelite vloge; največ 5 minut.
3. Imate 10 minut, da pregledate vire in izdelate plakat.
4. Predstavniki iz vsake skupine bo predstavil temo, ki jim je bila dodeljena (2 minuti).
5. Dobro poslušajte in si zapisujte na list z učno snovjo!

SREČNO!

PREDVIDENA REŠITEV PLAKATA

ZAČETKI KNJIŽEVNOSTI STAREGA VEKA

Razlogi za nastanek :

-razvoj pisave in verovanje

Snov za pisanje:

- junaki, bogovi,
stvarjenje sveta
in nastanek človeka

MEZOPOTAMIJA

-3000 pr. Kr
klinopisna pisava
-Ep o Gilgamešu
-Asurbanipalova knjižnica
(7. st. pr. Kr.)

EGIPT

-3000 pr. Kr.
-hieroglifi
-Kamen iz Rossete
(Champollion)

Obraza, ki bi mogel gledati soncu v oči,
ni ga in ga nikoli ni bilo.
Že od začetka sveta ni stalnosti in je ni.
Speči in mrtvi - kako podobna sta si med seboj!
Mar ni v obeh obrazih upodobljena smrt?
Naj bo človek preprost, naj bo imenitnega rodu -
tako je, odkar je Enil blagoslovil človeški rod -
kadar se človeku izpolni njegova usoda
ter izpusti stražar pri vratih podzemlja
njegovo dušo na beli dan,
takrat se zberejo anunaki, vzvišeni bogovi, na posvet
in Mameum, ki kroji usodo,
mu skupno z njimi odredi njegovo pot.
Dodell mu življenje in smrt,
toda smrt - njen dan je vsem nepoznan.

Ep o Gilgamešu, odlomek

Ep o Gilgamešu

Kamen iz Rossete

Vir: Manuša Natrek

Vir:

Čedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij, Ljubljana: Mladinska knjiga.

lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in študentskih strokovnih šol Ljubljana: Mladinska knjiga.

1. SKUPINA

PRVE PISAVE IN ZAČETKI KNJIŽEVNOSTI

Gilgameš išče nesmrtnost

https://www.google.com/search?q=gilgamesh&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEWj8Df1_PeAhUFBSwKHSTFDkQ_AUIDgB&biw=1408&bih=688#imgrc=pdw&umq9AePzOM;

2. SKUPINA

GRŠKA KNJIŽEVNOST

Antigona upodobljena na grški vazi: ujeta med dvema stražarjema, ki jo peljeta pred Kreona

https://www.google.com/search?client=firefox-b-ab&biw=1408&bih=688&tbn=isch&sa=1&ei=UHL6W_2ZBc3qrqS3zYjYDA&q=antigone&ocq=antigone&gs_l=img3...0.0..348055...0.0..0.0.....1.....gws-wiz-img.qrm1YXUSto#imgrc=DaSz c_XjnUzXf

3. SKUPINA

RIMSKA KNJIŽEVNOST

Beg iz gore Troje

https://www.google.com/search?q=eneide&client=firefox-b-ab&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiv8bDtrvPeAhXECuwKHSQ9B0QQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgre=uQhaV-dRbvAqM:

4. SKUPINA

JUDOVSKA KNJIŽEVNOST

Dalmatinova Biblija

https://www.google.com/search?q=biblija&client=firefox-b&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiPr8DPj_PeAhVOM-wKHQg9CCoQ_AUIDigB&biw=1408&bih=688#imgre=olPpHkvhPyk-hM:

PREVERJANJE

Za reševanje imate na voljo 3
minute.

NALOGA 1

Dijak za vsako pravilno manjkajočo besedo dobi 0,5 točke, vsega skupaj si lahko prisluži 12 točk.

Za razvoj književnosti sta bili ključnega pomena **vera** in razvoj **pisave**. **Klinopis** velja za najstarejšo pisavo, razvili so jo Sumerci. Najstarejši ohranjeni zapisi so bili najdeni v mestu **Uruk**. Tudi Egipčani so istočasno razvili svojo pisavo. Vse pomembnejše dokumente so zapisovali s **hieroglifi** na papirus. V 19. stoletju je francoski raziskovalec Jean-François **Champollion** razvozlal hieroglie. Feničani so prav tako razvili svojo pisavo – **fonetično** pisavo. Ustvarili so glasove za soglasnike, samoglasnikov še niso poznali. Te so v pisavo dodali šele Grki in tako ustvarili prvi popolni alfabet – **grški alfabet**. Svoje pisave so razvili tudi na Kitajskem in v Srednji Ameriki.

Iz obdobja sumerske civilizacije so nam ostali ohranjeni **najstarejši** zapisi. Najbolj poznano delo je **Ep o Gilgamešu**. V času kralja **Asurbanipala** (7. st. pr. Kr.), je bila v Ninivah zgrajena **knjižnica**, v kateri so hranili več kot 20.000 glinenih tablic.

Drsnica 13

NALOGA 2

Dijak za vsako označbo kulture dobi 0,5 točke (5 x 0,5), ter za vsako poimensko navedbo še po 0,5 točke (5 x 0,5).

Vir: https://www.google.com/search?hl=sl&bih=69884bm=isch&sa=1&ei=8enTW_TTFdD4keWk6o-CEw&q=world-map&sq=world-map&js_l=img_3_0190167j017_274686_278702_277216_0_0_0_121_345_1j8.....1.....1_gws-wiz-imp-ve3FOyexrj5#imgre=q2kP_V-RDUv3TM (28. 11. 2018)

Drsnica 14

NALOGA 4

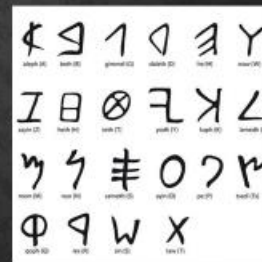
Dijak za poimenovanje vsake pisave dobi 0,5 točke (3 x 0,5), za čas nastanka navedene pisave prav tako 0,5 točke (3 x 0,5).

Mezopotamska pisava (klinopis)
Prib. 3000 pr. Kr.

Egiptčanska pisava (hieroglifi)
Prib. 3000 pr. Kr.

Feničanska pisava
Prib. 1000 pr. Kr.

NALOGA 3

Dijak naj navede 3 bistvena dejanja, kot so na primer: postavi se po robu vladarju Kreonu, prekrši družbene zakone, saj pokoplje oba brata, sledi moralnim zakonom in se upre družbenim, s tem da sledi moralnim zakonom, postane moralna zmagovalka. Za vsako pravilno navedbo si dijak prisluži po 1 točko.

Antigona je glavna junakinja tragedije, ki se postavi po robu vladarju, ko želi pokopati oba v boju padla brata na dostojen način. To jo privede do dejanja, ko prekrši družbene zakone (kraljeve zakone), hkrati pa sledi moralnim zapovedim in kljub prepovedim pokoplje brata. To plača s svojim življenjem in tako postane moralna zmagovalka.

NALOGA 5

Dijak za vsako pravilno razporejeno besedo dobi 0,5 točke (14 x 0,5).

• **Grška književnost**

grški alfabet , leto 800 pr. Kr., Homer, ep in tragedija, Antigona

• **Rimska književnost**

latinska pisava, 8. st. pr. Kr., Enej, Beg iz goreče Troje

• **Judovska književnost**

Biblija, 2508 jezikov, konec 2. tisočletja pr. Kr., apokrifi, Visoka pesem

OB KONCU URE ZNAMO:

- *našteti pisave starega veka in jih časovno umestiti;*
- *pojasniti začetke književnosti in navesti primere;*
- *navesti in časovno umestiti glavna dela grške književnosti;*
- *navesti in časovno umestiti glavna dela rimske književnosti;*
- *navesti in časovno umestiti glavna dela judovske književnosti;*
- *sodelovati znotraj skupine;*
- *javno nastopati pred publiko;*
- *predstaviti svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije;*
- *kritično presojati dane vire in iz njih izbrati pomembne informacije;*
- *kazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine kultur starega veka.*

**HVALA ZA
POZORNOST**

PRILOGA 2: Navodila za izvedbo skupinskega dela

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATOV

Danes bomo učno uro izvedli preko **dela v skupinah**. Delali bomo v **štirih** skupinah. Vsaka od skupin bo dobila enega izmed vsebinskih poudarkov današnje učne ure. Za izdelavo plakata imate na voljo **15 minut**, nadaljnjih **10 minut** bodo potekale predstavitve skupinskega izdelka. Predlagan potek izdelovanja plakata:

- Razdelitev vlog in pregledovanje virov (5 minut);
- Zbiranje podatkov in izdelava plakata (10 minut);
- Predstavitve plakata (10 minut; vsaka skupina ima na voljo dobri 2 minuti).

1. RAZDELITEV VLOG

Če v skupini določimo vloge, je skupinsko delo veliko bolj sistematično in učinkovito. V skupini si porazdelite sledeče vloge:

VODJA; Nadzoruje celoten potek skupinskega dela in potrjuje ideje.

MERILEC ČASA; Ima štoparico (lahko tudi na telefonu), vseskozi spremlja čas.

PREDSTAVITELJ; Predstavi bo dani vsebinski poudarek preostalim dijakom.

NOSILEC PLAKATA; Med predstavitvijo, bo šel nosilec naokoli po skupinah, in vsaki pokazal plakat.

2. PREGLEDOVANJE VIROV

Sedaj ko imate vloge razdeljene, je čas, da se spopadete z viri. Čimbolj učinkovito skušajte pregledati vire in iz njih izluščiti bistvene podatke, ki jih boste zapisali na plakat. Skušajte uporabiti vsa dana gradiva.

3. AVTENTIČNA NALOGA

Izberite si odlomek literarnega dela, ga predstavite učencem in interpretirajte zgodbo.

4. IZDELOVANJE PLAKATA

Izluščene podatke čitljivo in lepo napišite na plakat. Gradiva lahko tudi razrežete in jih uporabite na plakatu. Uporabite lastno ustvarjalnost!!!

Ne pozabite! Na plakat se podpišite in navedite vire (avtor, naslov vira, letnica).

Primer navedbe vira za učbenik ter spletni vir:

- Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Ep o Gilgamešu, <https://akropola.org/ep-o-gilgamesu/> (Dostop: 24. 11. 2018).

5. PREDSTAVITEV PLAKATA PRED DIJAKI

Predstavitve plakatov bodo potekale po vrstnem redu, navedenem na PPT projekciji. Za predstavitev imate časovno omejitev (dobri 2 minuti). Prosim, da se časovne omejitve držite, da bomo lahko kvalitetno izvedli vse predstavitve. Predstavitve naj bo glasna in jasna, ter zanimiva.

6. SAMOOCENJEVANJE SKUPINSKEGA DELA

Ocenite lastno delo v skupini, s križcem označite v kolikšni meri ste dosegli namene skupinskega dela.

Ocenjevanje skupinskega dela	odlično	dobro	slabo
Skupina razume skupinsko nalogo			
Člani so sodelovali med seboj in se poslušali			
Člani se spodbujajo, delijo svoje ideje in mnenja			
Člani jasno in logično predstavijo plakate kolegom			

ŽELIM VAM USPEŠNO SKUPINSKO DELO!

PRILOGA 3: Gradiva za skupinsko delo

1. Skupina: Prve pisave in začetki književnosti

- Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 264-267.
- Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 66-72.
- Vir: Ep o Gilgamešu, <https://akropola.org/ep-o-gilgamesu/> (24. 11. 2018), odlomki.

»Odkritje mita

Iz stoletja zasute knjižnice asirskega kralja Asurbanipala (VII. st. p. n. š) je Anglež George Smith v 19. stoletju izkopal glineno ploščico, katere zapis se je nanašal na babilonski mit o potopu. Zapis je med drugim zanimiv tudi zato, ker po svoji vsebini presenetljivo spominja na biblijsko zgodbo o potopu.

Kmalu zatem je Smith na podlagi nadaljnjega preučevanja drugih ploščic ugotovil, da je ta mit le majhen del dolgega epa, ki so ga stari Babilonci poimenovali Ep o Gilgamešu. Starodavni viri navajajo, da je bil ep sestavljen iz dvanajstih pesnitev, vsaka pesnitev pa je imela okoli 300 verzov in bila zapisana na posebni ploščici.

Po Georgu Smithu, ki je umrl med neko ekspedicijo v Ninivah, so arheologi v Iraku izkopal še številne druge dele različnih verzij mita o Gilgamešu. Nekatere verzije so izvirale iz starobabilonskega obdobja, v Mali Aziji pa so našli odlomke mita v huritskem in hetitskem jeziku. Iz tega je razvidno, da je bil mit o Gilgamešu prisoten na celotnem Bližnjem vzhodu.

Za razliko od mnogih drugih babilonskih besedil v tem mitu osrednje mesto zaseda človek in ne bogovi.

Ep o Gilgamešu

Gilgameš je mogočen, pravičen in moder kralj Uruka. Nihče se ne more meriti z njim po pogumu, saj leve grabi za grivo in jih prebada s sulico, z lokom in puščico pa lovi divjega bika. Dve tretjini je bog in le eno tretjino človek. Je pastir in varuh svojega ljudstva. Je tudi velik graditelj Uruka, njegovo obzidje pa skupaj s svojim ljudstvom gradi dan in noč.

/.../

Gilgameš – arhetip človeka

Vsi veliki mitološki sistemi postavljajo pred človeka cilj – spoznati notranje vrednote, ki mu omogočajo, da postane Človek. Človek mora pri iskanju in spoznavanju samega sebe prestat

številne preizkušnje. Mit o Gilgamešu je bil za starodavne prebivalce Mezopotamije sveto besedilo, v katerem je bil podan vzor, ki mu mora človek slediti. Čeprav je ep sestavljen iz enostavnih elementov, vsebuje vse bistvene psihološke in duhovne elemente, ki jih človek potrebuje, da bi pridobil življenjsko usmeritev in zavzel svoj položaj v svetu.

Gilgameš je arhetipski model človeka, ki ga po eni strani pogojuje obstoj v pojavnem svetu, po drugi strani pa je nesmrtno bitje, ki mora lastno nesmrtnost šele spoznati. Vsakdo nosi v sebi arhetipsko podobo popolnega človeka in naloga vsakega človeka je, da to podobo izrazi tudi v lastnem življenju. Engidu in Gilgameš sta pravzaprav eno bitje. Engidu predstavlja smrtno naravo človeka, Gilgameš pa duhovno, božansko.

Dvojna sekira, ki jo sanja Gilgameš, je simbol, prisoten v mnogih mitologijah. Je orožje, s katerim mitološki junaki ubijajo pošasti in sovražnike. Z njo grški Tezej ubije Minotavra, kar mu omogoča, da iz labirinta pride živ. Je simbol tega, kar človek lahko naredi s svojo lastno voljo.

Ena takšnih preizkušenj je bil za Gilgameša grozljivi Hambuba, ki simbolizira temno stran naše osebnosti. Gilgameš je, da bi ga premagal, moral prepotovati sedem dežel in na svoji poti s sekiro posekati cedrov gozd. Tako mora tudi človek pogosto premagati svoje lastne gore in prepade, prebiti se mora skozi ogromen gozd svojega neznanja, strahov in tesnobe.

Nebeški bik "pustoši" po polju naše zavesti, našem življenju. Treba se je spopasti z "bikom" v sebi, ga premagati, žrtvovati in podrediti lastni božanski naravi.

Siduri-Sabitu predstavlja človeški nižji razum, čigar glavno merilo je udobje in ki poskuša Gilgameša odvrniti od njegovega iskanja nesmrtnosti.

Utnapištim je babilonski Noe. Tisti, ki je preživel "potop" vsega minljivega, prestal vse preizkušnje in spoznal samega sebe, svojo božansko nesmrtno naravo. Vendar pa Gilgamešu ne more podariti nesmrtnosti, temveč jo mora Gilgameš doseči sam, kajti le z lastnimi prizadevanji in žrtvovanjem je možno priti do zelenega cilja.

Nesmrtnost je usoda vsakega človeka, vendar ne nesmrtnost njegovega telesa, temveč duha. Gilgameš je sprva poskušal doseči nesmrtnost svoje minljive narave – Engiduja. Toda, da bi si zaslužili nesmrtnost, se moramo odpovedati življenju v pojavnem svetu, kar predstavlja Gilgamešev sestop v podzemni svet oz. soočanje s smrtjo.

Vse oblike, tudi tiste najlepše, se starajo, umirajo, se spreminjajo v prah. Kar ostaja, je duh – Gilgameš. Gilgameš v vsakem človeku je njegova božanska narava, ki z lastnimi močmi skuša premagati pasti pojavnega sveta, vse sence in temo lastne narave.«

2. Skupina: Grška književnost

- Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 267-269.
- Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 118-120, 122-123.
- Vir: Homer od antike do današnjih dni, <https://www.rtv slo.si/kultura/razstave/homer-od-antike-do-danasnjih-dni/203581> (24. 11. 2018), odlomki.

» Homer se je z Iliado in Odisejo zapisal v večni spomin, ob tem pa vplival na marsikatero svetovno literarno delo in bil deležen mnogih študij ter razprav.

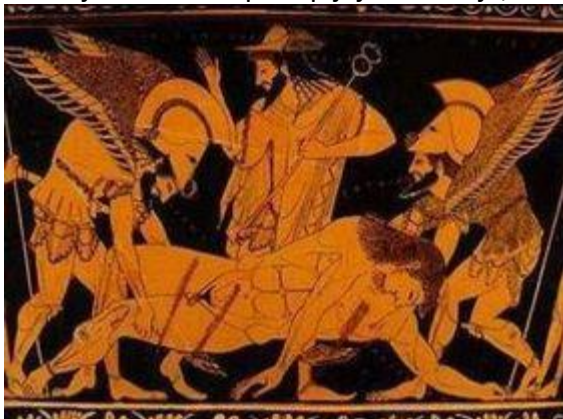
Navdih Egipčanom

Še posebej sta bili pesnitvi Iliada in Odiseja odmevni v Egiptu, kjer je nastala vrsta tekstov, ki kažejo tako na formalne kot na vsebinske paralele s Homerjevima besediloma. Tak je denimo ljubezenski roman Egipčani in Amazonke od 2. do 3. stoletja. Poleg tega je bila v tamkajšnjih krščanskih samostanih še v 6. stoletju Iliada gradivo, ki so se ga učili na pamet.

Odiseja je sestavljena iz 24 spevov in je v nekem smislu nadaljevanje Iliade, ki je ime dobila po grškem imenu za Trojo - Ilion - in je prav tako sestavljena iz 24 spevov, napisanih v značilnem verzu starogrške epike, šestomeru ali heksametru. Iliada je v grobem povzetku zgodba o desetletnem grškem obleganju Troje; spor vsega skupaj je seveda ženska, lepa Helena, kot je tudi spor znotraj grških vrst med vodjo Agamemnonom in Ahilom nastal zaradi lepe Brizejde. Odiseja pa opisuje vračanje enega največjih grških junakov trojanske vojne, Odiseja, domov na Itako. Zaradi zamere bogu morja Pozejdonu, ki mu se Odisej ni želel darovati pred odhodom, potovanje zapleta in traja deset let.

/.../

Iliada se začne z Ahilovo jezo nad Agamemnonom, ki mu je vzel lepo sužnjo Briseido. Ahil se zato noče bojevati in namesto njega odide v boj njegov najboljši prijatelj Patroklos. Ubije ga največji trojanski junak, kraljevič Hektor. Vrh epa je v 22. spevu. Ta opisuje spopad največjih junakov, Hektorja in Ahila. Na Ahilovo stran se postavi boginja Atena in Hektor je poražen. Sam trojanski kralj Priam pride prosit Ahila za sinovo truplo in ta ga usliši. Iliada se sklene z dvema pogreboma - na trojanski strani pokopljejo Hektorja, Grki pa Patrokla.

Odiseja je razdeljena na dva dela; prvi (1-12 speva) se Odisej vrača na rodno Itako, a pot traja deset let (spopadel se je z enookimi Kiklopi, živel s čarovnico Kirko, potoval po podzemlju Hadu, srečal s sirenami, plul mimo Skile in Karibde in se nazadnje spoznal z nimfo Kalipso, ki mu je na ukaz bogov pomagala, da je dosegel otok Fajakov), drugi del pa govori o vrnitvi domov, sinu Telemahu, boju s snubci in ženi Penelopi, ki je podnevi tkala, ponoči parala.«

3. Skupina: Rimska književnost

- Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 270-271.
- Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, 152-153.

4. Skupina: Judovska književnost

- Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 271-273.
- Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 94-95, 101-102.
- **Vir: Biblija, knjiga za vse večne čase, <https://svetkapitala.delo.si/trendi/biblija-knjiga-za-vse-vecne-case-1898> (24. 11. 2018), odlomki.**

»Biblija oziroma Sveto pismo je ena najbolj branih knjig, prevedena je v več kot 2400 jezikov. Pod taktirko režiserja Jerneja Lorencija pa je v ljubljanski Drami doživela tudi odrsko uprizoritev naslovljeno Biblija, prvi poskus.

Biblija je ena najbolj branih in največkrat prevajanih knjig vseh časov, ki je pomembno zaznamovala zgodovino človeštva in še danes pomembno vpliva na kontekste družbenega in individualnega v najrazličnejših kulturah po vsem svetu. Božja beseda se po svetu ne širi le v tiskani izdaji, ampak tudi v zvočni (v slovenščini je Nova zaveza v avdioobliki izšla novembra lani, op. a.) in digitalni. Trevor McKendrick, ki o sebi sicer pravi, da je ateist, je našel tržno nišo, poroča Business Insider.

Z aplikacijo Biblije v Applovi spletni trgovini vsako leto zasluži več kot 100.000 dolarjev, zaradi česar ima tudi malce slabo vest – ker ni veren in ker se je aplikacije lotil za hobi, zdaj pa prinaša glavino za lagodno življenje. Biblija je še vedno vsako leto najbolje prodajana knjiga na svetu. Koliko izvodov je prodajo, je težko ugotoviti; konservativci v ZDA ocenjujejo, da okoli 25 milijonov na leto oziroma 168.000 izvodov na dan, kar znaša okoli pol milijarde dolarjev na leto, pišejo v New Yorkerju.

168.000 izvodov Biblije prodajo na dan v ZDA, kar znaša okoli pol milijarde dolarjev na leto.

Pisatelj Mark Twain je o Bibliji dejal, da je kot lekarna – njena vsebina ostaja enaka, spreminjajo se medicinske prakse. Novo prakso, odrsko uprizoritev, naslovljeno Biblija, prvi poskus, je pri nas doživela v sredo, 19. aprila. Režiserja predstave Jerneja Lorencija že od nekdaj vznemirjajo stari teksti – primerjati to, kar je bilo na začetku, kar je bilo pozneje vedno znova prevajano in zapisano, z današnjimi zapisi, osredotočiti se na razlike in podobnosti. Zanimal ga je kontekst. »Ta je danes najpomembnejši, ne samo v teatru,« je dejal na novinarski konferenci. O Bibliji pa je zapisal, da je »velika in največja knjiga. In ta velika in največja knjiga je postajala vse večja in še večja. In še večja

je postala. Postala je tako velika, da je bila že prevelika. In ko je postala prevelika, se je začela prazniti.«

Dodal je, da bomo na »njenem skoraj povsem izpraznjenem pogorišču iskali preživele. V nekdam veliki, celo največji knjigi, v knjigi vseh knjig, v obljudi vseh obljud, v razočaranju vseh razočaranj, bomo iskali zgodbo – ali dve.« Pri postavljanju predstave na oder so ga zanimale majhne stvari: kako ta besedila zvenijo, kako misliti besedilo in kontekst in njuno razmerje ter tudi kako malo pozabiti na kontekst. Zanima ga, kako bodo gledalci s svojimi konteksti postali tekst predstave. O predstavi režiser Lorenci, ravnatelj Drame Igor Samobor in tudi igralci pravijo, da je ponižna do vira in da preizprašuje zelo klasična eksistencialna vprašanja o položaju današnjega človeka.

Od Septuaginte do Dalmatina

Biblija, ki je ena najpogosteje tiskanih, branih in kupljenih knjig na svetu, je nastajala več stoletij, ima več avtorjev, začetki pisanja pa so zelo nejasni. V 3. stoletju pred našim štetjem je nastal prvi grški prevod Biblije Septuaginta. V 4. stoletju našega štetja pa je svoj pečat z latinskim prevodom Svetega pisma (Vulgata, kar v latinščini pomeni splošno razširjena med množico) pustil Hieronim. Papež Damaz I. mu je naročil prevod evangelijev, pozneje pa se je lotil še hebrejske Stare zaveze in drugih delov Nove zaveze. Hieronimov prevod Biblije so najprej kritizirali, leta 1546 pa ga je tridentinski koncil razglasil za osnovno besedilo Katoliške cerkve. Biblijo je v slovenski jezik prvi začel prevajati Primož Trubar, ki je leta 1557 izdal prevod Nove zaveze. Celotno Sveto pismo, tako Novo kot Staro zavezo, pa je prevedel Jurij Dalmatin, ki je za to potreboval kar deset let.

Knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu ima, tako piše na njihovi spletni strani, v trezorju med dragocenostmi tudi enega od 1500 izvodov, ki so bili leta 1584 natisnjeni v nemškem Wittenbergu. Prevodov Biblije pa še ni konec. Leta 2013 je njen prevod v norveščino po prodaji prekosil celo trilogijo 50 odtenkov sive, povečanje zanimanja pa jo je v deželi fjordov prineslo tudi na odrske deske, so poročali tuji mediji. Da so v Drami Biblijo lahko postavili na oder, so ustvarjalci »pregledali, primerjali in delno uporabili vse prevode Biblije, od Dalmatinovega do standardnega, najnovejše različice«, je na novinarski konferenci povedala lektorica Tatjana Stanič.

Deli odsevajo celoto

O Bibliji je napisanih morje razprav, spodbudila je tudi številne interpretacije in akademske razprave, celo spore. V imenu enega in edinega boga se je v človeški zgodovini zgodilo marsikaj, tako dobrega kot hudega.

Tjaša Mislej: Ko je bila biblija še preganjana in osovražena, so njeni bralci in oznanjevalci zanjo tvegali in tudi izgubili življenje.

»Biblija je postopno dosegla in si pridobila veliko bralcev oziroma poslušalcev. Na začetku svoje poti, ko je bila še preganjana in osovražena, so njeni bralci in oznanjevalci zanjo tvegali in tudi izgubljali lastna življenja. Biblija je prehodila dolgo pot skozi človeško zgodovino in v sebi združuje vse, kar je človeškega: najbolj krhko osamljenost, izgubljenost in duševno stisko, človeški eros, hrepenenje in potrebo po ljubezni, potrebo po dopolnitvi v drugem, popolnejšem, in po drugi strani najokrutnejše nasilje, sovraštvo in zatiranje drugega ali samega sebe,« je v gledališkem listu zapisala Tjaša Mislej.

Uprizarjanje Biblije je zato samo po sebi nekaj megalomanskega in se, ne glede na to, da gre za interpretacijo manjših delov s fokusom na posameznih motivih, ne more izogniti razmisleku o

celoti, je dodala. Mislejeva je še zapisala, da je ustvarjalna ekipa pri poskusu uprizarjanja Biblije za izhodišče uporabila raznovrstna svetopisemska besedila, med njimi tudi Visoko pesem, Pridigarja ali Kohelet, Ezekijela in Jobovo knjigo. Ta so sicer zelo raznolika, vendar vsako postavlja svoja vprašanja, probleme ... V vseh je mogoče najti neskončno potrebo človeka po bližnjem, njegovo večno hrepenenje, krhkost, potrebo po sprejetju, spoštovanju, cenjenosti, po tem, da ne ostane sam, njegov odnos do boga, do drugega.«

PISAVA IN KNJIŽEVNOST STAREGA VEKA

1. Dopolni manjkajoče besede v besedilu (___/6)

Za razvoj književnosti sta bili ključnega pomena _____ in razvoj _____. _____ velja za najstarejšo pisavo, razvili so jo Sumerci. Najstarejši ohranjeni zapisi so bili najdeni v mestu _____. Tudi Egipčani so istočasno razvili svojo pisavo. Vse pomembnejše dokumente so zapisovali s _____ na papirus. V 19. stoletju je francoski raziskovalec Jean-François _____ razvozlal hieroglie. Feničani so prav tako razvili svojo pisavo – _____ pisavo. Ustvarili so glasove za soglasnike, samoglasnikov še niso poznali. Te so v pisavo dodali šele Grki in tako ustvarili prvi popolni alfabet – _____. Svoje pisave so razvili tudi na Kitajskem in v Srednji Ameriki.

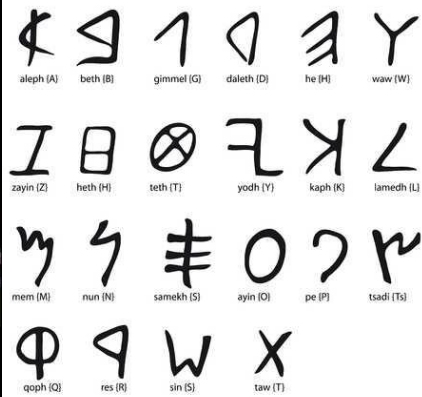
Iz obdobja sumerske civilizacije so nam ostali ohranjeni _____ zapisi. Najbolj poznano delo je _____. V času kralja _____ (7. st. pr. Kr.), je bila v Ninivah zgrajena _____, v kateri so hranili več kot 20.000 glinenih tablic.

2. Na zemljevidu označi kulture, kjer so se razvile najstarejše pisave, ter jih poimenuj (___/5)

Vir: https://www.google.com/search?biw=1408&bih=688&tbm=isch&sa=1&ei=8xn7W-TTFdD4kwWK4o-QBw&q=world+map&oq=world+map&gs_l=img..3..0l2j0i67j0l7.274666.276702..277216...0.0..0.121.945.1j8.....1....1..gws-wiz-img.ve3FQyexrjA#imgrc=q2kP_V-RDUv3TM: (25. 11. 2018)

3. Pod sliko navedi katera pisava je na sliki in jo časovno umesti. (___/3)

4. Na primeru Antigone na kratko razloži moralni pomen junakinje. (___/3)

5. Besede desnega stolpca pravilno podpiši pod dane besede v levem stolpcu. (___/7)

Grška književnost Beg iz goreče Troje, Enej, leto 800 pr. Kr., Biblija, Homer

Rimska književnost latinska pisava, 2508 jezikov, konec 2. tisočletja pr. Kr.,
Visoka pesem

Judovska književnost ep in tragedija, grški alfabet, apokrifi, Antigona, 8. st.
pr. Kr.

Za domačo nalogo razmislite, kakšen pomen ima Biblija za razvoj slovenskega jezika.

PRILOGA 5 Preverjalni list (izpolnjen)

PISAVA IN KNJIŽEVNOST STAREGA VEKA

1. Dopolni manjkajoče besede v besedilu (___/6)

Dijak za vsako pravilno manjkajočo besedo dobi 0,5 točke, vsega skupaj si lahko prisluži 12 točk.

Za razvoj književnosti sta bili ključnega pomena vera in razvoj pisave. Klinopis velja za najstarejšo pisavo, razvili so jo Sumerci. Najstarejši ohranjeni zapisi so bili najdeni v mestu Uruk. Tudi Egipčani so istočasno razvili svojo pisavo. Vse pomembnejše dokumente so zapisovali s hieroglifi na papirus. V 19. stoletju je francoski raziskovalec Jean-François Champollion razvozlat hieroglie. Feničani so prav tako razvili svojo pisavo – fonetično pisavo. Ustvarili so glasove za samoglasnike, samoglasnikov še niso poznali. Te so v pisavo dodali šele Grki in tako ustvarili prvi popolni alfabet – grški alfabet. Svoje pisave so razvili tudi na Kitajskem in v Srednji Ameriki. Iz obdobja sumerske civilizacije so nam ostali ohranjeni najstarejši zapisi. Najbolj poznano delo je Ep o Gilgamešu. V času kralja Asurbanipala (7. st. pr. Kr.), je bila v Ninivah zgrajena knjižnica, v kateri so hranili več kot 20.000 glinenih tablic.

2. Na zemljevidu označi kulture, kjer so se razvile najstarejše pisave, ter jih poimenuj (___/5)

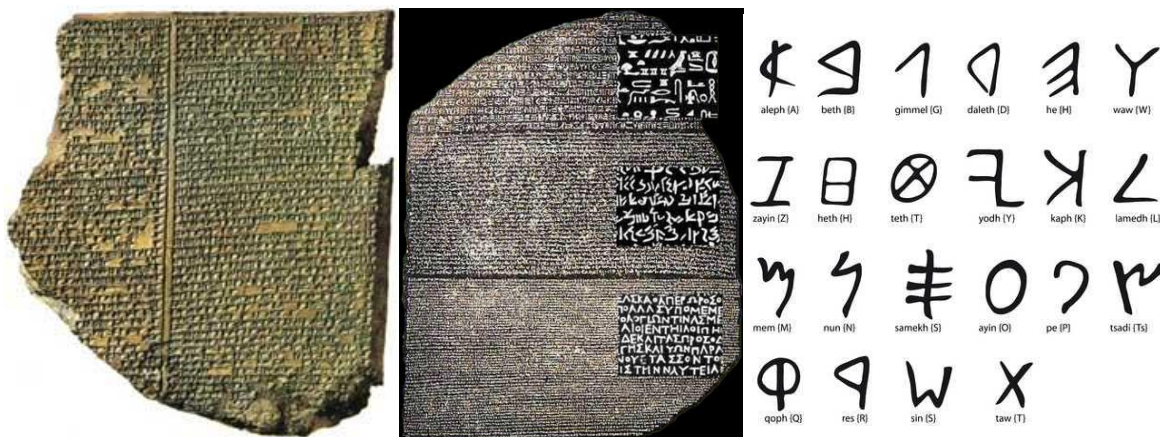
Dijak za vsako označbo kulture dobi 0,5 točke (5 x 0,5), ter za vsako poimensko navedbo še po 0,5 točke (5 x 0,5).

Vir: https://www.google.com/search?biw=1408&bih=688&tbn=isch&sa=1&ei=8xn7W-TTFdD4kwWK4o-QBw&q=world+map&oq=world+map&gs_l=img.3..012j0i67j0l7.274666.276702..277216..0.0..0.121.945.1j8.....1....1.gws-wiz-img.ve3FQyexrjA#imgrc=q2kP_V-RDUv3TM: (25. 11. 2018)

3. Pod sliko navedi katera pisava je na sliki in jo časovno umesti. (___/3)

Dijak za poimenovanje vsake pisave dobi 0,5 točke (3 x 0,5), za čas nastanka navedene pisave prav tako 0,5 točke (3 x 0,5).

Mezopotamska pisava (klinopis)
Prib. 3000 pr. Kr.

Egipčanska pisava (hieroglifi)
Prib. 3000 pr. Kr.

Feničanska pisava
Prib. 1000 pr. Kr.

4. Na primeru besed Antigone: »*Ne da sovražim, da ljubim sem na svetu*«, na kratko opiši njen moralni pomen (___/3)

Dijak naj navede 3 bistvena dejanja, kot so na primer: postavi se po robu vladarju Kreonu, prekrši družbene zakone, saj pokoplje oba brata, sledi moralnim zakonom in se upre družbenim, s tem da sledi moralnim zakonom, postane moralna zmagovalka. Za vsako pravilno navedbo si dijak prisluži po 1 točko.

Antigona je glavna junakinja tragedije, ki se postavi po robu vladarju, ko želi pokopati oba v boju padla brata na dostojen način. To jo privede do dejanja, ko prekrši družbene zakone (kraljeve zakone), hkrati pa sledi moralnim zapovedim in kljub prepovedim pokoplje brata. To plača s svojim življenjem in tako postane moralna zmagovalka.

5. Besede desnega stolpca pravilno podpiši pod dane besede v levem stolpcu. (___/7)

Dijak za vsako pravilno razporejeno besedo dobi 0,5 točke (14 x 0,5).

Grška književnost

grški alfabet , leto 800 pr. Kr., Homer, ep in tragedija, Antigona

Rimska književnost

latinska pisava, 8. st. pr. Kr. ,Enej, Beg iz goreče Troje

Judovska književnost

Biblija,2508 jezikov, konec 2. tisočletja pr. Kr., apokrifi, Visoka pesem

Za domačo nalogo razmislite, kakšen pomen ima Biblija za razvoj slovenskega jezika.

PISAVE IN KNJIŽEVNOST STAREGA VEKA

1. PRVE PISAVE IN ZAČETKI KNJIŽEVNOSTI

Za razvoj književnosti sta bili ključnega pomena **vera** in **razvoj pisave**. Z literarnimi deli so prinašali pripovedi, ki so največkrat pripovedovali o **junakih, bogovih, stvarjenju sveta in nastanku človeku**. Klinopis velja za najstarejšo pisavo, razvili so jo Sumeri prib. 3000 let pr. Kr. Najstarejši ohranjeni zapisi so bili najdeni v mestu **Uruk**. Tudi Egipčani so istočasno razvili svojo pisavo. Vse pomembnejše dokumente so zapisovali s hieroglifi na papirus. V 19. stoletju je francoski raziskovalec Jean-François **Champollion** razvozlal hieroglie. Tudi Feničani so razvili lastno pisavo – fonetično pisavo. Ustvarili so glasove za soglasnike, samoglasnikov še niso poznali. Te so v pisavo dodali šele Grki in tako ustvarili prvi popolni alfabet. Svoje pisave so razvili tudi na Kitajskem in v Srednji Ameriki.

Najbolj poznano delo mezopotamske književnosti je **Ep o Gilgamešu**. Ep opisuje junaškega vladarja Gilgameša, ki je želel okoli svojega mesta zgraditi mogočno obzidje. Ljudje so bili izčrpani in so bogove prosili za pomoč. Bogovi so poslali sovražnika Engiduja. Z Gilgamešom sta se spopadla, a kmalu sta se začela občudovati in se spoprijateljila. Zato so bogovi kaznovali Engiduja s smrtjo. Gilgameš se je odpravil iskati nesmrtnost. Ko je našel rožo nesmrtnosti, mu jo je ukradla kače in Gilgameš je spoznal, da ljudje nimamo moči nad usodo. Iz obdobja sumerske civilizacije so nam ostali ohranjeni najstarejši zapisi. V času kralja Asurbanipala (7. st. pr. Kr.), je bila v Ninivah zgrajena **Asurbanipalova knjižnica**, v kateri so hranili več kot 20.000 glinenih tablic.

2. GRŠKA KNJIŽEVNOST

Grki so prevzeli pisavo od Feničanov, ji dodali samoglasnike in ustvarili **grški alfabet**. Pisava je bila ključna za razvoj književnosti. Motivi za literarna dela so izhajali iz bogate grške mitologije. Grki so razvili večino literarnih zvrsti, ki jih poznamo. Najbolj poznana sta **grški ep in tragedija**, ki še vedno služita kot temelj

sodobni dramatik. Homerjevi deli **Iliada in Odiseja** predstavljata vrh grške epike. Junaki epov so bili vzorniki takratnim prebivalcem, saj so predstavljali heroje z nadčloveškimi močmi, a človeškimi lastnostmi.

V 6. tisočletju pr. Kr. se je uveljavila grška tragedija. Tragedije so prikazovale tragične junake iz grške mitologije. S tragedijami so vzgajali grške državljane in reševali ključne življenjske probleme. Preko doživljanja sočutja, naj bi gledalec prišel do očiščenja. Najbolj poznano delo je Sofoklejeva **Antigona**. V delu se junakinja upre vladarju, ker sledi lastni vesti in moralnim zakonom. S tem prekrši državni zakon in se ne podredi človeškim zakonom. Zato kljub smrti postane moralna zmagovalka.

3. RIMSKA KNJIŽEVNOST

S **helenizmom** se je grška kultura širila in vplivala na rimske ustvarjalce, ki so po grškem vzoru uprizarjali komedije in tragedije. Razvili so številne literarne zvrsti. Najbolj poznan nam je Vergilijev ep **Eneida**. Ep pripoveduje o pogumnem junaku Eneju, ki uspe zbežati iz goreče Troje. Na dolgem potovanju polnem preizkušenj se le uspe ustaliti v Italiji. Njegova potomca Romul in Rem ustanovita mesto Rim. Kot je menil cesar Avgust, naj bi Enej predstavljal ideal rimskega življenja ter uresničitev rimske usode.

4. JUDOVSKA KNJIŽEVNOST

V 2. tisočletju pr. Kr. so se judovska plemena naselila v Palestini. Preko **Biblije** se nam je ohranila starojudovska književnost. Nastanek je povezan z ustnim izročilom, ki so ga verni Judje prenašali od ust do ust. Njen pravi avtor naj bi bil **Bog** in zato velja za **navdihnjeno**, saj je nastala v zavezi med Bogom in človekom. Biblija je močno vplivala na umetniška in filozofska dela vse do današnjih dni. Prvi prevod svetega pisma v grščino se imenuje **Septuaginta**, v latinščino pa **Vulgata**. Tudi Slovenci smo leta **1584** dobili svoj prevod celotnega Svetega pisma in se uvrstili na dvanajsto mesto med evropskimi državami. Za prevod je zaslužen Jurij Dalmatin.

ZAČETKI KNJIŽEVNOSTI STAREGA VEKA

Razlogi za nastanek :

-razvoj pisave in verovanje

Snov za pisanje:

- junaki, bogovi,
stvarjenje sveta
in nastanek človeka

MEZOPOTAMIJA

-3000 pr. Kr

klinopisna pisava

-Ep o Gilgamešu

-Asurbanipalova knjižnica
(7. st. pr. Kr.)

EGIPT

-3000 pr. Kr.

-hieroglifi

-Kamen iz Rossete
(Champollion)

Obraza, ki bi mogel gledati soncu v oči,
ni ga in ga nikoli ni bilo.
Že od začetka sveta ni stalnosti in je ni.
Speči in mrtvi - kako podobna sta si med seboj!
Mar ni v obeh obrazih upodobljena smrt?
Naj bo človek preprost, naj bo imenitnega rodu -
tako je, odkar je Enil blagoslovil človeški rod -
kadar se človeku izpolni njegova usoda
ter izpusti stražar pri vratih podzemlja
njegovo dušo na beli dan,
takrat se zberejo anunaki, vzvišeni bogovi, na posvet
in Mametum, ki kroji usodo,
mu skupno z njimi odredi njegovo pot.
Dodeli mu življenje in smrt,
toda smrt - njen dan je vsem nepoznan.

Ep o Gilgamešu, odlomek

Ep o Gilgamešu

Kamen iz Rossete

Avtor/ji: Maruša Nartnik

Viri:

Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Lah, Klemen. et al. (2018) Umetnost besede: učbenik za slovenščino – književnost v 1. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

UČNA PRIPRAVA:

Kako je bilo življenje v starem veku povezano s svetom bogov?

IME IN PRIIMEK:

Hajrudin Osmanbašić

DATUM:

6. 12. 2018

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija Novo mesto	
Razred:	prvi	
Datum:	13. 12. 2018	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od magije do religije
	Poglavje iz učbenika:	Od magije do religije
Učna enota – naslov učne ure:	Kako je bilo življenje v starem veku povezano s svetom bogov?	
Učne oblike:	-frontalna učna oblika -individualna učna oblika	
Učne metode:	-metoda razlage -metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda besedne demonstracije - metoda demonstracije gibljivih slik - metoda dela s slikovnimi viri - metoda dela s pisnimi viri	
Učne tehnike:	x	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pojasnijo, kaj pomeni biti človek kot duhovno bitje;</i> • <i>razložijo proces razvoja magije in njene pojavne oblike pri posameznih prazgodovinskih kulturah in ljudstvih starega veka; (...)</i> • <i>različne oblike duhovnega življenja oziroma religijo umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor;</i> • <i>razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost;</i> • <i>oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije;</i> • <i>razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije;</i> • <i>razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja;</i> • <i>razvijajo sposobnost za razumevanje in spoštovanje različnosti in drugačnosti ver;</i> • <i>razvijajo pripravljenost premagovati predsodke in stereotipe;</i> • <i>razvijajo pozitiven odnos do raznolikosti in večkulturnosti;</i> • <i>spoznajo pomen medkulturnega dialoga in strpnosti.«</i> <p>(Učni načrt, str. 20)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definirati magijo -definirati religijo -definirati animizem -opisati Venero in njeno povezavo s kultom plodnosti -poimenovati najstarejše dokaze za duhovnost

		<p>praljudi</p> <ul style="list-style-type: none"> -našteti dve teoriji o nastanku jamskih risb -opisati verovanja starih Egipčanov -opisati religiozni poskus faraona Amenhotepa IV. -opisati zoroastrstvo -primerjati grško in rimsko religijo -našteti tri dejavnike, ki so vplivali na rimsko religijo -na upodobitvah razlikovati med antropomorfim in zoomorfnim prikazom bogov -prepoznati staroegipčansko mumijo -poimenovati kraj nastanka najstarejše politeistične religije mezopotamskega prostora -razlikovati med politeizmom in monoteizmom
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -reševati naloge na preverjalnem list -spremljati PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) -odgovarjati na vprašanja, ki jih postavlja učitelj
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -spoštovati stare religije in drugačna duhovna prepričanja ter prakse -pokazati in izraziti zanimanje za stare religije -izkazati zanimanje in spoštovanje do zgodovinskih virov
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> -Uvajanje -Obravnavanje nove učne snovi -Urjenje -Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Človek je duhovno bitje 2. Svet bogov prvih civilizacij 3. Svet grških in rimskih bogov 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> -učbenik (Cedilnik, A. et al., 2018, 300-307) -PowerPoint z zapisom učne snovi -preverjalni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> -LCD projektor -računalnik
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Srednja splošna šola:</p> <p>Geografija (obrnava Egipta, Nila, Mezopotamije, Grčije, Apeninskega polotoka), likovna umetnost (obrnava likovnih in drugih umetniških izdelkov povezanih s čaščenjem (Venere, Levji človek itn.)), sociologija (obrnava povezave med družbo, oblikami vlade in religijo, tabu, totem).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Dogma (nespremenljiv verski nauk)</p> <p>Lararij (rimski hišni oltar namenjen čaščenju larom, penatom in genijem)</p> <p>Animizem (vera v duhove, ki prebivajo v živalih, rastlinah, ljudeh, pa</p>	

	<p>tudi v neživi naravi (zvezdah, kamnih itn.))</p> <p>Magija (zbirka postopkov in obredov, s katerimi si človeška volja ob uporabi okultnih moči poskuša podrediti naravo)</p> <p>Religija (sistem verovanja, etičnih vrednot in dejanj, ki izražajo človekov odnos do svetega)</p> <p>Totem (določene živali, ki so veljale za svete in so ščitile določeno pleme oz. rod)</p> <p>Tabu (nedotakljivost, prepoved ubijanja nečesa)</p> <p>Politeizem (čaščenje več bogov (ponavadi vsak odgovoren za določeno področje delovanja))</p> <p>Antropomorfno (v obliki človeka)</p> <p>Zoomorfno (v obliki živali ali z živalsko glavo in človeškim telesom)</p> <p>Monoteizem (vera v enega boga)</p> <p>Holokavst (grški način žrtvovanja pri katerem se je žrtvovana žival povsem zažgala)</p>	
<p>Viri in literatura za učno pripravo:</p>	<p>Učni načrt</p>	<p><i>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> file:///C:/Users/osmanbasic/Downloads/un_zgodovina_280_ur_gimn%20(2).pdf (2.12.2018).</p>
	<p>Učna priprava</p>	<p><i>Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 31, 34, 48, 54-55, 61, 67, 75, 88, 90-91, 274, 133, 300-307.</i> <i>Cotterell, Arthur (1998) Miti in legende: ilustrirana enciklopedija. Ljubljana: Mladinska knjiga, 16-17, 59-60, 60, 72-73, 101, 194.</i> <i>Sabo, Ana Ratajc, Goran Sabo (2001). Med antičnimi bogovi. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 22, 24, 26, 28, 29, 32, 33-34, 35, 47, 60.</i></p>
	<p>PowerPoint</p>	<p>Stran 1: https://www.stcolettawi.org/blog/religious-freedom-day/ Stran 7: https://www.sciencemag.org/news/2016/03/how-sliced-meat-drove-human-evolution Stran 9: https://www.ancientcraft.co.uk/reenactment/prehistoric_shamans.html Stran 11: https://en.wikipedia.org/wiki/Burial#/media/File:Burial_IMG_1858.jpg Stran 12: https://en.wikipedia.org/wiki/Control_of_fire_by_early_humans#/media/File:Diorama_cavemen_-_National_Museum_of_Mongolian_History.jpg https://en.wikipedia.org/wiki/Prehistoric_art#/media/File:Prehistoric_Hand_Outline_Cosquer_Cave.JPG</p>

G

https://en.wikipedia.org/wiki/Lascaux#/media/File:Lascaux_01.jpg

Stran 13:

https://www.ancientcraft.co.uk/reenactment/prehistoric_shamans.html

Stran 14:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Totem#/media/File:Kwakiutl1.jpg>

Stran 15:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Lion-man#/media/File:Loewenmensch2.jpg>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Lion-man#/media/File:Loewenmensch1.jpg>

Stran 16:

https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_figurines#/media/File:VenusHohlefels2.jpg

https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_figurines#/media/File:Wien_NHM_Venus_von_Willendorf.jpg

https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_figurines#/media/File:Vestonicka_venuse_edit.jpg

Stran 17:

https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_agriculture#/media/File:VAM_-_Rollsiegel_1.jpg

<https://qazishahbaz1992.wordpress.com/2014/06/14/catalhoyuk-ancient-village/>

Stran 18:

https://en.wikipedia.org/wiki/Code_of_Hammurabi#/media/File:Milkau_Oberer_Teil_der_Steile_mit_dem_Text_von_Hammurapis_Gesetzescod_369-2.png

Stran 20:

https://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Egyptian_deities#/media/File:La_Tombe_de_Horemheb_cropped.jpg

Stran 21:

https://en.wikipedia.org/wiki/Sumer#/media/File:Basse_Mesopotamie_DA.PNG

Stran 22:

https://en.wikipedia.org/wiki/Bible#/media/File:Gutenberg_Bible,_Lenox_Copy,_New_York_Public_Library,_2009._Pic_01.jpg

https://en.wikipedia.org/wiki/Gilgamesh#/media/File:Hero_lion_Dur-Sharrukin_Louvre_AO19862.jpg

Stran 23:

Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 303.

Stran 25:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Ugarit#/media/File:Syria_location_map3.svg

Stran 26:

https://en.wikipedia.org/wiki/Baal#/media/File:Baal_thunderbolt_Louvre_AO15775.jpg

Stran 27:

https://en.wikipedia.org/wiki/Nile#/media/File:River_Nile_map.svg

Stran 28:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Maat#/media/File:Maat.svg>

Stran 29:

[https://sl.wikipedia.org/wiki/Tutankamon#/media/File:TUT-Ausstellung_FFM_2012_47_\(7117819557\).jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Tutankamon#/media/File:TUT-Ausstellung_FFM_2012_47_(7117819557).jpg)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Amun#/media/File:Amun.svg>

Stran 30:

https://en.wikipedia.org/wiki/Amun#/media/File:Amun-Ra_mirror.svg

Stran 31:

-spletni videoposnetek

Mummification (How an Ancient Egyptian Mummy was Made)

https://www.youtube.com/watch?v=4FiM8S2_nSg
(26.11.2018)

http://www2.arnes.si/~oskrzr2/Timko2002_03/Egypt/balzamer_na_delu.htm

Stran 32:

<https://en.wikipedia.org/wiki/KV62#/media/File:Egypt.KV62.01.jpg>

Stran 33:

<https://www.rtv slo.si/kultura/drugo/nova-odkritja-v-eni-najlepsih-egipcanskih-grobnic/233730>

Stran 34:

https://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_the_Dead#/media/File:Egypt_dauingevekten.jpg

Stran 35:

https://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_the_Dead#/media/File:Weighing_of_the_heart3.jpg

Stran 37:

https://en.wikipedia.org/wiki/Akhenaten#/media/File:Akhenaten,_Nefertiti_and_their_children.jpg

Stran 38:

https://en.wikipedia.org/wiki/Ahura_Mazda#/media/File:Ahura_mazda_representaci%C3%B3n.gif

Stran 39:

https://en.wikipedia.org/wiki/Zoroaster#/media/File:Raffael_071.jpg

Stran 40:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Zoroastrianism#/media/File:Faravahar.svg>

Stran 41:

https://en.wikipedia.org/wiki/Zoroastrianism#/media/File:Ateshkadeh_yazd.jpg

<https://en.wikipedia.org/wiki/Zoroastrianism#/media/File:Parsi-navjote-sitting.jpg>

Stran 42:

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Mikene#/media/File:MaskeAgamemnon.JPG>

Stran 43:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Homer#/media/File:Homer_British_Museum.jpg

Stran 44:

https://en.wikipedia.org/wiki/Pythia#/media/File:A_Delphi_magic_mist.JPG

Stran 45:

https://en.wikipedia.org/wiki/Hercules#/media/File:Antonio_del_Pollaiolo_-_Ercole_e_I%27Idra_e_Ercole_e_Anteo_-_Google_Art_Project.jpg

https://en.wikipedia.org/wiki/Hercules#/media/File:Antonio_del_Pollaiolo_-_Ercole_e_I%27Idra_e_Ercole_e_Anteo_-_Google_Art_Project.jpg

Stran 46:

https://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Greek_temple#/media/File:Attica_06-13_Athens_50_View_from_Philopappos_-_Acropolis_Hill.jpg

https://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Greek_temple#/media/File:Attica_06-13_Athens_50_View_from_Philopappos_-_Acropolis_Hill.jpg

Stran 47:

Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 306.

Stran 48:

https://en.wikipedia.org/wiki/Agriculture_in_ancient_Rome#/media/File:Roman_harvester,_Trier.jpg

Stran 49:

Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 300.

Stran 50:

https://en.wikipedia.org/wiki/Lares#/media/File:Casa_dei_Vettii_-_Larario.jpg

Stran 51:

<http://romeartlover.tripod.com/Cloud01.jpg>

Stran 52:

https://en.wikipedia.org/wiki/Glossary_of_ancient_Roman_religion#/media/File:Bas_relief_from_Arch_of_Marcus_Aurelius_showing_sacrifice.jpg

Stran 53:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Augur#/media/File:A>

	ugur, Nordisk familjebok.png
Preverjalni list	<p>Slika Wilendorfske Venere https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_figurines#/media/File:Wien_NHM_Venus_von_Willendorf.jpg</p> <p>Nastanek sveta pri Sumerjih Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 302.</p> <p>Obred Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 307.</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	Poglejte gor. Pokaže prvi diapozitiv. Ali lahko prepoznate simbole, ki so upodobljeni na PPT in če da, kaj simbolizirajo? Če lahko, dvignite roke.	<i>Učenci pogledajo na projekcijo. Učenci dvigujejo roke in odgovarjajo: Križ-simbol krščanstva, polmesec-simbol islama, davidova zvezda-simbol judovske vere ...</i>	Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint, stran 1.
	Kot ste najbrž že ugotovili bomo danes obravnavali zgodovino magije in religije od njenih skrajnih začetkov. Naslov je (pokaže naslednji diapozitiv) Kako je bilo življenje v starem veku povezano s svetom bogov? To si kar prepišite v zvezke.	<i>Učenci poslušajo in si prepišejo naslov v zvezke.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 2.
	Današnja učna ura bo razdeljena na tri vsebinske poudarke (pokaže tretji diapozitiv) in pri tretjem boste dobili posebno nalogo. Na koncu bomo imeli preverjanje. Učbenike ne boste potrebovali in jih zato kar pospravite v torbo. Morali pa si boste med uro zapisovati učno snov v zvezke s pomočjo PPT-a. Današnja snov se delno navezuje na staro in zato od vas pričakujem stalno pozornost in aktivnost.	<i>Učenci poslušajo, pripravijo zvezke in pisala ter pospravijo učbenike v torbo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 3.

Tako je. Za stik z duhovi in njihovo naklonjenost se je poskrbelo s pomočjo ritualov in obredov, ki so jih opravljali vrači oziroma šamani. Predvsem darovanja in žrtvovanja so tu igrala pomembno vlogo.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 8.
Gledano na splošno se za vse te predreligijske postopke in obrede za okultni nadzor narave, kar prikazuje tudi ta slika, uporablja poseben izraz.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 9.
Kateri je ta izraz?	<i>Učenci odgovorijo: -magija</i>	Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 9.
Ali mogoče veste kaj so najstarejši dokazi za duhovnost praljudi?	<i>Učenci odgovorijo: -grobovi in pridatki v njih</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 10.
Da, prav imate. Gre za urejene grobove (predvsem iz srednje kamene dobe) v katerih so bila najdena orodja in orožja kot sopotnica za onostranstvo. Pri nekaterih so bila telesa najdena celo v položaju fetusa in obarvana z okro, rdečo barvo.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 10.
Enega od takih grobov s trupli v embrionalni legi lahko vidite na sliki.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 11.
Prav tako se domneva, da se je tudi uporaba ognja in ustvarjanje prvih umetniških izdelkov navezala na verske rituale.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 12.
Predvsem pri zelo realističnih upodobitvah živali sta se pojavili dve teoriji. Prva pravi, da je šlo za uročenje živali pri lovu. Druga pa	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 13.

pravi, da so vrači naredili povezavo med dušami živali in ljudi.		Metoda slikovne demonstracije.	
Za te svete živali, ki so ščitile določeno pleme je veljal poseben naziv. Ali slučajno veste kakšen?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -totem	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 14.
Da. Imenovali so se totem in za njih je veljal tabu. Kaj pa to pomeni?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -prepovedano jih je bilo ubijati, bile so nedotakljive	Frontalna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 14.
Poleg slikarjev se je izdelovalo tudi kipce kot na primer ta levji človek, ki vam ja najbrž malo manj znan in se je domnevno uporabljal pri šamanskih obredih.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 15.
Zagotovo pa vam je znan tale kipec. Ga kdo zna poimenovati?	<i>Učenci odgovorijo:</i> - Wilendorfska Venera	Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint, stran 16.
Tako je. Wilendorfska Venera je le ena od mnogih Vener, ki so jih našli arheologi. Najstarejša je Venera iz Schelkingena (ta na levi). Na desni je Venera iz Dolnih Věstonic. Te fotografije imate tudi v učbeniku. Za te kipce se domneva, da so bili vključeni pri kultu plodnosti.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 16.
Pa zakaj mislite, da se to sploh domneva?	<i>Učenci odgovorijo:</i> - zaradi oblin in poudarjenih ženskih atributov	Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint, stran 16.
Ta kult je bil prisoten tudi v mlajši kameni dobi, ko se je zgradilo več svetišč v čast Matere Zemlje.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda	PowerPoint, stran 16.

		razlage.	
Kmalu so se gospodarske in družbene spremembe v zgodovini kazale tudi pri verskih predstavah. Katere pa so bile te spremembe?	<i>Učenci odgovorijo:</i> - pojav kmetijstva, držav, razslojevanja, pisave in stalnih naselbin	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 17.
Da, prav imate. Te spremembe so se kazale v pojavu novih božanstev, kultov vladarjev in poudarjanja pomena letnih ciklusov.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 17.
V tem obdobju se je tudi razvil pojem religije. Ali prepoznate tale artefakt?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -to je stela na kateri je zapisan Hamurabijev zakonik	Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint, stran 18.
Da, tako je. Na njem je upodobljen vladar Hamurabi, ki stoji pred bogom sonca Šamašo. Tu se vidi nov pojem religije pri katerem je šlo za sistem etičnih vrednot in verovanj ter skrb za odnos do svetega. Tu je prišlo tudi do poudarjanja strahospoštovanja ljudi pred višjo močjo. To se lahko tudi jasno vidi na tej steli.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 18.
Na koncu tega vsebinskega poudarka me zanima le še to, če ste si uspeli zapisati učno snov in če imate še kakšno vprašanje.	<i>Učenci povejo, če so uspeli zapisati snov in postavijo še kakšno vprašanje.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 18.

2. VSEBINSKI POUK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Svet bogov prvih civilizacij (10 minut)	Tako pridemo do prvih večjih civilizacij in njihovih politeizmov. Kaj pa je sploh politeizem.	<i>Učenci odgovorijo:</i> - čaščenje več bogov (ponavadi vsak odgovoren za določeno področje delovanja)	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 19.

Tako je. Pri tem so neki bogovi bili prikazani v zoomorfni ali antropomorfni obliki.	<i>Učenci poslušajo in zapisujejo učno snov s pomočjo PPT-a.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 19.
Ali mi lahko na tej sliki pokažete kateri so v antropomorfni in kateri v zoomorfni obliki.	<i>Učenci odgovorijo:</i> -na desni je v antropomorfni, druga dva na levi sta v zoomorfni	Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint, stran 20.
V redu. Zgodovinsko gledano je najstarejša politeistična religija mezopotamskega prostora nastala v sumerskih mestnih državah. Pri tem so zgodovinarji rekonstruirali kar štiri različne sumerske mite o nastanku človeka.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 21.
Ali mi lahko naštejete vsaj par sumerskih mestnih držav?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -Uruk, Ur, Lagaš, Kiš, Nipur	Frontalna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 21.
Ti sumerski elementi so vplivali na nadaljnje civilizacije in kulture Bližnjega vzhoda in Mezopotamije. Med njimi pa sta bili tudi dve zelo pomembni literarni deli. Kateri dve?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -Sveto pismo in ep o Gilgamešu	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 22.
Tako je. Sveto pismo in ep o Gilgamešu, najstarejše literarno delo v zgodovini človeštva. Ti dve deli sta si podobni po omembi vesoljnega potopa.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 22.
Zdaj pa vas prosim, da pozorno preberete besedilo na PPT. To besedilo govori o smrti kralja Kuburja in njegovih sinovih.	<i>Učenci poslušajo navodila.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 23.
Učitelj počaka, da učenci preberejo besedilo.	<i>Učenci preberejo besedilo.</i>	Individualna učna oblika.	PowerPoint, stran 23.
Zdaj pa odgovorite na sledeča vprašanja:	<i>Učenci odgovorijo:</i>	Frontalna oblika.	PowerPoint, stran

Kako je ime kralju na smrtni postelji? Ta bog El, s katerimi drugimi imeni je še poimenovan? V kakem odnosu sta bila El in umirajoči kralj? Zakaj je po vašem mnenju prišlo do tega?	-Keret -usmiljeni, Usmiljeni-in-sveti -družinskem (El je kraljev oče) -da bi se vladarje spoštovalo in častilo	Metoda dela s pisnimi viri.	24.
Ta kult vladarjev (vera v božanski izvor le-teh) se je nadaljeval še kasneje v zgodovino in bil prisoten še v drugih kulturah in civilizacijah.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 24.
Prav tako se je vera v posmrtno življenje še naprej ohranjala in se preoblikovala. Družinske grobnice v kanaanskem Ugaritu, ki leži v današnji Siriji in sicer ob Sredozemskem morju, so bile celo postavljene pod hišami v katerih se je živelo. Malo nenavadno, če jih primerjamo z današnjimi pokopališči.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 25.
Tu vidimo še en ostanek iz Ugarita. Stela na kateri je upodobljen semitski bog Baal, kralj bogov, ki pa je bil pred tem tudi zavetnik pomorščakov in bog vremena, plodnosti, dežja, vetra, strele in vojne. V judovski religiji je dobil status demona.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 26.
Na tem zemljevidu vidimo reko, ki je bila zelo pomembna za nastanek določene civilizacije. Katera reka je to in za katero civilizacijo je bila pomembna?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -reka Nil, civilizacija starega Egipta	Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PowerPoint, stran 27.
V starem Egiptu se je prav tako razvila bogata religiozna praksa in različna verovanja. Cel vesoljni red je predstavljala boginja Maat.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 28.
Kako je že bilo ime vladarju v Egiptu?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -faraon	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 28.

Tako je. Faraoni so predstavljali in utelešali red, pravico in pravo. Temu se je skupno reklo maat. Prav tako so bili zgled za svoje podložnike. Za številne druge bogove je skrbel svečeniški sloj.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 28.
Kako pa je bilo ime kralju bogov in zavetniku faraonov?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -Amon	Frontalna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 29.
Tako je. Amon se je kasneje v času nove države združil z bogom Ra-jem (sončnim bogom) v Amon-Raja, novega državnega boga.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 30.
Egipčani so imeli zelo razvito in podrobno vero v posmrtno življenje. Ker bi se duša morala vrniti nazaj v telo, so morali preprečiti razpad letega z mumifikacijo.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 31.
Zdaj si bomo ogledali videoposnetek o tem presenetljivo razvitem postopku. Bodite pozorni.	<i>Učenci gledajo videoposnetek.</i>	Frontalna oblika. Metoda demonstracije gibljivih slik.	PowerPoint, stran 31.
Mumijo so na koncu dali v sarkofag in nato v grobnico. Pri tem so zraven dali grobne prdatke.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 32.
Katere pa so bile najbolj slavne grobnice starega Egipta?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -piramide	Frontalna oblika. Metoda	PowerPoint, stran 32.

		razgovor a.	
Za uspešen prehod v onostranstvo so pomagali še raznoliki religiozni obrazci vklesani v stene grobnic in napisani na ploščice zavite v povoje.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 33.
Prav tako so uporabljali poseben religiozen tekst imenovan Knjiga mrtvih. To si lahko malo preberete v tem slovenskem prevodu.	<i>Učenci poslušajo in prelistajo knjigo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda demonstracije predmeta (knjiga).	PowerPoint, stran 34.
Na tem papirusu lahko vidite sodbo duše, ki naj bi jih doletela na drugem svetu. Njihova srca bi stehali s peresom, ki simbolizira resnico. Če bi bilo zaradi grehov težje, bi bili pogubljeni.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 35.
V politeistični zgodovini Egipta pa je bilo odmevno dejanje Amenhotepa IV. Ali kdo ve, kaj je naredil?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -poskusil je uvesti vero v enega boga	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 36.
Da. Poskusil je uvesti vero v enega boga, Atona. Aton je bil bog sonca in sam faraon se je preimenoval v Ehnatona (posvečen Atonu). Druge bogove je prepovedal častiti (z izjemo Amon-Raja), a njihovega obstoja ni zanikal. Z njegovo smrtjo je ta religiozni poskus neslavno zamrl.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 36.
Na tej stenski upodobitvi vidimo Amenhotepa s svojo ženo Nefreteto in otroci pod Atonom, ki je bil upodobljen kot sončna plošča z žarki.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 37.

		racije.	
V Perziji pa je bil poskus uveljavitve monoteizma uspešen. Kako se je imenoval začetnik tega nauka?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -Zoroaster	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 38.
Tako je. Zoroaster (grško ime) oz. Zaratustra je učil o simbolnem boju med dobrim Ahuramazdo (bogom svetlobe) in zlobnim Arimanom. Ta boj je predstavljal izbiro vsakega človeka med dobrim in slabim.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 38.
Kako se s tujko reče taki delitvi na dva dela, tej dvojnosti?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -dualizem	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 38.
Vir Zoroastrovega nauka in življenja je bila sveta knjiga Avesta s svojimi pesmi. Tu ga domnevno vidimo na detajlu iz Rafaelove Atenske šole.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 39.
Njegov nauk so sprejeli in zagovarjali tudi perzijski kralji. A v Perziji je svoj primat ohranil do 7. stoletja, ko ga je izpodrinila katera vera?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -islam	Frontalna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 40.
A kljub temu se je zoroastrstvo ohranilo do danes pri čemer je zagotovo vplivalo tudi na judovstvo in krščanstvo.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 41.
Na koncu tega vsebinskega poudarka me zanima le še to, če ste si uspeli zapisati učno snov in če imate še kakšno vprašanje.	<i>Učenci povejo, če so uspeli zapisati snov in postavijo še kakšno vprašanje.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 41.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Svet grških in rimskih bogov (10 minut)	Zdaj preidemo k verovanju Grkov in Rimljanov, kar bi morali že poznati. Začeli bomo z Grki. Njihova politeistična vera se je že oblikovala za časa Miken. Nespremenljivega verskega nauka oziroma dogme niso imeli. Namesto tega so njihovo verovanje oblikovali pesniki na podlagi mitov.	<i>Učenci poslušajo in zapisujejo učno snov s pomočjo PPT-a.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 42.
	Kateri je najslavnejši pesnik, avtor dveh za Grke izredno pomembnih epov? Vidite ga lahko tudi na sliki.	<i>Učenci odgovorijo:</i> -Homer	Frontalna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 43.
	Verske predstave Grkov so bile skupne, a kljub temu se je v grškem svetu izoblikovalo veliko različnih religioznih posebnosti. Zakaj mislite je do tega prišlo, če se spomnite malo o državni ureditvi starih Grkov?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -ker so Grki živeli v različnih polisih	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 44.
	Vsak polis je imel svoje verske festivale, ki so se jih lahko udeležili le pripadniki tega polisa. Kljub temu so obstajala skupna svetišča odprta za vse Helene.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 44.
	Ali slučajno poznate ime kakega takega svetišča, ki je povezoval vse Grke ne glede na državo? Lahko si pomagata tudi s sliko na Powerpointu.	<i>Učenci odgovorijo:</i> -Delfi -Olimpija	Frontalna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 44.
	Grki so poznali tudi čaščenje umrljivih herojev (junakov). Ali vam je znan tale mitološki junak?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -to je Heraklej	Frontalna oblika. Metoda dela s	PowerPoint, stran 45.

		slikovni mi viri.	
Bogovi so bili čaščeni z raznolikimi obredi, ki so bili bodisi preprosti bodisi zapleteni. Pri tem navzočnost svečenika ni bila potrebna. V svetiščih so delo izvajali svečeniki in svečenice. V polisih so bili za religijo odgovorni tudi določeni državni uradniki.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 46.
V veri Grkov se je prav tako prakticiralo žrtvovanje, ki je bilo lahko krvavo ali ne krvavo.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 47.
Poznali so način žrtvovanja pri katerem so žrtvovano žival vso zažgali v ognju. Kako so imenovali ta način žrtvovanja, ki je hkrati tudi ime za eno najhujših tragedij človeštva?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -holokavst	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 47.
Verske predstave Grkov, njihova mitologija in svet bogov so vplivali tudi na Rimljane. A pri tem ne smemo pozabiti, da so na začetku bila njihova verovanja zelo navezana na kmečko življenje.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 48.
Tako so verovali v množico božanstev, ki so bila odgovorna za varstvo živine, pridelka in domov. Imena nekaj od njih in njihove naloge so vidne na PPT. Svetujem vam, da si jih prepisate v zvezke.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda besedne demonstracije.	PowerPoint, stran 49.
Na tej sliki vidimo rimski lararij, ki je bil namenjen njihovem čaščenju v hišah.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 50.
Poleg Grkov so še prej na Rimljane vplivali še eno ljudstvo, prav tako z	<i>Učenci odgovorijo:</i>	Frontalna oblika.	PowerPoint, stran

Apeninskega polotoka. Katero? Lahko si pomagate s sliko.	-Etruščani	Metoda dela s slikovnimi viri.	51.
Pri tem so Rimljani podobno kot Etruščani religijo zelo navezali na politično delovanje. Prav tako so prevzeli njihove rituale in jih inkorporirali v svoj državni kult.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 52.
Kako pa je po vašem mnenju deloval ta rimski državni kult?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -svečeniki so bili državni uradniki in država je skrbela za verska praznovanja in templje	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 52.
Po verjetju Rimljanov je bil obstoj države odvisen od opravljanja verskih obredov.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 52.
Če so svečeniki skrbeli za dober odnos med bogovi in skupnostjo, kdo pa je skrbel za dober odnos med posamezno rimsko družino in bogovi?	<i>Učenci odgovorijo:</i> -pater familias	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 52.
Rimljani so od Etruščanov prav tako prevzeli številne tehnike prerokovanja. Na tej sliki vidimo avgurja, svečenika, ki je napovedoval prihodnost na podlagi ptičjega leta, oglašanja nekaterih ptic, bliskanja in grmenja ter zobanja svetih kokoši.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint, stran 53.
Zdaj bomo imeli avtentično nalogo. V zvezek boste napisali pismo. Ponujam vam dve možnosti. Lahko boste Grk, ki se mudi v Rimu in piše svojemu prijatelju v grškemu polisu in mu pri tem opiše religiozno življenje Rimljanov ter ga primerja z grškim. Lahko pa kot Rimljan v grškem svetu naredite podobno. Imate tri minute časa. Začnite!	<i>Učenci poslušajo navodila.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 54.
Učitelj pazi na disciplino v razredu.	<i>Učenci pišejo v zvezke.</i>	Individualna učna oblika.	PowerPoint, stran 54.
Zdaj pa bomo prebrali par pisem.	<i>Učenci dvigujejo</i>	Frontalna	PowerPo

Dvignite roko, če ga hočete prebrati.	<i>roke in prebirajo pisma.</i>	a oblika. Metoda razgovora.	int, stran 54.
Na koncu tega vsebinskega poudarka me zanima le še to, če ste si uspeli zapisati učno snov in če imate še kakšno vprašanje.	<i>Učenci povejo, če so uspeli zapisati snov in postavijo še kakšno vprašanje.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 54.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
(10 minut)	Zdaj za konec bomo imeli preverjanje. Razdelil vam bom preverjalne liste z nalogami in za reševanje le-teh imate pet minut. Potem si jih bomo pregledali.	<i>Učenci poslušajo navodila.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 55.
	Učitelj pazi na disciplino v razredu.	<i>Učenci pišejo v preverjalne liste.</i>	Individualna učna oblika.	PowerPoint, stran 55.
	Pa začnimo s prvim vprašanjem. Vprašanje je bilo kako se na podlagi grobov iz kamene dobe sklepa v posmrtno življenje in duhovnost takratnih ljudi? Kaj ste odgovorili? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 56. Preverjalni list opravljen, stran 1.
	Pri tem se je moralo navesti dva arheološka dokaza, ki jih lahko zdaj vidite na PowerPointu, oba vredna eno točko.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 56. Preverjalni list opravljen, stran 1.
	Naslednje vprašanje je bilo vredno tri točke. Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 57. Preverjalni list opravljen, stran 1.
	Eno točko ste dobili za ime Venere, drugo točko za vsaj navedbo njenih poudarjenih telesnih delov in tretjo točko za vsaj eno primerjavo s sodobnimi lepotnimi ideali ženskega telesa.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 57. Preverjalni list opravljen

			, stran 1.
Naloga o primerjavi med religijo in magijo je bila vredna dve točki. Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 58. Preverjalni list opravljen, stran 1.
Pri tem je bila pomembna predvsem definicija obeh pojmov.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 58. Preverjalni list opravljen, stran 1.
Naslednja naloga se je navezovala na tekst. Katera imena ste napisali? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 59. Preverjalni list opravljen, stran 2.
Naloga s tekstom je bila vredna dve točki, a le če ste navedli vse sumerske bogove, kar je ena točka in njihova področja delovanja, kar je tudi ena točka.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 59. Preverjalni list opravljen, stran 2.
S katerimi besedami ste dopolnili manjkajoče besedilo? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 60. Preverjalni list opravljen, stran 2.
Pri dopolnjevanju teksta je bil vsak pravilen odgovor vreden pol točke. Odgovore vidite na PowerPointu.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 60. Preverjalni list opravljen, stran 2.
Druga naloga s tekstom o rimskem obredu je bila vredna štiri točke. Kako ste odgovorili? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 61. Preverjalni list opravljen

			, stran 2.
Za vsak pravilen odgovor je bila dana ena točka.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 61. Preverjalni list opravljen, stran 2.
Pri nalogi, ki vas je spraševala o treh dejavniki, ki vplivajo na rimsko religijo, je bilo potrebno za vse tri točke navesti vse tri dejavnike. Kateri so ti dejavniki? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 62. Preverjalni list opravljen, stran 3.
Pravilne odgovore vidite na PPT.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 62. Preverjalni list opravljen, stran 3.
Kako ste odgovorili na nalogo o verovanjih starih Egipčanov? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 63. Preverjalni list opravljen, stran 3.
Naloga o starih Egipčanih je bila vredna dve točki, a le če ste navedli mumifikacijo trupla, grob z grobnimi pridatki in uporabo religioznih obrazcev. To je bilo vredno eno točko. Prav tako ste morali na kratko opisati tehtanje srca v onostranstvu za drugo točko.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 63. Preverjalni list opravljen, stran 3.
V tekstu o zoroastrstvu je bilo več napak. Katere so te napake? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 64. Preverjalni list opravljen, stran 3.
V tekstu za popraviti je bilo šest napak. Vsaka napaka je bila vredna pol točke, a le če ste jo našli in popravili.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 64. Preverjalni list

			opravljen , stran 3.
Kako ste povezali pojme pri predzadnji nalogi? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 65. Preverjalni list opravljen, stran 3.
Pri predzadnji nalogi je bila vsaka pravilna povezava vredna pol točke.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 65. Preverjalni list opravljen, stran 3.
Zadnja naloga je bila vredna tri točke pri čemer je vsaka pravilna definicija bila vredna pol točke. Kake definicije sta dali? Pokliče učenca.	<i>Učenec pove svoj odgovor.</i>	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint, stran 66. Preverjalni list opravljen, stran 3-4.
Pravilne definicije so na PPT.	<i>Učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 66. Preverjalni list opravljen, stran 3-4.
Za domačo nalogo boste malo šli v knjižnico in na preverjalnem listu povezali grške bogove z rimskimi ekvivalenti in njihovimi področji delovanja.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 67. Preverjalni list opravljen, stran 4.
Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da znate (zelo dobro/dobro/slabo): -definirati magijo -definirati religijo -definirati animizem -opisati Venero in njeno povezavo s kultom plodnosti -poimenovati najstarejše dokaze za duhovnost praljudi	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint, stran 68.

	<ul style="list-style-type: none"> -našteti dve teoriji o nastanku jamskih risb -opisati verovanja starih Egipčanov -opisati religiozni poskus faraona Amenhotepa IV. -opisati zoroastrstvo -primerjati grško in rimsko religijo -našteti tri dejavnike, ki so vplivali na rimsko religijo -na upodobitvah razlikovati med antropomorfnim in zoomorfnim prikazom bogov -prepoznati staroegipčansko mumijo -poimenovati kraj nastanka najstarejše politeistične religije mezopotamskega prostora -razlikovati med politeizmom in monoteizmom 			<p>PowerPoint, stran 69.</p> <p>PowerPoint, stran 70.</p>
--	---	--	--	---

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Avtentična naloga
PRILOGA 2 :	Avtentična naloga-primer
PRILOGA 3 :	Preverjalni list
PRILOGA 4 :	Preverjalni list opravljen
PRILOGA 5 :	PPT z zapisom učne snovi

PRILOGA 1: **Avtentična naloga**

Si Grk, ki je na obisku v Rimu. V pismu prijatelju opišeš religiozno življenje Rimljanov in ga primerjaš z grškim.

Si Rimljan, ki je obiskal grške polise. V pismu opišeš prijatelju religiozno življenje Grkov in ga primerjaš z rimskim.

PRILOGA 2: Avtentična naloga-primer

Si Grk, ki je na obisku v Rimu. V pismu prijatelju opišeš religiozno življenje Rimljanov in ga primerjaš z grškim.

PRIMER:

Dragi prijatelj!

Kot že veš sem trenutno v Rimu, kjer poskušam prodati nekaj blaga. Pri tem sem obiskal tudi nekaj tamkajšnjih, kjer sem bil priča pobožnosti Rimljanov. Doma v Korintu in nasploh v vseh grških polisih velja prepričanje, da so Rimljani le prekopirali naše bogove in mitologijo ter jim spremenili imena. A tu sem se na lastne oči prepričal, da je stvar bolj kompleksna. Na samem začetku so predniki današnjega mogočnega Rima kot kmetovalci verjeli v množico različnih bogov, ki so ščitili

dom, družino, pridelek in živino. Sam sem videl tudi lararij, njim namenjen hišni oltar. Nadalje so velik vpliv imeli še Etruščani, še eno ljudstvo z Apeninskega polotoka. Pri tem so vplivali na vzpostavitev rimskega državnega kulta. Tu se še najbolj vidi razlika z našimi polisi. Čeprav imamo mi Heleni skupno mitologijo, se v vsakemu polisu praznujejo različni festivali namenjeni le za prebivalce le-tega. Saj imamo nekaj skupnih svetišč (najbolj znane so v Delfih) in tudi nekateri državni uradniki so odgovorni za religiozno življenje, a Rimljani ves obstoj države vežejo na opravljanje verskih obredov. Svečeniki so državni uradniki in sama država plača praznike in vzdržuje templje. Znotraj družine je pater familias (glava družine) odgovoren za religiozne zadeve. Zdaj Rim uspešno osvaja nova ozemlja, medtem ko se mi pričkamo med sabo. To da človeku misliti.

Lepo te pozdravlja tvoj prijatelj Ahil.

Si Rimljan, ki je obiskal grške polise. V pismu opišeš prijatelju religiozno življenje Grkov in ga primerjaš z rimskim.

PRIMER:

Dragi prijatelj!

Trenutno sem s svojo legijo v Atenah in se pripravljamo na nadaljne vojaške operacije. Pri tem sem prav tako obiskal par znamenitosti grškega sveta. Zanimiva se mi je zdelo, kako Grki, čeprav si delijo skupen mitološki svet in verovanja, ima vsaka polis svoje verske posebnosti in festivale iz katerega so tujci izključeni. Kljub temu imajo par panhelenskih svetišč (zagotovo si že slišal za Olimpjo in Delfe). Saj so tudi v polisih določenim uradnikom zaupane religiozne zadeve podobno kot pri nas in v svetiščih se skrbi za čaščenje, a za večino raznovrstnih obredov (pa naj bodo preprosti ali zapleteni, individualni ali javni) Grki sploh ne potrebujejo prisotnosti svečenika. Njihove verske predstave so se že oblikovale že za časa Miken. Pri tem so pomembni pesniki (kot sta znani Homer in Heziod) oblikovali vsebino verovanja na podlagi mitov. Ta verovanja so kasneje vplivala na nas in mi smo jih vključili v svojo religijo (pri tem mislim njihovo mitologijo in svet bogov). Tako lahko tudi navaden državljani prepozna paralele med nami in njimi (Heraklej-Herkul, Zevs-Jupiter, Afrodita-Venera itn.). Na potepanju po Grčiji sem videl tudi izvedbe žrtvovanja (tako krvavega kot nekrvavega). Zdaj pa moram končati, ker me kličejo na delo.

Lepo te pozdravlja tvoj prijatelj Julij.

PRILOGA 3: Preverjalni list

PREVERJANJE

Kako je bilo življenje v starem veku povezano s svetom bogov?

Kako grobovi iz kamene dobe dokazujejo verjetje v posmrtno življenje in duhovnost takratnih ljudi? Navedi dva arheološka dokaza. (2)

Na sliki je Venera. Dobro si jo oglej, poimenuj, opiši in jo primerjaj z današnjimi lepotnimi ideali za ženske. (3)

https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_figurines#/media/File:Wien_NHM_Venus_von_Willendorf.jpg

Kakšna je razlika med religijo in magijo? (2)

Preberi ta vir in na podlagi njega zapiši imena sumerskih bogov in področja njihovega delovanja. (2)

Nastanek sveta pri Sumerjih	Vir 4
»Boginja Namu (piktogram njenega imena je označeval »prvotno morje«) je prikazana kot mati, ki je zaplodila nebo in zemljo, in pramati, ki je rodila vse bogove. [...] Enači se z vodno gmoto, ki je ustvarila prvi par Nebo (An) in Zemljo (Ki), utelešenji moškega in ženskega na-	čela. Iz njune zveze se je rodil Enlil, bog ozračja. [...] Ta otrok je ločil svoje starše: bog An je dvignil Nebo k višku, Enlil pa je s seboj vzel mater, Zemljo.« <small>Mircea Eliade: Zgodovina religioznih verovanj in idej I. Ljubljana: DZS, 1996. Str. 47.</small>

Dopolni naslednje besedilo. (3)

Egipčanski faraon _____ je v ____ stoletju pr. Kr. Poskusil uveljaviti vero v enega boga z imenom _____, ki je bil bog _____. Prepovedal je čaščenje drugih bogov (z izjemo vrhovnega boga _____) in sam se je preimenoval v _____. Po njegovi smrti je ta poskus propadel.

Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»Pri redčenju gozdiča je treba takole upoštevati rimski običaj. Daruj v spravo prašiča s temi besedami: ‚Če si bog ali boginja, ki ti je posvečen ta gozdič, potem je prav, da ti darujem prašiča kot nadomestilo za poseg v ta sveti kraj, zato ti bodisi jaz bodisi nekdo, ki ga za to zadolžim, da je le obred izpeljan pravilno, darujem prašiča v zameno za naklonjenost meni, mojemu domu, moji družini ter mojim otrokom. Iz teh razlogov sprejmi to spravno daritev prašiča kot povračilo.‘ Če želiš (to zemljo) tudi preorati, daruj na enak način še drugo spravno daritev, ki pa ji dodaj še besede: ‚Zaradi tega dela.‘«

Katon starejši: O kmetijstvu 139. V: Jo-Ann Shelton, *Rimljani IV*. Slovensko izdajo ur. David Movrin. V tisku.

-Kaj je kmet moral narediti, da je pomiril božanstvo? (1)

-Ali je bila prisotnost svečenika obvezna? Kdo je bil odgovoren za obred in ali je moral obred narediti osebno? (3)

Kateri tri dejavniki so vplivali na rimsko religijo? (3)

Kaj so morali stari Egipčani narediti pred pokopom trupla? Kako se je po njihovem verjetju sodilo duši v onostranstvu? (2)

Označi in popravi napake v sledečem besedilu. (3)

Zoroaster (oz. Zaratustra) je bil verski učitelj, ki je učil o politeizmu v katerem sta se spopadala Ahuramazda (zlobni bog) in Apolon (bog svetlobe). O tem nauku in učitelju govorijo zgodbe v sveti knjigi življenja. Njegov nauk je bil sprejet v Armeniji.

Poveži. (3)

Avgur-1 ___napovedovalec prihodnosti na podlagi obnašanja ptičev

Lari-2 ___način žrtvovanja pri katerem so žival do konca zažgali

Holokavst-3 ___zaščitniki družine

Avesta-4 ___zaščitniki doma, zalog hrane

Penati-5 ___osebni varuhi

Geniji-6 __sveta knjiga zoroastrstva

Definiraj naslednje pojme. (3)

Animizem-

Politeizem-

Totem-

Dogma-

Tabu-

Lararij-

D.N.: Poveži imena grških bogov z rimskimi ekvivalenti in njihovimi področji delovanja.

Afrodita-1 __Jupiter (vrhovni bog)

Hefajst-2 __Mars (bog vojne)

Pozejdon-3 __Vulkan (bog ognja)

Had-4 __Junona (kraljica bogov)

Ares-5 __Neptun (bog morja)

Zevs-6 __Minerva (boginja modrosti)

Hera-7 __Venera (boginja ljubezni in lepote)

Atena-8 __Pluton (bog podzemlja)

PRILOGA 4: Preverjalni list opravljen

PREVERJANJE

Kako je bilo življenje v starem veku povezano s svetom bogov?

Kako grobovi iz kamene dobe dokazujejo verjetje v posmrtno življenje in duhovnost takratnih ljudi? Navedi dva arheološka dokaza. (2) Oba odgovora sta vredna eno točko.

-v grobovih so se našli orodja in orožja kar dokazuje verjetje v določeno obliko posmrtnega življenja (1 točka)

-v nekih grobovih so bila telesa najdena v embrionalni legi in obarvana z rdečkasto okro (1 točka)

Na sliki je Venera. Dobro si jo oglej, poimenuj, opiši in jo primerjaj z današnjimi lepotnimi ideali za ženske. (3)

–Wilendorfska Venera (ena točka)

-**debela stegna, prsi, boki in trebuh, roke so majhne**, na glavi so kratki kodrast lasje (ali pa pokrivalo), obraz ni upodobljen (ena točka že za obarvani del)

-današnje ženske morajo biti bolj suhe in visoke, prav tako imajo daljše lase in naličen ter negovan obraz (ena točka)

https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_figurines#/media/File:Wien_NHM_Venus_von_Willendorf.jpg

Kakšna je razlika med religijo in magijo? (2)

-pri magiji gre za zbirko postopkov in obredov za podreditev narave s pomočjo okultne moči (ena točka), medtem ko se pri religiji upošteva strahospoštovanje do višje moči in izkazovanje odnosa do svetega (preko sistema verovanj in etičnih vrednot) (ena točka)

Preberi ta vir in na podlagi njega zapiši imena sumerskih bogov in področja njihovega delovanja.

Nastanek sveta pri Sumerjih

Vir 4

»Boginja Namu (piktogram njenega imena je označeval »prvotno morje«) je prikazana kot mati, ki je zaplodila nebo in zemljo, in pramati, ki je rodila vse bogove. [...] Enači se z vodno gmoto, ki je ustvarila prvi par Nebo (An) in Zemljo (Ki), utelešenji moškega in ženskega na-

čela. Iz njune zveze se je rodil Enlil, bog ozračja. [...] Ta otrok je ločil svoje starše: bog An je dvignil Nebo k višku, Enlil pa je s seboj vzel mater, Zemljo.«

Mircea Eliade: *Zgodovina religioznih verovanj in idej I.* Ljubljana: DZS, 1996. Str. 47.

(2)

(vsa 4 imena so eno točko, vse 4 definicije so eno točko)

-Namu (pramati vseh bogov), An (bog neba), Ki (boginja zemlje), Enlil (bog ozračja)

Dopolni naslednje besedilo. (3) (vsak odgovor je vreden pol točke)

Egipčanski faraon Amenhotep je v 14. stoletju pr. Kr. Poskusil uveljaviti vero v enega boga z imenom Aton, ki je bil bog sonca. Prepovedal je čaščenje drugih bogov (z

izjemo vrhovnega boga (Amon-Raja) in sam se je preimenoval v Ehnatona. Po njegovi smrti je ta poskus propadel.

Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

Obred	Vir 9
»Pri redčenju gozdiča je treba takole upoštevati rimski običaj. Daruj v spravo prašiča s temi besedami: 'Če si bog ali boginja, ki ti je posvečen ta gozdič, potem je prav, da ti darujem prašiča kot nadomestilo za poseg v ta sveti kraj, zato ti bodisi jaz bodisi nekdo, ki ga za to zadolžim, da je le obred izpeljan pravilno, darujem prašiča v zameno za naklonjenost meni, mojemu domu, moji družini ter mojim otrokom. Iz teh razlogov sprejmi to spravno daritev prašiča kot povračilo.' Če želiš (to zemljo) tudi preorati, daruj na enak način še drugo spravno daritev, ki pa ji dodaj še besede: 'Zaradi tega dela:«	
<small>Katon starejši: O kmetijstvu 139. V. Jo-Ann Shelton, <i>Rimljani IV</i>. Slovensko izdajo ur. David Movrin. V tisku.</small>	

-Kaj je kmet moral narediti, da je pomiril božanstvo? (1)

-darovati/žrtvovati je moral prašiča v obredu (ena točka)

-Ali je bila prisotnost svečenika obvezna? Kdo je bil odgovoren za obred in ali je moral obred narediti osebno? (3)

-ni bila potrebna (ena točka), za obred je bil odgovoren tisti, ki je posegel na to zemljo (ena točka), lahko pa je koga tudi zadolžil za ta opravek (ena točka)

Kateri tri dejavniki so vplivali na rimsko religijo? (3)

-Grki/grški svet bogov in mitologija, stari rimski obredi in rituali vezani na domove in Etruščani/etruščanski rituali (vsi trije dejavniki so vredni tri točke)

Kaj so morali stari Egipčani narediti pred pokopom trupla? Kako se je po njihovem verjetju sodilo duši v onostranstvu? (2)

-morali so **mumificirati truplo** in ga dati v sarkofag in v **grobnico z grobnimi pridatki**, na stene grobnic in v poboje zavite ploščice so prav tako **napisali religiozne obrazce** (ena točka)

-tehtalo se je srce pokojnika s peresom, ki je predstavljalo resnico in če je bilo srce težje, je bila duša pogubljena (ena točka)

Označi in popravi napake v sledečem besedilu. (3) (vsak popravek je vreden pol točke)

Zoroaster (oz. Zaratustra) je bil verski učitelj, ki je učil o **politeizmu** v katerem sta se spopadala Ahuramazda (**zlobni bog**) in **Apolon (bog svetlobe)**. O tem nauku in učitelju govorijo **zgodbe** v sveti knjigi **življenja**. Njegov nauk je bil sprejet v **Armeniji**.

(dualizmu/monoteizmu, dobri bog/bog svetlobe, Ariman (zlobni bog), pesmi, Avesti, Perziji)

Poveži. (3) (vsaka pravilna povezava je vredna pol točke)

Avgur-1 1 napovedovalec prihodnosti na podlagi obnašanja ptičev

Lari-2 3 način žrtvovanja pri katerem so žival do konca zažgali

Holokavst-3 2 zaščitniki družine

Avesta-4 5 zaščitniki doma, zalog hrane

Penati-5 6 osebni varuhi

Geniji-6 4 sveta knjiga zoroastrstva

Definiraj naslednje pojme. (3) (vsaka pravilna definicija je vredna pol točke)

Animizem- vera v duhove, ki prebivajo v živalih, ljudeh, rastlinah in neživi naravi

Politeizem- vera v več bogov

Totem- sveta žival, zaščitnica določenega rodu ali plemena

Dogma- nespremenljiv verski nauk

Tabu- prepoved ubijanja, nedotakljivost nečesa

Lararij- poseben latinski hišni oltar za čaščenje larov, penatov in genijev

D.N.: Poveži imena grških bogov z rimskimi ekvivalenti in njihovimi področji delovanja.

Afrodita-1 6 Jupiter (vrhovni bog)

Hefajst-2 5 Mars (bog vojne)

Pozejdon-3 2 Vulkan (bog ognja)

Had-4 7 Junona (kraljica bogov)

Ares-5 3 Neptun (bog morja)

Zevs-6 8 Minerva (boginja modrosti)

Hera-7 1 Venera (boginja ljubezni in lepote)

Stran 2

Avtor: Hajrudin Osmanbašić

Študijsko leto: 2018/2019

Mentorica: Danijela Trškan

KAKO JE BILO ŽIVLJENJE V STAREM VEKU POVEZANO S SVETOM BOGOV?

Stran 3

- ◉ 1. Človek je duhovno bitje
- ◉ 2. Svet bogov prvih civilizacij
- ◉ 3. Svet grških in rimskih bogov

Stran 4

Ob koncu boste znali

- ◉ definirati magijo
- ◉ definirati religijo
- ◉ definirati animizem
- ◉ opisati Venero in njeno povezavo s kultom plodnosti
- ◉ poimenovati najstarejše dokaze za duhovnost praljudi
- ◉ naštet dve teoriji o nastanku jamskih risb

Stran 5

- ◉ opisati verovanja starih Egipčanov
- ◉ opisati religiozni poskus faraona Amenhotepa IV.
- ◉ opisati zoroastrstvo
- ◉ primerjati grško in rimsko religijo
- ◉ naštetih tri dejavnike, ki so vplivali na rimsko religijo

Stran 6

- ◉ na upodobitvah razlikovati med antropomorfim in zoomorfnim prikazom bogov
- ◉ prepoznati staroegipčansko mumijo
- ◉ poimenovati kraj nastanka najstarejše politeistične religije mezopotamskega prostora
- ◉ razlikovati med politeizmom in monoteizmom

Stran 7

1. Človek je duhovno bitje

Stran 8

- ◉ vera v duhove, ki prebivajo v živalih, rastlinah, ljudeh, pa tudi v neživi naravi (zvezdah, kamnih itn.) - animizem
- ◉ darovanja in žrtvovanja za pomirjanje (rituali in obredi za komunikacijo)

Stran 9

- ◉ magija - zbirka postopkov in obredov, s katerimi si človeška volja ob uporabi okultnih moči poskuša podrediti naravo

Stran 10

- ◉ srednja kamena doba-različni rituali povezani s pokopom umrlih
- ◉ v grobovih najdena orodja in orožja
- ◉ telesa v embrionalni legi in obarvana z okro

Stran 11

Stran 12

- ◉ prvi umetniški izdelki in uporaba ognja
- ◉ v jamah glavne upodobitve živali (ljudje kot lovci ali le z odtisi dlani)

Stran 13

- dve teoriji o nastanku jamskih slik živali:

-uročenje živali za uspešen lov

-ustvarjanje povezave med dušami/duhovi živali in ljudmi

Stran 14

- totem - določene živali, ki so veljale za svete in so ščitile določeno pleme oz. rod

- za njih je veljal tabu-nedotakljivost, prepoved ubijanja

Stran 15

- Levji človek (star med 35.000 in 40.000 let)

Stran 16

- Venere kamene dobe (več kot 200 najdb)-kult plodnosti
- mlajša kamena doba-svetišča t.i. Matere Zemlje

Stran 17

- ◉ družbene in gospodarske spremembe
- ◉ kulti vladarjev, nova božanstva in povezava z letnimi cikli

Stran 18

- ◉ religija-sistem verovanja, etičnih vrednot in dejanj, ki izražajo človekov odnos do svetega

Stran 19

2. Svet bogov prvih civilizacij

- politeizem - čaščenje več bogov (ponavadi vsak odgovoren za določeno področje delovanja)
- zoomorfni prikaz
- antropomorfni prikaz

Stran 20

Stran 21

- ◉ sumerske mestne države
- ◉ štirje različni miti o izvoru človeka

Stran 22

- ◉ vpliv na nadaljnje kulture in civilizacije Mezopotamije in Bližnjega vzhoda
- ◉ ep o Gilgamešu in Biblija (povodenj)

Stran 23

»Za tvoje življenje, o, naš oče, smo se veselili,
srečni smo bili zaradi tvoje nesmrtnosti.
Kot pes bomo žalovali ob tvoji, hiši,
kot žival čuvaj na vhodu v tvojo grobno sobo.
Ti oče: boš zares umrl kot smrtniki?
Ubogi jaz! Mar bogovi res umrejo?
Potomstvo usmiljenega (= bog El) ne bo živelo?
Mar je Keret res sin Ela,
potomec Usmiljenega-in-svetega?«

KTU 1.16 I 111-12. V: Arheologija pekla: Onostranstvo na starem bližnjem vzhodu in v antiki. Ljubljana: Studia humanitatis, 2005. Str. 90.

Stran 24

- 1. Kako je ime kralju na smrtni postelji?
- 2. Ta bog El, s katerimi drugimi imeni je še poimenovan?
- 3. V kakem odnosu sta bila El in umirajoči kralj?
- 4. Zakaj je po vašem mnenju prišlo do tega?

Stran 25

Stran 26

Stela iz Ugarita,
ki upodablja semitskega
boga Baala

Stran 27

Stran 28

- ◉ boginja Maat-predstavljala vesoljni red
- ◉ faraon (vladar) - utelešenje dobrega reda, pravice in prava (maat)
- ◉ svečeniki so bili odgovorni za čaščenje posamičnih bogov

Stran 29

- Amon - zavetnik faraonov in vladar bogov

Stran 30

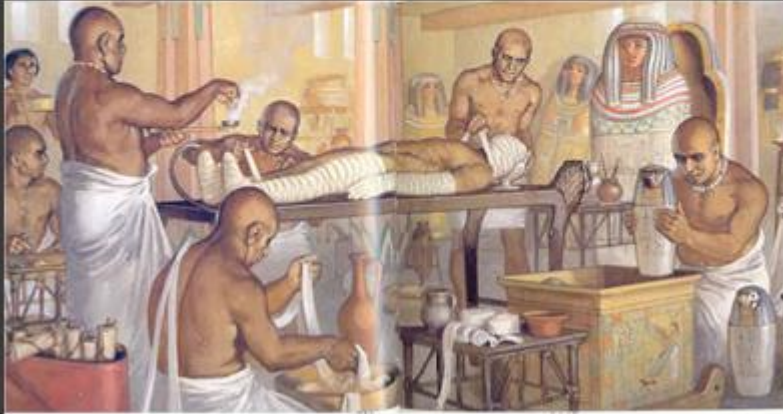
- kasneje se združil z bogom Ra v Amon-Ra (državni bog)

Stran 31

- vrnitev duše nazaj v telo

- mumificiranje trupla

Stran 32

- sarkofag dan v grobnico z mnogimi grobnimi pridatki za onostranstvo

Stran 33

- ◉ raznoliki religiozni obrazci (vklesani v stene grobnic)
- ◉ ploščice zavite v trakove mumije

Stran 34

- ◉ egipčanska Knjiga mrtvih

Stran 35

Stran 36

- ◉ faraon Amenhotep IV. (14. stoletje pr. Kr.)
- ◉ bog sonca Aton (Ehnaton - posvečen Atonu)
- ◉ prepoved čaščenja drugih bogov (razen Amon-Raja)

Stran 37

Stran 38

- verski učitelj Zoroaster (Zaratustra) deloval v Perziji (okoli leta 600)
- Ahuramazda:Ahriman

Stran 39

- sveta knjiga Avesta

Stran 40

- zoroastrov nauk primat v Perziji ohranil do 7. stoletja

Stran 41

- ◉ ta monoteistični nauk je prisoten še danes

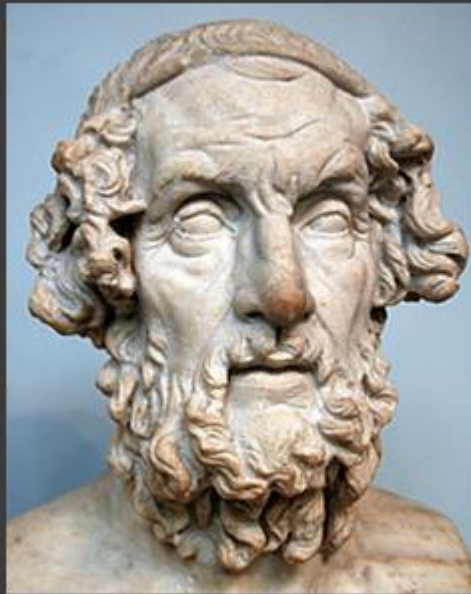
Stran 42

3. Svet grških in rimskih bogov

- ◉ mikenski Grki

Stran 43

Stran 44

- ◉ lokalni verski festivali
- ◉ svetišča odprta vsem Grkom

Stran 45

Stran 46

- ◉ različni obredi
- ◉ svetišča
- ◉ državni uradniki

Stran 47

- ◉ krvave in nekrvave žrtve

- ◉ holokavst

Stran 48

Stran 49

- lari – zaščitniki družine
- penati – zaščitniki doma, zalog hrane
- geniji – osebni varuhi

Stran 50

Stran 51

Stran 52

- svečeniki kot državni uradniki
- skrb države za praznovanja in templje
- pater familias

Stran 53

- ◉ ptičji let
- ◉ oglašanje ptic
- ◉ zobanje svetih kokoši
- ◉ bliskanje in grmenje

Stran 54

- ◉ avtentična naloga:
 - Si Grk, ki je na obisku v Rimu. V pismu prijatelju opišeš religiozno življenje Rimljanov in ga primerjaš z grškim.

 - Si Rimljan, ki je obiskal grške polise. V pismu opišeš prijatelju religiozno življenje Grkov in ga primerjaš z rimskim.

Stran 55

Preverjanje

Stran 56

-v grobovih so se našli orodja in orožja
kar dokazuje verjetje v določeno obliko
posmrtnega življenja (1 točka)

-v nekih grobovih so bila telesa najdena
v embrionalni legi in obarvana z
rdečkasto okro (1 točka)

Stran 57

- ◉ Wilendorfska Venera (ena točka)
- ◉ debela stegna, prsi, boki in trebuh, roke so majhne, na glavi so kratki kodrasti lasje (ali pa pokrivalo), obraz ni upodobljen (ena točka že za opis poudarjenih telesnih delov)
- ◉ današnje ženske morajo biti bolj suhe in visoke, prav tako imajo daljše lase in naličen ter negovan obraz (ena točka)

Stran 58

- ◉ pri magiji gre za zbirko postopkov in obredov za podreditev narave s pomočjo okultne moči (ena točka), medtem ko se pri religiji upošteva strahospoštovanje do višje moči in izkazovanje odnosa do svetega (preko sistema verovanj in etičnih vrednot) (ena točka)

Stran 59

- ◉ Namu (pramati vseh bogov)
- ◉ An (bog neba)
- ◉ Ki (boginja zemlje)
- ◉ Enlil (bog ozračja)

Stran 60

- ◉ Amenhotep (pol točke)
- ◉ 14. (pol točke)
- ◉ Aton (pol točke)
- ◉ sonca (pol točke)
- ◉ Amon-Raja (pol točke)
- ◉ Ehnatona (pol točke)

Stran 61

- ◉ v obredu je moral žrtvovati prašiča (ena točka)
- ◉ ni bila potrebna (ena točka)
- ◉ za obred je bil odgovoren tisti, ki je posegel na to zemljo (ena točka)
- ◉ lahko je koga tudi zadolžil za ta opravek (ena točka)

Stran 62

- ◉ Grki/grški svet bogov in mitologija (ena točka)
- ◉ stari rimski obredi in rituali vezani na domove (ena točka)
- ◉ Etruščani/etruščanski rituali (ena točka)

Stran 63

- ◉ morali so **mumificirati truplo** in ga dati v sarkofag in v **grobnico z grobnimi pridatki**, na stene grobnic in v povoje zavite ploščice so prav tako **napisali religiozne obrazce** (ena točka)
- ◉ tehtalo se je srce pokojnika s peresom, ki je predstavljalo resnico in če je bilo srce težje, je bila duša pogubljena (ena točka)

Stran 64

- ◉ Politeizmu - dualizmu/monoteizmu (pol točke)
- ◉ zlobni bog - dobri bog/bog svetlobe (pol točke)
- ◉ Apolon (bog svetlobe) - Ariman (zlobni bog) (pol točke)
- ◉ zgodbe - pesmi (pol točke)
- ◉ življenja - Avesti (pol točke)
- ◉ Armeniji - Perziji (pol točke)

Stran 65

- ⦿ avgur - napovedovalec prihodnosti na podlagi obnašanja ptičev (pol točke)
- ⦿ lari - zaščitniki družine (pol točke)
- ⦿ holokavst - način žrtvovanja pri katerem so žival do konca zažgali (pol točke)
- ⦿ Avesta - sveta knjiga zoroastrstva (pol točke)
- ⦿ penati - zaščitniki doma, zalog hrane (pol točke)
- ⦿ geniji - osebni varuhi (pol točke)

Stran 66

- ⦿ animizem - vera v duhove, ki prebivajo v živalih, ljudeh, rastlinah in neživi naravi (pol točke)
- ⦿ politeizem - vera v več bogov (pol točke)
- ⦿ totem - sveta žival, zaščitnica določenega rodu ali plemena (pol točke)
- ⦿ dogma - nespremenljiv verski nauk (pol točke)
- ⦿ tabu - prepoved ubijanja, nedotakljivost nečesa (pol točke)
- ⦿ lararij - poseben latinski hišni oltar za čaščenje larov, penatov in genijev (pol točke)

Stran 67

- ◉ D.N.:
poveži grške bogove in njihove rimske ekvivalente med sabo

Stran 68

Doseženi učni cilji

- ◉ definirati magijo
- ◉ definirati religijo
- ◉ definirati animizem
- ◉ opisati Venero in njeno povezavo s kultom plodnosti
- ◉ poimenovati najstarejše dokaze za duhovnost praljudi
- ◉ naštetih dve teoriji o nastanku jamskih risb

Stran 69

- ◉ opisati verovanja starih Egipčanov
- ◉ opisati religiozni poskus faraona Amenhotepa IV.
- ◉ opisati zoroastrstvo
- ◉ primerjati grško in rimsko religijo
- ◉ naštetih tri dejavnike, ki so vplivali na rimsko religijo

Stran 70

- ◉ na upodobitvah razlikovati med antropomorfim in zoomorfim prikazom bogov
- ◉ prepoznati staroegipčansko mumijo
- ◉ poimenovati kraj nastanka najstarejše politeistične religije mezopotamskega prostora
- ◉ razlikovati med politeizmom in monoteizmom

Avtorji prispevkov:

MIHA ČERNE

ALEMA HADIĆ

LEA KNEZ

MANUELA LISJAK

MARUŠA NARTNIK

HAJRUDIN OSMANBAŠIĆ

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XVII, št. 2**

ISSN: 1581-8713

ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2019